Canadian Institute of Ukrainian Studies
NEWSLETTER

Fall 1995
Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

Nurturing a Ukrainian Identity: A Programme for the Future

by Zenon E. Kohut, Director

The establishment of CIUS was a response to a deeply felt need in the Ukrainian community to preserve historical and cultural values under attack from three sources: 1) a totalitarian Soviet regime bent on suppressing Ukrainian culture, 2) an indifferent and at times hostile political and intellectual establishment in the West, and 3) strong assimilatory pressures among second- and third-generation Ukrainian Canadians. In essence, the mission of CIUS was to help preserve a Ukrainian identity, to show that the Ukrainian language, history, and culture were intrinsically valuable. CIUS promoted Ukrainian and Ukrainian Canadian studies, served as a resource centre for bilingual education, and provided intellectual support for the Ukrainian community.

Much has changed since the founding of CIUS. The Soviet Union has collapsed and Ukraine has gained its independence. Yet the fundamental mission of CIUS has only become more vital. Ukraine now looks to the Institute for guidance and assistance in the rebuilding of Ukrainian studies. The formerly indifferent Western academic and political elite has become an eager consumer of Institute publications, as well as a co-operative partner in a variety of academic endeavours. And Ukrainian Canadians, most of whom now belong to the fourth and fifth generation in Canada, seek to re-establish links with their Ukrainian heritage by learning about their forebears both in Canada and Ukraine and by studying the Ukrainian language and culture.

Before deciding how to meet these new challenges, it was necessary to review CIUS programmes and activities. Such a review, begun more than two years ago, revealed the need for change. As CIUS grew, new functions (e.g., publishing), new programmes (e.g., the Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine), and even a new centre (the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research) were added on to the existing structure. Some programmes languished while others flourished. It was apparent that the Institute needed greater systematization to make possible a clear delineation of priorities, functions and responsibilities. Dr. Frank E. Sysyn, then acting director, Dr. Danylo Husar Struk, the Associate Director of CIUS, and I worked out a plan for a fundamental reorganization of CIUS into separate components, each with its own director, allocated funds, and programmes. During my term as acting director of CIUS (1993-94), I put most elements of the plan into place.

Together with the unit directors and Institute staff, I also set specific goals and priorities for CIUS during the five-year term of my directorship. These can best be explained by discussing units and programmes:

1. Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. The Institute has had a long and distinguished publishing record. However, by 1990 publications languished. The Press was established not only to revive the publications programme, but also to constitute a separate arm of CIUS. The goal is to publish four to six quality books per year, gradually to consolidate all CIUS publications under the aegis of the Press, and to develop a CIUS Press clientele. CIUS Press is already the largest publisher of scholarship on Ukrainian subjects outside Ukraine. I hope it will become the best known and most respected publisher in this field in the West.
2. *Encyclopedia of Ukraine*. With the publication of the last three volumes in 1993, the major phase of one of the most significant scholarly projects ever undertaken in Ukrainian studies was completed. The project continues, however. An index and an update volume are being prepared and should be published by the end of the five-year period.

Canadian Institute of Ukrainian Studies

Newsletter

Periodical publication of the
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

Telephone: (403) 492-2972
FAX: (403) 492-4967
E-Mail: cius@ualberta.ca

Reprints permitted with acknowledgement

Editor: Myroslav Yurkevich
Ukrainian translation: Andrij Hornjatkevyč,
Halyna Klid

The following are units and projects of the Canadian Institute of Ukrainian Studies:
Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Encyclopedia of Ukraine
Peter Jacyk Centre
for Ukrainian Historical Research
Journal of Ukrainian Studies
Stasiuk Programme for the Study
of Contemporary Ukraine
Ukrainian Canadian Studies Programme
Ukrainian Church Studies Programme
Ukrainian Language Education Centre

To contact the editorial offices of the Encyclopedia, Journal of Ukrainian Studies, or CIUS Press write c/o:
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario, Canada M5S 1A1

Telephone:

General Office:	(416) 978-6934
CIUS Press	(416) 978-8240
Encyclopedia	(416) 978-6934
JUS	(416) 978-8669
FAX:	(416) 978-2672

CIUS Press can also be reached via E-Mail at:
tarn@epas.utoronto.ca

3. Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research. I expect the publication of several volumes of the English translation of Mykhailo Hrushevsky's 10-volume *History of Ukraine-Rus'*. I am also looking forward to the publication of several volumes of the Ukrainian-language series (e.g., Ivan L. Rudnytsky's two-volume *Istorychni ese* have already appeared) and the monograph series with CIUS Press (e.g., Ihor Ševčenko's *Ukraine between East and West: Essays in Cultural History*).
4. *Journal of Ukrainian Studies*. In 1992, the *Journal* was two years behind schedule. With the publication of two double issues, the *Journal* is catching up and re-establishing its reputation as a premier Ukrainian-studies journal. High quality, timely publication, and an increase in subscriptions are the major goals.
5. Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine. Its major research project is a three-year collaborative effort with Köln University and the Harriman Institute of Columbia University to study Ukrainian-Russian relations. The first three conferences of "The Ukrainian-Russian Encounter" have now been held, and a complete report appears in this issue of the *Newsletter*. The project will continue for possibly two more years. In addition, the Programme maintains an information centre and archive. It plans to provide a monthly news analysis of current issues in contemporary Ukraine.
6. Ukrainian Canadian Studies Programme. Its major research project is to produce a fundamental multi-volume history of Ukrainians in Canada. In 1991, CIUS Press published the first volume, *The Ukrainians in Canada: The Formative Period, 1891-1924,* by Orest Martynowych. Research has begun on the interwar and immediate postwar periods. It is hoped that most of the data will be collected and some parts of the history written by the end of the five-year period.
7. Ukrainian Language Education Centre (ULEC). The main project is the Nova Ukrainian Language Development Series, a highly effective method of Ukrainian language teaching. ULEC has published materials for grades 1 to 3. The goal is to develop, test, and publish materials up to grade 6.

In meeting the new challenges, CIUS not only has to reorganize, revitalize, and redirect existing programmes but, when appropriate, establish new programmes and take new initiatives. I have taken the first steps towards developing a Ukrainian Church Studies Programme. It will study the history of Ukrainian churches, state-church relations, and Ukrainian churches in the diaspora, particularly in Canada. The noted Canadian authority on religion in Ukraine, Professor Bohdan Bociurkiw, has offered to present his entire library and archive to CIUS on condition that such a programme be created. The collection represents a life-long

research effort by Professor Bociurkiw and contains unique documents from secret Communist party and KGB archives. Until funds are raised, the programme will consist of conference sponsorship and participation, as well as publications. For example, four Institute associates gave papers at the "Freedom of Conscience, Church and State in Ukraine" conference in Kyiv in September 1994. The programme will also sponsor the following publications: 1. a monograph by Dr. Andrii Krawchuk on the social and political ethics of Metropolitan Sheptytsky, 2. a collection of essays on the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church and the Ukrainian Catholic Church by Professor Bociurkiw (in Ukrainian, to be published in Ukraine), 3. a book on the Ukrainian Catholic Church from liquidation to legalization by Professor Bociurkiw (in English), 4. documents of the 1921 *sobor* of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church.

CIUS has initiated a major project that aims at strengthening Ukraine's legislative institutions and promoting the development of democracy. The Canada-Ukraine Legislative Education Programme aims at bringing a large number of legislators (national, oblast, and local) from Ukraine for intensive training first at the University of Alberta and then at various Canadian institutions. The Board of Directors developing the project includes CIUS, Members of the Alberta Legislative Assembly, Members of Parliament, a Senator, Ukrainian community representatives, and business interests. The programme is to be funded by the federal government, several provincial governments, and partially by corporate and private sponsorship.

CIUS will also play an important role in the maintenance and further development of Ukrainian studies in Canada. Budget cuts, shrinking enrollments, elimination of existing courses or even departments testify to a crisis in Ukrainian studies in Canada. In order to assess the current situation and seek responses to it, CIUS has sponsored a major conference, "Ukrainian Studies in Canada, 1995: Building for the Future." CIUS will be implementing the conference recommendations and will publish a new survey on the state of Ukrainian studies conducted by Dr. Frances Swyripa and Dr. John-Paul Himka.

As can be seen, CIUS has an ambitious, well-defined and expanding programme for the future. This programme, coupled with CIUS-sponsored undergraduate, graduate, and postgraduate scholarships, fellowships, and grants, should go far to develop Ukrainian studies and nurture a Ukrainian identity in both Canada and Ukraine. Although its main focus is on Canada and the West, the Institute should also assist in revitalizing Ukrainian studies in Ukraine. CIUS will continue to sponsor Ukrainian-language publications, fund scholarly projects, and collaborate with scholarly institutions in Ukraine, particularly the Institute of History at Lviv University and the Institute of Archaeography, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv.

The greatest challenge during the next five years will be to maintain and execute this programme in the face of severe budget cuts. The provincial authorities have cut their support to post-secondary education by 21%, with the reduction to be implemented over three years. I expect the cuts to the CIUS operating budget to be of the same magnitude. Without substantial infusion of new money, CIUS will be forced to reduce staff and streamline its operations. However, cost-saving measures cannot be so drastic as to endanger CIUS programmes. Funding will have to found elsewhere. The Canadian Foundation for Ukrainian Studies has already agreed to provide partial funding not only for the Encyclopedia project, but also for Nova and for the publication of volumes 1 and 7 of Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*. CIUS will seek funds from federal and provincial government, academic granting agencies, and corporations. However, the CIUS programme for the future will be realized only through the generous support of the Ukrainian community. Considering that the preservation and development of Ukrainian identity is at stake, I am confident that we all will rise to the challenge.

DONATIONS TO THE CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

Please see centre pull-out section
for a list of donors and donor form.

Endowment Growth

Theodota and Iwan Klym Memorial Endowment Established

Iwan and Theodota Klym

In April 1995 CIUS received a bequest from the estate of the late Mrs. Theodota Klym of Edmonton, Alberta (deceased 1993). The new endowment fund of $35,353 is intended primarily to support the scholarly activities of CIUS undertaken in co-operation with the University of Chernivtsi. Theodota and Iwan (deceased 1973) Klym were natives of Bukovyna and long-time residents of Edmonton, actively involved in Ukrainian national causes and members of St. John's Orthodox parish. The fund was established under an agreement with the last executive of the Ukrainian National Council Fund. Dr. Celestine Suchowersky, a dedicated supporter of CIUS, was instrumental in setting up this new endowment fund, which will greatly strengthen contacts between CIUS and the University of Chernivtsi.

Nikander and Anna Bukowsky Endowment Fund

The Nikander and Anna Bukowsky Endowment Fund was established in 1988 with a $10,000 donation. The purpose of the fund is to support research and scholarly publications in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies.

Mr. Nikander Bukowsky and Mrs. Anna Bukowsky are residents of Saskatoon. They have continued to support Ukrainian scholarship by augmenting their fund with a $50,000 donation in February 1993 and an additional $51,200 in May 1994. The fund now has $116,600 in capital. In addition, the Bukowskys have contributed to the Institute's Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund.

Helen Darcovich Memorial Fund

The Helen Darcovich Memorial Fund was established by Dr. William Darcovich in August 1989 with a donation of $53,220. Income from this endowment funds doctoral fellowships that are awarded to students during their thesis-writing year in the areas of education, history, law, humanities, social sciences, women's studies, and library sciences. Thanks to regular donations by Dr. Darcovich, the fund has grown to $104,600, enabling CIUS to provide one doctoral fellowship annually.

Wolodymyr Dylynsky Endowment Fund

The Dylynsky family of Toronto established the Wolodymyr Dylynsky Memorial Endowment Fund in December 1991 with an initial gift of $5,000. The family has donated an additional $8,000 since then, with $4,500 received in matching grants from Xerox Canada, to bring the fund up to $17,500.

The Dylynsky Memorial Fund will be used to finance projects that further academic exchanges with the Law Faculty of Lviv University by offering junior and senior scholarships and research grants to students and scholars at that university.

Mykola Klid Memorial Endowment Fund

In December 1992 Mrs. Maria Diakunyk (Kitchener) and her three children, Bohdan Klid (Edmonton), Myroslav Klid (Toronto), and Maria Zadarko (Kitchener), established the Mykola Klid Memorial Endowment Fund with an initial donation of $5,200. The capital of the fund has now increased to $7,825 with the following donations: $325 from Myroslav Klid; $1,000 from Mrs. Diakunyk; and $1,300 from Bohdan Klid.

The purpose of the endowment is to fund fellowships and research grants in Ukrainian studies.

Kulahyn Endowment Fund

In May 1989 Mr. and Mrs. Kulahyn of Sardis, BC established the A. and H. Kulahyn Endowment Fund with a $5,000 donation. Since then annual contributions have increased the capital to $16,000.

The purpose of the fund is to offer, from the interest accrued, research grants to junior and senior scholars to support the study of Ukrainian law in all of its aspects, or to examine the impact of Canadian law on Ukrainians in Canada. Grants are also made to support scholarly publications in the aforementioned fields.

Onyschuk-Kharuk Memorial Endowment Fund

The Marusia Onyschuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund, established by Mr. Petro Malofij of Edmonton in 1986 with a $10,000 donation, has now grown to $58,000 in capital funds.

The purpose of the fund is to provide scholarships and/or research grants to qualified applicants in the field of Ukrainian studies. The fund also supported the purchase of books donated to the Federal University of Parana in Curitiba, Brazil, and offered a visiting fellowship to Dr. Wolodymyr Kulchynsky, associate professor, Department of Modern Foreign Languages, Federal University of Parana.

The fund will now support the awarding of scholarships to students from Ukraine to pursue their work in Ukrainian studies.

Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund

Mrs. Jaroslawa Peczeniuk and Ms. Sonia Peczeniuk of Sudbury, Ontario, established the Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund in January 1991 with an initial donation of $10,000.

Since then, through annual donations, the fund has grown to $21,000. The purpose of the fund is to offer annual research grants to junior and senior scholars in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies. The annual income can also be used to support scholarly publications in the aforementioned fields.

Salamon Memorial Endowment Fund

In December 1988 Wasyl and Halyna Salamon (née Khomyn) of Toronto, Ontario, established the Nestor and Zenovia Salamon Memorial Endowment Fund. The endowment fund was established to mark the occasion of the Millennium of Christianity in Rus'-Ukraine and in memory of their relatives Nestor Salamon and Zenovia Salamon (née Lopushansky).

In January 1993 Mr. Salamon donated $10,000 toward the fund, which now has $25,000 in capital. Income from the Salamon Memorial Endowment Fund has been designated for the support of Ukrainian language and literature studies in general, including projects of the Ukrainian Language Education Centre.

The Petro and Ivanna Stelmach Endowment Fund

When Petro and Ivanna Stelmach of Mississauga established their fund in 1990, they stipulated that its revenue be used for exchanges with Ukraine, but, should Ukraine become independent, the fund should be directed toward projects at Lviv University. The fund was established with an initial donation of $50,000. Since 1992, income from this fund has permitted CIUS to support joint projects with the Institute for Historical Research in Lviv. In December 1994, the Stelmachs augmented their fund with a contribution of $25,000. Since 1992 Mr. and Mrs. Stelmach have also donated $1,200 annually to CIUS for its projects with the Institute for Historical Research.

Oleh Zujewskyj Endowment Fund

A $5,000 donation by Professor Zujewskyj established the O. Zujewskyj Endowment Fund in December 1989. The fund supports the publication of works in the field of Ukrainian literature by authors living outside Ukraine.

Dr. Oleh Zujewskyj, professor emeritus, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, was born on 16 February 1920 in Khomutets, Ukraine. He studied at both the School and the Institute of Journalism in nearby Kharkiv. In 1950 he arrived in the United States, where he completed MA and PhD degrees at the University of Pennsylvania in Philadelphia, and came to Canada in 1966 to teach Slavic literatures at the University of Alberta.

Since 1991 Dr. Zujewskyj has donated $1,000 annually, and the fund's capital has grown to $9,000.

Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund

The 1993-94 recipient of the Ukraine Exchange Fellowship was Mr. Yaroslav Hlynsky, a senior research fellow at the Institute of Applied Mechanics and Mathematics, National Ukrainian Academy of Sciences in Lviv. Mr. Hlynsky is a

specialist in computer science. During his four-month stay in Edmonton, from January to April 1994, Mr. Hlynsky investigated how computer science is taught in Canadian schools and universities. Computers are only now being introduced into Ukrainian classrooms, and there is a great dearth of Ukrainian-language instruction manuals. More than half a million Ukrainian students learn the basics of computer science exclusively from Russian-language texts. Mr. Hlynsky felt that problem could be solved by providing schools in Ukraine with computers whose operational systems and programming run in Ukrainian, as well as with the appropriate Ukrainian-language manuals and textbooks.

Mr. Hlynsky also heads the Lviv-based Shevchenko Scientific Society's pedagogical subcommittee of the Committee on Information and Cybernetics (CIC). In 1990, the Lviv oblast educational administration and CIC supported Mr. Hlynsky's project to prepare pilot versions of two Ukrainian-language textbooks, *Osnovy informatyky* (Basics of Information Science, for grade ten students), and *Informatyka* (Information Science, for grade eleven students). Thirty-six thousand copies of the second textbook were printed in Lviv in 1992 and immediately were in high demand.

In addition to studying methodological principles of teaching computer science at the University of Alberta, Mr. Hlynsky is working on two other projects. He is currently preparing another text for publication, which will be used in both secondary schools and universities, with the intention of reaching more than 500,000 students. The "Computer Textbook Project" will cost $75,000, which will allow an initial print run of 100,000 copies. Profits from the sales will be used to produce future editions.

Mr. Hlynsky's second undertaking, the "Computer Language Project," deals with the problem of creating a Ukrainian-language programming environment. Currently students learn Russian-language computer terms. A group of scientists and researchers at Lviv University are working to create computer programmes in Ukrainian, which entails the preparation of a textbook and an introductory Ukrainian-language learning programme that will be prepared for use in bilingual schools in Canada. The "Computer Language Project" will require $10,000 to purchase two computers, as well as to prepare and revise requisite programmes, including their copying and free distribution throughout Ukraine.

The following donations have been received by CIUS for Mr. Hlynsky's work: "The Computer Textbook Project" - Mr. Eugene Kaluzniacky-$50; Mr. Stefan Kostelnyj-$60; Mrs. Katherine Labiuk-$500; Mrs. Johanna Michalenko-$50; Ms. Nadia Negrich-$100. "The Computer Language Project" donations: Mrs. Olha Jasinsky-$150; Mr. Stefan Kostelnyj - $60; Mr. Michael Negrich-$100; Mrs. Katherine Rozak-$1,000; Mr. Orest Soltykewych-$25.

Those who wish to support either project are asked to send their contributions, made payable to the Canadian Institute of Ukrainian Studies, to the CIUS office in Edmonton, indicating which project the donation is intended to support: the "Computer Textbook Project" or the "Computer Language Project." All donations are tax-deductible in Canada and the United States.

The Ukraine Exchange Fellow for 1994-95 was Mr. Valerii Polkovsky, a linguist who heads the Department of Business English at the Ternopil Academy of the National Economy. The department, which was established in 1990, is the first of its kind in Ukraine. Mr. Polkovsky is currently completing a Ph.D. in English at Lviv University.

Given Ukraine's isolation from the West and the consequent dearth of knowledge about the operation of a market economy, basic economics textbooks must be written from scratch. During the last five years, 19 manuals and three textbooks have been written for students of economics at the Ternopil Academy. Mr. Polkovsky was heavily involved in this work.

Mr. Polkovsky, who worked at CIUS and other University of Alberta departments (Business, English, Slavic and East European Studies) from January to April 1995, made many professional contacts and employed the university's library resources to complete several projects. He compiled an English-Ukrainian dictionary of economic terms (4,000 entries), edited an English-Ukrainian phrase book, and completed the first draft of a 120-page monograph on the semantic status of the adjective in contemporary English. In March 1995, Mr. Polkovsky travelled to Calgary, Vernon, Surrey, and Vancouver, speaking to community audiences about current political developments in Ukraine. He also addressed several Edmonton audiences on this subject and gave a seminar at CIUS on problems of teaching the humanities in Ukraine. A member of the newly established Ternopil Rotary Club, Mr. Polkovsky spoke to fellow Rotarians in Vernon about the need to develop linguistic resources for the study of economics.

Four cartons of English-language books, journals, and reference works have been shipped to the Ternopil Academy library by CIUS to provide an initial stock of reading material for students. Readers who would like to support Mr. Polkovsky's work and the further development of linguistic and library resources at the Ternopil Academy are invited to contribute to the Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund at CIUS, marking their contributions "Ternopil Academy of the National Economy."

The Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund was established in May 1990 with an initial donation by Mr. John Kolasky, Mr. Peter and Mrs. Pauline Kindrachuk, and Mr.

William and Mrs. Justine Fedeyko. The donations range from the basic $500 to $15,000. From the initial donation of $30,000, the fund has amassed a capital endowment of almost one-quarter million dollars. A list of donors to the Ukrainian Exchange Fellowships Endowment Fund is on p.50.

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

For Business Executives, Journalists, Diplomats, Scholars, the Community

A complete Library of Ukrainian Knowledge — in Five Volumes
A Powerful Reference Tool *Published in English*
Over 15,000 Alphabetical Entries. Maps. Thousands of illustrations.

Complete 5-volume set	$715.00	Price includes shipping and handling
Volume I	$120.00	Canadian residents add 7% GST
Volume II	$130.00	Outside Canada, prices are in US dollars
Volumes III, IV & V	$490.00	Payment by: cheque, money order, Visa or MasterCard

Order from:
Canadian Foundation for Ukrainian Studies
2336A Bloor Street West, Suite 202, Toronto, ON Canada M6S 1P3
Tel: (416) 766-9630 Fax: (416) 766-0599

CIUS Press

The last year has been a productive one at CIUS Press. Four books were published in Canada and another four in Ukraine. One additional title was published both in Canada and in Ukraine in separate editions (all nine are available in Canada). The Canadian titles were: Richard H. Marshall, Jr. and Thomas E. Bird, eds., *Hryhorij Savyč Skovoroda: An Anthology of Critical Articles*, 319 pp., cloth, $44.95; Taras Kuzio and Andrew Wilson, eds., *Ukraine: Perestroika to Independence*, 260 pp., cloth, $34.95 (this volume was published jointly with the Macmillan Press in England and St. Martin's Press in the USA and is available from those publishers outside Canada); Hans-Joachim Torke and John-Paul Himka, eds., *German-Ukrainian Relations in Historical Perspective*, 239 pp., cloth, $34.95; and Anna Procyk, *Russian Nationalism and Ukraine: The Nationality Policy of the Volunteer Army During the Civil War*, xvi, 202 pp., cloth, $39.95.

The four works published in Ukraine were: *Національна самосвідомість студентської молоді: Соціологічний аналіз* (The National Consciousness of Student Youth: A

Sociological Analysis) by Nataliia Chernysh et al., 158 pp., paper, $9.95; *Ukrainians of the Eastern Diaspora: An Atlas* by Vsevolod Naulko, Rostyslav Sossa and Ihor Vynnychenko, translated by Serge Cipko and Myroslav Yurkevich, 24 pp., 19 maps, paper, $14.95; *Скульптор Михайло Паращук: Життя і творчість* (Mykhailo Parashchuk, Sculptor: Life and Work) by Dmytro Stepovyk, 228 pp., cloth, 179 illustrations, $24.95; *Кордони України: Історична ретроспектива та сучасний стан* (The Boundaries of Ukraine: Historical Retrospect and Current Status) by Vasyl Boiechko, Oksana Hanzha and Borys Zakharchuk, 168 pp., cloth, $14.95.

An anthology of poetry entitled *Поза традиції: Антологія української модерної поезії в діяспорі* (Beyond Tradition: An Anthology of Modern Ukrainian Poetry in the Diaspora), edited by Bohdan Boychuk, Irena Makaryk, Danylo Husar Struk and John Fizer, 473 pp, cloth, in Ukrainian, $24.95, was published in separate Ukrainian and Canadian editions. This was the second volume in the Series in Contemporary Ukrainian Literature that CIUS Press publishes jointly with the Ukrainian Studies and Research Endowments of the University of Ottawa.

In addition to these new books, CIUS Press reprinted Ivan Rudnytsky's *Essays in Modern Ukrainian History*, 497 pp., paper, $19.95. This collection, frequently assigned as required reading in university courses on Ukrainian history, is now available as an inexpensive paperback. Strong annual sales also permitted a reprinting of Assya Humesky's *Modern Ukrainian*, 438 pp., paper, $19.95, the premier textbook for university Ukrainian language courses. Work continues on a second edition of this text, which will present the material in a more pleasing and accessible form. CIUS Press also issued a new catalogue for 1994-95 that includes a significant bonus for customers: CIUS Press now accepts VISA and Master Card for payment of mail orders.

Four new research reports have been published: *Рада Національностей Народного Руху України (1989-1993)* (The Council of Nationalities, Popular Movement of Ukraine (RUKH), 1989-1993), compiled by Oleksandr Burakovsky, no. 54, 159 pp., in Ukrainian, $13.00; *A Survey of Ukrainian Folk Tales* by Petro Lintur, translated and with an introduction by Bohdan Medwidsky, no. 56, 34 pp., $8.00; *Бібліографія української книги в Великонімеччині за час війни (вересень 1939 - грудень 1941)* (A Bibliography of the Ukrainian Book in Greater Germany during the Period of War (September 1939 - December 1941) by Bohdan Romanenchuk, no. 57, 39 pp., in Ukrainian, $8.00 (a volume in the CIUS Press bibliographic reprint series edited by Edward Kasinec of the New York Public Library); and *Alexander Dovzhenko: A Guide to Published Sources*, compiled and introduced by Bohdan Y. Nebesio, no. 58, vi + 106 pp., $10.00.

CIUS Press now enjoys the services of two editors, Roman Senkus, in Toronto, and Myroslav Yurkevich, in Edmonton. In addition to their responsibilities with the Press, the editors have other responsibilities at CIUS. Both editors have been hard at work this year preparing publications that will appear in 1995. Among the scheduled publications are Michael Palij's *The Ukrainian-Polish Defensive Alliance, 1919-1921*, and Yakov Soroker's *Ukrainian Musical Elements in Classical Music*.

The future is bright for CIUS Press. A good staff has been assembled in Toronto and Edmonton. Equipment upgrades and changes in procedure have led to substantial productivity gains. Sales have shown a modest improvement. There is a slow but steady stream of incoming quality submissions. The challenge facing CIUS Press in the future is to continue its growth in an atmosphere of shrinking budgets and reduced resources. CIUS Press must find new sources of funding. Fund-raising in the community needs to be intensified. In this area, too, there is success to report. The Canadian Foundation for Ukrainian Studies has committed $50,000 to enable CIUS Press to publish the first volumes of the translation of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*, which is being prepared by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research. It is to be hoped that this generous subsidy will serve as an example to other donors in the community to support the publications programme of CIUS Press. Specifically, CIUS Press will be seeking funds to help issue two series of publications. CIUS Press plans to complement the new CIUS commitment to develop Ukrainian church studies. These plans include a new study of Metropolitan Sheptytsky and a historical analysis of the Ukrainian Catholic Church. CIUS Press also plans to enlarge its offerings of Ukrainian literature in English translation, an area that is sorely in need of attention. Donations from outside sources will be necessary to introduce these programmes.

CIUS Publication Stimulates Scholarly Discussion

In 1992 CIUS Press published a collection of essays entitled *Ukraine and Russia in Their Historical Encounter* edited by Peter J. Potichnyj, Marc Raeff, Jaroslaw Pelenski and Gleb N. Žekulin. This collection includes updated versions of papers presented at a historical conference on Ukrainian-Russian relations held at McMaster University in October 1981. The articles in the collection sparked a discussion on the pages of the interdisciplinary journal *Canadian Slavonic Papers*.

Professor Mikhail Dmitriev of Moscow University published a lengthy review article about the volume in a 1993 issue of *CSP* (vol. XXXV, no. 1-2). The subsequent double issue of *CSP* (vol. XXXV, no. 3-4, September-December

1993) included a reply to Professor Dmitriev's review by Dr. Serhii Plokhy, a researcher at the Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine and visiting professor at the Canadian Institute of Ukrainian Studies.

Professor Dmitriev rendered a generally positive opinion of the articles published in the collection and noted the importance of continuing the dialogue between Russian and Ukrainian historians. Nevertheless, he charged a number of contributors, notably Jaroslaw Pelenski, Martha Bohachevsky-Chomiak, John S. Reshetar, Jr., and Yaroslav Bilinsky with a certain bias and a readiness to perceive differences between Ukrainians and Russians where they do not in fact exist. In particular, Professor Dmitriev denied the legitimacy of the term "Ukrainian revolution" and contested the practice of treating the USSR as a continuation of the Russian Empire.

In his reply, Dr. Plokhy demonstrated that the Russian historian was not free of bias himself and was prone to treat the history of Ukrainian-Russian relations by means of stereotypes developed in Soviet historiography. Dr. Plokhy noted that there are no better grounds to consider the Ukrainian revolution part of the all-Russian revolution than to see it as part of the Autro-Hungarian one; only the term "Ukrainian revolution" encompasses all the characteristics of the revolutionary movement of the years 1917-21 in Ukraine. He also stressed the appropriateness of studying the history of Russia and the USSR in the context of the history of empires.

A notable feature of the scholarly discussion on the pages of *Canadian Slavonic Papers* is that the uneasy dialogue begun by Western scholars has now been joined by historians from the former Soviet Union. The editors of *CSP* have indicated their intention to publish further contributions to the discussion of *Ukraine and Russia in Their Historical Encounter.*

Journal of Ukrainian Studies

Since resuming his post as editor of the *Journal of Ukrainian Studies* in September 1993 (having served as chief manuscript editor of the *Encyclopedia of Ukraine*), Roman Senkus has edited a large double issue for 1993 (vol. 18, nos. 1-2) that appeared in January 1995. It contains articles by scholars from Canada (Manoly R. Lupul, Orest Subtelny, Rev. Peter Galadza, Danylo Husar Struk, Frank E. Sysyn), the United States (Victor Lychyk), Germany (Andreas Kappeler), Ukraine (Ihor Vynnychenko, Anatolii Rusnachenko, Yurii Shapoval), and Australia (Marko Pavlyshyn), as well as more than twenty book reviews.

May 1995 saw the publication of a special issue (vol. 19, no. 1; guest editor: Bohdan Nebesio) containing five articles on the cinema of Alexander Dovzhenko. The issue marks the centenary of Dovzhenko's birth. Among the contributors are Marco Carynnyk, Vance Kepley Jr., Murray Smith, Bruce Williams, Wacław M. Osadnik, and Eugeniusz Wilk.

In October 1994 Mr. Senkus visited Kyiv and Lviv. During his stay he conferred with many specialists in Ukrainian studies, all of whom expressed willingness to contribute to *JUS*. Among the institutes Mr. Senkus visited during his three weeks in Ukraine were the National Academy of Sciences' Institute of Literature, Institute of Ukrainian History, Institute of Ukrainian Archaeography, and Institute of Ethnic Relations and Political Studies in Kyiv, as well as the Institute of Ukrainian Studies and Lviv University's Institute for Historical Research.

Contributions from Ukraine, if accepted, will be published in English in order to familiarize the English-speaking world with Ukrainian scholarship in the field of Ukrainian studies.

Few books published in Ukraine have been reviewed in Western publications. In order to redress this situation, the *Journal of Ukrainian Studies* calls upon scholars to contribute reviews of publications in Ukrainian studies that appear in Ukraine and elsewhere.

Subscriptions to the *Journal of Ukrainian Studies*, which appears semi-annually, are available for $16.50 (individuals) and $21.50 (libraries and institutions) per annum in Canada (GST included). Outside Canada, annual subscriptions cost $15.00 (individuals) and $20.00 (libraries and institutions) in US funds. Subscriptions may be ordered from the CIUS office in Edmonton.

Journal of Ukrainian Studies

Volume 19, Number 2

Now Available

Contents include:

Oleh Ilnytzkyj, "*Ukrainska khata* and the Paradoxes of Ukrainian Modernism"

Maxim Tarnawsky, "Feminism, Modernism, and Ukrainian Women"

Myroslav Shkandrij, "Modernism, the Avant-Garde, and Mykhailo Boichuk's Aesthetic"

V'iacheslav Shved, "The Conceptual Approaches of Ukrainian Political Parties to Ethno-Political Problems in Independent Ukraine"

News and Events

Dr. Zenon Kohut Appointed Director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies

On 1 July 1994, Dr. Zenon E. Kohut took up a five-year appointment as director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta. Dr. Kohut, who has been with the Institute since 1992 and served as its acting director from January 1993 to June 1994, was appointed on the recommendation of a University search committee chaired by Dr. William A. Bridger, Associate Vice-President (Research).

Born in Ukraine, Dr. Kohut grew up in the United States. He obtained a B.A. from La Salle College in 1966 and an M.A. and Ph.D. from the University of Pennsylvania in 1969 and 1975 respectively. In the 1970s, he was closely associated with the development of the Harvard Ukrainian studies project. Dr. Kohut held a number of graduate and post-doctoral appointments both at the Harvard Ukrainian Research Institute and the Russian Research Center and taught modern Ukrainian history at Harvard's summer school. Subsequently, he taught Soviet and East European history at the University of Pennsylvania (1975-76) and Michigan State University (1978-80). From 1980 to 1984, Dr. Kohut was the chief compiler and editor of the *American Bibliography of Slavic and East European Studies (ABSEES)*. Most recently, he was a senior Soviet analyst at the Library of Congress and then at the U.S. Department of Defense.

A leading authority on eighteenth-century Ukraine, Dr. Kohut is the author of *Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1988), several volumes of *ABSEES*, and numerous articles in scholarly journals. He is also a specialist on contemporary Ukraine and served as director of the Stasiuk Programme on Contemporary Ukraine at CIUS.

While acting director of CIUS, Dr. Kohut took over the editorship of the *Journal of Ukrainian Studies* and brought out three issues (two of which were double issues devoted to special subjects). He also implemented a fundamental reorganization of the Institute, basing it on autonomous units with their own budgets, each responsible for developing its particular programme. Together with Dr. Frank E. Sysyn, director of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS, Dr. Kohut initiated a major international research project on the history of Ukrainian-Russian relations in co-operation with Professor Mark von Hagen of Columbia University and Professor Andreas Kappeler of Köln University. The first three of four scholarly conferences to be devoted to this subject were held at Köln University in June 1994 and June 1995, and at Columbia University in November 1994.

Yevhen Borys Passes Away

On 16 October 1994 Mr. Yevhen Borys, chief fund-raiser for CIUS, died in Toronto at the age of 90. Mr. Borys was very well known and highly respected in the Ukrainian community for his decades of service to the *Entsyklopediia ukrainoznavstva* and *Encyclopedia of Ukraine* projects. Born in Peremyshl (Przemyśl) in 1904, Yevhen Borys became acquainted with Volodymyr Kubijovyč, who was to become editor-in-chief of the *Entsyklopediia ukrainozavstva*, in the 1930s. He came from a family of entrepreneurs and, with his two brothers, helped manage several retail outlets in interwar Galicia. After the Second World War Mr. Borys settled in Toronto, where he served for 26 years as president of Dempster Bread Ltd.

Always a community activist with a strong commitment to the development of Ukrainian studies, Yevhen Borys volunteered to head the fund-raising effort for the *Entsyklopediia ukrainoznavstva* in Toronto in 1967. So successful were his efforts that, as Dr. Kubijovyč wrote in his autobiography, *Meni 85*, "Sarcelles and the *Entsyklopediia ukrainoznavstva* owe their existence to the dedication and activity of Yevhen Borys."

Over the past decade, Yevhen Borys also worked tirelessly to raise funds for the Canadian Institute of Ukrainian Studies. As one of the executors of Dr. Kubijovyč's will, he was instrumental in establishing the Volodymyr and Daria Kubijovyč Ukrainian Studies Fund at CIUS, whose capital endowment was matched by the Government of Alberta to create a fund in the amount of $420,000. Today, the Ukrainian studies funds established thanks to Mr. Borys's efforts have a total capitalization of some $3,000,000.

Friends of Ukrainian studies everywhere are grieved by the passing of Yevhen Borys, but will draw inspiration from his legacy of dedication and achievement.

CIUS Ukrainian Studies Conference

On 28-30 April 1995 the Canadian Institute of Ukrainian Studies sponsored a national conference at the University of Alberta on the theme "Ukrainian Studies in Canada, 1995:

Building for the Future." The implications of two recent developments in particular—a financial crisis in post-secondary education in much of Canada and the independence of Ukraine—made such a meeting timely. Facilitated by the generous financial assistance of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, the conference brought together some fifty academics actively teaching and/or researching in the Ukrainian field at Canadian universities, several professors emeriti, and invited guests.

Dr. Frances Swyripa (Director, Ukrainian-Canadian Programme, CIUS) opened the proceedings with a brief survey of statistical trends in teaching departments since 1983. With respect to the major established fields, undergraduate enrollments declined by approximately one-third in language, folklore/civilization, and literature, while remaining relatively stable in history. The universities of Alberta, Manitoba, Saskatchewan, and Toronto continue both to offer the broadest range of courses and to serve the largest numbers of students. Courses on Ukraine or Ukrainian-Canadian topics expanded over the past decade in the disciplines of political science, geography, economics, fine arts, second-language teaching, and Eastern Christianity.

Two informational sessions on Saturday morning provided a basis for subsequent discussion. The first, "Conditions and Outlook in the Disciplines," featured the following speakers: Dr. Bohdan Harasymiw (University of Calgary) on political science, Dr. Orest Subtelny (York University) on history, Rev. Dr. Andriy Chirovsky (Sheptytsky Institute, St. Paul University) on religion, Dr. Natalia Pylypiuk (University of Alberta) on language, Dr. Myroslav Shkandrij (University of Manitoba) on literature, and Dr. Andriy Nahachewsky (University of Alberta) on folklore/civilization. At the second session, "Provincial Climates and Prospects," speakers considered the situation in British Columbia (Julia Stashuk, Vancouver), Alberta (Dr. Bohdan Medwidsky, University of Alberta), Saskatchewan (Dr. Roma Franko, University of Saskatchewan), Manitoba (Dr. Oleh Gerus, University of Manitoba), and Ontario (Dr. Olga Andriewsky, Trent University).

A series of panels on Saturday afternoon and evening focused on "Meeting the Challenge: Strategies for the Future." Dr. Zenon Kohut, Director of CIUS, and Dr. Stella Hryniuk, former President of the Canadian Association of Slavists, spoke on leadership and organizational structures. Morris Diakowsky, President of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, and Oxana Jacyk of the Petro Jacyk Educational Foundation addressed the issue of funding. Dr. Oleh Ilnytzkyj (University of Alberta) and Dr. Andrii Krawchuk (Sheptytsky Institute) examined student enrollment, graduate programmes, and employment. Dr. Bohdan Kordan (University of Saskatchewan) and Dr. Frank Sysyn (Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, CIUS) suggested practical ways of promoting inter-university cooperation. Dr. Serhii Plokhy (National Academy of Sciences of Ukraine, Kiev) and Dr. Roman Petryshyn (Grant MacEwan Community College) discussed academic projects and exchanges with Ukraine. A round-table discussion on Sunday morning identified areas of consensus from the preceding day's deliberations as the basis for future action. Discussants were Dr. Natalia Aponiuk (University of Manitoba), Dr. Lubomyr Luciuk (Royal Military College), Dr. Manoly Lupul (Professor Emeritus and founding director of CIUS), Dr. Paul R. Magocsi (University of Toronto), and Dr. David Marples (University of Alberta).

Among the priorities for Ukrainian studies identified by various speakers were the following: bringing Ukrainian subjects into the academic mainstream by relating them to world trends and introducing a comparative perspective; adapting course content to fit new realities such as the needs of independent Ukraine and job opportunities in non-traditional areas; taking advantage of new technologies such as electronic distance learning, information databases, and the Internet; building closer relations with the Ukrainian community and identifying potential student pools for new courses; and reaching out to non-Ukrainians who are drawn to Ukrainian studies for professional and business reasons.

At a concluding business meeting, conference participants established a series of specialized task forces on such subjects as community relations, literature in translation, distance learning, and exchanges and programmes with Ukraine, as well as a co-ordinating committee that will meet every six months to discuss common concerns, priorities, and initiatives. The committee's first meeting is scheduled to take place in late October 1995 during the biennial conference of the Canadian Ethnic Studies Association.

Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter

First Conference

On 23-25 June 1994, the first conference of the project "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter" was held in Köln, Germany. Organized by Dr. Andreas Kappeler of Köln University, Dr. Mark von Hagen of Columbia University, and Dr. Zenon Kohut and Dr. Frank Sysyn of the Canadian Institute of Ukrainian Studies, the project examines the evolution of Ukrainian-Russian relations from the seventeenth century to the present through a series of conferences to be held in Germany and the USA. Funding for the project was obtained from the National Endowment for the Humanities and the Alexander von Humboldt-Stiftung.

The first conference assembled twenty-five scholars from Germany, the United States, Canada, Ukraine, Russia, Poland and Italy to examine developments in the seventeenth and eighteenth centuries. The seven panels were organized in three thematic groups: Culture, Language, Literature, Confession, Church, and Identity; Problems of Ukrainian-Russian Contacts in the Seventeenth Century; Ukraine and the Russian State in the Eighteenth Century. Dr. Kappeler greeted the participants on behalf of Köln University, noting the happy coincidence that one of the participants, Dr. Ihor Ševčenko, was to be awarded an honorary doctorate in a few days. Dr. Frank Sysyn described the planning of the conference, expressing the conviction that at least for the early modern period Russian and Ukrainian studies were not entirely two solitudes. He also alluded to the conference format of "think-pieces" as a means of encouraging his colleagues to concentrate on substantial topics.

Dr. Ihor Ševčenko (Harvard University) led off the conference with a discussion of Ukrainian national consciousness. Dr. André de Vincenz (Göttingen University) followed with an examination of language in Ukraine, and Professor Iaroslav Isaievych examined Belarusan-Russian-Ukrainian cultural relations. Dr. Mikhail Dmitriev of Moscow University dealt with the late sixteenth-century Ukrainian cultural renaissance and its relation to the Russian religious revival; Dr. David Frick (University of California, Berkeley) considered Ukrainian and Russian mutual perceptions in the first half of the seventeenth century; while Dr. Oleksii Tolochko (Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine) discussed the evolution of Ukrainian seventeenth-century historiography under the influence of the Polish and Russian traditions. Dr. Giovanna Brogi-Bercoff (University of Milan) dealt with Ukrainian and Russian baroque literature in the context of Western Slavic and Western European culture, while Dr. Wolfgang Heller (Heidelberg) compared book printing in Ukraine and Belarus with that of Muscovy.

On the second day of the conference, the first panel was devoted to the Pereiaslav Agreement (1654) and its consequences. Tatiana Iakovleva (St. Petersburg) discussed the dynamics of Russian-Ukrainian relations during the formation of the Cossack state; Dr. Serhii Plokhy (CIUS and Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine) examined legal ideas at the time of the Pereiaslav Agreement; and Dr. Kappeler situated Ukraine in the general context of Muscovite expansion. In the next session, Dr. Viktor Zhivov (Moscow and Bonn University) analyzed the question of church jurisdictions in the context of Russian-Ukrainian relations, and Dr. Julia Oswalt (Frankfurt) discussed the significance of the numerous Ukrainian hierarchs who occupied sees in Russia in the eighteenth century.

The focus on the last day of the conference was on the role of Ukrainians in the eighteenth century. Dr. Frank Sysyn dealt with the image of Russia in Ukrainian historiography of the early eighteenth century, while Dr. Władysław Serczyk (University of Warsaw, Białystok) discussed the situation of Ukrainians in absolutist Russia. Dr. Zenon Kohut provided an overview of the period in his paper, "Encountering Russia: Cultural Trends and Political Views in Early Modern Ukraine."

The sessions evoked lively discussions that were recorded by the conference secretary, Dushan Bednarsky of CIUS. In conclusion, Dr. von Hagen summarized the themes of the conference and enumerated topics that had not been examined. He pointed out that the goal of the project was to consider Ukrainian-Russian relations in the long perspective. As a twentieth-century specialist, he had found much in the conference illuminating for his own work on Ukrainian-Russian relations.

Second Conference

On 13–15 November 1994, the second conference of the project "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter" was held at Columbia University in New York. The conference assembled thirty-five scholars from the United States, Germany, Canada, the United Kingdom, Russia, and Ukraine to examine developments in the nineteenth and early twentieth centuries. In addition to the speakers, numerous members of the Columbia and New York scholarly community took part in the proceedings, including Dr. Richard Wortman (Columbia University), Dr. Michael Stanislawski (Columbia University), Dr. Marc Raeff (Columbia University), Dr. José Casanova (New School for Social Research), Dr. George Shevelov (Columbia University), Dr. Robert Belknap (Columbia University), Dr. Michael Luther (Hunter College), Dr. Susan Heumann (Pratt Institute), and Dr. Cynthia Whittaker (City University of New York). Other participants included Dr. Ihor Ševčenko (Harvard University) and Dr. Christine Worobec (Kent State University). The five panels were organized according to thematic groups: History and Evolution of Key Concepts; Ukrainians and Russians among/between Poles and Jews; The Russian Empire: Conceptions and Policies; Elite Encounters and Identities; and Non-Elite Encounters and Identities.

Dr. Mark von Hagen greeted the participants on behalf of the Harriman Institute. He described the planning of the conference and explained that it would consist of a number of "think pieces." The task of each speaker was to address the general theme of identities and the Ukrainian-Russian encounter, and to relate his or her paper to the other papers presented.

The first three speakers, Dr. Frank Sysyn, Dr. Zenon Kohut, and Dr. Paul Bushkovitch (Yale University), attempted to link the New York conference with the previous

one in Köln concerning the Early Modern period. Dr. Sysyn made the case that early seventeenth-century Ukraine constituted an ethno-cultural/religious collectivity rather than one based on a monarch or political entity. He demonstrated how the founding of Cossack polities changed group identity. Dr. Kohut discussed the role of the Ukrainian clerical and secular elites in the formation of the Little Russian idea. Dr. Bushkovitch addressed several methodological problems encountered in dealing with Early Modern national identities, pointing out that learned ideologies do not necessarily reflect the consciousness of the elite, that multiple identities were common in the early modern period, and that nationalism is a recent phenomenon in European history. Dr. Ševčenko offered comments on the three papers and expressed the hope that future scholarship would examine the Little Russian idea from the Great Russian perspective, not just from the Ukrainian point of view.

The first session continued with a second group of panelists, Dr. Olga Andriewsky (Trent University), Dr. Veronica Wendland (University of Cologne), Dr. John Paul-Himka (University of Alberta) and Dr. Yaroslav Hrytsak (Institute for Historical Research, Lviv). Dr. Andriewsky continued the discussion of the Ukrainian and Russian elites and the gradual closing of intellectual space in the definition of Ukrainians and Russians in modern times. Dr. Wendland discussed the Galician Russophile movement as an indigenous, pioneering effort at nation-building in western Ukraine. Dr. Himka examined the Ukrainophile and Russophile movements in the nineteenth century as two attempts to solve the Galician problem. Dr. Hrytsak presented the case of Galicia as an example of four possible identities: Ruthenian, Polonophile, Russophile, and Ukrainophile.

The second session, devoted to the problem of Ukrainians and Russians among/between Poles and Jews, featured four speakers: Dr. Henry Abramson (University of Toronto), Dr. Ted Weeks (Southern Illinois University), Dr. Edward Thaden (University of Illinois at Chicago) and Dr. Aleksei Miller (Institute of Slavic and Balkan Studies, Moscow). Dr. Abramson discussed Jewish identity in Ukraine, explaining that nineteenth-century Jews did not develop a Ukrainian identity because of their minority position in the Russian Empire. If they were drawn to any culture other than their own, it was the ruling (i.e., Russian) culture. Ukraine's cultural and social underdevelopment, as well as the perception of anti-Semitism as a peasant phenomenon, also discouraged the development of a Jewish Ukrainian identity. Dr. Weeks examined the three south-western Imperial Russian provinces of Kyiv, Volhynia and Podillia and Imperial Russia's consideration of peoples as "ours" (i.e., Orthodox) and "not ours" (i.e., Roman Catholic or Jewish). Dr. Thaden presented his research on Yurii Samarin's (1819–76) proposals to unite the borderlands on the basis of peasant reform, consolidate the Orthodox Church in these lands, and encourage local peasant self-help projects. Dr. Miller discussed two problems: changes in the respective roles of the Ukrainian and Russian national elites over the course of the century, and the role of non-Ukrainians, especially Poles, in this encounter.

The third session, devoted to the problem of the Russian Empire and its conceptions and policies, consisted of four papers by Dr. David Saunders (University of Newcastle upon Tyne), Dr. Juergen Klisch (University of Cologne), Dr. John LeDonne (Russian Research Center, Harvard University), and Dr. Jane Burbank (University of Michigan). Dr. Saunders discussed Russian Imperial policy vis-à-vis the Ukrainian language as represented by the Valuev ban on publication in Ukrainian (1863) and the Ems Ukaz (1876). He pointed out that these two decrees reflected a growing divergence between Ukrainian and Russian identities during the nineteenth century, and that the books that were banned were schoolbooks rather than works of literature, indicating the imperial authorities' fear of allowing primary education in the Ukrainian language. Dr. Klisch discussed Sergei Uvarov's (1786–1855) views on the Cyrillo-Methodian Brotherhood. Uvarov (Minister of Enlightenment under Tsar Nicholas I) considered the Brotherhood's demand for the dismantlement of the Russian Empire to run contrary to his own idea of Slavophilism. Dr. LeDonne presented several ideas critical to understanding Imperial Russian policy regarding the borderlands, namely: the frontier regions were politically unstable and frontier governors strove to maintain political and cultural stability; control of the Ukrainian borderland required compatibility between the Ukrainian elite's patrimonial politics and steppe politics; the Russian core area was surrounded by peoples at a higher level of cultural development but, paradoxically, the elite of the border regions was drawn to the core, resulting in a brain drain of Ukrainians to Muscovy; the idea of empire changed over the course of the nineteenth century from one of multiple identities at the beginning of the century to militant Russian nationalism by the end of the century. Dr. Burbank challenged traditional Western models for the discussion of colonialism and empire, e.g., that of colonizers and colonized as separate categories; of social groups as separate categories; and the assumption that progress is the underlying idea of the imperial story being told. In the case of Russia, Dr. Burbank offered the following alternative models: interactive processes unite the colonizer and the colonized; imperial processes muddle the very categories that they put forth; and the idea of the nation-state has existed for only a brief period of time, yet it contaminates our study of empires.

Session four, dedicated to elite encounters and identities, began with a group of panelists: Dr. Mark Bassin (University of Wisconsin), Dr. Boris Gasparov (Columbia University), Dr. George Grabowicz (Harvard University), and Dr. Maxim

Tarnawsky (Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, University of Toronto). Dr. Mark Bassin discussed the notion of borrowed identities within the context of Nikolai Trubetskoi's (1890–1938) idea of Eurasia. Dr. Gasparov presented the example of Nikolai Gogol (1809–52) as representative of two sides of the Ukrainian question in the nineteenth century: Ukraine as spiritual idyll, and Russia as earthly reality. Dr. Grabowicz discussed the phenomenon of *Kotliarevshchyna* and the significance of Ivan Kotliarevsky's (1769–1838) writing in the context of colonialism. Dr. Tarnawsky continued the discussion's focus on culture as an identity with his paper on Ivan Nechui-Levytsky (1838–1918) and this writer's hostility toward Russia.

Session four continued with a second group of panelists, Dr. Serhii Yekelchyk (Institute of History, Academy of Sciences of Ukraine), Dr. Guido Hausmann (Köln University), Dr. Catherine Clay (Gettysburg College), Dr. Daniel Brower (University of California, Davis), and Dr. Orest Pelech (Duke University). Dr. Yekelchyk discussed the depiction of Little Russia in nineteenth-century Russian textbooks, showing how these textbooks served to maintain the imperial image of Little Russia and its people. Dr. Hausmann presented his research on the University of Odessa and the rise of Ukrainian and conservative Russian camps within this university at the end of the nineteenth century. Dr. Clay conceptualized Ukrainian approaches to Imperial Russian culture, raising two points: that the cultural sciences developed in conjunction with the growth of empire in Russia, and served as subjects that socialized the elites; the study of this period must address the question of periodization and the changing fortunes of the Ukrainian movement. Dr. Brower presented his research on the 1867 Moscow Ethnographic Exposition, discussing how nineteenth-century imperial Russian ethnography fostered the Ukrainian sense of ethnic distinctiveness. Dr. Pelech presented his statistical research on the Ukrainian heraldic work of Myloradovych and explained how such data bases may be used in studying the historical experience of the Ukrainian elite.

The fifth session shifted the focus of the conference from elite encounters to non-elite, with papers presented by Dr. Leonid Heretz (Neporany Fellow at Columbia University), Dr. Orest Subtelny (York University), Dr. Martha Bohachevsky-Chomiak (National Endowment for the Humanities), Dr. George Liber (University of Alabama), and Dr. Andreas Kappeler. Dr. Heretz presented an argument that Ukrainian and Russian peasants shared a common, Orthodox religious world-view, hence the Ukrainian national idea had its origins in the intellectual elite rather than the non-elite. Dr. Bohachevsky-Chomiak continued the focus on non-elite identities, pointing out the discrepancy between the actual activity of nineteenth-century Ukrainian organizations (i.e., promoting self-help as a means of improving the economic situation of peasants) and the way in which these same organizations described this activity (i.e., "helping the Ukrainian nation"). Dr. Liber addressed the problem of illiteracy among Ukrainians as compared to Russians in the nineteenth century, attributing it to poverty, differences in land distribution systems, and the use of Russian as the language of instruction in Ukrainian schools. Dr. Kappeler presented his research on the Ukrainian diaspora in Russia, showing not only how this diaspora maintained its distinctiveness, but also how it helped promote Ukrainian interests in St. Petersburg and Moscow.

Dr. von Hagen led the summary discussion concluding the conference. He expressed his hope that Russian specialists would in future pay more attention to the Ukrainian-Russian encounter. Traditionally it has been possible for Russianists to ignore non-Russians in their study of the empire; on the other hand, it has been impossible for Ukrainists to ignore Russia. The project "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter" has attempted to raise issues that have not been much discussed.

Dr. Kappeler expressed his concern that there were few German scholars at this conference. He hoped that this would be corrected at the next session in Köln. He also considered ways to interest greater numbers of Russianists.

Dr. Sysyn expressed his assumption that Ukraine's independence would render Ukrainian-Russian ties more important to academia. He added that one of the project's goals was to broaden the discussion of national identities to include both early modernists and modernists.

Dr. Kohut continued the summary remarks, saying that there was an underlying assumption about the lack of communication among Ukrainists and Russianists; the project should encourage Russianists from Russia and the West and Ukrainists from Ukraine and the West to talk with one other. He added that the New York session had succeeded in opening up the discussion to non-historians and introducing more interdisciplinary approaches from the audience.

Third Conference

On 15-17 June 1995, the third conference of the project "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter" was held at Köln University. The conference assembled thirty-two scholars from Germany, the United States, Canada, Ukraine, Russia, and Switzerland to examine developments during the Soviet period. The seven panels were organized into five thematic groups: (1) The Old and New Regimes; (2) The Twenties and Thirties: Politics, Society, Ideology; (3) The Twenties and Thirties: Culture, Historiography, Language, Minorities; (4) The Second World War; (5) The Post-Stalin Period and the End of the Soviet Regime. Dr. Andreas Kappeler greeted the participants on behalf of Köln Univer-

sity, and Dr. Mark von Hagen described the planning of the conference.

The first panel began with Dr. Olga Andriewsky's (Trent University) paper, "Reflections on Russian-Ukrainian Relations and the Failure of the 'Little Russian Solution,' 1789-1917," which analyzed some of the issues discussed at the second session of "The Ukrainian-Russian Encounter." Dr. Kappeler followed with his paper, "Ukrainians in the Ethnic Hierarchy of the Russian State." Dr. Ronald Suny (University of Chicago) examined the Ukrainian national movement and issues of class in his paper, "Ukraine in Revolution and Civil War: Some Thoughts about the Building of the Nation." Dr. Vasyl Marochko (Institute of Ukrainian History, National Academy of Sciences of Ukraine) spoke on the failure of the attempt to establish a Ukrainian state in the post-1917 period; his paper was entitled "From Russian Empire to Soviet Empire: Metamorphoses of Ukrainian Statehood, 1917-1937." In his paper, "States, Nations and Identities: The Ukrainian-Russian Encounter in the First Half of the Twentieth Century," Dr. Mark von Hagen discussed the problematics of Ukrainian-Russian relations against the background of the First World War and the Civil War. Dr. Dietrich Beyrau (Tübingen University), in his paper, "Reflections on the Stability of the Tsarist and Soviet Empires," discussed the stability of the Imperial and Soviet systems despite the presence of national unrest, and directed attention to phenomena such as the technostructure of the USSR as elements of stability.

The second panel was dedicated to "The Twenties and Thirties: Politics, Society, Ideology." The first panelist, Dr. Stanislav Kulchytsky (Institute of Ukrainian History, National Academy of Sciences of Ukraine), presented a paper entitled "Soviet Ukraine and Russia: Fundamental Aspects of State Co-existence, 1919-1938." Dr. George Liber (University of Alabama) discussed social and political factors that determined the contingency of Ukrainian and Russian identity in the inter-war period in a paper entitled "Modernity, Ukrainization and Provincialism." Dr. Terry Martin (University of Chicago) followed with his paper, "Ukraine as Piedmont," in which he examined the process of Ukrainization in Ukrainian-populated areas of Russia during the period 1924–32. Dr. Frank Sysyn continued with his paper, "The Famine of 1932-33 in the Discussion of Ukrainian-Russian Relations," in which he focused on the demographic consequences of the famine in altering the ratio of Ukrainians to Russians in the USSR and in Ukraine.

The third panel, which continued the theme of "The Twenties and Thirties: Politics, Society, Ideology," concluded Thursday's session. Dr. Yurii Shapoval (Institute of Ethnic and Political Studies, National Academy of Sciences of Ukraine) presented his paper, entitled "The GPU/NKVD as an Instrument of Anti-Ukrainization in the 1920s-30s." Dr. Serhii Plokhy (CIUS and Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine) followed with his paper, "Assessing the Impact of Communism: Russian-Ukrainian Church Relations, 1917-1991." Dr. Bohdan Osadchuk presented the next paper, "Russian-Ukrainian Relations between Dialogue and Conflict: An Attempt at Synthesis on the Basis of Selected Sources." Dr. Rudolf Mark (Ost-Akademie, Lüneburg) concluded the panel with his paper, "The Image of Russia and Russians in the Ideology of Dmytro Dontsov."

Friday morning's panels were dedicated to the theme of "The Twenties and Thirties: Culture." The first panel concerned literary issues. Dr. Oleh Ilnytzkyj (University of Alberta) presented a paper on "The Idea of 'National Culture' in Modernist Discourse and Ukrainian Nation-Building." Dr. Myroslav Shkandrij (University of Manitoba) presented the second paper on literature, entitled "Mykola Khvylovy's Pamphlets: A Post-Colonial Reading." Dr. Rolf Göbner (University of Greiswald) concluded this panel with his paper, "Is an Orientation on Europe Equivalent to Differentiation from Russia? Thoughts on the Interpretation of a Concept."

The next panel, continuing the theme of culture, directed attention to problems of historiography, language, and minorities. Dr. Hans Torke (Osteuropa-Institut, Free University of Berlin), in his paper on "The Pokrovskii-Yavorsky Controversy," discussed the conflict in Ukrainian historiography during the 1920s. Dr. Götz Hillig (University of Marburg) continued the panel with his paper, "The Trials of the 'Ukrainized' Pedagogue and Writer, A.S. Makarenko," in which he examined the Ukrainian language use of the noted pedagogue. Mr. Walter Kaufmann (Free University of Berlin) presented the third paper, entitled "The Policies of the Jewish Sections of the Russian and Ukrainian Bolshevik Communist Parties: A Case Study of Odessa, 1920-25," in which he discussed the role played by the Jewish minority in the Russian and Ukrainian parties. Dr. Peter Hilkes (Ukrainian Free University, Munich) followed with his paper, "Germans in Ukraine during the Inter-War Period in Light of Recent Research," in which he directed attention to Ukraine's German minority.

Friday afternoon's panel concerned the Second World War. The panel's first presenter, Dr. Dieter Pohl (Institute of Contemporary History, Potsdam), spoke on "German Occupation Policies toward Russians and Ukrainians, 1941-43." Dr. Frank Golczewski (University of Hamburg) followed with his paper, "German Attitudes toward Russians and Ukrainians on Questions of Church Policy during the German Occupation in the Second World War," discussing German policy toward the Orthodox Church in occupied Ukraine. Dr. David Marples (University of Alberta) expanded the scope of the discussion to the year 1953 in his paper, "The Ukrainian-

Russian Encounter: World War II," in which he analyzed the Ukrainian partisan movements, both Soviet and nationalist.

The last panel of the conference, held on Saturday morning, discussed "The Post-Stalin Period and the End of the Soviet Regime." Mr. Bohdan Nahaylo (Policy Advice Unit on the CIS, UNHRC, Geneva) presented the first paper, entitled "The (Soviet) Russian-Ukrainian Encounter: The Post-Stalin Period." Mr. Christian Harde (Tübingen University) followed with his paper, entitled "Russia and Ukraine: A Cranberry Tree Not of One Root, or The Ratio of Ukrainians to Russians from a Lviv Perspective." Mr. Ihor Yahnyshchak (Heidelberg University) continued with his paper, entitled "Particular Aspects of Ukrainian Political Identity- and Nation-Building in the Process of Socialization and Acculturation." Dr. Mikhail Guboglo (Institute of Ethnology and Anthropology, Russian Academy of Sciences, Moscow) was the final panelist; his paper was entitled "The Incompatibility of Inter-Ethnic Tolerance among the Public and Intolerance among Politicians."

The presentations stimulated lively discussions, which were recorded by the conference secretary, Mr. Dushan Bednarsky (CIUS). In his concluding remarks, Dr. Kappeler returned to an issue that was constantly raised at this conference: the difficulty of distinguishing a Ukrainian-Russian encounter from a Ukrainian-Soviet one. Dr. von Hagen continued this theme, adding that the conference had pointed out the need to define and historicize the terminology used in discussing this encounter. For example, the term "Soviet" has had several different meanings at various times. Dr. Suny observed that one of the strong points of the conference was the pursuit of a more modern approach to nationhood as a social and cultural construct. He pointed out that Ukraine and Ukrainian nation-building have always been dependent to some extent on political power (i.e., that of the Russian Empire). Dr. Sysyn observed that the attempt to arrive at a terminology (e.g., the debate on the question, "Was the Soviet Union a Russian state?") must be nuanced, because the perceptions of historical actors are a relevant consideration. For example, during the Soviet period, perceptions of "what is Soviet and what is Russian" were very different in such places as Lviv, Moscow, Kyiv, and Donetsk. It is clear, argued Dr. Sysyn, that during the Soviet period Soviet identity had a Russian component. Dr. Ilnytzkyj observed a basic tension between Russianness and the Soviet state. Russians at times had to compromise their own Russianness in the interest of preserving the Russian Empire/USSR. For example, at times Ukrainians were given more rights, while at other times these rights were taken away. Russians were typically divided between preserving their Russianness or their empire. It could be argued that the balance between Russianness and empire was impossible to maintain, and this imbalance contributed to the empire's collapse.

Mr. Nahaylo observed that present-day Ukraine is having difficulty in its attempt to form a new identity based on territory rather than ethnicity. Ukraine's current boundaries, based on territorial settlements made at the time of the Second World War, are in many cases arbitrary. If Ukraine's new territorial identity is to take hold, Ukraine's borders may have to be reconsidered, although this last point, noted Mr. Nahaylo, is somewhat iconoclastic. Dr. Golczewski made a comparison with Belarus, which does not have the equivalent of a nationally conscious Western Ukraine or a large diaspora to strengthen national aspirations, and appears to be undergoing disintegration as a national state. Dr. Guboglo added that there are three possible solutions to the problem of ethnicity: national statehood, national-cultural autonomy, and citizenship free from ethnicity. Dr. Beyrau expressed his doubts concerning the pertinence of such concepts as "nation-building" and "nation-destroying" in the case of Ukraine. In certain periods, other questions (e.g., material benefits, personal careers) may have been more important. For example, in Ukraine today, people are perhaps far more concerned with the economic question than with language. Dr. Shkandrij made three comments regarding the thrust of the conference: (1) it was regrettable that so few Russianists attended, as the nature of the conference would have been different had Russian policy-makers, members of the intelligentsia, etc. been present; (2) as Dr. Beyrau pointed out, there is a case to be made for the benefits of empire, and in many ways it can be argued that Ukraine benefited from the empire; (3) cultural studies were underrepresented at the conference. Dr. Kappeler responded to Dr. Shkandrij's first comment, explaining that the dearth of Russianists was not the conference organizers' fault: numerous Russianists from North America, Germany and Russia were invited, but chose not to come.

Dr. Kappeler closed the conference, extending his thanks to Mr. Christian Noack (conference co-ordinator), Mr. Michael Arlt (conference interpreter) and Mr. Dushan Bednarsky (conference secretary). Dr. von Hagen added words of thanks to Dr. Kappeler himself. The fourth session of "The Ukrainian-Russian Encounter" will be held at Columbia University, New York, on 21-23 September 1995.

Second International Conference on China and Ukraine: CIUS and Ukrainian Studies in China

China's growing interest in Ukraine was evident at the Second International Conference on China and Ukraine held in Beijing on 25-27 May 1995. The conference was sponsored by the Beijing Ukraine Research Circle, the Ukraine Association, the Ukrainian Embassy in China, and McMaster

Dr. Peter J. Potichnyj and Dr. Zenon Kohut presenting the ***Encyclopedia of Ukraine*** *and* ***Litopys UPA*** *to Professor Jiang Chang-Bin at the opening of the Second International Conference on China and Ukraine in Beijing.*

University in Hamilton, Ontario, Canada. The previous conference was held in Kiev in 1993.

More than forty scholars from China, Ukraine, and Canada presented twenty-two papers and a number of shorter notes. The conference was most ably run by Jiang Chang-Bin, Head of the International Strategy Centre of the Higher Party School, Central Committee, Communist Party of China and Chairman of the Chinese Association of Ukrainian Studies. Mykola Zhulynsky, representative of the National Academy of Sciences of Ukraine and People's Deputy, headed a twelve-member Ukrainian delegation, which was further supplemented by Ukrainian Embassy staff. Canada was represented by conference organizer Peter J. Potichnyj, professor of political science at McMaster University, and by Zenon E. Kohut, director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies. Most of the papers were related to one of three broad subject areas: Chinese-Ukrainian political and economic relations, Russian-Ukrainian relations (both historical and contemporary), and political, economic, social, and ethnic developments in contemporary Ukraine. The papers were of such good quality that the Canadian Institute of Ukrainian Studies agreed to sponsor their publication in China.

During the opening ceremonies Professors Potichnyj and Kohut presented Professor Jiang Chang-Bin and the Ukraine Research Circle with a set of the *Encyclopedia of Ukraine* and *Litopys UPA*, donated by the Canadian Foundation for Ukrainian Studies and Litopys UPA Publishers respectively. Professor Jiang acknowledged both institutions for their generosity. Subsequently, Dr. Kohut presented the Beijing Ukraine Research Circle with a selection of books published by CIUS Press and the two most recent issues of the *Journal of Ukrainian Studies*.

During the conference, the Chinese Association of Ukrainian Studies, the main umbrella group of Ukrainists, recognized the pioneering efforts of Professor Potichnyj in establishing Ukrainian studies in China by making him its honorary chairman. Indeed, over the last two decades Professor Potichnyj has managed to establish a "Ukraine lobby" in China that has gained much greater prominence since Ukraine became independent.

While in Beijing, Dr. Kohut had the opportunity to establish a closer relationship with Dong Xiao Yang, Chief of the Ukrainian Studies Section, Chinese Academy of Social Sciences; Chang Bin, editor of the *Journal of East European and Central Asian Studies*; and Jiang Chang-Bin, head of the Ukraine Research Circle. Together with them, he discussed potential co-operative ventures with the Canadian Institute of Ukrainian Studies.

Prior to the conference, Dr. Kohut visited East China Normal University in Shanghai. He presented a paper on "The Myth of a Unitary Russia and Russian-Ukrainian Relations" at the Institute of International Affairs, which will publish the paper in its organ, *The Former Soviet Union and East European Countries Today*. At East China Normal University there is also considerable interest in Ukraine and even in the introduction of Ukrainian language courses. The main promoter of Ukrainian studies is Zhao Yunzhong, Professor of Linguistics and the former deputy rector of the university. Professor Zhao had received a stipend from CIUS to write a short history of Ukraine for Chinese students.

In China there is a small group of people dedicated to pursuing Ukrainian studies, but there are few books, journals, or other sources on Ukraine available to them. The booming economy draws some of the best young students into private commercial ventures and makes publishing prohibitively expensive for academic institutions. The Chinese need assistance from both Ukraine and the West. In the past, CIUS has shared the expense of bringing several scholars to Canada, including Professors Jiang Chang-Bing, Zheng Shupu, Zhao Yunzhong, and Liu Dong. Support for these individuals has proven to be a very wise investment. Professors Jiang and Zhao have become leading exponents of Ukrainian studies in China. Professor Liu Dong has published a textbook, *Ukrains'ka mova* (The Ukrainian Language), for Chinese students and, more recently, *Kytais'ko-ukrains'kyi spivrozmovnyk* (Chinese-Ukrainian Phrase-Book). With the co-operation of Professor Zheng Shupu, Professor Potichnyj initiated the compilation of the first Ukrainian-Chinese dictionary, the publication of which was subsidized by CIUS. Such solid achievements inspire confidence that with some outside assistance Ukrainian

studies can develop in China. CIUS will do its part to further this goal.

CIUS Fellowships and Research Grants Awarded in 1994-95

Scholarships and Fellowships

Leo J. Krysa Undergraduate Scholarship

Larissa Kotowich, Department of History, University of Alberta. "The Conflict Between the Ukrainian Orthodox and Ukrainian Catholic Churches in Interwar Canada."

Marusia and Michael Dorosh Endowment Fund Master's Fellowship

Orysia Semotiuk, International Relations, University of Manitoba. "Contemporary Ukrainian-Russian Security Issues."

Helen Darcovich Memorial Fund Doctoral Fellowship

Maryna Komolova, Department of English, University of Saskatchewan. "Voicing the Silence: Contemporary Irish and Ukrainian Women's Poetry in Post-Colonial Perspective."

Halyna Sydorenko, Department of Linguistics, Ohio State University. "The Atypical Morpheme in Ukrainian."

Research Grants

Olena Bachynska, Department of History, Odesa University (From the Volodymyr Kravcenko Endowment Fund). "The Danube (Novorossiisk) Cossack Army, 1828-1869."

Yaroslav Dashkevych, Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv Branch (From the Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund): To prepare a catalogue of archival holdings of the Shevchenko Scientific Society held in the National Library, Warsaw (Biblioteka Narodowa).

Vadym Khmarsky, Department of History, Odesa University (From the Volodymyr Kravcenko Endowment Fund). "The Archaeographic Work of A. O. Skalkovsky."

Tetiana Kilesso, Institute of Architectural History and Theory, Kyiv (From the Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "The Work of Ivan Hryhorovych Barsky and the Establishment of the Kyiv Baroque School of Architecture."

Maryna Kravetz, Department of History, York University (From the Dr. Ivan and Dr. Myroslava Iwanciw Endowment Fund). "Ukrainian-Crimean Relations in the Seventeenth Century."

Andrii Krawchuk, Sheptytsky Institute, St. Paul University (From the Stephania Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund). "Finding Aid to the Professor Bohdan R. Bociurkiw Archive."

Yaroslav Mokliak, Institute of History, Jagiellonian University (From the Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund). "Russophilism among Poles and Ukrainians, 1867-1918."

Serhii Plokhy, CIUS and Institute of Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine (From the Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund): Preparation of the historical bibliography for Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*.

Valerii Polkovsky, Department of English, Ternopil Academy of the National Economy (From the Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund): Preparation of an English-Ukrainian Dictionary of Economics.

Thomas Prymak, Centre for Russian and East European Studies, University of Toronto (From the Stasiuk Family Memorial Endowment Fund). "Mykola Kostomarov: A Biography."

Vladyslav Verstiuk, Institute of History, National Academy of Sciences of Ukraine (From the Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund). "The General Proclamation of Otaman Hryhoriiv."

Zhao Yunzhong, Department of Foreign Languages, East China Normal University, Shanghai (From the Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "An Outline of Ukrainian History."

Peter Jacyk Centre Research Grants

Mykola Chaban, Dnipropetrovsk University. "Vasyl Bidnov's Scholarly and Political Activity in the Emigration, 1920-35."

Ihor Chornovol, Institute of Social Sciences, Lviv. "Polish-Ukrainian Relations in the 1880s and Early 1890s."

Stefan Ciara, Institute of History, University of Warsaw. "Co-operation among Archivists and Academic Historians in Warsaw, Cracow, and Lviv, 1860-1918."

Mirosław Nagielski, Institute of History, University of Warsaw. "The Polish-Russian War, 1660-1667."

Volodymyr Tytov, East European Research Institute, National Academy of Sciences of Ukraine. "The Political Biography of Yurii Nemyrych."

Seminars

During the past two academic years CIUS has continued its traditional seminar series, in which the following speakers have participated:

Autumn 1993

21 September. Dr. Wolf Moskovich, Faculty of Humanities, Hebrew University of Jerusalem, "Ukrainian Studies in Israel"

24 September. John Kolasky, writer and editor, "Ukraine Today: An Analysis of the Current Situation"

14 October. Bohdan Chomiak, Co-ordinator, Agricultural Aid Programme with Ukraine, Grant MacEwan Community College, Edmonton, "Three Years of Aid Work in Ukraine"

2 November. Dr. Lawrence A. Mysak, President, Academy of Science of the Royal Society of Canada, "The Royal Society of Canada and the Proposed Exchange with the Ukrainian Academy of Sciences"

27 November. Dr. Andrzej Chojnowski, Institute of History, University of Warsaw, and Dr. John-Paul Himka, Department of History and Classics, University of Alberta, "Symposium on Polish-Ukrainian Relations"

1 December. Jars Balan, writer and editor, "The Kalyna Country Ecomuseum of North-Central Alberta"

7 December. Mykola Riabchuk, literary critic and poet, "Ukraine on the Eve of Parliamentary Elections"

Winter 1994

28 January. Bohdan Nebesio, Ph.D. candidate, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, introduction to a screening of "Cossacks in Exile" (Canada, 1938)

11 February. Yaroslav Hlynsky, Senior Research Fellow, Institute of Applied Problems of Mechanics and Mathematics, Lviv, "Teaching Computer Science in Ukrainian Schools: Old Problems and New Methods"

11 March. Dr. Petro Martynenko, Institute of International Relations, Kyiv University, "Ukraine and the Crimea: Legal Status and Recent Developments"

17 March. Bohdan Budzan, Executive Director, Renaissance Foundation, Kyiv; Mykhailo Molchanov, Programme Co-ordinator, Institute of Public Administration and Local Government, Kyiv; Volodymyr Piotrovsky, Deputy, Kharkiv City Council and Chairman, Kharkiv Ecological Fund; Yurii Yevdokymov, Senior Research Fellow, National Academy of Sciences of Ukraine, "Ukraine Today and Tomorrow" (round-table discussion)

24 March. Shevchenko Lecture. Dr. Manoly R. Lupul, Professor Emeritus, University of Alberta and former Director, CIUS, "Multiculturalism, Ethnic Studies and the Present Economic Crisis in Alberta"

8 April. Dr. Marko Pavlyshyn, Head, Slavic Section, Monash University, Melbourne, Australia, "Cossacks in Jamaica? New Developments in Ukrainian Literature and Culture"

13 April. John Kolasky, writer and editor, "The Results of the Parliamentary Elections and the Current Situation in Ukraine"

Autumn 1994

4 November. Dr. Michael Muc, Augustana Community College, Camrose, Alberta, "Home Remedies of the Early Ukrainian Settlers"

2 December. Mykhailo Molchanov, Visiting Lecturer, Department of Political Science, University of Alberta, "The Totalitarian Legacy and the Political Situation in Ukraine and Russia: A Cross-National Comparison"

Winter 1995

26 January. Serge Cipko, Ph.D. candidate, Department of History and Classics, University of Alberta, "Destination Buenos Aires: Ukrainians of the Mar del Plata Region, Past and Present"

17 February. Lesia Voronyna, Editor-in-Chief, *Soniashnyk*, Kyiv, "Children's Literature in Ukraine Today"

10 March. Dr. David Marples, Department of History and Classics, University of Alberta, "Ukraine's Crimea Problem, Past and Present"

16 March. Shevchenko Lecture. Professor Mark von Hagen, Director, W. Averell Harriman Institute, Columbia University, "Rethinking Ukrainian History: Russian and East European Studies Face an Independent Ukraine"

7 April. Valerii Polkovsky, Department of Business English, Ternopil Academy of the National Economy, "Problems in Teaching the Humanities in Contemporary Ukraine"

University of Alberta Hosts Eight Ukrainian Recipients of Canadian Government Technical Assistance Fellowships

On 19 February 1994, the first group of Ukrainian recipients of "Research and Training for Reform" fellowships arrived in Edmonton. Under the terms of this programme, scholars and professionals from Ukraine, Estonia, Latvia, Lithuania and Russia have the opportunity to come to Canada for short-term research and internship placements. The "Research and Training for Reform" fellowships programme is a component of Canada's policy of technical assistance to countries of the former Soviet Union. Administered by the Association of

Universities and Colleges of Canada (AUCC), its broad aims are to support the process of economic and democratic reform in the region.

For the academic year 1993-94, 18 Ukrainians received grants in the following four areas: Legal and Judicial Reform, Democratic Principles, Environmental Issues, and Conflict Resolution. Two of the award recipients were sponsored by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, and eight of the 18 recipients chose to come to the University of Alberta for at least part of their stay. They are: Bohdan Budzan, Tetiana Ivanenko, Dr. Petro Martynenko, Mykhailo Molchanov, Volodymyr Piotrovsky, Dr. Serhii Plokhy, Halyna Polozova and Yurii Yevdokymov. All occupy senior positions within institutions, companies or organizations in Ukraine.

Bohdan Budzan is executive director of the International Renaissance Foundation (IRF) in Kyiv. The IRF was established by George Soros, an internationally renowned financier, as part of his philanthropic activities in Eastern Europe in support of democratic and economic reforms. Since its establishment in April 1990, the IRF has earned a well-deserved reputation as a leading builder of civil society in Ukraine. Halyna Polozova and Tetiana Ivanenko are director and co-director, respectively, of the Law Library Programme in Kyiv, which is sponsored by the Kyiv-based Ukrainian Legal Foundation, also funded by George Soros. Dr. Martynenko is director of the Chair of Comparative Law and professor at the Institute of International Relations, Kyiv University. He is also a member of the Commission "For Democracy Through Law" of the Council of Europe, Strasbourg, France, and senior academic consultant of the Ukrainian parliament on constitutional affairs. Mykhailo Molchanov, a sociologist, is co-ordinator and chair of the Department of Public Administration and Management at the Institute of Public Administration and Local Government (IPALG) in Kyiv. The IPALG is headed by Dr. Bohdan Krawchenko, a former CIUS director. Established in 1992, the IPALG's mandate is to play a prominent role in educating the new Ukrainian state's civil service. The IPALG is the recipient of a substantial amount of financial aid from External Affairs and International Trade Canada, as well as from countries of the European Community. Volodymyr Piotrovsky, an environmental engineer, is a senior research scientist at Kharkiv's "Energostal" research and design institute. He is also a Kharkiv city council member and chair of Kharkiv's Ecological Fund. Dr. Serhii Plokhy, a historian, is Head of the Department of Cultural History at the Institute of Ukrainian Archaeography, National Academy of Sciences of Ukraine. Yurii Yevdokymov, an environmental and natural resource economist, is a senior researcher at the Gas Research Institute, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv.

An outline programme of research and/or training was developed for each guest, based on his/her particular specialty and interests. Depending on the individual, the programme could include meetings with colleagues sharing common interests and with government officials, attending conferences and workshops, participation in seminars, field trips, specific training sessions, etc.

On 22 February, the guests from Ukraine were officially greeted on behalf of the University of Alberta by Dr. Martha Piper, vice-president (research), and by Dr. Zenon Kohut, CIUS acting director. In her welcoming remarks, Dr. Piper stressed that the University of Alberta is "a research-intensive university" that values its contacts and collaborations throughout the world. She noted the diversity of interests and specialization among the guests. Stressing the mutually beneficial character of the visit, Dr. Piper said that although the guests would benefit from their stay at the university, "we tend to think that we are going to learn more from you than you are going to learn from us." In his remarks, Dr. Kohut noted that the work of CIUS involves constant contact with Ukraine, hence the institute also acts in a liaison capacity and as a facilitator for scholars and professionals outside the disciplines associated with Ukrainian studies. CIUS has facilitated many exchanges of scholars from Ukraine and Canada in the past. In this particular instance, Dr. Bohdan Klid of CIUS helped AUCC place the visitors at different units of the university and develop their programmes, thereby bringing together scholars and professionals from diverse fields. Mykhailo Molchanov spoke on behalf of the Ukrainian guests. He stressed that the members of group felt honoured to be the first to be chosen by the Canadian government for this programme and noted that they chose to come to the University of Alberta because it has a very good reputation in Ukraine, primarily because of the work of CIUS.

Neporany Fellow, 1993-94

As recipient of the Neporany Research and Lecture Fellowship during the 1993-94 academic year, Dr. Andrii Krawchuk taught and carried out research at the Metropolitan Andrei Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies (St. Paul University, Ottawa).

Dr. Krawchuk offered an introductory survey course in church history on the Kyivan tradition of Eastern Christianity. The course presented the ideas of prominent figures of the churches that trace their origins to Kyivan Rus' and examined some of the historical processes and factors that shaped their theological and ecclesiological reflection. The course also provided a conceptual framework within which the origins and evolution of the Kyivan churches could be situated as an integral part of the history of Christianity. It introduced the shared heritage of what later became distinct religious traditions, differentiated along ethnocultural (Ukrainian, Belarusan and Russian) and ecclesiological (Orthodox,

Catholic and Protestant) lines. Selected issues relating to church unity, church-state relations and the social role of the church were also studied.

The lecture notes and course materials were the basis for a draft manuscript which has the working title "An Introductory Historical Survey of Kyivan Christianity." Drawing on the latest scholarly literature on the subject, as well as on some of the primary sources, the book in published form will be the first English-language monograph of its kind on the subject. Moving beyond a mere chronicle of the structure of church organization, it seeks to reconstruct the main lines of theological thought that was developed in this tradition and to shed light on some of the problems and challenges facing the churches today, both in the diaspora and in the homeland. Thus, the book could be well suited to serve as a basic text for introductory courses in church history and related disciplines. Dr. Krawchuk expects to propose the manuscript for publication as soon as some final supplements and editing work have been completed.

During the 1994-95 academic year, Dr. Krawchuk again worked in Ottawa. St. Paul University's Faculty of Theology hired him to edit forthcoming issues of *Logos*, the Sheptytsky Institute's scholarly theological journal, and to teach the course "Contemporary Moral Issues in Eastern Christianity" within its undergraduate (B.Th.) programme in Eastern Christian Studies.

Andrii Krawchuk's dissertation, recently approved by reviewers for publication by the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, analyzes the social and political ethics of Metropolitan Andrei Sheptytsky.

Neporany Fellow, 1994-95

Columbia University was the host institution for the 1994-95 recipient of the Neporany Fellowship, Dr. Leonid Heretz. During the academic year, he offered a course on twentieth-century Ukrainian history that was attended not only by history students, but also by a number of those in education, journalism, and international affairs.

Under the auspices of the Fellowship and Columbia's Harriman Institute, Dr. Heretz conducted research into the Russian occupation of Galicia in 1914-15—an important and complex topic that has not yet received the scholarly attention it deserves. Dr. Heretz's principal area of interest is the crisis in traditional culture brought about by modernization. Through his efforts the source base for the study of peasant culture in the modern period has been expanded thanks to oral history projects relating to the Famine of 1932-33 and to the Boiko mountaineers of the Carpathians.

Columbia University has invited Dr. Heretz to return in 1995-96 to offer the twentieth-century history course again. The invitation comes at a time when Columbia University and the Ukrainian community have begun a process leading to the establishment of a Ukrainian studies programme at the Harriman Institute.

Visitors to CIUS

Bohdan Budzan, Executive Director, International Renaissance Foundation, Kyiv

John Dunlop, Senior Research Fellow, Hoover Institution, Stanford University

Marta Harasowska, Radio Liberty, Munich

Tetiana Ivanenko, Co-director, Law Library Programme, Ukrainian Legal Foundation, Kyiv

Iryna Khromenko, International Division, Christian Democratic Party of Ukraine, Kyiv

John Kolasky, writer and political activist

Vitalii Kononenko, Rector, Vasyl Stefanyk Precarpathian University, Ivano-Frankivsk (visitor to CIUS Toronto Office)

Uliana Kozak, Institute of Ukrainian Archaeography, Lviv Branch

Vasyl Kuk, Institute of Ukrainian Archaeography, Kyiv

Petro Martynenko, Professor of Comparative Law, Kyiv University; Member of the Commission "For Democracy Through Law" of the Council of Europe, Strasbourg, France; Senior Academic Consultant to the Ukrainian Parliament on Constitutional Affairs

Mykhailo Molchanov, Co-ordinator and Chair of the Department of Public Administration Programmes, Institute of Public Administration and Local Government (IPALG), Cabinet of Ministers, Kyiv

Lawrence Mysak, Royal Academy of Sciences, Montreal

Bohdan Nahaylo, Senior Advisor, Operations Group for the Newly Independent States (OGNIS), United Nations, Geneva, Switzerland

Volodymyr Piotrovsky, Kharkiv city councillor and Chairman, Ecological Fund

Halyna Polozova, Director, Law Library Programme, Ukrainian Legal Foundation, Kyiv

Professor Mykola Pryshliak, Lecturer in Astronomy at H. S. Skovoroda Kharkiv State Pedagogical Institute

Mykola Riabchuk, literary critic, poet and publicist, Kyiv

Oleksandr Rudenko-Desniak, Chairman, Association of Ukrainians in Moscow

Oksana Starchenko, Researcher, Pylyp Orlyk Institute for Democracy, Kyiv

Oleksandr Stoian, Head of Federation of Ukrainian Trade Unions and People's Deputy, and Oksana Stoian, historian

Serhii Tkachenko, Cherkasy Institute of Engineering Technology

Lesia Voronyna, Editor, *Soniashnyk*, Kyiv

Yurii Yevdokymov, Senior Researcher, Gas Research Institute, National Academy of Sciences of Ukraine
Yurii Zavhorodny, physicist, National Academy of Sciences of Ukraine

Library Donations

CIUS would like to thank the following individuals and institutions for donating literature to our library:

Individuals

Mykola Chaban (Dnipropetrovsk) for the following works:
Chaban, Mykola. *Sicheslav u sertsi (Knyha pam"iati).* Dnipropetrovsk, 1994.
Iefremov, Petro. *Molytva Bohu nevidomomu: literaturno-krytychni statti.* Ed. Mykola Chaban. Dnipropetrovsk, 1993.

Morris J. Diakowsky, President, Canadian Foundation for Ukrainian Studies (Toronto) for the following works:
Krivava knyha. Chastyna I. Vienna, 1919.
Hrushevs'kyi, Mykhailo. *Ocherk istorii ukrainskago naroda.* St. Petersburg, 1904.
Jabłoński, Henryk. *Polska autonomia narodowa na Ukrainie, 1917-1918.* Warsaw, 1948.
Revyuk, Emil, ed. *Polish Atrocities in Ukraine.* New York, 1931.
Seton-Watson, R.W. *Transylvania: A Key-Problem.* Oxford, 1943.
Tarján, Ödön and A. Fall. *Hungarians, Slovaks and Ruthenians in the Danube-Valley.* Budapest, 1938.

Andrea Graziosi (Naples) for an offprint of his article, "Collectivisation, révoltes paysannes et politiques gouvernementales," *Cahiers du Monde russe*, XXXV (3), juillet-septembre 1994, pp. 437-632.

Ivan Hontar (Etobicoke) for his *Molochnyi shliakh. Spomyn.* Toronto, 1994.

Marko Horbatsch (Toronto) and Oleksa Horbatsch for Oleksa Horbatsch, *Zibrani statti* (7 tt.). Munich, 1993.

Alex Kindy for Stefan Kindii, *Try generatsii: Dolia tr'okh pokolin' ukrains'koi rodyny.* Uzhhorod, 1994.

Omelian Kraikivsky (Edmonton) for issues of the newspaper *Halychyna* (July-December 1992).

Hryhorii Kupriianovych (Lublin) for the following works:
Kuprianowicz, Grzegorz. *Monaster Św. Onufrego w Jabłecznej.* Jabłeczna, 1993.
Kupriianovych, Hryhorii and Mykola Roshchenko. *Pravoslavna tserkva Preobrazhennia Hospodn'oho v Liublyni.* Lublin, 1993.

M. Maistrenko for his *Shevchenko i antychnist'.* Odesa, 1992.

Lida Palij (Toronto) for her *Son-kraina.* Toronto and Kyiv, 1994.

Stepan Kikta (Cleveland) for the following works:
Semenko, Iurii. *Narodne slovo.* Lviv, 1992.
Semenko, Iurii. *Shakhy v Ukraini.* 2d ed. Lviv, 1993.
Vyhinnyi, Petro. *Povernennia ukraintsiam Soboru v m. Iaroslavi i zhertvodavtsi z diiaspory na ioho restavruvannia, 1987-1993.* Chicago, 1993.

Professor I.S. Koropeckyj (Philadelphia) for *The Ukrainian Economy: Past, Present and Future* (Proceedings of the First Congress of the International Ukrainian Economic Association, 1992).

Dr. Celestin Suchowersky (Kelowna) for the following works:
Istoriia ukrains'koi kul'tury. repr. Winnipeg, 1964.
Istoriia ukrains'koho viis'ka, 2d ed. Winnipeg, 1953.
Hrushevs'kyi, Mykhailo. *Istoriia Ukrainy-Rusy*, 10 vols. repr. New York, 1954-8.
Pasternak, Iaroslav. *Arkheolohiia Ukrainy.* Toronto, 1961.

Institutions

Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk for the following works:
Babnis, Maria and Samuel Schleswig. *O ważności języka polskiego.* Gdańsk, 1992.
Babnis, Maria and Jan Kazimierz Sawicki. *Polska bibliografia morska 1919-1991.* T. I, cz. 1. Gdynia, 1992.
Ogonowska, Ewa. *Oprawy zabytkowe i artystyczne XIII-XIX wieku.* Gdańsk, 1993.
Pelczar, Maria. *Mapy i plany Żuław Wiślanych w zbiorach kartograficznych Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk.* Gdańsk, 1992.
Schleswig, Samuel. *O początkach Biblioteki Gdańskiej.* Gdańsk, 1992.

Instytut Europy Środkowo-Wschodniej (Lublin) for the following works:
Bartmiński, Jerzy, ed. *Pojęcie ojczyzny we współczesnych językach europejskich.* Lublin, 1993.
Filipowicz, Mirosław, et al. *Historycy wobec problemów tożsamości narodowej i europejskiej—między nacjonalizmem a uniwersalizmem XVIII-XX wiek.* Lublin, 1992.

Hołda, Zbigniew, ed. *Ochrona praw mniejszości narodowych i religijnych.* Lublin, 1993.
Kłoczowski, Jerzy. *Europa Środkowowschodnia w historiografii krajów regionu.* Lublin, 1993.
Kłoczowski, Jerzy, ed. *Mniejszości narodowe i religijne w Europie Środkowowschodniej.* Lublin, 1993.
Pietraś, Jacek and Andrzej Czarnocki, ed. *Polityka narodowościowa państw Europy Środkowowschodniej.* Lublin, 1993.

Kharkiv State University Library for the following works:
Havrylyshyn, Bohdan. *Dorohovkazy v maibutnie: Dopovid' Ryms'komu klubovi.* Kyiv, 1993.
Nash, Hryhorii. *Istoriia ukrains'koho narodu.* Kyiv, 1993.
Sazonov, M., ed. *Osnovy politolohii: kurs lektsii.* Kharkiv, 1993.
Vetsnik Khar'kovskogo gosudarstvennogo universiteta, no. 379 (1993). Kontseptsiia tselostnosti. Problema dukhovnosti v kul'ture i nauke.

The Shevchenko Scientific Society (New York) for the following works:
Prokop, Myroslav. *Naperedodni nezalezhnoi Ukrainy.* New York et al., 1993.
Shevelov, George Y., Olexa Horbatsch, and Mykola Mušynka, ed. *Zbirnyk pam'iati Ivana Zilyns'koho (1879-1952).* New York et al., 1994.

Ukrains'kyi arkhiv (Warsaw) for the following works:
Huk, Bohdan. *Zakerzonnia.* Warsaw, 1994.
Pushkar, Oleh. *Lagernyi tryptykh.* Warsaw, 1994.

Fugitive File

The CIUS fugitive file, a collection of unpublished papers, lectures and other material written by academics and students, is located in the CIUS library, 352C Athabasca Hall. The following items have been acquired recently:
Mykhailo Molchanov, "Changing the Rigid Structure: Case Study of the Former Soviet Bureaucracy."
Mykhailo Molchanov, "Political Values in Ukraine under the Communist Regime and at Present."
Mykhailo Molchanov, "Sociology of Administration in Ukraine: Politics, Bureaucracy, and Personality."
Yurii Yevdokymov, "Economic Problems of the Ukrainian Energy Sector."

Theses Acquired

Anne Zimmer, "L'Ère Gorbatchev et la famine de 1932-1933: la place de la famine dans la littérature." M.A., Carleton University, 1993.

New Acquisitions

The following items, recently acquired by CIUS, have been given to the University of Alberta Library for cataloguing:
Borshchak, Il'ko. *Napolieon i Ukraina.* Lviv, 1937. Photocopy.
Makovs'kyi, Vasyl'. *Gmind: Tabor ukrains'kykh zbihtsiv i vyselentsiv v chasi svitovoi viiny 1914-1918. Spohady zpered 20-ty lit.* Lviv, 1935. Photocopy.
Naukovyi zbirnyk prys'viachenyi profesorovy Mykhailovy Hrushevs'komu uchenykamy i prykhyl'nykamy z nahody Ioho desiatylitn'oi naukovoi pratsi v Halychyni (1894-1904). Vydannie Komitetu. Lviv, 1906. Photocopy.
Vil'de, Iryna. *B"ie vos'ma.* Lviv, 1936. Photocopy.

Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research

Peter Jacyk Honoured by University of Alberta

Peter Jacyk's philosophy of life may be summed up in the phrase, "Don't complain, do good work, and the rewards will follow." It was these words, endorsed by applause from the capacity-plus audience in Edmonton's Jubilee Auditorium, that rang out on 7 June, when Peter Jacyk was awarded an honorary Doctorate of Laws by the University of Alberta.

Mr. Jacyk says that he never dreamt of being honoured by a university and of speaking before an audience of several thousand, including a university chancellor and president. Now that the University of Alberta has recognized his contribution to the development of education with such a signal honour, he is pleased and proud.

Following the ceremony in which he was awarded the honorary doctorate by University Chancellor Louis Hyndman, Mr. Jacyk delivered a speech containing heartfelt words of advice to this year's graduates. The speech was punctuated by outbursts of applause, for Mr. Jacyk spoke home truths

familiar and relevant to all present, young professionals and parents alike.

The ceremonial occasion was preceded by long years of hard work and persistent self-education; development of character and tempering of individuality that turned the Ukrainian youth into an exceptional Canadian proud of his origins and steeped in his native traditions, dedicated to attaining his goal of prosperity and consistent in his support of higher education.

Peter Jacyk was born on 7 July 1921 in the village of Synevids'ko Vyzhnie, now the town of Verkhnie Syniovydne, Lviv oblast. Although he did well at school, the outbreak of war denied him the opportunity to obtain a higher education. Having graduated from a dairy institute, he worked as an inspector of dairy enterprises, gaining the conviction that everyday work experience is no less important than theoretical knowledge.

Following Germany's surrender in 1945, Peter Jacyk joined Ukrainians fleeing Soviet totalitarianism and came to Bavaria. Feeling the need to continue his education, he began to study political economy and to learn German, Spanish and English.

In 1949, with a basic command of English and seven dollars in his pocket, he arrived in Montreal, where he began work as a dishwasher earning $21 per week. He soon found a better job, but jokes that "my reward for the four weeks of dishwashing is that 40 years later, washing any amount of dishes at home is easy and brings a smile remembering the beginning of my career in Canada."

Together with two partners, Peter Jacyk established the Arka Bookstore in Toronto in 1950. As he sees it, the bookstore not only propagated learning and culture in the Ukrainian community, but also served to launch him as an entrepreneur. In 1951 he married and used his savings of $300 to buy a house.

In 1961 he established his own construction firm, Accurate Builders Ltd., which he continues to run with his daughter Nadia. As president of this firm and of Prombank Investments Ltd., Peter Jacyk has been one of Toronto's most successful developers of industrial property.

The conviction that he had chosen the right course; the faith in his powers and ambitions that Peter Jacyk managed to preserve through the fortunes of war and difficult emigrant beginnings helped create the quiet self-assurance of a man who stands firmly on his own two feet, confident of his own worth and that of his labour. These qualities have crystallized into the principles of a philosophy of life: "Do what you know best. A good head can make money. Money can never make a good head."

The award of an honorary doctorate to the Toronto businessman and philanthropist was a memorable event not

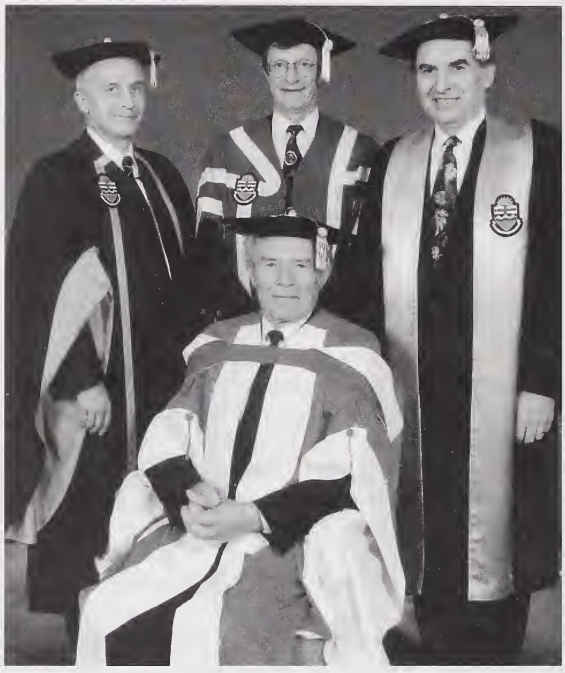

Front: Peter Jacyk, Ph.D. honoris causa; back row, left to right: Dr. Roderick Fraser, President, University of Alberta; Louis Hyndman, Chancellor, University of Alberta; Don Mazankowski, Member, Board of Governors, University of Alberta.

only to him and his family, but also to the North American academic community. It may be said without reservation that the high status of Ukrainian studies in the West, especially at the University of Alberta, where the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) is located, owes a great deal to Peter Jacyk's respect for education and his faith in the future of the Ukrainian diaspora, as well as his unwavering support of the development of Ukrainian studies in Canada, the USA and Europe. Thanks to this support, the level of scholarship and teaching in Ukrainian studies has risen. "Long before the rebirth of an independent Ukraine awakened the academic community, government, and the media to the importance of Ukrainian studies, Mr. Peter Jacyk laid the foundation for the understanding of his native land," said Dr. Frank E. Sysyn, director of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS, introducing him immediately prior to the chancellor's award of the honorary doctorate.

University President Dr. Roderick Fraser noted that such an example of faith in education and propagation of knowledge of one's native people and homeland is indeed worthy of emulation, and that the University of Alberta is proud to number Peter Jacyk among the recipients of its honorary doctorates.

Supporting programs that increase knowledge of Peter

Jacyk's native Ukraine will, in his opinion, not only foster the development of the new state, but also help eliminate the inferiority complex that afflicts some Ukrainians. In his words, the fact that his person and philanthropic activity were recognized with an honorary doctorate is ample testimony to the fact that "one can be a Ukrainian and be proud of it, feeling no less worthy than any other nationality."

"I consider," says Peter Jacyk, "that support for higher education is the best use of my resources." By now, the monetary value of this support runs to millions of dollars contributed by his foundation to the development of Ukrainian studies at Harvard and Columbia universities (USA), London University (UK), and the University of Alberta.

"I have been especially gratified by the development of Ukrainian studies at the University of Alberta," stresses Peter Jacyk. "Ukrainians played a major role in the building of Alberta, and the province has recognized this contribution by promoting bilingual schools and establishing the excellent Canadian Institute of Ukrainian Studies. I am pleased that I have been able to contribute to this effort by founding the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research."

The Centre was established in 1989 on the basis of Peter Jacyk's donation of one million dollars to the University of Alberta. This gift was enhanced by the provincial government's grant of two million dollars, based on the two-to-one matching funds programme then in effect. The Centre is headed by Dr. Frank E. Sysyn, a specialist in seventeenth-century Ukrainian history. The Peter Jacyk Centre became one of the component units of the Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta. In Peter Jacyk's opinion, CIUS has become the leading centre of Ukrainian studies and research outside Ukraine, with a record of activity that has earned it respect and recognition. Authoritative scholarly publications, an active publishing programme and solid intellectual accomplishment all encourage patronage and support. Mr. Jacyk considers that when donors see their funds usefully employed, not merely deposited in a bank account but helping to quicken whole institutions with vibrant scholarly activity, to produce important contributions to knowledge and to determine the size of research projects, they experience the profound satisfaction of a life well and fully lived: the fruits of their hard work have not been wasted but multiplied.

In today's difficult circumstances, the philanthropy of Peter Jacyk, Ph.D. *honoris causa,* takes on new importance. "Together we can do much good work for our own and future generations," he says. "At the present time, as our governments cut funds and grants, we, the citizens who value education, must step in and contribute our share and make up for the shortages. If we apply our enthusiasm generously and willingly, with a smile, the world will smile with us."

Following established custom, in order to mark the award of an honorary doctorate to Peter Jacyk the University of Alberta Senate acquired and donated to the University Library a copy of Pamva Berynda's *Leksykon slavenorosskyi al'bo imen tolkovanyie* (A Slavonic-Ruthenian Lexicon or Explanation of Proper Names), published at the Kuteino Monastery in Belarus in 1653. This rarity among early printed works is also the first known Ukrainian dictionary, containing approximately 7,000 words with etymologies and definitions in the Ukrainian language of the period. The purpose of the dictionary was to help revive Old Church Slavonic literary traditions and resist cultural assimilation. This second edition of the *Leksykon* (it was first printed in Lviv in 1627), which has enriched the holdings of the Bruce Peel Special Collections Library, University of Alberta, is believed to be the only copy in North America. Henceforth the dictionary will bear a special bookplate with an inscription noting that it was acquired in honour of Dr. Jacyk.

Ivan Lysiak-Rudnytsky's *Historical Essays* Published

The inaugural publication in the Jacyk Centre's Ukrainian-language series, Ukrainian Historiography in the West, appeared in February 1995. The two-volume work, *Istorychni ese*, presents the collected historical works of the late Ivan Lysiak-Rudnytsky. The volumes were published by Osnovy Press in conjunction with the Institute of Public Administration and Local Government, Kyiv. Other institutions involved in preparing the publication are the Institute of Historical Studies of Lviv University, the Institute of Archaeography of the National Academy of Sciences of Ukraine, and the Shevchenko Scientific Society. The publication was made possible through a grant provided by the Bureau of Assistance for Central and Eastern Europe, External Affairs and International Trade, Government of Canada, under a programme managed by the Canadian Bureau for International Education.

Professor Ivan Lysiak-Rudnytsky (1919-84) was one of the foremost Ukrainian intellectuals and historians of the twentieth century. His wide-ranging erudition, deep interest in political thought, and measured and dispassionate writing style made him a master of the genre of the historical essay. Born into a pre-eminent Western Ukrainian family involved in politics and and culture, Ivan Lysiak-Rudnytsky was well acquainted with the thinkers and activists in Ukrainian political life. Studies at Charles University in Prague and at Columbia University gave him professional training as a historian. For more than twenty-five years he was an acclaimed and influential teacher at La Salle College, American University, and the University of Alberta, where he was the first professor of Ukrainian history. His *Essays in Modern Ukrainian History*, initially published by CIUS and the Harvard Ukrainian Research Institute in 1987 and recently

reissued in a paperback edition, introduced the Western academic world to Ukrainian political and intellectual history. Another volume of essays, *Mizh istoriieiu i politykoiu*, has long been read and valued by Ukrainians in the diaspora.

In planning a publications series of the best works on Ukrainian history written outside Ukraine, Dr. Frank E. Sysyn, Director of the Jacyk Centre, decided that the most appropriate work to begin the series was the collected historical essays of Ivan Lysiak-Rudnytsky. Approbation for the plan soon came from Lviv, where the Shevchenko Scientific Society was already sponsoring the translation of some of the essays. In order to assemble a broad range of essays, including unpublished works, the Centre enlisted the cooperation of a group of translators in Lviv headed by Dr. Yaroslav Hrytsak. Help also came from the historian's widow, Dr. Alexandra Chernenko-Rudnytsky, and his son, Professor Peter Rudnytsky, who authorized examination of the Rudnytsky Archives at the University of Alberta. Peter Rudnytsky also wrote a new preface for the Ukrainian edition. Dr. Omeljan Pritsak, professor emeritus of Ukrainian history at Harvard University, provided a revised translation of the introduction that appeared in the English-language collected works. Dr. Yaroslav Hrytsak, compiler and editor of the Ukrainian-language volumes, received financial support from the Jacyk Centre for two research trips to work in the Rudnytsky Archives. The Centre also commissioned the translation of all essays that had originally appeared in English. Essays that existed in a Ukrainian version authorized by the author were retained as written so that the Ukrainian reading public could experience his style at first hand.

The Ukrainian-language collected works will also be of considerable interest in the West, for the volumes contain essays omitted from the earlier Ukrainian-language volume, as well as hitherto unpublished materials. Book launches in Kyiv and Lviv were held in March and April 1995. A series of book launches will be conducted by the Jacyk Centre in North America in the autumn of 1995. The set of two volumes is available from CIUS Press for $29.95.

Publication Plans for Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*

In 1993–95, work on the Hrushevsky Translation Project continued and intensified. Dr. Bohdan Strumiński worked on the translation of volume 3 and completed the translation of volume 7, the third to be translated in full, following volumes 1 and 2. He has now been commissioned to translate volume 9, part 1, so as to ensure the timely completion of the translation of the three volumes on the history of the Cossack period (7, 8, and 9, in two parts), which is being funded by the National Endowment for the Humanities. Marta Olynyk submitted a complete translation of volume 8 and has gone on to translate volume 9, part 2. Leonid Heretz is translating volume 6. Andrij Wynnyckyj continues to translate volume 4.

Editing and bibliographic work also expanded and intensified. Volume 1, which traces the history of the land and people of Ukraine down to the tenth century, is the most complex in Hrushevsky's ten-volume *History*. It deals with archaeology, anthropology, historical linguistics, and ethnography, and includes his numerous citations of sources in various languages. Scholarly consultants, including Horace Lunt, Ihor Ševčenko, Omeljan Pritsak, Simon Franklin, Paul Hollingsworth, Martin Dimnik, Volodymyr Mezentsev, Adrian Mandzii, Bohdan Strumiński, András Riedlmayer and Andrij Hornjatkevyč, are assisting in providing correct and fluid renditions of terms and translations of sources.

Volume 1 is particularly challenging because in it Hrushevsky cites well over 1,500 items of source and secondary literature. His references are frequently elliptical and hence must be checked in the works cited *de visu* in order to provide full bibliographic information. Professor Andrzej Poppe took on this immense task, assisted by a team of researchers in Warsaw and Kyiv. Their work has culminated in a bibliography of all literature cited that will appear as an appendix to the volume, a precedent for the subsequent volumes. The bibliography will allow the reader to survey the full range of Hrushevsky's scholarship and will serve as a source base for historians working in the field. Professor Poppe has also written an introduction to the volume and provided updates to Hrushevsky's bibliographic essays.

The work of the Centre staff has concentrated on the Hrushevsky Translation Project. Dr. Frank Sysyn has written the general introduction on the *History of Ukraine-Rus'* that will appear in volume one. Uliana Pasicznyk, whose work commitment to the Centre has been increased, now works solely on editing the translations and coordinating the Hrushevsky project. Serhii Plokhy has been named bibliographic editor for the entire project. Dushan Bednarsky assists in inputting and correcting text. Myroslav Yurkevich has joined the Centre staff on a part-time basis, with responsibility for editing volume 7, the first volume in the series on the history of the Ukrainian Cossacks funded by NEH.

The *History of Ukraine-Rus'* will be published by CIUS Press, whose catalogue for 1994–95 lists the first volume among forthcoming publications. Volume 1 will appear in 1996.

Canadian Foundation for Ukrainian Studies Awards Publication Support to the Hrushevsky Translation Project

The Centre has received a second major grant for the Hrushevsky Translation Project. The Centre's endowment and its grant from NEH provide funds for translation and editing. The Centre must, however, turn to organizations and individual sponsors to obtain the funds for publishing costs. Expenses will be especially high in the initial phase of the project, when printing costs precede sales revenue.

The Institute has long benefited from the support of its allied organization, the Canadian Foundation of Ukrainian Studies, which has subsidized the publication of the *Encyclopedia of Ukraine* and the Nova project. At its September 1994 meeting, the Foundation responded favourably to a request by the Centre for $50,000 to assist in printing the *History*. In informing the Centre of the Foundation's decision, CFUS President Morris Diakowsky stated: "To be meaningful, Ukrainian studies must be supported by a library of scholarly works covering the whole range of knowledge about Ukraine and Ukrainians. The translation of Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* is so important for Ukrainian studies that the Foundation's participation in the Hrushevsky Translation Project wholly fulfills CFUS's objectives. In this the Foundation is carrying out its mandate in the same spirit in which it gave support to the publication of the recently completed *Encyclopedia of Ukraine*." CFUS's generous support will be recognized in volumes 1 and 7, in which the Foundation will be named sponsor. The Centre hopes that the Foundation's far-sighted dedication and generosity to Ukrainian historical scholarship will serve as an example to other organizations and individuals in the community of the important need to support the appearance of the Hrushevsky translation.

Interview with Marta Skorupsky

In December 1994 Marta R. Skorupsky, translator of the first volume of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*, visited the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research in Edmonton. Ms. Skorupsky is well known as an editor and translator; this interview for the *CIUS Newsletter* was conducted by Dr. Frank E. Sysyn and Myroslav Yurkevich.

What were the major problems that you encountered in translating Hrushevsky's text?

Aside from the fact that Hrushevsky's text is somewhat ponderous, insufficiently edited and polished, the major problem would seem to be that the first volume draws on several academic disciplines. It includes archaeology and geology; before one reaches Ukrainian history proper, there is the Greek period and all the prehistoric tribes. There are terminological problems and difficulties in the translation of quotations: volume 1 has many citations in Greek. Extant translations must be tracked down, or someone must be found to translate this material.

For the period of Ukrainian history recounted in the Primary Chronicle, one needs to know Old Church Slavonic, since Hrushevsky often quotes the original text of the Chronicle. All this requires a great deal of professional competence. The later volumes are more homogeneous, but the first one includes a variety of material.

I found that the only way to cope with my task of translation was to consult scholarly works that treated the same material. I often made use of George Vernadsky's *Kievan Russia*, which describes the same period, even though he refers to Rus' as "Russia." The two-volume work of Ellis Mins, *Scythians and Greeks*, was published almost at the same time as Hrushevsky's first volume and drew on many of the same sources. There I found English-language terminology, as well as names of tribes and historical figures.

In one of his chapters Hrushevsky analyzes the settlement patterns of the Eastern Slavs, including Ukrainian tribes, on the basis of linguistic evidence. These are very difficult to deal with, as Hrushevsky drew on sources in several languages. One would have to be a specialist in all these areas to say, "Yes, I can translate Hrushevsky's first volume without reference to sources."

Did you encounter terminological problems that have not yet been resolved in the English-language literature?

The Chronicle presented a major challenge, since there is no satisfactory English translation of the Hypatian or the Laurentian text. I used Professor Horace Lunt's manuscript translation, which he was kind enough to send me, even though it has not yet been fully edited. When volume 1 is published I will, of course, acknowledge my use of his translation. But Professor Lunt has translated the Laurentian text, which differs from the Hypatian version. And many problems remain unresolved, such as the translation of the word "rid" (kin), which has several English equivalents.

I also consulted frequently with Professor Renata Holod on Persian and Iranian sources and made use of those volumes of the Harvard Library of Early Ukrainian Literature that have appeared to date. Professor George Shevelov gave me the benefit of his expertise on linguistic questions.

How did your work on the translation change your view of Hrushevsky?

I learned a great deal, since I have never specialized in

Ukrainian history or worked on it in concentrated fashion. Reading Hrushevsky, I became acquainted with Ukraine's prehistory in detail. I was impressed by Hrushevsky's caution in his approach to archaeological data, for example. He was careful to note that subsequent research could change the picture he presented.

Ivan Franko criticized Hrushevsky's style and presentation of material. Do you think he had a point?

I would agree: Hrushevsky's style is highly baroque, with a great deal of repetition. Often he begins a sentence, inserts a second one, and ends by repeating the material already presented at the beginning. As one reads the original, it is sometimes difficult to know what belongs where, and even more difficult to translate the material into contemporary English, which tends to be drier and has a well developed academic style. I suspect that Hrushevsky's text was never edited for style, and it does contain typographical errors. There are, however, remarkably few errors of fact, such as transposed dates.

The most difficult task is to edit individual sentences and whole paragraphs that Hrushevsky often begins and ends with the same words while providing an accurate translation of his text. A literal translation would require the use of the same words, but this would make the text boring to read. In such situations, I sought a variety of words to convey the same meaning. Since English is rich in synonyms, this is relatively easy to do.

Please tell our readers about your previous translation projects and your ties with Edmonton.

I began translating when I was studying English literature at the University of Toronto. I think it was the late Professor Constantine Bida who first approached me with a request to translate some material—this was in 1960-61. I prefer to translate scholarly prose rather than belles-lettres. I began work at Prolog Research in New York in 1967 as a translator of the *Digest of the Soviet Ukrainian Press*. We would read all the press that was being published in Ukraine at the time, choosing material for translation. We would condense it (or not) and prepare a digest every month until 1977, when the publication had to be discontinued for lack of funds. At the same time, I would often translate material from English into Ukrainian for the journal *Suchasnist'*. I have translated several books for Professor Paul Magocsi's Carpatho-Rusyn Research Center. I have done many translations for the Ukrainian Museum—catalogues and articles on artistic subjects. I have now been translating material from the Ukrainian press for the US government for three years. Sometimes I also translate into Ukrainian: for example, a senator may be going to Ukraine and require a Ukrainian version of a speech that he will be delivering there. Recently the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the United States published a volume under my editorship in its series of sources for modern Ukrainian history. The volume consists of correspondence from American archives for the period 1857-1933.

I grew up in Edmonton and began my university education here. My mother still lives here. I continued my studies at the University of Toronto, passed my Ph.D. candidacy exams, and then worked and worked on my dissertation in English literature, never completed it and took a job instead. I had no idea that I would find myself working on translations of Ukrainian texts!

Serhii Plokhy Appointed Bibliography Editor of Hrushevsky Translation Project

In January 1994 Dr. Frank Sysyn, Director of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, appointed Dr. Serhii Plokhy to the post of editor responsible for notes and bibliography of the English translation of Mykhailo Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy*. Dr. Plokhy is compiling the bibliography for volume 7 of the *History*; he is also coordinating the work of Dr. Andrzej Poppe and his colleagues in Poland and Ukraine, as well as Dr. Andrij Hornjatkevyč and Dushan Bednarsky in Edmonton, on the compilation of a bibliographic index and the verification of entries for the first volume of the *History*. Previously Dr. Plokhy served as the Jacyk Centre's publications editor and, from January to June 1993, as the Centre's acting director. He was educated as a historian at Dnipropetrovsk University, obtained the degree of Candidate of Historical Sciences at Patrice Lumumba University in Moscow, and a Ph.D. in history at Kiev University. Dr. Plokhy held the Chair of World History at Dnipropetrovsk University and was Head of the Department of Cultural History at the Institute of Ukrainian Archaeography in Kyiv. He remains an associate of this institute. Dr. Plokhy is the author of several books and numerous publications in Ukrainian history of the sixteenth and seventeenth centuries, and is well acquainted with the sources and literature concerning this period, which will assist him in carrying out his new responsibilities.

Meetings and Conferences

On Sunday, 21 November 1993, at the National Convention of the American Association for the Advancement of Slavic Studies in Honolulu, the American Association of Ukrainists sponsored a round-table discussion on "The Translation of 'Monuments': The Jacyk Centre's Hrushevsky Project and the Harvard Library of Early Ukrainian Literature," chaired by

Professor Michael Flier of Harvard University. Taking part were Frank Sysyn and Uliana Pasicznyk of the Jacyk Centre. Dr. Sysyn presented the background, organization, and status of the project, and Ms. Pasicznyk spoke about editing the translations and managing the editorial process. They shared work experiences with Professors David Frick (University of California, Berkeley) and Roman Koropeckyj (University of California, Los Angeles), who represented the Harvard Library of Early Ukrainian Literature. All four participants responded to questions from the audience of some thirty fellow scholars, students, and government officials who attended. The texts of the presentations will be published in a forthcoming issue of *Ukrains'kyi arkheohrafichnyi zbirnyk*.

On Friday, 10 June 1994, a meeting of the editorial staff of the Hrushevsky Translation Project took place in Calgary, Alberta, during the conference of the Canadian Association of Slavists. Taking part were CIUS director Zenon Kohut, bibliography editor Serhii Plokhy, editor Myroslav Yurkevich, research associate Dushan Bednarsky, and managing editor Uliana Pasicznyk, who chaired the meeting. A number of editorial issues were addressed and a work schedule established.

Petro Jacyk Educational Foundation Awards in Ukrainian Historical Studies

The Centre has received a grant of $15,000 from the Peter Jacyk Educational Foundation to make awards to scholars who have contributed to Ukrainian historical studies since 1991. The Centre is convening a nominating committee of historians who will announce the recipients in the summer of 1995. The Centre is especially grateful to the Foundation for this timely gesture, which will be of particular significance in supporting scholars in Ukraine.

Award of Stelmach Fellowships at the Institute of Historical Research, Lviv University

On 1 September 1994, the awards committee of the Petro and Ivanna Stelmach Fellowship, which recognizes excellence in undergraduate history theses, met at Lviv University. Members of the committee were Dr. Mykola Krykun, docent in the Historical Faculty, Dr. Yaroslav Hrytsak, Director of the Institute for Historical Research, and Dr. Frank E. Sysyn, Director of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research. Two awards in the sum of $250 (US) were granted. Recipients were Myron Kapral for his work, "The Population of Lviv in the Second Quarter of the Sixteenth Century (Based on Materials from the City's Tax Records)," and Nataliia Fedorovych for her work, "The Role of Prosvita in the Activity of Village Reading Rooms in Galicia from 1868 to the Mid-1880s." The awards will permit the two young scholars to continue their research. In informing the Stelmachs of the awards committee's decision, the rector of Lviv University, Ivan Vakarchuk, wrote: "We sincerely thank you for your support of the development of Ukrainian scholarship and the training of young scholars." Through their generous donations, especially to the Petro and Ivanna Stelmach Endowment Fund at CIUS, the Stelmachs have greatly assisted the renascence of historical studies at Lviv University.

Director of Lviv Institute for Historical Research Visits Toronto

On 11 November 1994 the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research organized a visit by Dr. Yaroslav Hrytsak, Director of the Institute for Historical Research, Lviv University, to Toronto. The Centre sponsored a talk on "Social and National Identities in Western and Eastern Ukraine: A Comparative Analysis" at the University of Toronto in conjunction with the Centre for Russian and East European Studies and the Chair of Ukrainian Studies. Dr. Hrytsak discussed the results of a survey conducted by his Institute on political and social attitudes in Lviv and Donetsk. He outlined how the differing history, economy, and national composition of the two cities make for opposing views on many issues. In particular, he discussed findings demonstrating that 45% of those surveyed in Donetsk in the spring of 1994 still identified themselves as "Soviet people" rather than as Ukrainians or Russians. He also pointed out that despite the differing views of the two cities' inhabitants on numerous issues, all saw their future as citizens of Ukraine.

In the evening the Jacyk Centre organized a lecture on "The State of Historical Studies at Lviv University: The Activity of the Institute for Historical Research" together with the Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre. Before the lecture the executive committee of the Documentation Centre hosted Dr. Hrytsak at a dinner at the St. Vladimir Institute. The session was opened by Professor Wasyl Janischewskyj, Director of the Documentation Centre. Ms. Iroida Wynnyckyj of the Centre described her observations on the Institute for Historical Research on the basis of her visits to Lviv, as well as joint projects under way between the Lviv and Toronto institutions. Before introducing the speaker, Dr. Frank E. Sysyn, Director of the Jacyk Centre, discussed the activities of CIUS and the Jacyk Centre in supporting

scholarly institutions and projects in Ukraine. He asserted that these activities depended on the financial generosity of the Ukrainian community, above all in establishing endowment funds. He thanked Mr. Petro and Mrs. Ivanna Stelmach for permitting the income from their endowment fund to support the activities of the Lviv Institute, and announced that the Stelmachs had decided to supplement their $50,000 fund with an additional $25,000.

Dr. Hrytsak outlined the reasons why Soviet rule had undermined the traditionally strong school of historical studies at Lviv University. He discussed the Soviet political controls and corruption that had impeded teaching and research in history there. He explained that the democratization movement in Lviv and at the university had resulted in the renewal of the practice of electing a rector in 1990. The new rector, Professor Ivan Vakarchuk, a physicist, gave high priority to the improvement of historical studies. In 1992 he approved the establishment of an Institute for Historical Research. Since then the Institute has been involved in a number of projects, including a detailed examination of the Ukrainian national movement in nineteenth-century Galicia, an oral history of the UPA, an examination of the social history of the Sambir region, and writing textbooks and reference works on Ukrainian history. The Institute has been especially active in organizing conferences and is closely affiliated with the Democratic Seminar, a group dedicated to the study of political thought. The Institute is founding its own journal and is involved in translation projects of historical and social-science literature. It has cooperated with the Jacyk Centre in preparing for publication the collected historical works of Professor Ivan Lysiak-Rudnytsky. Dr. Hrytsak announced that with the selection of the new dean of the History Faculty of Lviv University, Professor Roman Shust, the Institute will be able to take a more active role in pedagogical work.

After his presentation, Dr. Hrytsak announced the results of the first competition for the Petro and Ivanna Stelmach Fellowship. The fellowship is granted to the writers of the outstanding undergraduate theses in the Faculty of History and permits the winners to take up a year's research position at the Institute. The first award winners are Nataliia Fedorovych, who wrote on the history of the *Prosvita* movement in the Galician countryside in the late nineteenth century, and Myron Kapral, who analyzed the population of Lviv in the sixteenth century. Subsequently, Mr. Morris Diakowsky, President of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, presented Dr. Hrytsak with a complete set of the *Encyclopedia of Ukraine* for his Institute. The Foundation has initiated a programme whereby Ukrainian community members can donate $480, the equivalent of the cost of the last three volumes, while the Foundation includes the first two volumes and sends a complete set to a scholarly institution of the donor's choice in Ukraine. Dr. Hrytsak announced that the encyclopedia was so important to the work of his Institute that he would take the weighty tomes back to Lviv himself. A lively discussion ensued, demonstrating the intense interest of the Toronto community in the activities of the Lviv Institute and historical studies in Ukraine in general.

Seminars

During the past two academic years, the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research has presented the following seminars:

Autumn 1993

14 September. Dr. Frank E. Sysyn, Director, Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, "The Polish State, Poles, and the Khmelnytsky Uprising"

21 September. Dr. Bohdan Klid, Assistant to the Director, CIUS, "Letters and Politics: Drahomanov and Hrinchenko in the 1890s"

10 November. Dr. Zenon Kohut, Acting Director, CIUS, "Ukraine and Russia in Eighteenth-Century Ukrainian Political Thought"

30 November. Dr. Andrzej Chojnowski, Institute of History, University of Warsaw, "Ukrainians in Poland after World War I"

Winter 1994

26 January. Dr. John-Paul Himka, Department of History and Classics, University of Alberta, "Andrei Sheptytsky: His Early Years in Episcopal Office"

17 February. Andrii Deshchytsia, Department of History and Classics, University of Alberta, "The Emergence of Independent Ukraine and Its Influence on Stability in Eastern Europe"

9 March. Dr. Frances A. Swyripa, Department of History and Classics, University of Alberta, and Director, Ukrainian Canadian Programme, CIUS, "Church and Court Records from the Lviv Archives as a Source for Ukrainian Gender Relationships"

7 April. Dr. Serhii Plokhy, CIUS, "Legal Ideas of the Pereiaslav Treaty of 1654"

Autumn 1994

21 September. Dr. Frank E. Sysyn, Director, Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, "The Writing of National History: Hrushevsky's History of Ukraine-Rus'"

23 November. Dr. Serhii Plokhy, CIUS, "The Forced Reunion: Ecclesiastical and Political Ideas of the Lviv Church Council, 1946"

1 December. Dr. Frances A. Swyripa, Department of History and Classics, University of Alberta, and Director, Ukrainian Canadian Programme, CIUS, "Marriage Breakdown

among Ukrainians in Galicia, 1900-1944"

Winter 1995

30 January. Dr. Andriy Nahachewsky, Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, "Old and New Ethnicity in Ukrainian Canadian Culture"

15 February. Radomir Bilash, Historic Sites and Archives, Province of Alberta, "Cultural Change and Religious Tradition in Ukrainian Canadian Country Churches: St. Onufry's Church at Barich-Smoky Lake"

17 March. Dr. Mark von Hagen, Director, W. Averell Harriman Institute, Columbia University, "The Great War and the Emergence of a Modern National Identity in Ukraine"

5 April. Mykhailo Molchanov, Department of Political Science, University of Alberta, "The Residual Totalitarian Mentality and the Transition to Democracy in Ukraine"

Ukrainian-Canadian Programme

Activities of the Director

Dr. Frances A. Swyripa, Director of the Ukrainian-Canadian programme at CIUS, spent the months of May to December 1993 as a visiting scholar in western Ukraine, representing the University of Alberta in its regular academic exchange with Lviv University. Her official local sponsor was the Institute for Historical Research, under the directorship of Dr. Yaroslav Hrytsak, with which CIUS has a number of joint research projects. Dr. Swyripa's work was based in the Lviv branch of the Central State Historical Archives. On behalf of CIUS, she first identified and then culled pertinent collections for items relevant to the history of Ukrainians in Canada, especially the little-investigated interwar period, and for documents useful to North American genealogists of Ukrainian, German, Polish, and Jewish descent. Dr. Swyripa subsequently made the latter material available to Canadian audiences at the 1994 and 1995 annual conferences of the Alberta Genealogical Society, as well as at workshops on sources for exploring Ukrainian family history in Victoria, British Columbia, and Vegreville, Alberta. In Lviv Dr. Swyripa also pursued her own research interests on gender relationships among Ukrainian peasants in Eastern Galicia, utilizing records of the Metropolitan Church Court in the archives of the Greek Catholic Consistory for comparison with practices and attitudes among Ukrainian immigrants in western Canada. Her first article on this theme, "Sex and Gender in the Ukrainian Bloc Settlement: East-Central Alberta between the Wars," will appear in the Spring 1995 issue of the journal *Prairie Forum*.

In addition to her position at CIUS, Dr. Swyripa holds an appointment in the Department of History and Classics at the University of Alberta, where she specializes in Canadian women's, western and ethnic history. During the 1993-94 academic year she taught a successful lecture course on the Ukrainian experience in Canada. In the future it will be offered on a rotational basis with her established senior seminar on ethnic settlement, which also has a strong Ukrainian component. As part of her objective to raise the profile of ethnic history in the department, Dr. Swyripa obtained approval for a new senior seminar on immigrant and ethnic women in Canada, taught for the first time in the 1994-95 winter term.

Dr. Swyripa was recently honoured when her monograph, *Wedded to the Cause: Ukrainian-Canadian Women and Ethnic Identity, 1891-1991* (Toronto and Buffalo: University of Toronto Press, 1993), was short-listed for the prestigious Harold Adams Innis Book Prize. The prize is awarded annually for the best book in the social sciences published in English through the Aid to Scholarly Publications Programme of the Social Sciences and Humanities Research Council of Canada.

Ukrainians in Canada, Volume 2

The major long-term project of the Ukrainian-Canadian programme is the preparation of a multi-volume history of Ukrainians in Canada. Volume 1, *The Ukrainians in Canada: The Formative Period, 1891-1924* by Orest Martynowych, was published in 1991 and drew on a wealth of both primary research and secondary literature to produce a synthetic account of the pioneering period in Ukrainian-Canadian life. Work is now in progress on the interwar and immediate postwar periods (1924-51). These years witnessed not only expanding intercourse between Ukrainian Canadians and the Anglo-Canadian world but also the crystallization of community institutions that have been central to Ukrainian Canadians' evolving self-image and sense of identity. Nevertheless, they have been largely neglected by both community and professional historians. During 1993-94 CIUS focused its research on politics and community life, looking in particular at issues of leadership, grass-roots

mobilization, power relationships, ideological motivation, factionalism, and "Canadian" versus "Ukrainian" concerns.

In August 1993 Dr. Swyripa was awarded a research grant in the amount of $15,000 from Multiculturalism and Citizenship Canada to assist in the compilation of a bibliography of all secondary literature on interwar Ukrainian-Canadian organizations, as well as available articles, speeches, editorials, and pamphlets by or about the men and women who spearheaded and shaped community life between the wars. By identifying the sources that document the activities, agenda, and philosophies of community spokespersons, this bibliography will serve as an important resource tool both for analyzing the evolution and dynamics of a community organized around often antagonistic nationalist/communist and Catholic/Orthodox poles and for creating a composite profile of the interwar religious and secular leadership elite. The current project concentrates on the dominant male organizations in the Ukrainian-Canadian community to complement Dr. Swyripa's earlier work on women's organizations and female activists. Collection of data was undertaken by Chrystia Chomiak, an independent researcher; Orysia Yakimchuk, a graduate student in sociology at the University of Alberta; and Roman Zyla, a history student at the University of Alberta.

Dr. Swyripa was also successful in obtaining a SEED grant for the months of May through August 1994 to employ Larissa Kotowich, an Honours History student at the University of Alberta, to examine Ukrainian integration into the Canadian political system. The first phase of the project involved the collection of biographical information on all Ukrainian-Canadian MLAs, MPs, and unsuccessful candidates between 1921 and 1949; identification of all available election material from these individuals; coverage of their campaigns in the mainstream and Ukrainian-Canadian press; and the location of any additional materials in political party archives. During the second stage of the project, still in progress, these data will be analyzed to produce a collective profile of the first generation of Ukrainian-Canadian politicians, their election strategies, and their relationships with both mainstream political parties and Ukrainian voters.

Survey of Contemporary Ukrainian-Canadian Identity

Charles Hobart, Professor Emeritus in the Department of Sociology at the University of Alberta, and Dr. Bohdan Kordan of the Department of Political Science at the University of Saskatchewan are currently completing their analysis of raw data obtained in the early 1990s concerning persistence and change in ethnic identity, culture retention, and community involvement among Alberta's Ukrainians. The purpose of the project was to update a similar survey of Ukrainian attitudes conducted by Professor Hobart in 1963 under the auspices of the Ukrainian Canadian Research Foundation. Like that initial survey, the present study interviewed individuals of Ukrainian origin in three rural communities— Lamont, Thorhild, and Willingdon—as well as in the city of Edmonton.

This diversity made it possible to measure the strength, revitalization and/or politicization of Ukrainian identity among three distinct groups: those living their entire lives in the selected farming areas, city migrants raised in one of these communities, and those born and still residing in Edmonton. It was also possible to explore differences in outlook between individuals who participated in Ukrainian-language immersion programmes as either students or parents of students and those who did not. The sample included Ukrainian Catholic and Ukrainian Orthodox adherents as well as supporters of other churches, individuals with both Ukrainian and non-Ukrainian spouses, and persons with varying knowledge of Ukrainian.

Community Workshops

In the spring of 1995, in conjunction with the Kalyna Country Ecomuseum and local sponsors, the Ukrainian Canadian Programme organized successful workshops in four communities east of Edmonton. Olena Plokhii, a graduate student in the Department of Slavic and East European Studies at the University of Alberta, spoke on "Regional Foods of Ukraine: Past and Present" in Vilna. Dr. Michael Muc of the Department of Biology at Augustana University in Camrose spoke on "Traditional Ukrainian Folk Remedies" in Smoky Lake. Dr. Andriy Nahachewsky, holder of the Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography at the University of Alberta, spoke on "Ukrainian Dance in Western Canada" in Thorhild. Dr. Frances Swyripa of CIUS spoke on "Researching Ukrainian Family History" in Vegreville. Plans are being made to organize additional workshops in these and other centres in 1995-96.

Kalyna Country Ecomuseum

by Jars Balan

The Kalyna Country Ecomuseum Trust Society has begun to actively implement both its long-term development strategy and aspects of its regional marketing plan. Having successfully completed the initial organizational phase of its endeavours, the volunteer association, with assistance from various government agencies and supporting institutions, has started to tackle several key tasks on the road to the ecomuseum's full realization.

At a well-attended annual meeting held in Smoky Lake on 21 June 1994, the society took stock of its achievements

during the two years of its existence, and plans were formulated for the transitional period ahead. Several new members joined the board of directors, replacing departing members (notable among the latter was Treasurer Lillian Semeniuk, who moved to Vancouver), although in large part the core initiative group remained intact. The continued commitment of board stalwarts was a strong vote of confidence in the short- and long-term viability of the ambitious undertaking represented by Kalyna Country.

At a subsequent meeting held at the Fort George/ Buckingham House Interpretive Centre near Elk Point, a new executive was struck to provide leadership for the coming year. Michael Senych of Thorhild replaced Marjorie Robinson as chairman of the board, the latter having served most capably in this capacity during the ecomuseum's inaugural two years. Other executive members include Albin Lukawiecki (Holden), Jan Carroll (Lamont), Lou Suderman (Bruderheim), John Hawrelko (Redwater), and John T. Malysh (Vilna).

A prime focus for the society will be the packaging and vigorous promotion of the Kalyna Country region within and outside Alberta. Until now, efforts have been concentrated on raising public awareness of the ecomuseum inside the Kalyna Country district, so as to educate local residents about the tourist potential of their communities. Although this will proceed unabated, steps are also being taken to publicize the establishment of Kalyna Country more broadly through pamphlets, displays, and media press kits. Once again, the society will be hosting a booth in the Tourism Supermarket at the Edmonton Home and Garden Show in April 1995, and a professionally designed four-colour promotional brochure is now ready for printing.

The ecomuseum will also be pursuing several research and educational projects designed to encourage the conservation of Kalyna Country's rich and diverse heritage. A comprehensive interpretive endeavour is being planned for the north Victoria Trail from Vinca Bridge to the Victoria Settlement, and a booklet is being prepared on the Willingdon-area origins of the celebrated Ukrainian Canadian artist William Kurelek. Funding is now being sought for a series of maps relating to the Cree history of East Central Alberta, and other initiatives have been taken in the realm of preserving and advertising the natural beauty of the region.

A major goal of the new executive is to secure funds for an ecomuseum administration, since work on Kalyna Country has now outstripped what can be accomplished with volunteer labour alone. To this end, information packets are being prepared for distribution among politicians at all levels of government and among private-sector institutions that are to be approached for sponsorship. In short, the 1994-95 Board of Directors has much to occupy it for the duration of its term of office.

Ukrainian Language Education Centre

Developing Readings for Grades 4, 5, and 6

On 23 October 1994 Lesia Voronyna, editor-in-chief of *Soniashnyk* magazine, arrived in Edmonton from Kyiv to write and revise materials for reading at the Grade 4, 5, and 6 levels. Her work continues a project initiated by John Sokolowski at Alberta Education. With financial support from the Language Services Branch of Alberta Education, the Human Resource Development Programme of External Affairs, and the International Trade Canada Task Force on Central and Eastern Europe, John Sokolowski and Halia Jaremko spent three months in Ukraine in early 1994. Before leaving Edmonton, they consulted with teachers' committees: from Grade 4, Myroslawa Fodchuk and Luba Atamaniuk; Grade 5, Taras Podilsky and Irena Tarnawsky; Grade 6, Melodia Kostiuk and Roman Charuk. These teachers compiled a list of themes and reading projects for their grades.

Using the suggestions of the teachers' committees, John Sokolowski worked with Lesia Voronyna in Kyiv, arranging for Ukrainian children's writers to prepare texts appropriate for Grades 4, 5 and 6. Upon his return, John Sokolowski and Marusia Petryshyn met with the teachers' committees to review the texts. The teachers indicated which texts were appropriate for use, which ones required revision, and which ones were inappropriate for use in these classrooms. Lesia Voronyna's task during her stay in Canada was to adapt certain texts and write new ones as required. She visited teachers and students in Canadian classrooms, familiarizing herself with our language levels and needs in order to make the reading material suitable for students of Ukrainian in

Canada. She returned to Kyiv in March 1995, having accomplished a great deal during her stay in Edmonton.

Lesia Voronyna completed language studies at the University of Kyiv. She began her writing career as a contributor to the journals *Ukraina, Kyiv* and *Dnipro*. Her works include tales of fantasy, fables and adventure stories. She also published translations of works by Stanisław Lem and Sławomir Mrożek in the journal *Vsesvit*. She became well known for her interviews with talented Ukrainian poets, writers, artists and film-makers. Also a talented children's writer, she began working for the Ukrainian children's magazine *Soniashnyk* in 1991 and became its editor-in-chief in 1992.

Needs Assessment

Elders' meeting, Edmonton, October 1994. Front row (left to right): Taras Podilsky, Myroslawa Fodchuk, Iryna Tarnawsky, Marusia Petryshyn, Mitsuko Oishi. Middle row: Kathy Sosnowski. Back row: Peter Savaryn, John Sokolowski, Melodia Kostiuk, Anna Sirman, Maria Dytyniak, Bill Pidruchney, Dr. Bohdan Medwidsky, Chrystia Kaye, Lesia Voronyna.

On 28-29 October 1994, a unique meeting of community elders, teachers and educational consultants was held to discuss the cultural content of the reading component for Grades 4, 5 and 6. This meeting was inspired by the example of curriculum and resource development among the native peoples of Alberta, who include meetings of elders as a feature of their educational process. The elders offer their views on the cultural values and approaches to knowledge that they believe should be included in programmes for the teaching of native languages and cultures.

The group of elders was selected on the basis of nominations by teachers, and there was an attempt to ensure the attendance of a cross-section of the community. Unfortunately, owing to circumstances beyond anyone's control, two important sectors—the religious and the rural—were not represented. Nevertheless, the meeting put forward a profound post-independence vision for Ukrainian language and culture.

The elders' meeting was one of a series of steps in arriving at an understanding of what is desired when preparing new materials to read at the upper elementary level. Mitsuko Oishi, an educational consultant and workshop leader, pointed out to those in attendance that children in this age group are still quite open to learning language skills and acquiring cultural values. One of the questions discussed was what cultural knowledge should be provided to these children before they enter adolescence.

As ULEC reviews the texts that have been written and prepares new texts, a number of other steps are being undertaken in order to complete a needs assessment. A review is being conducted of what already exists and what is desired in a reading programme for upper elementary students. To this end, interviews will be held with teachers, parents and students.

Current Findings of Academic Research on Reading in a Second Language

Dr. Olenka Bilash will be developing a teachers' guide that specifically addresses the question of reading in Ukrainian at the upper elementary levels. A search of the current academic literature on reading in a second language has been initiated. Chrystyna Kaye, a Grade 4/5 teacher in the Ukrainian bilingual programme at Father Kenneth Kearns School in Sherwood Park, heads the project to conduct a needs assessment and evaluate current findings in second-language reading.

Additional research on the Ukrainian language has commenced with the participation of Professors Natalia Pylypiuk and Oleh Ilnytzkyj of the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta. Ukrainian texts will be analyzed in order to define a basic Ukrainian lexicon. Materials in the Nova series will then be examined in order to ascertain to what extent the programme covers this basic lexicon. An analysis of the grammatical content of the Nova texts is being conducted in preparation for the development of a grammar component in the programme. George Hawrysch, a doctoral student in the Department of Slavic and East European Studies, is using computer concordance programmes to analyze the Nova texts, and will report on the grammatical aspect of the programme.

The materials themselves will be field-tested in 1994-95 and piloted in schools in 1995-96.

Making it Happen: The Role of Ukrainian Canadian Foundations in the Production of Ukrainian-Language Learning Materials

The production of effective and attractive materials for learning Ukrainian is an expensive proposition. Many a dream in this area could not be realized for lack of resources. The Nova programme, fortunately, has had the support of a number of important partners. First, the Alberta Department of Education and a series of Alberta governments provided support for the development of materials for Nova. The result of this support has been the production of materials that are truly effective in teaching Ukrainian. As these resources were made available, an inservice programme for teachers was developed to pilot the teaching materials. The inservice programme has been exported to other provinces and the USA. The development of the new programme and resources for the teaching of Ukrainian owes a great debt to successive Alberta governments and officials in the Department of Education.

The publication of the teaching materials following their development was a task undertaken by the Ukrainian Language Education Centre. Here too, financial support from a number of institutions has proved critically important. ULEC was created in 1987 by the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, which established an endowment through its Textbook Fund. Since the creation of ULEC, the Club has continued to offer tremendous support by paying a substantial part of the cost of publishing educational materials. Since 1974, the UPBCE has managed the printing of the *Tut i Tam* series, which was the first set of texts for the Ukrainian bilingual programme. Through its able management of this inventory, the club was able to accumulate sufficient funds for the creation of ULEC as an educational publishing centre. The UPBCE continues to manage the *Tut i Tam* inventory through its Textbook Fund Committee, and the funds it generates help defray the printing costs of the Nova series. The club also has a charitable arm, the Alberta Foundation for Ukrainian Education Society, which raises funds for scholarships and other educational projects.

The Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko has committed itself to long-term support for the publication costs of this programme. It contributed to the development of Nova 2 and 3. Founded under the auspices of the Ukrainian Canadian Congress, the UCFTS has a mandate to support projects that promote, encourage, develop and preserve Ukrainian culture in Canada. Its headquarters are in Winnipeg.

ULEC Director Marusia Petryshyn receives a cheque for $22,300 from Taras Bociurkiw, President, Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, for the Nova publications programme, 16 March 1995.

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies began its support of the Nova publishing programme in 1990. To date, it has supported the publication of Nova 2 and 3 and has committed substantial funds for the next three years. CFUS was founded in 1974 under the auspices of the Ukrainian Canadian Professional and Business Federation of Canada. One of its purposes is to support the development of the Ukrainian language, literature, history, the social sciences, religious studies, the fine arts, library sciences, and the education of teachers. Its headquarters are in Toronto.

Financial support for the publication of Nova 1 was also received from the Department of the Secretary of State for Multiculturalism. In these times of cutbacks, the role of the Ukrainian Canadian foundations has become extremely important. It is the Foundations that have made the publication of Nova possible.

Materials for NOVA 3 Published

The Nova 3 Dialogues and Echo-Acting Routines came off the press in October 1994. In the course of the 1994-95 school year, the remaining materials for Grade 3 will be published. Mark Malowany has been working with illustrators in designing and illustrating the Grade 3 reading materials. Halia Czar has reviewed the illustrations in order to ensure that they correspond to the text.

The Nova 2 Teacher's Unit Preparation Book was published in December 1994. The pilot versions of the Nova 4, 5 and 6 Dialogue and Echo-Acting Routines, Workbooks and Teacher's Unit Preparation Books are available and may be ordered from ULEC.

To date, the entire set of Nova 1 materials has been

published. The Nova 2 materials available are as follows: Dialogues, Echo-Acting Routines, Poetry and Rebus-Readings, Gameboards, and seven books containing Language and Concept Development Stories.

Chicago Inservice

Twenty-eight teachers attended a Nova inservice on 26-7 March 1994 at St. Nicholas School in Chicago. The inservice was initiated and sponsored by the Ukrainian Association of Professional Educators and St. Nicholas Ridna Shkola under the direction of Irena Gajecky.

The inservice team was composed of Dr. Olenka Bilash, Daria Diakowsky, Ann Biscoe and Irena Gajecky. In the course of the two days, the team covered principles of second-language teaching, the features of the Nova Ukrainian-language development series, an overview of all the components of the Nova language programme, and the teaching of writing skills.

The evaluation questionnaire handed in by participants at the end of the inservice indicated satisfaction with the variety of materials presented and with the ability and enthusiasm of the presenters. Many feel that their knowledge of methodology increased and found a wonderful example of creative and inspiring teaching.

Recommendations for improvement included the views that more attention should be paid to the use of contemporary Ukrainian and that the amount of material should be less overwhelming.

Twentieth Anniversary of Alberta Bilingual Programme

In 1994 the Ukrainian bilingual programme celebrated its twentieth anniversary. In September 1974 125 students were enrolled in grade one bilingual classes at eight Edmonton schools, commencing the first day of classes in the Ukrainian bilingual programme. In the autumn of 1977 the Ukrainian bilingual programme ceased to be a pilot project and was permanently extended to grades four, five and six.

The programme was created thanks to the initiative of prominent members of the multicultural committee of the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton. This committee spearheaded the expensive political lobbying and negotiating with the provincial government, Department of Education and school boards that was necessary to implement the programme. Today the programme extends to Grade 12 and is delivered in four school jurisdictions. The number of students has been stable for many years at the 1,300-1,400 level. The programme has relied on the efforts of many teachers, administrators, parents and community organizations to establish itself. It has graduated many successful students.

Budget Cuts in Alberta

The first round of budget cuts in education in Alberta has resulted in a 7% decrease in the language grant received by school boards offering bilingual programmes. The development of Ukrainian resource materials has been privatized. The contract for *Nova* materials development was awarded to ULEC, with reporting responsibilities to Alberta Education. The cuts causing the most serious difficulty have been the reduction of the kindergarten programme by 50% and the withdrawal of the transportation grant for kindergarten.

Educational Network News

We are sad to announce that **Halia Jaremko** died on 17 July 1994. Halia Jaremko worked as a developer for Alberta Education from 1987. In April 1994 she continued her work at the Ukrainian Language Education Centre. She will be missed by her work colleagues.

In the winter of 1994 **Yaroslav Hlynsky** of the Institute of Applied Mechanics and Mathematics of the National Academy of Sciences of Ukraine in Lviv came to CIUS on a scholarly exchange. During his stay he demonstrated to educators here how some of his introductory computer programmes could be used for language teaching. It was a unique demonstration of Ukrainian as a language of instruction in computer programming.

ULEC has entered into an agreement with Dr. Thomas Nelson for the production of a visually patterned Ukrainian alphabet. **Dr. Thomas Nelson** and **Professor Jorge Frascara** have selected the background patterns for each letter of the alphabet. The patterns are to accelerate the learning of the Ukrainian alphabet.

During the summer of 1994 **Sandra Burghardt** worked as a summer student at ULEC, transferring to a data base the information collected by means of a questionnaire circulated to all Ukrainian-language schools and courses in Canada. The purpose of this survey is to publish a directory of Ukrainian-language schools and programmes in Canada at the elementary and secondary levels. Respondents to the questionnaire will be receiving a complimentary copy of a Nova 2 Language and Concept Development Story, as well as the preliminary listing of schools. **Katherine Ensslen** will be sending out follow-up questionnaires to complete the data collection. In due course ULEC will try to compile similar information on schools in England, the USA and Australia.

Białystok Scholars Visit ULEC

Responding to a request from Dr. Stach Zabielski, Vice-Dean of Research at the Faculty of Pedagogy and Psychology, Białystok Branch, University of Warsaw, the Ukrainian Language Education Centre hosted Dr. Jerzy Nikitorowicz, Dean of Research, and Dorota Misiejuk, a research worker in the Department of Theory of Education. The visitors expressed an interest in the work of ULEC, especially the Nova Ukrainian Language Development Series, and in multicultural education.

During their visit, Dr. Olenka Bilash delivered a special lecture in Ukrainian on the theoretical underpinnings of the Nova programme and discussed its possible adaptation for Belarusian language learning. John Sokolowski and Raymond Lamoureux from Alberta Education discussed with the visitors the four models of language education in Alberta—francophone, bilingual, immersion and core—as well as the legal, policy and administrative concerns related to each. Kathy Sosnowski and Edmund Lavasseur of the Edmonton Catholic School District discussed with the visitors the issues of delivering bilingual programmes—teacher selection, programme and resource development, atmosphere in the classroom and school.

Visits to the St. Martin's and St. Kevin's Ukrainian bilingual programmes and the St. Basil's Polish programme gave the visitors an opportunity to discuss with teachers and students issues of studying in such programmes. During a meeting with Dr. Toh Swee-Hin, Director of the Centre for International Education at the University's Faculty of Education, Dr. Nikitorowicz presented a copy of the Intercultural Educational Annual published at the University of Warsaw's Białystok Branch. Among the questions under study at the Faculty of Pedagogy in Białystok are the religious and ethnic problems of Poland's eastern regions, where diverse indigenous cultures continue to exist.

Look what's
NEW!

Програма навчання української мови
НОВА
NOVA
A Ukrainian Language Development Series

Оголошуємо
НОВІ
видання!

Нова 2 На допомогу вчителеві
Nova 2 Teacher's Unit Preparation Book
Everything a teacher needs to develop comprehensive and effective Ukrainian language daily lesson plans for level 2 of the **Nova** *program.*

Нова 3 Читанка-сходинка
Nova 3 Bridge Readers
A series of 7 books for level 3 of the **Nova** *program. Each book a collection of interesting, lively and extensively illustrated stories designed to get children reading!*

Нова 3 Діялоги / Нова 3 Повтор-імітація
Nova 3 Dialogues / Nova 3 Echo-Acting Routines
The core of the **Nova 3** *program, each set contains 13 texts, 120+ illustrations, and accompanying sentence strips designed to develop Ukrainian oral-language skills.*

Шалена Ніч
Shalena Nich
Tempt your reluctant teenage reader with this high interest-low vocabulary Ukrainian language adventure story!

For more information on the **Nova** materials please contact:

The Ukrainian Language Education Centre
352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8
phone (403) 492-2904; fax: (403) 492-4967
ulec@gpu.srv.ualberta.ca

Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine

The Programme continues to function as an information centre on contemporary Ukraine, with television, radio, and press interviews and reports. Dr. Zenon Kohut has contributed articles on Ukraine in 1993 and 1994 to both the *Collier's* and the *Funk and Wagnalls New Encyclopedia* yearbooks.

The major research component of the Programme continues to be the study of Ukrainian-Russian relations. It sponsored panels on this topic at the 1993 annual meetings of the Canadian Association of Slavists and the American Association for the Advancement of Slavic Studies. Together with Columbia University's Harriman Institute and the Seminar für Osteuropäische Geschichte at Köln University, the Programme has initiated a four-year collaborative effort for the study of the Ukrainian-Russian historical encounter. The project has been funded by the National Endowment for the Humanities in the US and the Humboldt Foundation of Germany. These grants are being used to draw together more than 80 specialists in Ukrainian and Russian studies who will address specific problems of Ukrainian-Russian relations in a series of conferences. The first three are covered in this issue of the *Newsletter*.

The Programme has also produced two publications:
1. Vsevolod Naulko, Rostyslav Sossa and Ihor Vynnychenko, *Ukrainians of the Eastern Diaspora: An Atlas,* translated by Serge Cipko and Myroslav Yurkevich
2. Serge Cipko, *Ukrainians in Russia: A Bibliographic and Statistical Guide* (Research Report no. 55).

David Marples New Director of Stasiuk Programme

In September 1994, Dr. David R. Marples, professor in the Department of History and Classics, University of Alberta, was appointed director of the Stasiuk Programme. The position had become vacant with Dr. Kohut's assumption of the directorship of CIUS.

Dr. Marples received his Ph.D. in 1985 from the University of Sheffield, England. He is the author of four books, two of which deal with the Chernobyl nuclear disaster; the most recent is *Stalinism in Ukraine in the 1940s* (Macmillan/ University of Alberta Press, 1992). He has published articles in *Slavic Review, Post-Soviet Affairs, Soviet Studies* and *Canadian Slavonic Papers*, among other journals. Dr. Marples is an honorary trustee of the Institute of Society and Humanity, University of Saskatchewan; a member of the Executive of the Canadian Association of Slavists; and an editorial board member of *Nationalities Papers* and *Post-Soviet Geography*. He received a citation from the Alberta Provincial Branch of the Ukrainian Canadian Congress for his work in Ukrainian Studies in 1993. His first project under the auspices of the Stasiuk Programme is an *Historical Dictionary of Ukraine* for The Scarecrow Press.

As part of the Stasiuk Programme, Dr. Marples intends to produce a monthly news analysis of major issues in contemporary Ukraine. This new service is intended for the media, government, and academe. Under the auspices of the programme, he has written twelve articles for the UK firm Oxford Analytica during the past year.

Ukrainian Church Studies Programme

The Canadian Institute of Ukrainian Studies is undertaking the collection of funds to inaugurate a new programme of Ukrainian Church Studies. The need for such an interdenominational research programme has been apparent for some time, especially since the commemoration of the Millennium of Christianity in Ukraine-Rus' and the beginnings of the religious revival in Ukraine. The purpose of this new CIUS programme is to study the churches of Ukraine and religious life in the diaspora.

By establishing a programme of Ukrainian Church Studies at a well-known university, the Canadian Institute of Ukrainian Studies wishes to make a contribution to the spiritual

unity of Ukrainians in Ukraine and in the diaspora. The programme is being inaugurated on the initiative and with the active support of the eminent authority on the Ukrainian Catholic and Orthodox churches, Professor Bohdan Bociurkiw of Carleton University, Ottawa. Professor Bociurkiw has undertaken to present his extensive library and archive to the Canadian Institute of Ukrainian Studies in order to establish the programme. The library, collected in the course of his lengthy academic career, includes unique items and documents on the history and current status of the Ukrainian churches, including documents drawn from the closed archives of the Communist party and the KGB. Professor Bociurkiw's collection will serve as the basic reference library for the research programme.

The principal questions to be elucidated by the Ukrainian Church Studies programme include the role of the Ukrainian churches in the formation of the Ukrainian nation; Ukrainian ecclesiastical history; relations between church and state; and the past and present of the Ukrainian churches in the diaspora, especially in Canada. The new programme will undertake independent research and facilitate research and publication by other scholars in the field of religious studies.

The programme's first publishing project will be the translation into Ukrainian of a collection of Professor Bociurkiw's articles on the history of the Ukrainian Autocephalous Orthodox and Ukrainian Catholic churches. This project is being carried out in association with the Institute of Ukrainian Archaeography of the National Academy of Sciences of Ukraine. Other publications on church history and religious movements in Ukraine are in preparation.

The Ukrainian Church Studies programme can only be sustained with the financial support of the Ukrainian community. We appeal to you to support this research programme on the Ukrainian churches.

Please support the new Church Studies Programme at the Canadian Institute of Ukrainian Studies

In 1994 the Canadian Institute of Ukrainian Studies initiated a Church Studies Programme to prepare a scholarly assessment of the Ukrainian religious experience on the eve of the second millennium of Christianity in Ukraine. The programme's research base is being provided by Dr. Bohdan Bociurkiw, professor emeritus of Carleton University in Ottawa, who is presenting his unique library and archive to CIUS. Given the importance of this research programme, the institute is currently funding it out of its operating budget and reassigning funds from other projects. The programme's future, however, will depend on the generosity of the Ukrainian community. The Canadian Institute of Ukrainian Studies appeals to Ukrainians of every denomination to make possible the development of this research programme with their generous contributions. Your name can go down permanently in the history of Ukrainian scholarship.

If you contribute:

$1,000,000 - A CIUS Centre for Ukrainian Church Studies will be named after you. (The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS bears the name of the donor who made its establishment possible.)

$500,000 - A CIUS Ukrainian Church Studies Programme will be named after you. (The Programme for the Study of Contemporary Ukraine at CIUS bears the name of the Stasiuk Family, whose donation made its establishment possible.)

$50,000 or more - A CIUS endowment fund whose proceeds will support a Ukrainian Church Studies Programme will be named after you.

$20,000 - Your name will be inscribed on the title page of a book to be published with the money you donate. (During the next several years, CIUS plans the publication of a number of books on the history of the Ukrainian churches. You can choose the publication that you would like to subsidize.)

Your generous donation may be presented to CIUS in a number of installments over a period of several years. You will receive a tax deduction for each installment.

Encyclopedia of Ukraine

As reported in the previous issue of the *CIUS Newsletter*, the last three volumes (3-5) of the *Encyclopedia of Ukraine* were published in Toronto in September 1993; the launch in Toronto was followed by similar launches in Winnipeg, Saskatoon, Edmonton and Vancouver. At the Toronto launch, Professor Danylo Husar Struk, editor-in-chief of the *Encyclopedia*, was awarded the Canadian Foundation for Ukrainian Studies' prize for Highest Achievement in Ukrainian Studies. The *Encyclopedia* has been well received and is selling well also.

Before going on his two-year leave of absence, Dr. Struk reorganized the encyclopedia office in Toronto and set it up for work on the index to the five volumes and update/correction maintenance procedures. All the subject editors agreed to monitor their fields and send to the office any new information or notice of any errors discovered in the five volumes. The encyclopedia office has been scaled down to one full-time editor, the office administrator (one-quarter time), and some part-time help.

During the past year the office staff have managed to do about one-third of the indexing. They have also established a system to keep *Encyclopedia* records updated and have been filing and inputting all new information that arrives from editors and that is gleaned from press reports. Barring unforeseen delays, the index should be ready in two years, i.e., 1996.

Following the *Encyclopedia* launch, Dr. Struk embarked on a busy round of meetings to promote the work and plan future activities related to it. In November 1993 he met with Professor George Y. Shevelov to discuss the *Encyclopedia* and the need to distribute it in Ukraine. He also met with Dr. Mykola Zhulynsky, then Vice-Premier of Ukraine, to discuss

Project *"EU-Y"*
Fund Appeal

Donations, for which tax receipts will be issued, may be sent by cheque, bank draft, or money order, payable to the

Canadian Foundation for Ukrainian Studies
2336A Bloor Street West, Suite 202
Toronto, Ontario M6S 1P3
Tel: (416) 766-9630 / Fax: (416) 766-0599

TO: CANADIAN FOUNDATION FOR UKRAINIAN STUDIES
I wish to participate in **Project *"EU-Y"*** and enclose a donation of

[ ] $480.00 [ ] $_____
to assist the Foundation to provide the ***Encyclopedia of Ukraine*** to an institution in Ukraine. I suggest that the Foundation send a set to the following institution:

Name of Institution: _____

City: _____

Donor's Name: _____

Address: _____

_____

City: _____ Province/State: _____

Postal Code: _____ Telephone: _____

the presentation of the *Encyclopedia* in Kyiv. In February 1994, Dr. Struk took part in a meeting organized by Bishop Mykhailo Hrynchyshyn to consider the publication of a French version of the *Encyclopedia*, and discussed the same subject with Ukraine's ambassador to France, Yurii Kochubei, in the following month. In May and June 1994 Dr. Struk visited Ukraine as a guest of the National Academy of Sciences of Ukraine (NANU), making trips to Sumy, Kharkiv and Donetsk to evaluate the potential for future joint scholarly activity. He met with Dr. Yaroslav Isaievych, director of the Institute of Ukrainian Studies, NANU, in Lviv to discuss a symposium on future encyclopedic work, and with Dr. Oleh Romaniv, president of the Shevchenko Scientific Society in Lviv, to consider future co-operation in the preparation of *Encyclopedia* updates. On 2 June, Dr. Struk presented the *Encyclopedia* at a special book launch at the National Academy of Sciences in Kyiv. In the same month, he attended a meeting of the International Bureau of the *Encyclopedia of Physics* in Kyiv and visited the newly established Institute of Biographical Research and the National Academy of Sciences in Kyiv to advise these institutions on the preparation of a biographical dictionary.

On 13 October 1994, Dr. Struk hosted Dr. Vitalii Kononenko, rector of the Precarpathian University in Ivano-Frankivsk, and discussed the possibility of initiating a student exchange. On 23 October, he attended a state dinner for President Leonid Kuchma at Rideau Hall in Ottawa. Returning to Sarcelles, Dr. Struk took part in commemorative services on 2 November marking the ninth anniversary of the death of Dr. Volodymyr Kubijovyč. On 11 December he gave a long interview to Professor O. Shablii, who is preparing a monograph on Kubijovyč. On 14 December he met with Archbishop Hrynchyshyn and Ukraine's ambassador to France to discuss the future of Sarcelles.

On 22 February 1995, Dr. Struk met with the Editorial Board of the *Encyclopedia of Ukraine* to discuss present and future work on the encyclopedia. On 24-27 February, he took part in an editorial meeting of the International Bureau, *Encyclopedia of Physics* in Sarcelles. On 8 April, he presented the *Encyclopedia of Ukraine* to the Ukrainian community of Paris at the Symon Petliura Library.

Project "EU-Y"

Encyclopedia of Ukraine for Ukraine

In September 1993, volumes 3-5 of the *Encyclopedia of Ukraine*, which completed the publication of this work, appeared and soon were being shipped to all corners of the globe: Europe, Asia, Africa, Australia, and North America.

It was not entirely expected, however, that the *Encyclopedia* would arouse keen interest in Ukraine itself. As it turned out, there was not only interest, but also a desire to have it in Ukraine. The Canadian Foundation for Ukrainian Studies (which funded publication of the work) is receiving requests for sets from Ukraine's learned institutions. They point out quite candidly that they do not have the resources to pay for them.

These institutions include university libraries, academies and other learned bodies, local libraries, and libraries of public and community organizations.

There are a number of reasons why they want and need the *Encyclopedia*. It is, without a doubt, the most complete, objective, and up-to-date single reference work of its kind available anywhere. In addition, it's in English, a world language that has invariably outpaced the Russian of the former USSR as a medium of international communication, and a language that Ukrainians are anxious to master.

The *Encyclopedia* is not only a source of information about Ukraine. Its contents are the result of a co-operative effort of the Shevchenko Scientific Society (Sarcelles, France) and the Canadian Institute of Ukrainian Studies (Edmonton), with the final editing done in Toronto. Its publisher is a prestigious Canadian academic press, the University of Toronto Press. Publication was funded by a Canadian body, the Canadian Foundation for Ukrainian Studies.

It is a major achievement of Ukrainian scholarship abroad and, when available in Ukraine, will bear witness to the vitality of the Ukrainian diaspora, particularly Canada's contribution.

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies has developed a programme to meet the need for the *Encyclopedia* in Ukraine and to help make it available to scholars and students there. This program is Project "EU-Y": the *Encyclopedia of Ukraine* for Ukraine.

Those wishing to participate in the project can do so by donating $480 or more to the project fund. The donation will make it possible for the Foundation to send a complete five-volume (with gazetteer, six-item) set of the *Encyclopedia of Ukraine* to an institution in Ukraine. Donations in multiples of $480 would make it possible for more than one set to be sent.

Although the Foundation has a list of some of the institutions that want the encyclopedia, there may be others of which it is not aware. It welcomes suggestions from donors as to which libraries and institutions in Ukraine they feel should receive one or more sets. Those whose generosity makes it possible for the Foundation to respond to this need will be acknowledged and recipients will be made aware of their benefactors (if such is the donor's wish).

Some sets have already been sent to institutions in Lviv, Zhytomyr, Chernivtsi, Kyiv, and Kharkiv. Every major city in Ukraine has a number of scholarly or educational institutions, so there is a way to go before all needs are filled.

A Foundation for the Future

Guest Article

by M. J. Diakowsky, President
Canadian Foundation for Ukrainian Studies

An Anniversary

In the twenty years since its inception in May 1975, the Canadian Foundation for Ukrainian Studies has supported Ukrainian studies both in Canada and abroad. The Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto, Ukrainian history at York University, the Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography at the University of Alberta, the Ukrainian Resource and Development Centre at Grant MacEwan Community College in Edmonton, and Ukrainian studies at the University of Manitoba have all benefited from the Foundation's support.

The Foundation has supported a number of major projects undertaken by the Canadian Institute of Ukrainian Studies. An important achievement was the financial backing it gave for the development and publication of the English-language *Encyclopedia of Ukraine*. The Foundation is supporting further work on the encyclopedia, as well as the Nova programme, an innovative methodology to teach children—tomorrow's university students—Ukrainian. It is also pledged to help initiate publication of the English translation of Hrushevsky's epochal *History of Ukraine-Rus'* undertaken by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research.

But it is now twenty years later. In the intervening years changes, drastic changes, have taken place in the world and in Canada's Ukrainian community.

Demographic Changes

The results of the 1991 census were a shock to many in Canada's Ukrainian community, showing as they did that the community has undergone radical demographic changes.

Today it is generally the middle-aged and older groups that know and use Ukrainian. A high proportion of the community is Canadian-born. Many claim more than one ethnic affiliation. Less than half identify themselves with the "traditional" churches, the Ukrainian Catholic and Ukrainian Orthodox, from among whose adherents have come the overwhelming majority of Ukrainian community activists.

Survival

Suddenly the question of the community's survival arises, and the role and importance of Ukrainian studies on the university level become more crucial. More crucial, too, is the role of the academic centres involved with Ukrainian studies and, given the crisis in funding higher education, also the bodies providing support to those studies.

Inter-Generational Continuity Broken

In the early days of Ukrainian settlement in Canada, knowledge of Ukraine, its history, traditions, customs, and culture was brought here by immigrants. Parents shared this knowledge with their children, teaching them the language. Many who came to Canada had themselves participated in the political processes in Ukraine. It was the Ukrainian-born who were the community activists in the early years. As generations succeeded each other, however, first-hand knowledge became second- and third-hand hearsay. Gradually, the knowledge and language began to be lost. Urbanization, intermarriage, dispersion, inter-provincial migration and other demographic factors acted to dilute ethnic identity.

The advent of new waves of immigrants has been unable to halt the process. Nor is it likely that the present-day newcomers from independent Ukraine will be able to do so, either.

Role of Ukrainian Studies

For the Ukrainian community in Canada, Ukrainian studies are becoming, and will be in the future, the indispensable intellectual link with its ethnic roots.

From Ukrainian studies will come the resource materials (monographs, textbooks, language and educational methodologies, etc.) to which the community will turn for information on matters Ukrainian and for help in maintaining its distinct character. Those who teach and those who, as students, participate in Ukrainian studies at university will be an invaluable human resource in the various activities of the community.

Important for Canada

The community, however, is not the sole benefactor. Ukrainian studies are also important for Canada as a whole.

Ukraine has emerged on the international scene. Canada must interact with Ukraine in the many spheres that make up international relations: diplomacy; cultural, educational, and scientific exchange; tourism; trade and finance; even military affairs. Canada, too, needs a cadre of men and women who have knowledge and understanding of Ukraine. These can only come from vigorous and all-embracing programmes of

Ukrainian studies in Canada's major universities.

Important for Ukraine and the World

Eastern Europe was a battleground in two of this century's major wars; it remains a powder keg.

Good relations with its neighbours and the world community are vital for Ukraine. It is no less crucial that the world community, when dealing with Eastern Europe—in which Ukraine is such a significant factor—base its diplomatic and other decisions on a sound knowledge of historical, economic, and cultural realities. Ukrainian studies in Canada, and elsewhere, are an important element in developing a needed base of objective knowledge and unbiased understanding of these factors.

A Valid Academic Pursuit

For Canada's universities, too, Ukrainian studies have their own importance. Whether it's language, history, literature, ethnography, or any other aspect of Ukrainian civilization past or present, are all legitimate areas of study at the university and post-university level. Ukraine and Ukrainians have been and remain part of humankind, interacting with other peoples, participating in the events that shape human history, making their own distinctive contribution to the treasure-house of human values.

And thus Ukrainian studies, like any other academic pursuit, have their proper place in Canada's universities and programmes of higher education.

Without them the Canadian academe will be incomplete.

Foundation for the Future

Thus the Canadian Ukrainian community, Canada, Ukraine and academe need now and will continue to need Ukrainian studies. In their turn Ukrainian studies need now and will continue to need the support of funding bodies like the Canadian Foundation for Ukrainian Studies.

CIUS Kyiv Office

The CIUS Kyiv office, established in 1992-93 by CIUS research associate Myroslav Yurkevich, has three basic functions: to prepare CIUS Press Ukrainian-language publications for printing, to administer CIUS research grants and fellowships in Ukraine, and to assist with Jacyk Centre projects in Ukraine. Upon Mr. Yurkevich's return to Edmonton in October 1993, Mr. Oleksandr Pavliuk, a Kyiv-based historian who recently defended his dissertation for the degree of *kandydat istorychnykh nauk*, was hired to manage the Kyiv office. Mr. Pavliuk supervised preparatory work on a number of CIUS publications. He obtained a fellowship to do research on American policy toward Ukraine after World War I and spent three months (mid-April to mid-July 1994) in Washington working on this project. At the end of October 1994, Mr. Pavliuk accepted a one-year appointment with the East-West Institute in Prague. Another Kyiv historian, Dr. Heorhii Kasianov of the Institute of History, National Academy of Sciences of Ukraine, was hired to replace Mr. Pavliuk. Dr. Kasianov is a specialist in the history of the Ukrainian intelligentsia, a subject on which he has published several books. His most recent work, a study of Ukrainian political dissidents (1960s-80s), was issued in early 1995 by Lybid Publishers in Kyiv.

Mr. Pavliuk supervised the inputting and copy-editing of *Rada Natsional'nostei Narodnoho Rukhu Ukrainy (1989-1993): Zbirnyk dokumentiv* (The Council of Nationalities of the Popular Movement of Ukraine (RUKH) (1989-1993): A Documentary Collection), compiled by the head of the council, Oleksandr Burakovsky. This work was issued in Edmonton as CIUS Press research report no. 54 in February 1995. Dr. Kasianov completed preparatory work done by Mr. Pavliuk on Dr. Dmytro Stepovyk's book, *Skul'ptor Mykhailo Parashchuk: Zhyttia i tvorchist'* (Mykhailo Parashchuk, Sculptor: Life and Work), which was printed in February 1995. Since much of Parashchuk's work was done during the four decades he spent in Bulgaria, and since Dr. Stepovyk is an authority on modern Bulgarian art as well as on the Ukrainian icon, the new book was launched with a reception at the Bulgarian embassy in Kyiv.

Two more books appeared in February 1995 under a co-publication arrangement with the Institute of Public Administration and Local Government (headed by Dr. Bohdan Krawchenko, former CIUS director) and Osnovy Publishers in Kyiv. The first of these was the two-volume *Istorychni ese* (Historical Essays) by Ivan Lysiak-Rudnytsky, an eminent diaspora historian who taught for 13 years at the University of Alberta and died in 1984. This is the first publication in the series "Ukrainian Historiography in the West" published by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research; it was edited by Dr. Yaroslav Hrytsak, director of the Institute for Historical Research at Lviv University. Under the same arrangement, CIUS Press co-published *Kordony Ukrainy: Istorychna retrospektyva ta suchasnyi stan* (The Boundaries of Ukraine: Historical Retrospect and Current Status) by

Vasyl Boiechko, Oksana Hanzha and Borys Zakharchuk, all younger researchers at the Institute of History, National Academy of Sciences of Ukraine.

Preparatory work is being done on other publications. Both Mr. Pavliuk and Dr. Kasianov have administered CIUS and Jacyk Centre research grants and fellowships in Ukraine (most CIUS fellowship posters and application forms are distributed in Ukraine by the International Renaissance Foundation).

CIUS Staff Activities

Dushan Bednarsky

Conferences Attended and Papers Delivered

9-11 June 1994: "Passio and Eros in Dmytro Tuptalo's 'Verses on the Lord's Passion'," Canadian Association of Slavists, Fortieth Anniversary Meeting, Calgary.

Attended "The Ukrainian-Russian Encounter," Köln University (23-25 June 1994 and 15-17 June 1995) and Columbia University (13-15 November 1994) in the capacity of conference secretary.

Publications

Guest co-editor, *Journal of Ukrainian Studies* special issue on Early Modern Ukraine (vol. 17, nos. 1-2).

Andrij Hornjatkevyč

Conferences Attended and Papers Delivered

7 December 1993: participated in the conference "Rendering of Ukrainian Proper Names in Foreign Languages" organized by the Institutes of the Ukrainian Language and Linguistics, National Academy of Sciences of Ukraine, presenting a paper on "Rendering of Ukrainian Proper Names in German."

28 May 1994: "Reflections of the *Lirnyk-Kobzar* Lifestyle in Their Argot" conference on the occasion of the festival "Ring Out, Bandura, in Cossack Country," organized by the Institute of Folk Crafts of the Ministry of Culture of Ukraine in Dnipropetrovsk. He also performed (solo singing to his own bandura accompaniment) during a concert of *Kobzar* art.

29 June 1994: "The State of the Bandura in Ukraine," annual Ukrainian Studies Conference, University of Illinois at Urbana-Champaign.

17 November 1994: took part in a meeting of the Orthographic Commission, National Academy of Sciences of Ukraine, convoked by the Cabinet of Ministers of Ukraine on 15 June 1994.

Lectures

13 October 1993: "Secret Languages." Seminar, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta.

3 December 1993: "Petrykivka Painting." Opening address at an exhibition in the Ukrainian-Canadian Archives and Museum of Alberta, Edmonton.

17 February 1994: "Ukrainian Culture." Two lectures at Killarney Junior High School, Edmonton.

3 March 1994: "'Shadows of Forgotten Ancestors': The Story in and behind the Film." Introductory comments to a showing of the film by the Ukrainian Students' Club, University of Alberta.

12 May 1994: "History of the Bandura." St. Mary's High School, Vegreville, Alberta.

7 July 1994: "The Feast of Kupalo." Ukrainian Students' Club, University of Alberta.

18 January 1995: "Prospects for a Revised Ukrainian Orthography." Seminar, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta.

10 February 1995: "The Future of Ukrainian Ethnic Identity in Canada." Ukrainian Students' Club, University of Alberta.

Publications

"Ukrains'ko-lebiis'kyi slovnyk," *Bandura* 45-46 (1993): 29-36.
"Lebiis'ko-ukrains'kyi slovnyk," *Bandura* 45-46 (1993): 37-42.
"Viddzerkalennia lirnyts'ko-kobzars'koho pobutu v lebiis'kij movi," *Bandura* 49-50 (1994): 8-14.
"Dzveny, banduro, v kozats'komu kraiu," *Bandura* 49-50 (1994): 31-34.
"A.M. Bobyr," *Bandura* 49-50 (1994): 35-38.
"Kobzars'ka slava Zinoviia Shtokalka," *Narodna tvorchist' ta etnohrafiia* 5-6 (1994): 70-72.

Honours

Elected Fellow of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences (Canada), and member of the Composers' Union of Ukraine and the All-Ukrainian Musical Union.

Bohdan Klid

Articles

"Do istorii 'Novoi ery': Neopublikovanyi lyst Volodymyra Antonovycha do Oleksandra Barvins'koho" (Toward the History of the 'New Era': An Unpublished Letter of Volodymyr Antonovych to Oleksander Barvinsky), *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka* (Lviv), forthcoming.

Reviews

George S.N. Luckyj, *Young Ukraine: The Brotherhood of Saints Cyril and Methodius, 1845-1847* (Ottawa: University of Ottawa Press, 1991), *Journal of Ukrainian Studies*, vol. 18, nos. 1-2 (Summer-Winter 1993): 247-8.

Michael F. Hamm, *Kiev: A Portrait 1800-1917* (Princeton: Princeton University Press, 1993), *Canadian Slavonic Papers*, vol. 35, nos. 3-4 (1993): 418-20.

O.I. Zhurba, *Kyivs'ka arkheohrafichna komisiia, 1843-1921: Narys istorii i diial'nosti* (Kyiv: Naukova dumka, 1993), *Journal of Ukrainian Studies*, forthcoming.

Zenon E. Kohut

Conferences Attended and Papers Delivered

19-22 November 1993: "Ukrainian Political Culture and Russian Imperial Thought in the Late Eighteenth and Early Nineteenth Centuries." Also served as chair and commentator of the session on "Post-Soviet Developments in Ukraine and Russia: A Comparative Perspective," American Association for the Advancement of Slavic Studies, National Convention, Honolulu.

12-13 May 1994: "Making the Ukrainian Armed Forces Ukrainian: The Role of National (Non-Soviet) Military Traditions," conference on the Military Tradition in Ukrainian History: Its Role in the Construction of Ukraine's Armed Forces, sponsored by Ukrainian Research Institute, Harvard University, and the National Defense University.

4 June 1994: "Reviewing Canadian Foreign Policy: Policy Towards Ukraine," testimony for the Special Joint Committee of the Senate and of the House of Commons on Reviewing Canadian Foreign Policy.

9 June 1994: "Political and Cultural Dimensions of the Russian-Ukrainian Encounter." Canadian Association of Slavists. Fortieth Anniversary Meeting, Calgary.

23-25 June 1994: "Encountering Russia: Cultural Trends and Political Views in Early Modern Ukraine," conference on "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter," Köln, Germany. Also co-organizer of the conference.

13-15 November 1994: "Reflections on the Russian-Ukrainian Encounter in the Early Modern Period," conference on "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter," New York.

17 November 1994: "Rethinking Russian History: Does Ukrainian History Have a Place in the Study of Russia?" Round table discussion, American Association for the Advancement of Slavic Studies, National Convention, Philadelphia.

24-25 March 1995: "Making the Ukrainian Armed Forces Ukrainian," Political Science Seminar, University of Saskatchewan; "History as a Battleground in Russian-Ukrainian Relations," Annual Mohyla Institute Lecture co-sponsored by St. Thomas More College, University of Saskatchewan; "Ukrainian Studies in Canada and CIUS," talk at Mohyla Institute.

28-30 April 1995: Conference on "Ukrainian Studies in Canada, 1995: Building for the Future," CIUS; talk on "Ukrainian Studies in Canada: Leadership Role of CIUS."

Publications

"Belarus, Russia, and Ukraine from the Sixteenth to the Eighteenth Century: An Agenda for the Study of Politics," *Journal of Ukrainian Studies*, vol. 17, nos. 1-2 (Summer-Winter 1992): 3-28 (published 1994).

"Białoruś, Rosja i Ukraina od XVI po XVIII wiek. Ich stosunki polityczne. Tematy do dyskusji," *Między Wschodem a Zachodem: Rzeczpospolita XVI-XVIII w.* (Warsaw, 1993), pp. 13-20.

Joint editor, *Early Modern Ukraine*. Special issue of the *Journal of Ukrainian Studies*, vol. 17, nos. 1-2 (Summer-Winter 1992), published 1994.

"History as a Battleground: Russian-Ukrainian Relations and Historical Consciousness in Contemporary Ukraine," *The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia* (Armonk, NY, 1994), pp. 123-45.

"Reviewing Canadian Foreign Policy on Ukraine: Testimony." *Minutes of Proceedings and Evidence of the Special Joint Committee of the Senate and of the House of Commons on Reviewing Canadian Foreign Policy* (Ottawa, 1994), pp. 3-25.

"Ukraine," *1994 International Year Book: Collier's Encyclopedia* (New York, 1994), pp. 515-17.

"Ukraine," *1994 Funk & Wagnalls New Encyclopedia Yearbook* (New York, 1994), pp. 416-17.

"Ukraine," *1995 International Year Book: Collier's Encyclopedia* (New York, 1995), pp. 449-50.

David R. Marples

Conferences Attended and Papers Delivered

September 1994: lectures on Ukraine at summer seminar, Harvard Ukrainian Research Institute; to US government officials at Langley, Virginia; to Washington Group in Washington, D.C.; briefed US ambassador to Belarus, Kenneth Yalowitz, at Foreign Relations Institute, US Department of State.

October 1994: spoke at Black Sea Conference, Harriman Institute, Columbia University, and chaired session on environment.

February 1995: lecture on "Ukrainian-Russian Relations in the Contemporary Era," School of Slavonic and East European Studies, University of London.

May 1995: keynote speaker, Kyiv Konnection, a fund-raising event held by the Canada Ukraine Foundation, Grant MacEwan Community College, Edmonton, Alberta.

Publications

"Kuropaty: The Investigation of a Stalinist Historical Controversy," *Slavic Review* (Summer 1994).

"Ukraine's Economic Performance in 1994," *Post-Soviet Geography* (October 1994).

Entries on "Belarus," "Leonid Kuchma," "Alyaksandr Lukashenka," and "Ukraine" in *Encyclopedia Britannica Book of the Year 1994.*

"Ukraine, Russia, and the Problem of Crimea," *Nationalities Papers* (Spring 1995) (with David F. Duke).

Serhii Plokhy

Conferences Attended and Papers Delivered

14 February 1994: "New Methods in Historical Research," Department of History, T.H. Shevchenko University of Kyiv.

17 February 1994: "The Divine Right of Hetmans: Bohdan Khmelnytsky and the Legitimization of Hetman Rule in Ukraine," seminar at the Institute of Ukrainian Archeography, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv.

13 May 1994: "Cossacks and the Crimea: Russian-Ukrainian Territorial Disputes," California State University, Northridge.

18-21 May 1994: "Between Moscow and Rome: The Struggle for the Greek-Catholic Patriarchate in Ukraine," International Conference on

Religion and Conflict, Armagh, Northern Ireland.

9 June 1994: "Legal Ideas of the Pereiaslav Treaty (1654)," conference of the Canadian Association of Slavists, Calgary.

23-25 June 1994: "Pereiaslav 1654: Legal Ideas and Visual Arts," conference on "Peoples, Nations, Identities: The Ukrainian-Russian Encounter," Köln, Germany.

28 September 1994: "Overcoming the Past: Prospects for the Separation of Church and State in Ukraine," conference on "Freedom of Conscience, Church and State in Ukraine," Kyiv.

1-6 February 1995: "Bohdan Khmelnytsky and the Union of Brest," Union of Brest Readings, Lviv, Dnipropetrovsk and Kyiv.

29 April 1995: "Ukrainian Studies in Canada and Ukraine," conference on "Ukrainian Studies in Canada, 1995: Building the Future," CIUS, Edmonton.

Publications

Books

Istoriia tserkvy ta relihiinoi dumky v Ukraini. Kn. 3: Kinets' XVI - seredyna XIX stolittia (Kyiv: Lybid' Publishers, 1994), 336 pp. (Co-authored with O. Kryzhanivsky.)

Misto na Samari (Dnipropetrovsk: Dnipropetrovsk State University, 1994), 64 pp. (Co-authored with Iu. Mytsyk and N. Mos'pan.)

Articles

"The Symbol of Little Russia: The Pokrova Icon and Early Modern Ukrainian Political Ideology," *Journal of Ukrainian Studies* 17, nos. 1-2 (Summer-Winter 1992): 171-88.

"Historical Debates and Territorial Claims: Cossack Mythology in the Russian-Ukrainian Border Dispute," *The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia* (= *The International Politics of Eurasia*, vol. 1) (Armonk, NY, 1994), pp. 147-70.

"Ukraine and Russia in their Historical Encounter (Remarks on Mikhail Dmitriev's Review)," *Canadian Slavonic Papers* XXXV, nos. 3-4 (September-December 1993): 335-44.

"Vid Iakova Sushi do Atanasiia Velykoho (Ohliad vydan' ryms'kykh dzherel z istorii ukrains'koi tserkvy)," *Ukrains'kyi arkheohrafichnyi shchorichnyk*, vyp. 2 (1993): 6-14.

Reviews

"Shliakhets'komu rodu nema perevodu? Kil'ka dumok z pryvodu knyzhky Natali Iakovenko 'Ukrains'ka shliakhta z kintsia XIV do seredyny XVII st.'" *Suchasnist'*, no. 3 (1994): 166-7.

Sabrina Petra Ramet, ed., *Protestantism and Politics in Eastern Europe and Russia: The Communist and Post-Communist Eras* (Durham and London: Duke University Press, 1992), *German Politics and Society*, no. 31 (Spring 1994), pp. 130-32.

Sabrina Petra Ramet, ed., *Religious Policy in the Soviet Union* (Cambridge: Cambridge University Press, 1993), *Canadian Slavonic Papers* XXXV, nos. 3-4 (September-December 1993): 425-7.

Danylo Husar Struk

Conferences Attended and Papers Delivered

8-9 October 1993: Attended the symposium "Ukraine: Two Years of Independence" at York University and commented on Ivan Dziuba's paper, "Cultural Policy and Development."

19-22 November 1993: Organized fourth session on Ukrainian modernism at the conference of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, Honolulu, Hawaii, and presented a paper on "Lesia Ukrainka and the Aestheticism Perspective." Took part in a panel on contemporary Ukrainian literature at the same conference.

Publications

Editor-in-Chief, *Encyclopedia of Ukraine*, vols. 3-5 (Toronto: University of Toronto Press, 1993). Contributions include numerous signed articles on literary figures and the major article on Ukrainian literature, vol. 3, pp. 143-50.

"NTSh i *Encyclopedia of Ukraine*," in *Vid Naukovoho tovarystva im. Shevchenka do Ukrains'koho Vil'noho Universytetu: Mizhnarodna naukova konferentsiia (Priashiv-Svydnyk, 12-15 chervnia 1991)* (Kyiv-Lviv-Prešov-Munich-Paris-New York-Sydney, 1992), pp. 202-4.

"A Novel About Human Destiny, or the Andiievska Chronicle," *Journal of Ukrainian Studies* 18, no. 1-2 (Summer-Winter 1993): 151-60.

"Tupyk, abo 'Val'dshnepy' M. Khvyl'ovoho," *Ievshan zillia*, no. 7 (1993-4): 47-52.

"Sami strumky — nadzemni i pidzemni," *Novi dni* 45 (September-October 1994): 40-42.

"***" (Commentary on Ukraine's cultural policy in response to a statement by the Minister of Culture, Ivan Dziuba, 8-9 October 1993), *Moloda Ukraina*, no. 421 (September-October 1993): 13-14.

Review of Léonide Pliouchtch, *Ukraine: à nous l'Europe!* (Paris: Editions du Rocher, 1993), *Novi dni* 44 (September 1993): 30-32.

Frank E. Sysyn

Conferences Attended and Papers Delivered

9-12 September 1993: Facilitator at "Ideals and Representations" panel, Workshop on "Visions, Institutions, and Experiences of Imperial Russia," Woodrow Wilson Center, Kennan Institute, Washington.

19-22 November 1993: Delivered a paper on "Ukrainian Sources of Russian Historical and National Consciousness" at the panel on Political Culture and Identity in Early Modern Ukraine and Russia, convention of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, Honolulu, Hawaii. Participated in a panel on "The Translation of 'Monuments': The Jacyk Centre's Hrushevsky Project and the Harvard Library of Early Ukrainian Literature" sponsored by the American Association of Ukrainists.

23-25 June 1994: "Russia in Late Seventeenth- and Early Eighteenth-Century Ukrainian Historical Writing," conference on "The Ukrainian-Russian Encounter," Köln University. Also co-organizer of the conference.

30 September 1994: "The Current Situation of Orthodoxy in Ukraine," conference on "Freedom of Conscience, Church and State in Ukraine," Kyiv.

1 October 1994: Discussant at the "Union of Brest Readings" of the Institute for Church History, Lviv.

19-20 October 1994: "Ukrainian National History and Mykhailo Hrushevsky," Russian and East European Studies Center, University of California, Berkeley and Center for Russian and East European Studies, Stanford University.

13-15 November 1994: "Ukrainian-Russian Relations in the Early Modern Period: History and National Consciousness," conference on

"The Ukrainian-Russian Encounter," Columbia University.

17 November 1994: Participation in round table, "Rethinking Russian History: Does Ukrainian History Have a Place in the Study of Russian History?" AAASS conference, Philadelphia.

6 April 1995: "The Hrushevsky Translation Project," Ukrainian Language round table, Library of Congress.

7 April 1995: "Ethnic Minorities in Ukraine" in panel on "Ethnic Relations in Kazakhstan and Ukraine," Title VIII Policy Forum Series at State Department, Washington, sponsored by Kennan Institute and IREX.

8 April 1995: "Historical Traditions and Ukrainian Security Interests" at international conference on "Security Issues in the New Ukraine," Yale University.

21 April 1995: "The Ukrainian Famine of 1932-33: The Role of the Ukrainian Diaspora in Research and Publications" in session on "The Genocide of the Armenians and Twentieth-Century Genocides" at the International Conference on the Problems of Genocide organized by the National Commission for the Commemoration of the Eighteenth Anniversary of the Armenian Genocide in Yerevan.

Publications

Guest co-editor, special issue of *Journal of Ukrainian Studies* on Early Modern Ukraine (vol. 17, no. 1-2, Summer-Winter 1992).

"The Khmelnytsky Uprising and Ukrainian Nation-Building," *Journal of Ukrainian Studies*, vol. 17, no. 1-2 (Summer-Winter 1992): 141-70.

"A Speech before the Tsar: Adam Kysil's Oration on August 28, 1647 (N.S.)," in *Między Wschodem a Zachodem. Rzeczpospolita XVI-XVIII w. Studia ofiarowane Zbigniewowi Wójcikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin* (Warsaw, 1993), pp. 133-42.

"Z istorii pol's'ko-ukrains'kykh stereotypiv," *Ukraina-Pol'shcha: Istorychna spadshchyna i suspil'na svidomist'* (= *Pol's'ko-ukrains'ki studii* I) (Kyiv, 1993), pp. 18-23.

"'There is no Rus', There is Only Poland and Muscovy': The Muddying of Stereotypes in Andrzej Kępiński's *Lach i Moskal*," *Journal of Ukrainian Studies* 18, nos. 1-2 (Summer-Winter 1993): 217-23.

Journal of Ukrainian Studies: Volume 19, No. 1

The Cinema of Dovzhenko

This special issue of the *Journal of Ukrainian Studies* brings together original research that examines the work of the world-famous Ukrainian filmmaker. Articles include: Marco Carynnyk, "Alexander Dovzhenko's 1939 Autobiography" • Vance Kepley, Jr., "Dovzhenko and Montage: Issues of Style and Narration in the Silent Films" • Murray Smith, "The Influence of Socialist Realism on Soviet Montage: *The End of St. Petersburg*, *Fragment of an Empire*, and *Arsenal*" • Bruce Williams, "A Mirror of the Cinema: Poetic Discourse and Autotelic Aesthetics in Dovzhenko's *Earth*" • Wacław Osadnik and Eugeniusz Wilk, "Toward a Formal Semiotic Analysis of Dovzhenko's Films: The Case of *Arsenal*"

Single Issue Price: In Canada: $11.00 (GST incl.) International: $10.00(US)
(subscription information available upon request)

Also available:

Research Report No. 58

Alexander Dovzhenko
A Guide to Published Sources

Compiled and introduced by
Bohdan Y. Nebesio

This indexed bibliography includes 2,375 items on Dovzhenko's writings, films, scripts and plays, as well as secondary sources; vii, 106 pp.

In Canada: $10.70 (GST incl.) International: $10.00 (US)

Please include $3.00 for postage and handling per order. Cheques and money orders are payable to CIUS Press (do not send cash):

CIUS Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, AB, CANADA T6G 2E8

Under $1,000

Mr. W. Bahniuk
Mr. J. Bakan
Mr. S. Balyshyn
Mr. M. Basarab
Mr. W. Bazansky
Mr. W. J. Baziuk
Mr. Roman Berezovich
Ms. Jane Berezowsky
Mrs. Anna H. Biblij
Mr. Mykola and Mrs. Maria Bilchak
Mr. Benedict Blawacky
Mr. M. A. Blawacky
Mr. M. Bohatchuk
Mrs. Anna Bojcun
Mr. Eugene F. Borys
Dr. A. W. Boszko
Mr. S. Boyechko
Mr. and Mrs. M. Boyko
Mr. W. K. Boyko
Mr. Harry Bratkiw
Mrs. Stephania Bubniuk
S. Bucyk
Mr. W. Budny
Mr. Andrij and Mrs. Halyna Buhel
Mr. M. Busko
Mr. Z. Chamboul
Mrs. Jaroslawa Charak
Dr. Alexandra Chernenko-Rudnytsky
Mr. Roman Cholkan
Mr. Ivan Choma
Mr. R. Chuchman
Mr. Ihor and Mrs. Danya Chuma
Dr. Len Chumak
Dr. Dmytro Cipywnyk
Mrs. A. Cwikilewycz
Mr. Lubomyr Cymbalisty
Mr. Orest Cyncar
Mr. Wasyl Diachuk
Mr. Nick Diakun
Mr. and Mrs. O. Dmytryshyn
Mr. Ilko and Mrs. Roma Dolnyckyj
Mr. R. Drynych
Mr. Marian Duchnij
Mr. William Duchnij
E. Dumyn
Mr. I. Duwalo
Mr. George Dytyniak
Mrs. Maria Dytyniak
Federation Nationale Ukrainienne
Mr. J. Federkewycz
Rev. Yaroslaw Fedunyk
Mrs. Lydia Gaborak
Mrs. Mary Gauk
Mrs. Natalia Gauk
Mr. Joseph Gela
Ms. Alma G. Gillespie
Dr. Ihor Gordijew
Mr. J. Gowda
Great Brands of Europe Inc.
Mrs. Leonida Gula
Mr. P. Gulka
Mr. Nick Hancheruk
Mr. George and Mrs. Oksana Hankewycz
Mrs. O. Hankewycz
Mr. Askold Hankiwskij
Mr. Ivan D. Harakh
Mr. Taras and Mrs. Stephanie Haras
Mr. Eugene Harasymiw
Mr. Tony Harras
Mr. Ivan and Mrs. Dora Hayduk
Mr. Bohdan and Mrs. Jaroslawa Hirnyj
Ms. Oksana Hnatiuk
Mrs. Vera Irene Hnenny
Ms. Taissa House
Mr. Jaroslaw Huhlewych
J. Hul
Mrs. Stefania Hurko
Mr. A. Iwancio
Mr. Yaroslaw Iwanusiw
Mrs. Maria Iwaszko
Mr. Bohdan Jaciw
Mr. Petro and Mrs. Olha Jasinsky
Mr. Otto Jereniuk
Mr. Taras and Mrs. Olga Kachmarchuk
Mr. Bohdan Kalba
Mrs. Irene Kalin
Dr. Michel Kalinowsky
Mr. Eugene Kaluzniacky
Ms. Chrystyna Kaye
Mrs. Maria Kiebalo
Dr. Israel Kleiner
Mr. Morris Klid
Mr. Rudolph Kochenash
N. Komarnycky
Ms. Maria Komisar-Rawytsch
Mr. Alex Konasewich
Mr. Victor and Mrs. Daria Koniuk
Mr. Steve Korowetz
E. Kosevych
Mr. Stefan Kostelnyj
Mrs. Daniella Kostiw
Mr. P. H. Kosyk
Mrs. Halyna Koszarycz
Mr. A. Kotowsky
Mr. D. Kowalchuk
I. Kozachok
Mrs. Eufrosina Kozak
Dr. Peter Koziak
Mr. John and Mrs. Cecilia Kreptul
Mr. and Mrs. Krystalowych
O. Kryvyniuk
Mr. W. Kryvor
Mr. Chester Kuc
Mr. John Kucharyshyn
Mr. M. Kucher
Mrs. Vera Kunda
Very Rev. Ihor G. Kutash
Mr. N. Kuzio
Mr. Ingert Kuzych
Mr. Lubomyr and Mrs. Roma Kwasnycia
Mrs. Katherine Labiuk
Mr. P. Lapczynski
Mrs. T. Lazarowich
Mr. D. Lesiuk
Mrs. Joanna Levytsky
Mr. Myron Lewycky
Mr. N. Libicz
Mr. P. Libicz
LIV Canada
Mr. Myron Lozowskij
Mrs. Nadia Luciw
Mrs. V. Luczkiw
Mrs. O. Lytwynec
Mr. A. Macewko
Ms. Katherine A. MacKenzie
Mr. Nestor Makuch
Mrs. Mira Malanchuk
Dr. Alexander Malycky
Market Drugs Medical
Mr. M. Martin
Mr. Nick Martin
S. Martiuk
Rev. B. Martynyk
Ms. Sonia Maryn
Ms. Svitlana Medwidsky
Mr. Wasel Meketey
Dr. Demitro Melnyk
Mrs. Johanna Michalenko
Mr. Wasil Mikolynskyj
W. Mojsiak
Mrs. Josephine Morhardt
Mr. M. Mucha
Mr. Bohdan E. Muraschuk
Mr. Taras Myhal
Mr. Stephan Mykytiuk
Mr. H. Myroniuk
O. S. Nadiak
Mr. Michael Nakonechny
Mr. B. Nebozuk
Mr. Michael A. Negrich
Mrs. Nadia Negrich
Mr. Alexander Odarchenko
Mr. Bohdan and Mrs. Orysia Olijnyk
Mrs. Magdalena Olijnyk
Dr. Jaroslaw Onuferko
Mrs. Tania Onyschuk
Mr. O. E. Panchyshyn
Mr. M. Pawlessa
Mr. Volodimir Pechenuk
Mrs. Vasylyna Petryshyn
Mr. John Pihach
Mr. Andrew Pilip
Mrs. Mary Piniuta
Mr. Nick Pritz
Mrs. Sonia Prokopchuk
Mr. P. Prokopiw
Mr. D. Radyo
Mr. Nestor Remenda

Donations to the Canadian Institute of Ukrainian Studies

ıresented CIUS with new challenges and opportunities. Ukraine now
ınce and assistance in the rebuilding of Ukrainian studies.
ademia turn to the Institute for information and advice. And
presenting the fourth and fifth generations of settlement in this
ıks with their heritage by learning about their forebears both in
tudying the Ukrainian language and culture.

ented demands upon CIUS, traditional funding for higher education
ced drastically because of provincial and federal cutbacks.
stitute of Ukrainian Studies will have to rely on the support of
be of great assistance in maintaining our programmes and meeting
ıds posed by Ukrainian independence.

sued for all donations over $10.00. Gifts to CIUS are fully tax-
d the United States. Those wishing to establish an endowment fund
ctor of CIUS at the address below.

LETTER OF INTENT

_____

_____

_____

ode_____

_____

anadian Institute of Ukrainian Studies as follows:

ole:
UKRAINIAN STUDIES

____

on) $_____

_____ 1996_____

_____ 1998_____

SA ___ MasterCard

_____

_____

Studies
of Alberta

: (403) 492-4967

Under $1,000

Mr. W. Bahniuk
Mr. J. Bakan
Mr. S. Balyshyn
Mr. M. Basarab
Mr. W. Bazansky
Mr. W. J. Baziuk
Mr. Roman Berezovich
Ms. Jane Berezowsky
Mrs. Anna H. Biblij
Mr. Mykola and Mrs. Maria Bilchak
Mr. Benedict Blawacky
Mr. M. A. Blawacky
Mr. M. Bohatchuk
Mrs. Anna Bojcun
Mr. Eugene F. Borys
Dr. A. W. Boszko
Mr. S. Boyechko
Mr. and Mrs. M. Boyko
Mr. W. K. Boyko
Mr. Harry Bratkiw
Mrs. Stephania Bubniuk
S. Bucyk
Mr. W. Budny
Mr. Andrij and Mrs. Halyna Buhel
Mr. M. Busko
Mr. Z. Chamboul
Mrs. Jaroslawa Charak
Dr. Alexandra Chernenko-Rudnytsky
Mr. Roman Cholkan
Mr. Ivan Choma
Mr. R. Chuchman
Mr. Ihor and Mrs. Danya Chuma
Dr. Len Chumak
Dr. Dmytro Cipywnyk
Mrs. A. Cwikilewycz
Mr. Lubomyr Cymbalisty
Mr. Orest Cyncar
Mr. Wasyl Diachuk
Mr. Nick Diakun
Mr. and Mrs. O. Dmytryshyn
Mr. Ilko and Mrs. Roma Dolnyckyj
Mr. R. Drynych
Mr. Marian Duchnij
Mr. William Duchnij
E. Dumyn
Mr. I. Duwalo
Mr. George Dytyniak
Mrs. Maria Dytyniak
Federation Nationale Ukrainienne
Mr. J. Federkewycz
Rev. Yaroslaw Fedunyk
Mrs. Lydia Gaborak
Mrs. Mary Gauk
Mrs. Natalia Gauk
Mr. Joseph Gela
Ms. Alma G. Gillespie
Dr. Ihor Gordijew
Mr. J. Gowda
Great Brands of Europe Inc.
Mrs. Leonida Gula
Mr. P. Gulka
Mr. Nick Hancheruk
Mr. George and Mrs. Oksana Hankewycz
Mrs. O. Hankewycz
Mr. Askold Hankiwskij
Mr. Ivan D. Harakh
Mr. Taras and Mrs. Stephanie Haras
Mr. Eugene Harasymiw
Mr. Tony Harras
Mr. Ivan and Mrs. Dora Hayduk
Mr. Bohdan and Mrs. Jaroslawa Hirnyj
Ms. Oksana Hnatiuk
Mrs. Vera Irene Hnenny
Ms. Taissa House
Mr. Jaroslaw Huhlewych
J. Hul
Mrs. Stefania Hurko
Mr. A. Iwancio
Mr. Yaroslaw Iwanusiw
Mrs. Maria Iwaszko
Mr. Bohdan Jaciw
Mr. Petro and Mrs. Olha Jasinsky
Mr. Otto Jereniuk
Mr. Taras and Mrs. Olga Kachmarchuk
Mr. Bohdan Kalba
Mrs. Irene Kalin
Dr. Michel Kalinowsky
Mr. Eugene Kaluzniacky
Ms. Chrystyna Kaye
Mrs. Maria Kiebalo
Dr. Israel Kleiner
Mr. Morris Klid
Mr. Rudolph Kochenash
N. Komarnycky
Ms. Maria Komisar-Rawytsch
Mr. Alex Konasewich
Mr. Victor and Mrs. Daria Koniuk
Mr. Steve Korowetz
E. Kosevych
Mr. Stefan Kostelnyj
Mrs. Daniella Kostiw
Mr. P. H. Kosyk
Mrs. Halyna Koszarycz
Mr. A. Kotowsky
Mr. D. Kowalchuk
I. Kozachok
Mrs. Eufrosina Kozak
Dr. Peter Koziak
Mr. John and Mrs. Cecilia Kreptul
Mr. and Mrs. Krystalowych
O. Kryvyniuk
Mr. W. Kryvor
Mr. Chester Kuc
Mr. John Kucharyshyn
Mr. M. Kucher
Mrs. Vera Kunda
Very Rev. Ihor G. Kutash
Mr. N. Kuzio

Ukraine's independence has presented CIUS with new challenges and opportunities. Ukraine now looks to the Institute for guidance and assistance in the rebuilding of Ukrainian studies. Government, business and academia turn to the Institute for information and advice. And Ukrainian Canadians, now representing the fourth and fifth generations of settlement in this country, seek to reestablish links with their heritage by learning about their forebears both in Canada and Ukraine and by studying the Ukrainian language and culture.

At a time of unprecedented demands upon CIUS, traditional funding for higher education and scholarship is being reduced drastically because of provincial and federal cutbacks. Increasingly, the Canadian Institute of Ukrainian Studies will have to rely on the support of private donors. Your gift will be of great assistance in maintaining our programmes and meeting the new challenges and demands posed by Ukrainian independence.

Tax receipts will be issued for all donations over $10.00. Gifts to CIUS are fully tax-deductible in both Canada and the United States. Those wishing to establish an endowment fund are asked to write to the Director of CIUS at the address below.

LETTER OF INTENT

Name _____

Address_____

_____

_____Postal Code_____

Telephone number_____

I/We wish to contribute to the Canadian Institute of Ukrainian Studies as follows:

Please make all cheques payable:
CANADIAN INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

I enclose: $_____

I pledge (alternatively/in addition) $_____

Schedule of Payments: 1995_____ 1996_____

1997_____ 1998_____

Credit Card payment ___ VISA ___ MasterCard

card number_____

expiry date_____

Please mail donations to:
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2E8
telephone: (403) 492-2972 FAX: (403) 492-4967

Mr. Gregory and Mrs. Maria Replansky
Mr. Orest Reshitnyk
Mrs. Orysia Rodyniuk
Mr. Emil Rogalsky
Mr. Walter and Mrs. Yvonna Romanow
Mrs. Halyna Rubas
Mr. Peter Salanczyj
Mrs. Julia Shelegon
Mr. Wasyl Shevchenko
Mr. M. J. Shewchuk
Mr. O. Shewchuk
Mr. Peter Shostak
Mr. Yaroslav Skrypnyk
Mr. P. Slawnych
Mrs. Domnica Slobodian
Mr. Myron and Mrs. Daria Sochaniwsky
Mrs. O. Soltykewych
Mr. Orest Soltykewych
Spectra Architectural Group Ltd.
Mr. Frank Spicoluk
Mrs. Maria Spolsky
Mr. Ivan Stadnyk
Mr. W. Stebelsky
Mrs. Nila Steckiw
Mr. Myron Stefaniw
Mr. Paul Stelmaschuk
Mr. Andrij Stepovyj
Mrs. Irene Strilchuk
Very Rev. Dr. Ivan Stus
Dr. C. N. Suchowersky
Dr. O. Suchowersky
Mr. Steve Sumka
Mr. Michel Sunak
Mr. M. Swystun
Mr. D. Szostak
Mrs. Nancy Szostak
Mr. Alex Szovnir
Dr. Bohdan Szuchewycz
Mr. Ely Tanasiuk
Ms. Maria M. Tarnavskyj
Mr. Petro Terleckyj
Mrs. Sofia Trylowsky
Ms. Irena Tymoshenko
Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada (Winnipeg)
Ukrainian Canadian Congress (Regina)
Ukrainian Canadian Congress (Winnipeg)
Ukrainian Canadian Congress, Saskatchewan Provincial Council (Saskatoon)
Ukrainian Canadian High Horizon Bingo (Niagara Falls)
Ukrainian National Federation of Canada Inc. (Saskatoon Branch)
Ukrainian Self-Reliance Association (Edmonton Branch)
Ukrainian Women's Organization (Edmonton Branch)
Mr. G. Wacko
Mr. I Warchola
Mr. O. Warchola
Dr. M. Warenycia
Rev. Hryhory Wasyliw
Mr. Jaroslaw and Mrs. Vera Werhanowskyj
Mr. Wasyl Wirstiuk
Mr. S. Wojtiw
Rev. W. Woloshyn
Ms. Patricia Worgan
Ms. Christine Worobec
Mr. Nestor Woychyshyn
Mr. Zenon Woychyshyn
Dr. Maria Yakymechko
Mr. Dmytro Yaremchuk
Mr. E. Yereniuk
Mr. S. Zahorbensky
Ms. Natalia Zakydalska
Ms. Luba Zaraska
W. Zayachkowski
O. Zeleny
Mr. M. Zubryckyj

$1,000 - $9,999

Alberta Ukrainian Commemorative Society
Mr. George B. Babij
Mr. Ihor Berezowsky
Bishop Budka Charitable Society
Mr. George Borys
Mr. Taras Bukaczewsky
Mr. Ihor Chuma
Dr. Jurij Darewych
Mr. E. Derzko
Mrs. Maria Diakunyk
Mr. Omelan Dmytryshyn
Mr. Orest E. Dzulynsky
Mrs. Olha Fedeyko
Mr. Erast Huculak
Mr. Borys Hul
Mr. Leo Hul
Mr. John Juchymenko
Mr. Basil A. Kalymon
Dr. Bohdan Klid
Sofia Klymkowych Estate
Dr. Michael Kondracki
Mr. John H. Koziak
Mr. Ihor Kuryliw
Mr. Jaroslaw Lawryshyn
Dr. George S.N. Luckyj
Olha Manastyrsky Estate
Dr. David R. Marples
Dr. R. J. Medwid-Terlecky
Mrs. Rose Michalchuk
Katherine Ursula Miskew Estate
Mr. Bohdan Myndiuk
Mr. Bohdan Onyschuk
Mrs. J. Irene Paclawsky
Mr. Lonhin Pencak
Mr. Leo Perfecky
Mr. and Mrs. Z. Prokop
Hon. Jaroslaw Roslak
Mrs. Katherine Rozak
Mr. Orest Rudzik
Mrs. Olga Savaryn
Self-Reliance (Newark NJ) Credit Union
Mr. Ihor Stecura
Mr. Dmytro Stepovyk
Dr. Danylo H. Struk
Mr. Myroslaw Tkachuk
Ukrainian Catholic Parish of the Assumption of the Blessed Virgin Mary (Kelowna)
Ukrainian Canadian Committee (St. Catharines Branch)
Ukrainian National Federation (Edmonton)
Ukrainian War Veteran's Association (Edmonton)
Ukrainian Women's Association of St. John's Cathedral (Edmonton)
Mr. Roman Wrzesnewskyj
Xerox Canada
Dr. Oleh Zujewskyj

$10,000 - $49,999

Mrs. Helen Charney
Cosbild Club (Toronto)
Petro Czornyj Estate
George Deba Estate
Mrs. Solomea Drozdowska
Mr. Myron Dylynsky
Dr. Vasyl Kravcenko
Mr. and Mrs. A. Kulahyn
Leo J. Krysa Family Foundation
Jaroslawa and Sonia Peczeniuk
Mr. Wasyl Salamon
Tymofij and Evhenia Taborowskyj

$50,000 - $99,999

Helen Darcovich Memorial Fund
Mr. Petro Malofij
Petro and Ivanna Stelmach

$100,000 - $999,999

Anna and Eudokia Stasiuk Estate
Stephania Bukachevska-Pastuszenko
Nikander and Anna Bukowsky
Marusia and Michael Dorosh
Dr. Myroslawa Iwanciw
Michael and Daria Kowalsky
Ukrainian Professional and Business Club (Edmonton Branch)
Volodymyr and Daria Kubijovyc Estate

$1 million

Peter Jacyk

KIYC CIUS

NEW TITLES FROM CIUS PRESS

RUSSIAN NATIONALISM AND UKRAINE
THE NATIONALITY POLICY OF THE VOLUNTEER ARMY DURING THE CIVIL WAR

Anna M. Procyk

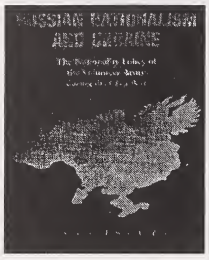

In the historiography of the Russian revolution and the civil war, the origins of the White movement and its ideology appear to be a reaction to the Bolshevik seizure of power. But the movement's slogan, "Russia One and Indivisible," reveals a different ideological agenda. The principal task of this monograph is to unravel the meaning behind this well-known yet never seriously investigated objective by focusing on the nationality program of the White cause. The study examines the rights and privileges that were envisaged for the nationalities within the framework of an "indivisible" Russia and attempts to explain why a movement the White leaders founded on the periphery of the empire, where the support of the nationalities was crucial, adhered so tenaciously to the idea of an undivided Russia.

xvi, 202 pp.
ISBN 1-895571-04-9 **Cloth $39.95**

THE UKRAINIAN-POLISH DEFENSIVE ALLIANCE, 1919–1921

Michael Palij

This exhaustive monograph studies the complicated relationship between the fledgling Ukrainian state and Poland. Palij examines the motives and needs that governed their policies and provides a detailed account of the Ukrainian-Polish, Ukrainian-Soviet, and Soviet-Polish wars. Using a wealth of sources, he examines events from all sides and does not shrink from the many controversial issues that make his subject so difficult. This study includes a massive bibliography.

391 pp.
ISBN 1-895571-05-7 **Cloth $44.95**

HRYHORIJ SAVYČ SKOVORODA:
AN ANTHOLOGY OF CRITICAL ARTICLES

Edited by Richard H. Marshall, Jr. and Thomas E. Bird

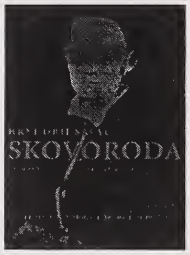

The essays in this collection of symposium papers about the eminent Ukrainian philosopher and poet Hryhorij Skovoroda (1722–1794) examine this unique figure from a number of perspectives: historical, social, literary, pedagogical, linguistic, theological, and philosophical. The volume contains essays by Dmytro Čyževs'kyj, Stephen Scherer, George Y. Shevelov, Bohdan Rubchak, Bohdan Strumins'kyj, George Kline, Taras Zakydalsky, Petro Bilaniuk and others. It also includes an exhaustive bibliography of Skovorodiana compiled by Richard Hantula.

xv, 319 pp.
ISBN 1-895571-03-0 **Cloth $44.95**

UKRAINIAN MUSICAL ELEMENTS IN CLASSICAL MUSIC

Yakov Soroker

Ukrainian folklore left a unique imprint on the musical language of 18th- and 19th-century Europe. It became a part of the contemporary musical language of classical composers, who, ever sensitive to their environment, utilized the Ukrianian idiom in their works.

This monograph examines the ties between Ukrainian folklore and idiom and classical music. Yakov Soroker traces the influence of Ukrainian music on the works of a wide range of composers, including Haydn, Mozart, Beethoven, Liszt, Brahms, Chopin, Bartók, Musorgsky, Tchaikovsky, Rakhmaninov, and Prokofiev. This musical study will appear in November 1995.

158 pp.
ISBN 1-895571-06-5 **Cloth $24.95**

ORDER FROM

CIUS Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB Canada T6G 2E8
(403) 492-2972 / FAX: (403) 492-4967
Cheques payable to: CIUS Press (Add $3.00 for ship. & hand. per book; Canadian orders add 7% GST; outside Canada prices are in US$)

Ukraine Exchange Fellowship Endowment Fund

List of donors in order of donations received:

Mr. John Kolasky, Surrey, BC 16,000
Mr. Peter and Mrs. Pauline Kindrachuk, Vernon, BC 20,000
Mr. William and Mrs. Justine Fedeyko, Kelowna, BC 16,000
Mr. Isidore and Mrs. Anne Goresky, White Rock, BC 6,000
Mr. Eli and Mrs. Nellie Krawchuk, Surrey, BC 3,000
Mr. Daniel and Mrs. Lydia Huzyk, Vancouver, BC 500
Archbishop Andrew Fund, Edmonton, AB 500
Rt. Rev. Archbishop John [Stinka], Edmonton, AB 500
Mrs. Vera A. Nokony, Saskatoon, SK 3,500
Dr. Demetrius and Mrs. Maria Todosijczuk, Edmonton, AB 5,500
Mr. John and Mrs. Natalie Evanishin, Kelowna, BC 1,000
Mr. John Sushelnitsky [in loving memory of his wife Connie], Kelowna, BC 1,000
Dr. William and Mrs. Isabelle Darcovich, Edmonton, AB 10,000
Very Rev. Meroslaw and Mrs. Nadia Kryschuk, Edmonton, AB 500
Mr. William and Mrs. Mary Kostash, Edmonton, AB 1,000
Dr. Demitro and Mrs. Anna Melnyk, Edmonton, AB 6,500
Very Rev. Hryhory and Mrs. Maria Wasyliw, Edmonton, AB 500
Ukrainian Self-Reliance Association, Surrey Branch, BC 2,500
Mr. Roman and Mrs. Theresa Herchak, Richmond, BC 500
Dr. Harry and Mrs. Alexandra Hohol, Edmonton, AB 500
Mr. Leon and Mrs. Stefanie Wowk, Saskatoon, SK 4,000
Mr. Antin Iwachniuk, Proton Station, ON 1,000
Mrs. Rose Michalchuk, Edmonton, AB 1,000
Very Rev. Mykola and Mrs. Julia Stetzenko, Vernon, BC 500
Ukrainian Orthodox Men's Association of Canada, Vernon, BC 2,000
Mr. Morris T. Cherneskey, Saskatoon, SK 500
Mr. Tymofii and Mrs. Evheniia Taborowskyj, Toronto, ON 5,500
Mr. Ivan Zelsky and Mrs. Ivanna Zelska, Mississauga, ON 5,000
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Surrey, BC 2,000
Mr. William and Mrs. Christine Sakowsky, Edmonton, AB 3,000
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Vernon, BC 2,000
Mr. Vladimir A. and Mrs. Mary Ann Pylypchuk, White Rock, BC 500
Mr. William and Mrs. Doris Hrynkiw, Yorkton, SK 8,000
Mr. Alex and Mrs. Kay Lesiw, Vernon, BC 2,000
Mr. Paul and Mrs. Natalka Kit, Edmonton, AB 1,500
Mr. Mykola and Mrs. Paraskevia Woron, Calgary, AB 1,000
Ukrainian Canadian Professional & Business Association of Vancouver, Vancouver, BC 1,000
Mr. William Sawchuk, Edmonton, AB 1,000
Mr. Orest Kotyshyn, Edmonton, AB 1,500
Mr. Raymond Ostrowerka, Edmonton, AB 3,000
Mr. Michael and Mrs. Mary Zacharuk, Two Hills, AB 7,000
Ukrainian Self Reliance Association, Calgary, AB 500
Mrs. Johanna Michalenko [in loving memory of her husband Professor Andrew Michalenko], Edmonton, AB 500
Mrs. Salomea Drozdowska, Edmonton, AB 5,000
Mr. Peter and Mrs. Olga Michailishin, Thunder Bay, ON 1,000
Mr. Leo Iwasykiw, Thunder Bay, ON 1,000
Mr. Ilko and Mrs. Orysia Yaremchuk, Thunder Bay, ON 1,100
Mr. Nicholas and Mrs. Olena Hryn, Winnipeg, MB 500
Metropolitan Wasyly Fedak, Primate of the Ukrainian Orthodox Church of Canada, Winnipeg, MB 1,000
Mrs. Rose H. Oleskiw, Kelowna, BC 2,500
Mr. Paul and Mrs. Mary Bobicki, Revelstoke, BC 500
Mrs. Nadia Kreptul, Edmonton, AB 5,000
Mr. Ihor Roman Bukowsky, Winnipeg, MB 5,000
Mr. Nikander and Mrs. Anna Bukowsky, Saskatoon, SK 5,000
Mr. Nick and Mrs. Katherine Petrykiw, Vernon, BC 1,000
Mr. Oleg Litwinow, Vancouver, BC 2,000
Mr. Peter E. Ukrainetz, Kelowna, BC 5,000
Ukrainian Orthodox Men's Association, Kelowna Club, Kelowna, BC 500
Ukrainian Women's Association of Canada, Whalley Branch, Surrey, BC 1,000
Mr. Jacob and Mrs. Nellie Stocki, Vancouver, BC 500
Ukrainian Greek Orthodox Church of All Saints, Kamloops, BC 500
Mrs. Mary Bogdan [in loving memory of her husband Forwin], Burnaby, BC 2,000
Ukrainian Trident Cultural Society, Kelowna, BC 1,500
Mrs. Mary Piniuta [in loving memory of her husband Dr. Harry Piniuta], Fort Frances, ON 500
Mr. Alexander Makuch, Vancouver, BC 500
Ukrainian Women's Association of Canada, Savella Stechishin Branch, Kelowna, BC 1,000
Mrs. Katherine Rozak, Edmonton, AB 6,000
Mr. Bohdan J. Huzyk, Surrey, BC 1,500
Dr. Bohdan and Mrs. Anna Rozdilsky, Saskatoon, SK 1,000
Mr. John and Mrs. Margaret Nowosad, Winnipeg, MB 1,000
Mrs. Alexandra Demianchuk, Islington, ON 500
Mr. Konstantyn Niajko [in loving memory of his wife Ulana] Toronto, ON 1,000
Mr. John Elaschuk [in loving memory of his wife Rosalia], Toronto, ON 500
Mrs. E. Shelepiuk, Thunder Bay, ON 500
Mr. Dmytro and Mrs. Emilia Bartoshuk, Winnipeg, MB 500
Mr. Nicholas Zalozetsky, Winnipeg, MB 500
Mr. Michael A. Negrich, Winnipeg, MB 3,500
Mrs. Nadia Negrich, Winnipeg, MB 1,000
Dr. Dmytro Cipywnyk and Maura Gillis-Cipywnyk, Saskatoon, SK 1,000
Mr. Morris W. Kuziw, Kelowna, BC 2,000
Mr. Joseph and Mrs. Nellie Ratkowski, Kelowna, BC 500
Mr. William Tomyn, Kelowna, BC 500
Mr. Wasyl Mykolynskyj, Montreal, PQ 500
Mrs. Katherine Labiuk [in loving memory of her husband Nicholas] Canora, SK 2,000
Mrs. Annie Fedeyko, Saskatoon, SK 1,500
Mrs. Anne Nazarevich [in loving memory of her husband Alexander], Winnipeg, MB 1,000
Mr. Julian Nazarevich [in loving memory of his father Alexander], Winnipeg, MB 500
Mrs. Nellie Pawlik [in loving memory of her husband Andrew G.], Winnipeg, MB 2,000
Mr. Steve S. and Mrs. Martha Kostenko, Edmonton, AB 1,000
Mr. Stephen and Mrs. Lill Krulitsky, New Westminster, BC 1,000
Mr. William Lipkewich, Vancouver, BC 500
Mr. Peter and Mrs. Anne Zalubniak, Pitt Meadows, BC 500
Mr. Dmytro and Mrs. Lesia Petriw, Edmonton, AB 500
Mr. William and Mrs. Olga Nazeravich, Winnipeg, MB 500
Mrs. Tania E. Bishop, Spokane, WA [US] 1,000
Mrs. Olha Yasinsky [in loving memory of her husband Peter], Toronto, ON 5,000
Very Rev. S. Kiciuk, Winnipeg, MB 500
The Rev. Marian and Dr. Roman Curkowskyj Foundation, Toronto, ON 1,000
Bishop Yurij Kalistchuk, Mississauga, ON 500
Mr. J. Ilczenko, Kelowna, BC 1,000
Miss Mary J. Horbay, Saskatoon, SK 2,000

Канадський інститут українських студій

Бюлетень КІУСу

Осінь 1995

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

Плекання української ідентичности: Програма на майбутнє

Зенон Когут, директор

Заснування Канадського інституту українських студій було відгуком на глибоко відчутну потребу української громади зберегти історичні та культурні цінності, які піддавались нападкам з трьох сторін. З одного боку — багаторічне придушення української культури тоталітарним радянським режимом; з інших двох — байдужа, а часом і ворожа позиція політичних та інтелектуальних кіл Заходу і сильний асиміляційний процес серед другого і третього покоління канадських українців. Отож, завданням КІУСу стало збереження української ідентичности, утвердження того, що українська мова, історія і культура мають свою властиву цінність. КІУС сприяв розвиткові українських та українсько-канадських студій, служив методичною базою для двомовної освіти і забезпечував інтелектуальну підтримку для української громади.

Багато чого змінилося з часу заснування КІУСу. Радянський Союз розпався, і Україна здобула свою незалежність. Але основоположна місія КІУСу стала ще більш життєво необхідною. Тепер Україна звертається до КІУСу за допомогою у відбудові україністики. Колись байдужа західня академічна й політична еліта стала тепер дуже зацікавленою у придбанні видань інституту та в співучасті в тих чи інших наукових проєктах. А українські канадці, більшість з яких належать до четвертого й п'ятого поколінь в Канаді, шляхом дослідження свого родоводу в Канаді і в Україні та вивчення української мови й культури прагнуть відновити зв'язки зі своєю українською спадщиною.

Перед тим, як приступити до розв'язки цих проблем, треба було перевірити програми КІУСу та його діяльність. Така аналіза, розпочата понад два роки тому, виявила потребу в деяких змінах. З роками існування КІУСу, нові функції (як, наприклад, видавнича справа), нові програми (Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків) чи навіть новий центр (Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика) були просто додані до структури інституту. Від цього одні програми ослаблювались, тоді як інші процвітали. Ставало очевидним, що інститут потребував значної систематизації, яка б дала чітке визначення пріоритетів, функцій і обов'язків. Д-р Франк Сисин, який був тоді діючим директором, д-р Данило Гусар Струк, співдиректор КІУСу, і я виробили плян фундаментальної реорганізації КІУСу в окремі підрозділи, кожен з яких мав би свого директора, призначені фонди й означені проєкти. За час мого перебування діючим директором КІУСу (1993—94), я впровадив більшість елементів цього пляну в життя.

Разом з керівниками програм та штатом працівників інституту, я також накреслив специфічні завдання й пріоритети для КІУСу на п'ятирічний термін мого директорства. Їх найлегше вияснити, розглядаючи структурні одиниці та програми:

1. **Видавництво** Канадського інституту українських студій. Інститут має значний доробок у ділянці видання українознавчої літератури. Але близько 1990 р. видавнича справа ослабла. Видавництво було засновано не тільки для того, щоб оживити видавничу програму, але також з метою створення окремого підрозділу КІУСу. Мета — друкувати від 4 до 6 якісних книжок щорічно, поступово об'єднати всі видання під егідою Видавництва та завоювати постійну клієнтуру. Вже зараз Видавництво КІУСу є найбільшим видавцем наукової україніки поза Україною. Я сподіваюся, воно стане найвідомішим і найповажанішим видавництвом у цій ділянці на Заході.

Бюлетень

КІУСу

Періодичне видання
Канадського інституту українських студій

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

телефон: (403) 492-2972
факсмашина: (403) 492-4967
Міжнародня мережа «Internet»:
cius@ualberta.ca

Передрук дозволено за поданням джерела

Редактор: Мирослав Юркевич
Переклад: Андрій Горняткевич, Галина Клід

Структурні частини та проєкти Канадського інституту українських студій:
- Видавництво КІУСу
- «Encyclopedia of Ukraine»
- Центр дослідження історії України ім. П. Яцика
- «Журнал українознавчих студій»
- Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків
- Програма українсько-канадських досліджень
- Програма дослідження українських церков
- Методичний кабінет української мови

У справах проєкту енциклопедії, «Журналу українознавчих студій» або Видавництва КІУСу звертайтеся письмово:

Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario, Canada M5S 1A1

або телефонуйте:
загальне бюро: (416) 978-6934
Видавництво КІУСу: (416) 978-8240
Проєкт енциклопедії: (416) 978-6934
«ЖУС»: (416) 978-8669
факсмашина: (416) 978-2672

До Видавництва КІУСу можна звернутися за допомогою електронної пошти:
tarn@epas.utoronto.ca

2. «Encyclopedia of Ukraine». З публікацією трьох останніх томів у 1993 р. завершилась головна стадія найзначнішого наукового проєкту, який будь-коли здійснювався в українських студіях. Але проєкт продовжується. Готуються іменний покажчик та том-додаток, які мають бути опубліковані до кінця п'ятирічного періоду.
3. Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика. Я передбачаю публікацію кількох томів перекладу англійською мовою десятитомної «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Окрім того, мають вийти декілька томів україномовної серії (як, наприклад, двотомник «Історичних есе» Івана Лисяка-Рудницького, що вже з'явився) та серії монографій спільно з Видавництвом КІУСу (напр., «Ukraine between East and West: Essays in Cultural History» Ігоря Шевченка).
4. «Журнал українознавчих студій». У 1992 р. «Журнал» відставав на два роки від видавничого графіка. З появою двох подвійних випусків журнал набирає заплянованого темпу і відновлює свою репутацію провідного українознавчого журналу. Висока якість, своєчасне видання та збільшення числа передплатників — головні завдання.
5. Програма дослідження сучасної України ім. Стасюків. Її головний дослідчий проєкт — трирічна співпраця з Кельнським університетом та Інститутом ім. Гаррімана при Колюмбійському університеті з метою вивчення українсько-російських відносин. Перші три конференції цього проєкту вже відбулися, і вони докладно описані в цьому числі «Бюлетеня». Проєкт триватиме принаймні ще два роки. Крім того, програма утримує довідковий центр і архів. Плянується видавати щомісячний огляд важливих тем сучасної України.
6. Програма українсько-канадських досліджень. Головний дослідчий проєкт — підготовка багатотомної історії українців у Канаді. У 1991 р. Видавництво КІУСу видало перший том — «The Ukrainians in Canada: The Formative Period, 1891-1924» Ореста Мартиновича. Розпочато досліди над міжвоєнним періодом і першими роками після Другої світової війни. Є надія, що більшість даних буде зібрано і деякі частини історії будуть написані до кінця п'ятирічного періоду.
7. Методичний кабінет української мови (МКУМ). Головний проєкт — це серія підручників української мови «Нова», високоефективного способу україномовного навчання. МКУМ уже видав матеріяли для 1—3 кляс. Перед нами стоїть завдання опрацювати, випробувати та видати матеріяли до 6 кляси.

Зустрічаючи ці нові завдання, КІУС не тільки мусить реорганізувати, відживити і перенаціліти існуючі програми, але, коли необхідно, заснувати нові програми і взяти на себе нові ініціятиви. Я зробив перші кроки у напрямку заснування Програми дослідження українських

церков. Вона вивчатиме історію українських церков, відносини між церквою і державою та українські церкви в діяспорі, зокрема в Канаді. Відомий канадський знавець релігії в Україні проф. Богдан Боцюрків готовий подарувати всю свою бібліотеку й архів під умовою, що така програма буде створена. Ця збірка втілює дослідчі зусилля усього життя проф. Боцюркова і складається з унікальних документів з таємних архівів комуністичної партії і КДБ. До того часу, коли будуть зібрані відповідні фонди, програма організовуватиме конференції та братиме участь у них, а також видаватиме праці. Наприклад, наукові співробітники інституту відчитали доповіді на київській конференції «Свобода віровизнання, церква і держава в Україні», що відбулася у вересні 1994 р. Програма також спонсоруватиме наступні праці: монографію д-ра Андрія Кравчука про соціяльну й політичну етику митрополита Шептицького, збірку есе проф. Боцюркова про УАПЦ та УКЦ (видаватиметься українською мовою, в Україні), книжку проф. Боцюркова про УКЦ від ліквідації до легалізації (англійською мовою), документи Собору УАПЦ 1921 р.

КІУС заініціював важливий проєкт, спрямований на зміцнення законодавчих органів України і сприяння розвиткові демократії. Канадсько-українська програма законодавчої освіти має на меті спроваджувати значну кількість законодавців (національного, обласного та місцевого рівнів) з України для інтенсивного навчання: спершу в Альбертському університеті, а потім — в різних канадських інституціях. Рада директорів, яка розробляє проєкт, включає КІУС, депутатів Альбертської Легіслатури, депутатів Парляменту, сенаторку, представників української громади та ділових кіл. Програма має фінансуватися федеральним урядом, кількома провінційними урядами і, частково, з корпораційних та приватних коштів.

КІУС відіграватиме також важливу ролю у підтримуванні та дальшому розвиткові українських студій у Канаді. Бюджетні скорочення, зменшена кількість студентів з українознавства, ліквідація існуючих курсів або навіть цілих відділів свідчать про кризу українських студій в Канаді. Щоб оцінити нинішню ситуацію і з метою пошуку шляхів виходу з неї, КІУС спонсорував важливу конференцію «Українські студії в Канаді 1995 р.: Будування майбутнього». КІУС упроваджуватиме рекомендації конференції і опублікує наслідки нового опитування стану українських студій, проведеного д-ром Франсес Свиріпою та д-ром Іваном Химкою.

З цього видно, що КІУС має амбіційну, чітко окреслену програму, що постійно розвивається, на майбутнє. Ця програма, коли поєднана зі студійними, аспірантськими та докторськими стипендіями й дотаціями, може багато зробити для розвитку україністики та плекати українську свідомість і в Канаді, і в Україні. Хоча головний приціл її — на Канаду й Захід, але інститут також повинен сприяти відновленню українознавства в Україні. КІУС продовжуватиме спонсорувати україномовні публікації, фінансувати наукові проєкти, співпрацювати з науковими установами в Україні, зокрема з Інститутом історичних досліджень Львівського університету та Інститутом української археографії (Київ) Національної академії наук України.

Найбільшим випробуванням протягом наступних 5 років стане втримування й упровадження в життя цієї програми на тлі нещадних бюджетних скорочень. На протязі наступних трьох років провінційні власті скорочують свою підтримку вищій школі на 21%. Я передбачаю, що бюджет КІУСу зазнає такої ж долі. Без значного припливу коштів із-зовні, КІУС змушений буде зменшити свій штат і звузити свою діяльність. Але заходи, пов'язані зі зменшенням витрат, не можуть бути настільки різкими, щоб поставити під загрозу діяльність програм КІУСу. Канадська фундація українських студій уже погодилася забезпечити часткове фінансування не тільки проєкту енциклопедії, але й програми «Нова» та видання першого і сьомого томів «Історії України-Руси» М. Грушевського. КІУС звертатиметься за допомогою до федерального й провінційного урядів, фундацій підтримки наукових досліджень та корпорацій. Та пляни КІУСу на майбутнє можна буде здійснити тільки при щедрій допомозі української громади. Беручи під увагу, що на карту поставлено збереження й розвиток української ідентичности, я певний, що ми всі відгукнемося на це випробування.

ПОЖЕРТВИ НА КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Список жертводавців та форма для складання пожертви містяться на вкладці в середині цього номера «Бюлетеня КІУСу».

Зростання іменних та цільових фондів КІУСу

Засновано Меморіяльний фонд ім. Теодоти й Івана Климів

Теодота й Іван Клим

У квітні 1995 р. КІУС отримав заповіт бл. п. Теодоти Клим (померла 1993 р.) з Едмонтону. Новий фонд у сумі 35 353 дол. призначений, головно, для підтримки наукової діяльности КІУСу в співпраці з Чернівецьким університетом.

Теодота й Іван (помер у 1973 р.) Клим, уродженці Буковини, були довголітніми мешканцями Едмонтону, активно підтримували українські установи й належали до української православної парафії св. Івана. Фонд було засновано згідно угоди з останньою управою Фонду УНРади. Д-р Целестин Суховерський, відданий справі підтримки КІУСу, зіграв найважливішу ролю у встановленні цього нового фонду, який значно укріпить контакти між КІУСом та Чернівецьким університетом.

Вічний фонд ім. Нікандра й Анни Буковських

Вічний фонд ім. Нікандра й Анни Буковських засновано 1988 р. даром 10 000 дол. Фонд має завдання оплачувати дослідження й наукові видання з україністики та українсько-канадських студій.

Панство Нікандер і Анна Буковські живуть у Саскатуні. Вони продовжують підтримувати українську науку, збільшивши свій фонд датком 50 000 дол. у лютому 1993 р. і додатковим даром у сумі 51 200 дол. у травні 1994 р. Капітал фонду тепер складає 116 600 дол. Крім того, вони щедро жертвували на Фундацію розвитку науки в Україні.

Меморіяльний фонд ім. Олени Даркович

Меморіяльний фонд ім. Олени Даркович був заснований у серпні 1989 р. з пожертви в сумі 53 220 дол. Дохід з цього фонду оплачує докторські стипендії, що виділяються аспірантам під час підготовки дисертацій з ділянок педагогіки, історії, права, гуманітарних та суспільних наук, жіночих студій і бібліотекарства.

Завдяки постійним пожертвам д-ра Даркoвича, фонд зріс до 104 600 дол., що уможливлює виділення КІУСом однієї докторської дисертації річно.

Вічний фонд ім. Володимира Дилинського

Родина Дилинських, яка мешкає в Торонті, заснувала Вічний фонд ім. Володимира Дилинського в грудні 1991 р. початковим даром у сумі 5 000 дол. Від того часу родина доповнила фонд ще 8 000 дол., а 4 500 дол. було одержано з дорівнюючих дотацій від фірми «Xerox Canada», отже зараз капітал становить 17 500 дол.

Дохід з Вічного фонду ім. Володимира Дилинського оплачуватиме науковий обмін з Юридичним факультетом Львівського університету: з нього виділятимуть стипендії та дослідчі дотації студентам і професорам.

Меморіяльний фонд ім. Миколи Кліда

У грудні 1992 р. п. Марія Дякуник (Кітченер) та її троє дітей — Богдан Клід (Едмонтон), Мирослав Клід (Торонто) і Марія Задарко (Кітченер) заснували Меморіяльний фонд ім. Миколи Кліда початковим даром у сумі 5 200 дол. Капітал цього фонду зріс до 7 825 дол. завдяки наступним пожертвам: 325 дол. від Мирослава Кліда, 1 000 дол. від Марії Дякуник та 1 300 дол. від Богдана Кліда.

Дохід з фонду призначений на стипендії та дослідчі дотації у ділянці українознавства.

Вічний фонд ім. Кулагиних

У травні 1989 р. панство Кулагини із Сардісу (Брітанська Колюмбія) заснували Вічний фонд ім. А. та Г. Кулагиних даром 5 000 дол. Від того часу річні дари збільшили капітал до 16 000 дол.

Кошти фонду мають оплачувати зі щорічних відсотків дослідчі дотації та стипендії молодшим і старшим науковцям, які вивчають українське право в усіх його

аспектах, або досліджують вплив канадського права на українців у Канаді. Дотації також можуть оплачувати наукові видання з вищезгаданих тем.

Меморіяльний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука

Капітал Меморіяльного фонду ім. Марусі Онищук та Іванка Харука, який був заснований п. Петром Малофієм з Едмонтону в 1986 р. даром у сумі 10 000 дол., зріс до 58 000 дол.

Дохід з фонду призначений на виділення стипендій студентам з україністики та дослідчих дотацій науковцям, що працюють у цій ділянці. Дохід з фонду також оплатив закупку книжок для Паранського федерального університету в Куритибі (Бразілія) та стипендію д-ру Володимирові Кульчинському, професорові Відділу модерних мов Паранського федерального університету.

Тепер дохід з фонду оплачуватиме стипендії студентам з України на вивчення українознавчих дисциплін.

Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка

Ярослава Печенюк та Соня Печенюк з м. Садбурі (Онтаріо) заснували Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка в січні 1991 р. початковим даром у сумі 10 000 дол.

Від того часу, завдяки щорічним дарам жертводавиць, капітал фонду зріс до 21 000 дол. Фонд має оплачувати зі щорічних відсотків дослідчі дотації як початкуючим, так і досвідченим науковцям з україністики та українсько-канадських студій. Щорічний дохід також може оплачувати наукові видання на вищезгадані теми.

Вічний фонд ім. Олега Зуєвського

Професор Зуєвський заснував Вічний фонд ім. Олега Зуєвського у грудні 1989 р. даром у сумі 5 000 дол. Дохід з фонду розрахований на покриття коштів видання літературних праць авторів, які живуть поза межами України.

Д-р Олег Зуєвський, професор у відставці Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського університету, народився 16 лютого 1920 р. в Хомутці, поблизу Харкова. Свої студії він почав у Школі та Інституті журналістики в Харкові. У 1950 р. він прибув до США, де здобув звання магістра й доктора в Пенсільванському університеті (Філадельфія), а до Канади приїхав 1966 р. викладати слов'янські літератури в Альбертському університеті.

Від 1991 р. д-р Зуєвський доповнює фонд щорічно по 1 000 дол., отже капітал складає зараз 9 000 дол.

Меморіяльний фонд ім. Нестора й Зеновії Саломонів

У грудні 1988 р. Василь та Галина (дівоче прізвище Хомина) Саломони з Торонта заснували Меморіяльний фонд ім. Нестора й Зеновії Саломонів. Цей фонд засновано з нагоди тисячоліття Хрещення Руси-України та в пам'ять про їхніх родичів Нестора Саломона та Зеновії Саломон (дівоче прізвище Лопушанська).

У січні 1993 р. В. Саломон додав ще 10 000 дол. до фонду, капітал якого становить тепер 25 000 дол. Дохід з фонду використовується на дослідження у ділянці української мови й літератури, а також на проєкти Методичного кабінету української мови при КІУСі.

Вічний фонд ім. Петра та Іванни Стельмахів

За умовою, яку зазначили Петро та Іванна Стельмах (м. Міссісаґа) під час заснування цього фонду в 1990 р., його дохід мав підтримувати наукові обміни з Україною, але якщо б Україна стала незалежною, то кошти повинні були спрямуватись на проєкти Львівського університету. Фонд було засновано з початкової суми 50 000 дол. Від 1992 р. дохід з цього фонду уможливив КІУСові підтримувати спільні проєкти з Інститутом історичних досліджень Львівського університету. У грудні 1994 р. панство Стельмахи збільшили фонд черговим даром у сумі 25 000 дол. З 1992 р. вони також жертвують по 1 200 дол. річно на проєкти КІУСу з Інститутом історичних досліджень.

Фундація розвитку науки в Україні

Стипендіятом Фундації розвитку науки в Україні на 1993-94 р. був Ярослав Глинський, старший науковий співробітник Інституту прикладних проблем механіки та математики Національної академії наук України у Львові, спеціяліст з комп'ютерних наук. Протягом свого чотиримісячного побуту в Едмонтоні, від січня до квітня 1994 р., Я. Глинський вивчав способи навчання комп'ютерної науки в канадських школах і університетах. Комп'ютеризація кляс в Україні щойно починається і бракує навчальних матеріялів українською мовою. Понад півмільйона українських студентів вивчають ази комп'ютерної науки виключно з російських підручників. На думку Глинського, цю проблему можна розв'язати, коли оснастити школи в Україні комп'ютерами з операційною системою та програмами, що працюють українською мовою, та україномовними підручниками.

Я. Глинський також очолює педагогічний підкомітет Комітету інформатики й кібернетики (КІК) Науковового

товариства ім. Шевченка у Львові. У 1990 р. Львівське обласне педагогічне управління та КІК підтримали проєкт Глинського опрацювати пробні україномовні підручники «Основи інформатики» (X кл.) та «Інформатика» (XI кл.). У Львові 1992 р. надруковано 36 000 примірників другого підручника і попит на нього не згасає.

Крім вивчення методики навчання комп'ютерних наук в Альбертському університеті, Я. Глинський працює над двома іншими проєктами. Він готує до друку другий підручник, яким користуватимуться понад 500 000 учнів середніх шкіл і студентів університетів. «Проєкт комп'ютерного підручника» коштуватиме 75 000 дол.; це оплатить видання перших 100 000 примірників. Дохід з продажу оплатить друк додаткового накладу примірників.

Другий проєкт Я. Глинського — «Проєкт комп'ютерної мови» — має завдання створити україномовне програмування. Тепер учні й студенти вивчають російську комп'ютерну термінологію. Група вчених і дослідників Львівського університету опрацьовують україномовні комп'ютерні програми, в т. ч. підручник та початкову україномовну навчальну програму для двомовних шкіл у Канаді. «Проєкт комп'ютерної мови» вимагатиме 10 000 дол. на закупку двох комп'ютерів, створення й удосконалення потрібних програм та їх тиражування й безплатне розповсюдження в Україні.

КІУС одержав пожертви на розвиток проєктів Я. Глинського. На «Проєкт комп'ютерного підручника»: Євген Калужняцький - 50 дол., Стефан Костельний - 60 дол., Катерина Лаб'юк - 500 дол., Іванна Михайленко - 50 дол., Надія Неґрич - 100 дол. На «Проєкт комп'ютерної мови»: Ольга Ясінська - 150 дол., Стефан Костельний - 60 дол., Михайло Неґрич - 100 дол., Катерина Рожак - 1000 дол., Орест Солтикевич - 25 дол.

Якщо Ви бажали б підтримати котрийсь з цих проєктів, просимо вислати свою пожертву на адресу КІУСу в Едмонтоні, виписавши чек на «Canadian Institute of Ukrainian Studies». Будь ласка, зазначіть котрий проєкт хочете підтримувати, чи «Проєкт комп'ютерного підручника», чи «Проєкт комп'ютерної мови». Пожертви не обкладаються податком в Канаді й США.

Одержувачем стипендії Фундації розвитку науки в Україні на 1994—95 р. був Валерій Полковський, лінгвіст, який очолює катедру ділової англійської мови Тернопільської академії народнього господарства. Катедра, заснована в 1990 р., є першою такого роду в Україні. Полковський закінчує свою докторську дисертацію з англійського мовознавства в докторантурі Львівського університету.

Враховуючи ізоляцію України від Заходу та брак знань про функціонування ринкової економіки, який випливає з цього, загальні економічні підручники повинні бути написаними практично з нуля. На протязі останніх 5 років, в Тернопільській академії було підготовлено 19 посібників і 3 підручники з економіки для студентів академії. В. Полковський брав у цьому безпосередню участь.

В. Полковський, який від січня до квітня 1995 р. працював у КІУСі та інших відділах Альбертського університету (підприємництва, англійської мови, східньоевропейських досліджень), нав'язав багато професійних контактів і використав ресурси університетської бібліотеки, шоб закінчити кілька проєктів. Він уклав англо-український економічний словник (4 000 висловів), відредаґував англійсько-український фразеологічний словник і в чернетковому варіянті написав монографію «Семантичний статус прикметника та проблеми комбінаторики» (120 стор.). У березні 1995 р. В. Полковський відвідав міста Калґарі, Вернон, Суррей і Ванкувер, де виступив перед громадами з доповідями про розвиток сучасних політичних подій в Україні. Він також виступив декілька разів в Едмонтоні з доповідями на цю тему та зробив семінарну доповідь у КІУСі на тему проблем викладання гуманітарних наук в Україні. Як член новоствореного в Тернополі «Rotary Club», він зустрівся з членами клюбу Вернона, де говорив про потребу розвивати мовні ресурси для вивчення економіки.

Чотири пакунки з англомовними книжками, журналами та довідковими матеріялами були вислані КІУСом до бібліотеки Тернопільської академії, щоб забезпечити початковий запас читального матеріялу для студентів. Читачі «Бюлетеня», які б хотіли підтримати працю Валерія Полковського та дальший розвиток лінгвістичних і бібліотечних ресурсів Тернопільської академії, запрошуються складати пожертви на Фундацію розвитку науки в Україні, зазначивши, що ця пожертва — на «Тернопільську академію народнього господарства».

Фундацію розвитку науки в Україні заснували 1990 р. Іван Коляска, Петро й Павлина Кіндрачуки та Василь і Юстина Федейки. Дари виносять від підставових 500 дол. до 15 000 дол. Від основоположних 30 000 дол., капітал фундації зріс, приблизно, до чверти мільйона долярів.

Список жертводавців Фундації розвитку науки в Україні поміщений на стор. 50 англійського тексту цього числа "Бюлетеня".

Нове видання:

Скульптор Михайло Паращук: життя і творчість

Дмитро Степовик

З 85-ти прожитих років (1878-1963) скульптор Михайло Паращук тільки молоді літа провів у рідній Галичині та три роки в Наддніпрянській Україні, в Києві. Решта його життя пройшла на чужині: у Польщі, Австрії, Німеччині, Франції, Естонії, Латвії, Болгарії. Паращук, отже — мистець-емігрант. Його мистецтво глибоко закорінене в українській культурній традиції, високопрофесійне й витончене. В основному він працював у жанрах портрету й монументально-декоративної скульптури, використовуючи засоби давніх мистецьких стилів — барокко та клясицизму.

Автор монографії Дмитро Степовик — один з найвидатніших істориків мистецтва в Україні, широко відомий своїми публікаціями, зокрема з ділянки давнього українського мистецтва.

Книжка ілюстрована 180 фотографіями.

229 стор./тверда оправа

ISBN 1-895571-01-4 $24.95

Видавництво КІУСу

Минулий рік для Видавництва КІУСу відзначався продуктивністю. Чотири книжки було видано в Канаді, чотири інші — в Україні. Крім того, ще один том появився і в Канаді, і в Україні окремими виданнями (усі можна набути в Канаді). Канадські заголовки такі: Richard H. Marshall, Jr. and Thomas E. Bird, eds., «Hryhorij Savyc Skovoroda: An Anthology of Critical Articles», 319 стор., тверда оправа (надалі — т. о.), $44.95; Taras Kuzio and Andrew Wilson, eds., «Ukraine: Perestroika to Independence», 260 стор., т. о., $34.95 (цю книжку видано спільно з видавництвами Макміллан в Англії та Сент-Мартінз у США і поза Канадою її можна набути в тих видавництвах); Hans-Joachim Torke and John-Paul Himka, eds. «German-Ukrainian Relations in Historical Perspective», 239 стор., т. о., $34.95; Anna Procyk, «Russian Nationalism and Ukraine: The Nationality Policy of the Volunteer Army During the Civil War», xvi, 202 стор., т. о., $39.95.

В Україні появилися такі праці: Наталія Черниш та ін., «Національна самосвідомість студентської молоді: Соціологічний аналіз», 158 стор., м'яка оправа (надалі — м. о.), $9.95; Vsevolod Naulko, Rostyslav Sossa and Ihor Vynnychenko, «Ukrainians of the Eastern Diaspora: An Atlas», translated by Serge Cipko and Myroslav Yurkevich, 24 стор., 19 карт, м. о., $14.95; Дмитро Степовик, «Скульптор Михайло Паращук: Життя і творчість», 228 стор., т. о., 179 ілюстрацій, $24.95; Василь Боєчко, Оксана Ганжа і Борис Захарчук, «Кордони України: Історична ретроспектива та сучасний стан», 168 стор., т. о., $14.95.

Антологія поезії п. з. «Поза традиції: Антологія української модерної поезії в діяспорі» за редакцією Богдана Бойчука, Ірени Макарик, Данила Гусара Струка та Івана Фізера (473 стор., т. о., $24.95) появилася окремими виданнями в Україні та Канаді. Це — другий том серії сучасної української літератури, яку видає Видавництво КІУСу спільно з Фондами українознавчих студій та досліджень при Оттавському університеті.

Крім цих нових видань, Видавництво КІУСу перевидало «Essays in Modern Ukrainian History» Івана Лисяка-Рудницького (497 стор., м. о., $19.95). Цією працею часто послуговуються як обов'язковою лектурою в університетських курсах історії України і тепер її можна набути в недорогій м'якій оправі. Сильний попит вимагав передрукувати «Modern Ukrainian» Асі Гумецької (438 стор., $19.95), найбільш поширений університетський підручник української мови. Продовжується праця над другим виданням цієї книжки, в якому матеріял буде поданий у гарнішій і доступнішій формі. Видавництво КІУСу також випустило новий каталог на 1994—95 р. з додатковою вигодою для покупців: за поштові замовлення книжок Видавництва КІУСу тепер можна платити кредитовими картками «VISA» або «MasterCard».

Появилися чотири нові довідники: «Рада Національностей Народного Руху України (1989—1993)», опрацював Олександр Бураковський, довідник № 54, 159 стор., $13.00; «A Survey of Ukrainian Folk Tales» Петра Лінтура, переклад зі вступом Богдана Медвідського, довідник № 56, 34 стор., $8.00 дол.; «Бібліографія української книги в Великонімеччині за час війни (вересень 1939—грудень 1941)»

Богдана Романенчука, довідник № 57, 39 стор., $8.00 (том із серії бібліографічних передруків Видавництва КІУСу за редакцією Едварда Касинця з Нью-Йоркської публічної бібліотеки) та «Alexander Dovzhenko: A Guide to Published Sources», упорядник і автор передмови Богдан Небесьо, довідник № 58, vi + 106 стор., $10.00.

У Видавництві КІУСу працюють два редактори: Роман Сенькусь у Торонті та Мирослав Юркевич в Едмонтоні. Крім праці у Видавництві КІУСу, редактори мають також інші обов'язки в КІУСі. Обидва редактори готували до друку праці, що з'являться в 1995 р. Незабаром вийдуть з друку наступні книжки: Michael Palij, «The Ukrainian-Polish Defensive Alliance, 1919-1921»; та Yakov Soroker, «Ukrainian Musical Elements in Classical Music».

Перед Видавництвом КІУСу світле майбутнє. І в Торонті, і в Едмонтоні зібрано добрих працівників. Покращення технічного оснащення й зміни процедур сприяли значному зросту продуктивности. Помітно зріс продаж книжок. До видавництва повільно, але постійно надходять якісні матеріяли. Труднощі, які очікують Видавництво КІУСу попереду, — це продовжувати розвиватися в такій атмосфері, коли бюджети скорочуються й ресурси зменшуються. Видавництво мусить знайти нові джерела фінансування. Треба збільшити збірку фондів серед громади. Але й тут є свої успіхи: Канадська фундація українських студій призначила дотацію в сумі 50 000 дол., що допоможе Видавництву КІУСу видати перші томи перекладу на англійську мову «Історії України-Руси» Михайла Грушевського, над яким працює Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика. Є надія, що ця щедра дотація буде прикладом для інших жертводавців у громаді допомогти програмі Видавництва КІУСу. Зокрема, Видавництво КІУСу збирає фонди для публікації двох серій видань. Видавництво КІУСу плянує сприяти новому прагненню КІУСу розвивати дослідження історії українських церков. До цих плянів належать видання нової праці про митрополита Андрея (Шептицького) та історії Української католицької церкви. Видавництво КІУСу також хоче випустити нові переклади української літератури англійською мовою — ділянки, яка, безперечно, потребує більшої уваги. Щоб упровадити ці пляни, потрібні пожертви й підтримка від громадського сектора.

Видання КІУСу викликає наукову дискусію

У 1992 р. Видавництво КІУСу випустило у світ збірник статтей «Ukraine and Russia in Their Historical Encounter» за редакцією Петра Потічного, Марка Раєва, Ярослава Пеленського і Ґлєба Жекуліна. Збірник включив доповнені й переглянуті матеріяли конференції з історії українсько-російських відносин, яка відбулася в МакМастерському університеті в жовтні 1981 р. Статті, поміщені в цьому збірнику, викликали дискусію на сторінках міждисциплінарного журналу «Canadian Slavonic Papers».

В 1-2 числі цього журналу за 1993 р. (т. XXXV) з довшою рецензійною статтею виступив професор Московського університету Міхаїл Дмітрієв. У наступному подвійному числі журналу (т. XXXV, № 3-4, вересень-грудень 1993 р.) на рецензію Дмітрієва відгукнувся співробітник Інституту української археографії Національної академії наук України, професор-гість КІУСу Сергій Плохій.

Дмітрієв у цілому позитивно оцінив рівень опублікованих у збірнику статтей, а також актуальність продовження діялогу між російськими та українськими істориками. Він, однак, звинуватив ряд авторів збірника, а зокрема Я. Пеленського, М. Богачевську-Хом'як, Дж. Решетара та Я. Білінського в певній упередженості й бажанні бачити відмінності між українцями і росіянами там, де їх насправді не існувало. Дмітрієв, зокрема заперечив вживання терміну «українська революція» та практику трактування СРСР як продовження Російської імперії.

У відповіді на рецензію Дмітрієва, Плохій показав, що російський історик сам не позбавлений упередженостей і трактує історію українсько-російських взаємин, користуючись стереотипами, виробленими в радянській історіографії. Плохій зазначив, що українська революція має не більше підстав уважатися частиною загальноросійської революції, ніж частиною австро-угорської і тільки термін «українська революція» дає можливість урахувати всі риси революційного здвигу 1917—21 рр. в Україні. Він також наголосив на правомірності вивчення історії Росії та СРСР в контексті історії імперій.

Характерною ознакою наукової дискусії на сторінках «Canadian Slavonic Papers» є те, що в нелегкий діялог, розпочатий науковцями Заходу, тепер включилися історики з колишнього Радянського Союзу. Як стало відомо від представників редакції «Canadian Slavonic Papers», вона має намір продовжити публікацію дискусійних матеріялів про збірник «Ukraine and Russia in Their Historical Encounter».

«Журнал українознавчих студій»

Прийнявши знову обов'язки головного редактора «Журналу українознавчих студій» (ЖУС) у вересні 1993 р. (і склавши повноваження відповідального редактора рукописів «Encyclopedia of Ukraine»), Роман Сенькусь зредагував великий подвійний випуск на 1993 р. (т. 18, № 1-2), що появився в січні 1995 р. У ньому надруковано статті вчених з Канади (Манолій Лупул, Орест Субтельний, о. Петро Ґаладза, Данило Гусар Струк, Франк Сисин), США (Віктор Личик), Німеччини (Андреас Каппелер), України (Ігор Винниченко, Анатолій Русначенко, Юрій Шаповал) та Австралії (Марко Павлишин), а крім того, більше двадцяти рецензій.

У травні 1995 р. появився спеціяльний випуск (т. 19,

№1; гість-редактор: Богдан Небесьо) з п'ятьма статтями про кіномистецтво Олександра Довженка. До століття з дня народження Довженка статті написали Евґеніюш Вільк, Брус Вільямз, Ванс Кеплі-мол., Вацлав Осадник, Меррі Сміт та Марко Царинник.

У жовтні 1994 р. Р. Сенькусь відвідав Київ та Львів. При нагоді він зустрічався з багатьма україністами і всі вони висловили готовість співпрацювати з «ЖУСом». Протягом свого тритижневого побуту в Україні Роман Сенькусь відвідав Інститути літературознавства, історії України, української археографії, етнічних відносин та політології НАНУ, а також Інститути українознавства та історичних досліджень у Львові.

Статті, прийняті з України, будуть надруковані англійською мовою, щоб познайомити англомовний світ з українознавчою наукою в Україні.

Мало книжок з України рецензовано в західніх виданнях. Щоб поліпшити цей стан, «ЖУС» закликає вчених писати рецензії українознавчих праць, друкованих в Україні та деінде.

У Канаді річна передплата (включно з податком «GST») на «Журнал українознавчих студій», що з'являється двічі на рік, складає $16.50 (індивідуальні замовники) і $21.50 (бібліотеки й інституції). Для замовників з-поза меж Канади річні передплати складатимуть, відповідно, $15.00 і $20.00 в американській валюті. Передплату можна оформити, звернувшись до бюра Видавництва КІУСу в Едмонтоні.

Новини та події

Д-ра Зенона Когута призначено директором Канадського інституту українських студій

1 липня 1994 р. д-р Зенон Когут прийняв п'ятирічне призначення директора Канадського інституту українських студій Альбертського університету. Д-р Когут працює в інституті від 1992 р. і був діючим директором від січня 1993 р. до червня 1994 р. Його призначено за рекомендацією відбіркового комітету, очолюваного д-ром Вільямом Бріджером, заступником віце-президента з досліджень.

Д-р Когут народився в Україні, але виростав у США. Він здобув ступінь бакаляра в Ла-Сальському коледжі 1966 р., а звання маґістра і доктора — в Пенсільванському університеті в 1969 і 1975 рр. У 1970-их рр. він був тісно пов'язаний з катедрами українознавства Гарвардського університету. Д-р Когут мав низку аспірантських і післядокторських посад в Українському науковому інституті Гарвардського університету та в Російському дослідному центрі і читав курси новітньої історії України в Гарвардській літній школі. Опісля він викладав історію Радянського Союзу та Східньої Европи в Пенсільванському університеті (1975—76) та Мічіґанському штатному університеті (1978—80). Від 1980 до 1984 р. д-р Когут був головним упорядником і редактором «American Bibliography of Slavic and East European Studies» (ABSEES). Пізніше він був старшим науковим співробітником радянських справ Конґресової бібліотеки, а тоді — Департаменту оборони США.

Будучи видатним знавцем історії України XVIII ст., д-р Когут написав «Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s» (Кембрідж: Видавництво Гарвардського університету, 1988), кілька томів «ABSEES», та численні статті в наукових журналах. Він також знавець сучасної України і був директором Програми дослідження сучасної України ім. Стасюків при КІУСі.

Коли він був діючим директором КІУСу, д-р Когут перебрав редакторство «Журналу українознавчих студій» та випустив три числа (два з них були подвійні випуски присвячені особливим темам). Він також провів фундаментальну перебудову інституту з поділом на автономні частини з власними бюджетами, що відповідають за розвиток власних програм. Разом з д-ром Франком Сисином, директором Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі, д-р Когут виклопотав фонди на важливий міжнародній дослідчий проєкт історії українсько-російських відносин; перші три з чотирьох заплянованих наукових конференцій на цю тему відбулися в Кельнському університеті в червні 1994 р. та червні 1995 р., а також у Колюмбійському університеті в листопаді 1994 р.

Відійшов у вічність бл. п. Євген Борис

16 жовтня 1994 р., у Торонті, у віці 90 років помер пан Євген Борис, директор придбання коштів КІУСу. За десятиліття своєї відданої праці на користь проєктів «Енциклопедія українознавства» та «Encyclopedia of Ukraine», пан Борис став добре відомою і шанованою людиною в українській громаді. Євген Борис народився у Перемишлі в 1904 р. (де ще в 30-х роках познайомився з Володимиром Кубійовичем, який став пізніше головним редактором «Енциклопедії українознавства»). Він походив з родини підприємців, і разом з двома братами управляв кількома крамницями в міжвоєнній Галичині. Після Другої світової війни пан Борис поселився у Торонті, де на протязі 26 років займав пост президента «Dempster

Bread Ltd.»

Пан Євген Борис, який завжди знаходився у гущі громадської діяльности, був глибоко відданий розвиткові українських студій і в 1967 р. добровільно очолив Патронат НТШ-Сарсель у Торонті, який провів низку акцій збору коштів для «Енциклопедії українознавства». Його зусилля були такими успішними, що д-р Кубійович у своїй автобіографії «Мені 85» відзначив, що саме пан Євген Борис був тим, «відданості й діяльності якого Сарсель і «ЕУ2» завдячують своє існування».

Останнім десятиліттям Євген Борис невтомно працював директором придбання коштів КІУСу. Як один із виконавців заповіту д-ра Кубійовича, він відіграв вирішальну ролю у заснуванні Фонду українських студій ім. Володимира й Дарії Кубійовичів при КІУСі, капітал якого, завдяки програмі подвоєння пожертв Альбертського уряду, склав суму 420 тисяч долярів. Сьогодні, фонди українознавства, засновані завдяки зусиллям пана Бориса, складають близько 3 мільйонів долярів.

Друзі українознавства з усіх сторін засмучені відходом у вічність пана Євгена Бориса, але його спадщина відданости й досягнень надихатиме на творчість і плідну працю.

КІУС влаштовує конференцію з українознавства

28—30 квітня 1995 р. Канадський інститут українських студій спонсорував влаштування в Альбертському університеті національної конференції на тему «Україністика в Канаді 1995 р.: Будування майбутнього». Дві обставини — фінансова криза вищої освіти в Канаді та незалежність України — зробили проведення такої конференції більш ніж вчасним. Завдяки щедрій допомозі Канадської фундації українських студій, на конференції зібралось близько п'ятдесяти науковців, які активно займаються викладанням і (або) дослідженням україністики в канадських університетах, декілька професорів у відставці та запрошені гості.

Д-р Франсес Свиріпа, директор Програми українсько-канадських досліджень КІУСу, відкрила конференцію коротким статистичним оглядом навчальних установ від 1983 р. Що стосується головних існуючих ділянок, то кількість студентів, що записуються, зменшилася приблизно на третину в мовних, фолкльорно-культурологічних та літературознавчих курсах, тоді як в історії кількість залишається відносно незмінною. Альбертський, Манітобський, Саскачеванський і Торонтський університети продовжують пропонувати найширший спектр курсів і притягувати найбільше студентів. Курси про Україну чи українсько-канадські теми поширились за останнє десятиріччя на ділянки політичних наук, географії, економіки, мистецтв, навчання других мов і східнього християнства.

Дві інформаційні сесії в суботу ранком забезпечили ґрунт для наступної дискусії. У першій, про «Умови та перспективи дисциплін», взяли участь наступні доповідачі: д-р Богдан Гарасимів (Калґарський ун-т) — політологія, д-р Орест Субтельний (Йоркський ун-т) — історія, о. д-р Андрій Чировський (Інститут ім. Шептицького, Університет ім. святого Павла) — теологія, д-р Наталія Пилип'юк (Альбертський ун-т) — мовознавство, д-р Мирослав Шкандрій (Манітобський ун-т) — літературознавство та д-р Андрій Нагачевський (Альбертський ун-т) — фолкльор-культурологія. На другій сесії — «Провінційні «клімати» та перспективи» — виступаючі розглянули обставини, що склались у Брітанській Колюмбії (Юлія Сташук, Ванкувер), Альберті (д-р Богдан Медвідський, Альбертський ун-т), Саскачевані (д-р Рома Франко, Саскачеванський ун-т), Манітобі (д-р Олег Ґерус, Манітобський ун-т) і в Онтаріо (д-р Ольга Андрієвська, Трентський ун-т).

Серія дискусій у суботу пополудні та ввечері зосереджувалась на темі «Відповідаючи на виклик: Стратегії на майбутнє». Д-р Зенон Когут, директор КІУСу, та д-р Стелла Гринюк, колишня голова Канадської асоціяції славістів, говорили про ролю провідництва та організаційні структури. Мирослав Дяковський, президент Канадської фундації українських студій, та Оксана Яцик з Освітньої фундації ім. Петра Яцика розглянули питання фінансування. Д-р Олег Ільницький (Альбертський ун-т) і д-р Андрій Кравчук (Інститут ім. Шептицького) підняли проблеми запису студентів на курси, аспірантури та праценайму. Д-р Богдан Кордан (Саскачеванський ун-т) і д-р Франк Сисин (Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика при КІУСі) окреслили практичні шляхи для поширення міжуніверситетської співпраці. Д-р Сергій Плохій (Національна академія наук України, Київ) і д-р Роман Петришин (Коледж ім. Ґранта МакЮвана) обговорювали академічні проєкти й обміни з Україною. Дискусія за круглим столом, що відбулася у неділю вранці, визначила ділянки узгоджень думок під час попередніх обговорень як основу для майбутніх дій. У дискусії взяли участь: д-р Наталія Апонюк (Манітобський ун-т), д-р Любомир Луцюк (Королівський військовий коледж), д-р Манолій Лупул (професор у відставці і директор-засновник КІУСу), д-р Пол Маґочі (Торонтський ун-т) і д-р Дейвид Марплз (Альбертський ун-т).

Серед першочергових завдань українознавчих студій, які відзначались багатьма доповідачами, були наступні: введення українознавчих предметів у загальне академічне русло шляхом прив'язування їх до світових течій та подаючи порівняльну перспективу; пристосування змісту курсів до нових реалій, скажімо, потреби незалежної України і можливості праценайму в нетрадиційних сферах; послуговування новими технологіями, як система дистанційного навчання, інформаційні бази даних і електронний зв'язок «Internet»; будування тісніших відносин з українською громадою і визначення середовищ потенційних студентів для нових курсів; охоплення неукраїнців, яких притягують українські студії з профе-

сійних чи підприємницьких міркувань.

На завершальній діловій зустрічі, учасники конференції зорганізували низку спеціялізованих робочих груп з таких тем, як громадські зв'язки, література в перекладі, дистанційне навчання, обміни і програми з Україною, а також — координаційний комітет, який зустрічатиметься щопівроку для обговорення загальних турбот, пріоритетів та ініціятив. Перше засідання комітету заплановано на кінець жовтня 1995 р., під час дворічної конференції Канадської асоціяції етнічних досліджень.

Проєкт «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти»

Перша конференція

23-25 червня 1994 р. в Кельні (Німеччина) відбулася перша наукова конференція проєкту «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти». Проєкт, який започаткували професори Андреас Каппелер з Кельнського університету й Марк фон Ґаґен з Колюмбійського університету, д-р Зенон Когут і д-р Франк Сисин з Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті, має на меті дослідити розвиток українсько-російських відносин від XVII ст. до наших днів за допомогою серії наукових конференцій, що відбуваються в Німеччині й США. Фінансову підтримку на цей проєкт отримано від Національної фундації для розвитку гуманістики (США) та Фундації ім. Александра фон Гумбольдта (Німеччина).

У першій конференції взяли участь двадцять п'ять науковців з Німеччини, США, Канади, України, Росії, Польщі й Італії, які обговорили розвиток українсько-російських відносин у XVII-XVIII ст. На сімох засіданнях науковці розглянули три групи проблем: питання культури, мови, літератури, віровизнання та ідентичности; проблеми українсько-російських контактів у XVII ст.; взаємовідносини України і Російської держави у XVIII ст. Від імени Кельнського університету учасників конференції привітав д-р Каппелер, який з приємністю відзначив, що одному з учасників конференції, д-рові Ігорю Шевченкові, за кілька днів вручатимуть почесний докторат Кельнського університету. Описуючи плянування конференції, д-р Сисин висловив своє переконання, що принаймні, коли мова йде про ранньомодерний період, то російські та українські студії не повністю «дві окремості». Він теж вказав на те, що організатори просили доповідачів опрацювати свої тези у формі проблемних оглядів, щоб таким чином зосередити увагу на вагоміших темах.

Д-р Ігор Шевченко (Гарвардський університет) розпочав засідання конференції з обговорення проблем української національної свідомости. Д-р Андре де Вінценц (Ґеттінґенський університет) подав огляд мовного питання в Україні, а д-р Ярослав Ісаєвич розглянув культурні взаємини між білорусами, росіянами та українцями. Д-р Міхаїл Дмітрієв з Московського університету розглянув українське культурне відродження пізнього XVI ст. та його відношення до російського релігійного відродження; д-р Дейвид Фрік (Каліфорнійський університет у Берклі) проаналізував погляди українців та росіян одні на одних у першій половині XVII ст., а д-р Олексій Толочко (Інститут української археографії Національної академії наук України) розглянув розвиток української історіографії XVII ст. під впливом польської та російської традицій. Д-р Джованна Броджі-Беркоф (Міланський університет) подала огляд української та російської бароккової літератури в контексті західньослов'янської та західньоевропейської культури, а д-р Вольфґанґ Геллер (Гайдельберзький університет) порівняв стан друкарської справи в Україні та Білорусі зі станом друкарства в Московщині.

Перше засідання другого дня конференції було присвячене Переяславській угоді 1654 р. та її наслідкам. Татьяна Яковлева (Санкт-Петербурґ) проаналізувала динаміку російсько-українських відносин у добі формування козацької держави; д-р Сергій Плохій (КІУС та Інститут української археографії Національної академії наук України) розглянув правові концепції в часи Переяславської угоди, а д-р Андреас Каппелер висвітлив місце України в загальному контексті розширення Московської імперії. На наступній сесії д-р Віктор Живов (Московський та Боннський університети) проаналізував питання церковної юрисдикції в контексті російсько-українських відносин, а д-р Юлія Освальт (Франкфуртський університет) висвітлила ролю численних українських ієрархів, які очолювали єпархії в Росії продовж XVIII ст.

В останній день конференції дискусія була зосереджена навколо ролі українців у XVIII ст. Д-р Сисин проаналізував образ Росії в українській історіографії початку XVIII ст., а д-р Владислав Серчик (Білостоцький філіял Варшавського університету) охарактеризував становище українців в Росії за режиму абсолютизму. Д-р Когут подав загальний огляд цього періоду в своїй доповіді «Зустріч з Росією: Культурні течії та політичні погляди в ранньомодерній Україні».

Доповіді викликали жваві дискусії, що їх записав на плівку секретар конференції, співробітник КІУСу Душан Беднарський. Під кінець конференції д-р фон Ґаґен підсумував її основні здобутки і перелічив додаткові питання, які поки що не стали предметом дискусії. Він зазначив, що проєкт має на меті розглянути українсько-російські відносини з перспективи довготривалого історичного періоду. Як спеціяліст з історії XX ст., він скористав з багатьох моментів конференції й почув багато корисного для своїх власних досліджень з тематики українсько-російських відносин.

Друга конференція

13—15 листопада 1994 р. в Колюмбійському університеті в Нью-Йорку відбулася друга конференція «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти».

На другу конференцію зібралося тридцять п'ять учених зі США, Німеччини, Канади, Великобританії, Росії та України, щоб розглянути розвиток українсько-російських відносин у XIX — на початку XX століття. Крім того, в роботі конференції взяли участь д-р Річард Вортман, д-р Майкл Станіславський, д-р Марк Раєв, д-р Юрій Шевельов, д-р Роберт Белнап (усі — Колюмбійський університет), д-р Хосе Касанова (Нова школа соціальних дослідів), д-р Майкл Лютер (Гантерський коледж), д-р Сузан Гойман (Інститут ім. Пратта) та д-р Синтія Вітакер (Нью-Йоркський міський університет). Серед учасників були також д-р Ігор Шевченко (Гарвардський університет) і д-р Христина Воробець (Кентський університет). Сесія складалася з п'яти секцій, робота яких була зорганізована за наступними темами: історія та еволюція ключових концепцій; українці та росіяни поміж поляками і євреями; Російська імперія: концепції й політика; зустріч еліт і проблема ідентичности; зустріч на неелітарному рівні і проблема ідентичности.

Д-р Марк фон Гаґен привітав учасників конференції від імени Інституту ім. А. Гаррімана. Він подав плян конференції і пояснив, що виступи учасників мають являти собою своєрідні концепційні начерки. Завдання кожного доповідача полягає в тому, щоб з перспективи своїх власних дослідів розглянути загальну проблему українсько-російських контактів та ідентичностей і пов'язати свій матеріял з виступами інших учасників.

Перші три доповідачі — д-р Франк Сисин, д-р Зенон Когут і д-р Пол Бушкович (Єйлський університет) спробували зв'язати нью-йоркську конференцію з її попередницею в Кельні, де розглядалися проблеми ранньомодерної історії. Д-р Сисин висунув тезу про те, що Україна XVII століття творила скоріше етно-культурно-релігійну спільноту, ніж спільноту, базовану на концепції єдиного монарха, або політичної єдности. Він також продемонстрував, що утворення козацької державности змінило групову ідентичність. Д-р Когут зупинився на питанні ролі релігійних і секулярних еліт у формуванні малоросійської ідеї. Д-р Бушкович торкнувся ряду методологічних проблем вивчення ранньомодерних національних ідентичностей. Він зокрема зазначив, що «набуті» ідеології не обов'язково відбивають свідомість еліт, що подвійні ідентичності не були рідкістю в ранньомодерні часи та що націоналізм є відносно новим явищем европейської історії. Д-р Ігор Шевченко подав коментарі до всіх трьох виступів і висловив надію, що в майбутньому малоросійська ідея буде досліджуватися не тільки з української, але й з великоросійської перспективи.

У цій же секції виступили д-р Ольга Андрієвська (Трентський університет), д-р Вероніка Вендлянд (Кельнський університет), д-р Іван Химка (Альбертський університет) і д-р Ярослав Грицак (Львівський університет). Д-р Андрієвська говорила про контакти російської та української еліт і поступове звуження інтелектуального простору у визначенні українців і росіян у модерні часи. Д-р Вендлянд представила москвофільський рух у Галичині як першу власну спробу націотворення в Західній Україні. Д-р Химка розглянув українофільський і москвофільський рухи XIX століття як дві незалежні спроби розв'язати проблему галицької ідентичности. Д-р Грицак представив альтернативи, які існували перед галичанами щодо їхньої ідентичности: русинство, полонофільство, москвофільство і український рух.

На другій секції, яка була присвячена вивченню українських і російських контактів з поляками та євреями, виступили д-р Генрі Абрамсон (Торонтський університет), д-р Тед Вікс (Південноіллінойський університет), д-р Едвард Таден (Іллінойський університет, Чікаґо) і д-р Олексій Міллер (Інститут слов'янознавства та балканістики, Москва). Д-р Абрамсон зупинився на питанні про єврейську ідентичність в Україні. Він, зокрема, зазначив, що євреї не виробили для себе української ідентичности, оскільки були меншиною в Російській імперії і єдиною культурою, яка їх притягала, крім своєї власної, була пануюча, тобто російська культура. Культурна й соціяльна відсталість України разом з уявленням євреїв про антисемітизм як явище селянської культури також не сприяли розвиткові української ідентичности серед українських євреїв. Д-р Вікс розглянув застосування концепції поділу населення на «своїх» (православних) і «чужих» (римо-католиків, євреїв і т.д.) на прикладі трьох губерній Російської імперії: Київської, Волинської й Подільської. Д-р Таден поділився з присутніми вислідами своїх дослідів над працями Юрія Самаріна (1819—76). Останній пропонував об'єднати окраїни Російської імперії через проведення селянської реформи, посилення впливу Православної церкви й запровадження системи селянської самодопомоги. Д-р Міллер зупинився на висвітленні двох питань: 1. як змінювалися функції російської та української еліт на протязі XIX століття, і 2. якою була роля неукраїнців, і в першу чергу поляків, у процесі українсько-російських контактів.

На третій секції, яка розглядала питання російських імперських концепцій та політики, було виголошено чотири доповіді: д-ра Дейвида Сондерса (Університет Ньюкеслу-на-Тайні), д-ра Юрґена Кліша (Кельнський університет), д-ра Джона ЛеДона (Російський дослідчий центр Гарвардського університету) та д-ра Джейн Бурбенк (Мічіґанський університет). Д-р Сондерс розглянув російську імперську політику щодо української мови в світлі заборони українського друкованого слова спершу Валуєвським циркуляром (1863 р.), а пізніше Емським указом (1876 р.). Він відзначив, що ці документи віддзеркалили зростаючу диференціяцію між українською і

російською ідентичностями. Він також відзначив, що заборонені були переважно україномовні підручники, а не літературні твори, що свідчило про небажання влади дозволити початкову освіту українською мовою. Д-р Кліш проаналізував погляди міністра просвіти в уряді Миколи I — графа Сергія Уварова (1786—1855) — на діяльність Кирило-Методіївського товариства. Уваров уважав, що ідеї товариства щодо поділу Російської імперії суперечили його слов'янофільській ідеології. Д-р ЛеДон представив кілька ідей, критично важливих для розуміння російської імперської політики. На його думку, політична нестабільність окраїн спонукала місцевих генерал-губернаторів усіма засобами утримувати політичну і культурну стабільність прикордонних губерній; імперський контроль над Україною вимагав узгодження російської політики щодо степу з інтересами місцевої, української еліти; центральні російські території були оточені землями з набагато вищим рівнем культурного розвитку, але еліта цих земель тяжіла до центру, що спричинилося до «відтоку мозків» з України в Московщину; сама ідея Російської імперії значно змінилася на протязі XIX століття: від толерування окремих ідентичностей на початку століття — до запровадження войовничого російського націоналізму наприкінці. Д-р Бурбенк піддала критиці кілька традиційних західніх підходів до проблеми колоніялізму та імперій: погляд на колонізаторів і колонізованих як окремі категорії; подібний погляд на соціяльні групи; припущення, що ідея прогресу є визначальною в імперській історії. Щодо Росії, то д-р Бурбенк запропонувала наступні підходи до цих питань: взаємозалежний розвиток єднає колонізаторів і колонізованих; імперський розвиток змішує між собою різні соціяльні категорії; ідея національної держави, що виникла відносно недавно, заважає неупередженому дослідженню імперій.

Четверта секція конференції, присвячена зустрічі еліт і проблемі ідентичности, відбула два засідання. На першому виступили д-р Марк Бессін (Вісконсінський університет), д-р Борис Ґаспаров (Колюмбійський університет), д-р Григорій Грабович (Гарвардський університет) і д-р Максим Тарнавський (Видавництво КІУСу, Торонтський університет). Д-р Бессін розглянув проблему запозичених ідентичностей у контексті евразійської ідеї Миколи Трубецького (1890—1938). Д-р Ґаспаров, на прикладі Миколи Гоголя (1809—52), представив подвійність української ідентичности в XIX столітті: Україна виступала в ній як духовна ідилія, а Росія — як земна реальність. Д-р Грабович розглянув феномен «котляревщини» в українській культурі й дав оцінку творчости Івана Котляревського (1769—1838) в контексті колоніялізму. Д-р Тарнавський продовжив розпочату його попередником дискусію про культурні виміри ідентичности, виголосивши доповідь про творчість Івана Нечуя-Левицького (1838—1918) і його вороже ставлення до Росії.

На другому засіданні секції виступили д-р Сергій Єкельчик (Інститут історії, Київ), д-р Ґвідо Гавсман (Кельнський університет), д-р Кетрін Клей (Ґеттізбурзький коледж), д-р Даніел Бравер (Каліфорнійський університет у Девісі) і д-р Орест Пелех (Дюкський університет). Д-р Єкельчик говорив про представлення України в російських підручниках XIX століття і про те, як ці підручники використовувалися для створення й підтримки імперського погляду на «Малу Росію» та її народ. Д-р Гавсман представив своє дослідження про формування українського і консервативного, російського таборів у Новоросійському університеті Одеси під кінець XIX ст. Д-р Клей спробувала концептуалізувати українські підходи до російської імперської культури. Вона прийшла до висновку, що, по-перше, культурологічні дослідження розвивалися в Росії разом з розвитком імперії і, як такі, сприяли соціялізації еліт; по-друге, дослідження цієї проблеми має провадитися з урахуванням відмінних характеристик окремих історичних періодів, а також успіхів або занепадів українського руху. Д-р Бравер зробив доповідь про московську етнографічну виставку 1867 р. і простежив, як етнографічна наука в Російській імперії протягом XIX ст. сприяла усвідомленню українцями своєї етнічної окремішности. Д-р Пелех представив наслідки дослідження праці Милорадовича в ділянці української геральдики і показав, як узагальнений статистичний матеріял може бути використаний для вивчення історичного досвіду українських еліт.

Доповіді, виголошені на п'ятій секції, перенесли центр уваги учасників конференції з контактів між елітами на контакти на неелітарному рівні. Результати своїх дослідів у цій ділянці представили д-р Леонід Герець (стипендіят КІУСу, Колюмбійський університет), д-р Орест Субтельний (Йоркський університет), д-р Марта Богачевська-Хом'як (Національна гуманітарна фундація США), д-р Юрій Лібер (Алабамський університет) і д-р Андреас Каппелер. Д-р Герець висловив думку про те, що українські та російські селяни мали засадничо спільний, православний світогляд, і українська національна ідея була сформована скоріше на елітарному ніж на неелітарному рівні. Д-р Богачевська-Хом'як продовжила тему неелітарних ідентичностей і звернула увагу на розбіжність, що існувала між практичною діяльністю українських організацій XIX століття (напр., запровадження системи взаємопомочі для поліпшення економічного стану селянства) і тим, як вони її представляли («допомога українському народові»). Д-р Лібер дослідив рівень неписьменности серед українців і росіян у XIX столітті, пов'язавши існуючу різницю з рівнем бідности, розподілом землі та запровадженням російської мови в шкільній системі України. Д-р Каппелер присвятив свою доповідь проблемі української діяспори в Росії, показавши як ця діяспора зберігала свою окремішність та представляла українські інтереси в Санкт-Петербурзі та Москві.

Д-р фон Ґаґен провадив заключною дискусією. Він висловив надію, що в майбутньому спеціялісти з

російської історії зможуть приділити більше уваги проблемі українсько-російських контактів. У минулому русисти ігнорували здебільшого неросійські теми при вивченні Російської імперії, хоча україністи не обминали Росії в своїх дослідженнях. Таким чином, конференція «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти» привертає увагу до проблем, які раніше не були предметом ширших дискусій.

Д-р Каппелер висловив занепокоєння, що німецьке представництво на конференції не було численним, а також надію, що цей недолік буде усунуто на наступній конференції в Кельні. Він поділився своїми думками про шляхи залучення більшого числа русистів до розпочатої дискусії.

Д-р Сисин висловив думку, що досягнення Україною незалежности зробить, в кінцевому наслідку, наукове дослідження українсько-російських відносин більш актуальним. Він також ствердив, що однією з цілей конференції є розширення сфери наукової дискусії, що було досягнуто залученням фахівців як з ранньомодерної, так і власне модерної історії.

Завершуючи роботу конференції, д-р Когут сказав, що сьогодні існує певне уявлення, що україністи і русисти не контактують одні з одними. Запроваджена серія конференцій уможливлює контакти русистів і україністів Заходу, Росії та України. Він також відзначив, що нью-йоркська конференція залучила до дискусії неісториків і, таким чином, сприяла запровадженню міждисциплінарного підходу до проблеми.

Третя конференція

15—17 червня 1995 р. в Кельнському університеті відбулася третя конференція проєкту «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти».

На конференцію зібралися 32 вчені з Німеччини, США, Канади, України, Росії та Швайцарії для обговорення подій радянського періоду. На засіданнях сімох тематичних секцій вчені обговорювали 5 головних тем: 1. Старий і новий режими; 2. Двадцяті й тридцяті роки: політика, суспільство, ідеологія; 3. Двадцяті й тридцяті роки: культура, історіографія, мова, меншини; 4. Друга світова війна; 5. Післясталінський період і кінець радянського режиму. Д-р Андреас Каппелер привітав учасників від імени Кельнського університету, а д-р Марк фон Ґаґен описав плянування конференції.

Робота першої секції розпочалась доповіддю д-ра Ольги Андрієвської (Трентський ун-т) «Роздуми над російсько-українськими відносинами і невдача «малоросійської розв'язки» 1789—1917 рр.», в якій аналізувались деякі питання, що обговорювались на другій конференції з українсько-російських контактів. Д-р Каппелер прочитав доповідь «Українці в етнічній ієрархії російської держави». Д-р Роналд Суні (Чікаґський ун-т) розглянув український національний рух і клясове питання у доповіді «Україна в революції та громадянській війні: думки про творення нації». Д-р Василь Марочко (Інститут історії України, Національна академія наук України) говорив про причини провалу спроби створити українську державу після 1917 р. Його виступ мав назву: «Від Російської імперії до Радянської імперії: Метаморфози української державности, 1917—1937 рр.» У доповіді «Держави, нації й ідентичности: українсько-російські контакти в першій половині XX ст.» д-р Марк фон Ґаґен розглянув проблематику українсько-російських відносин на тлі Першої світової та Громадянської воєн. Д-р Дітріх Байрав (Тюбінґенський ун-т) у своєму виступі «Роздуми над стабільністю царської та радянської імперій» обговорював стабільність імперської та радянської систем, не зважаючи на національний неспокій, і звернув увагу на явище техноструктури СРСР як елемент стабільности.

Друга секція була присвячена темі «Двадцяті й тридцяті роки: політика, суспільство, ідеологія». Перший доповідач, д-р Станіслав Кульчицький (Інститут історії України, НАНУ) прочитав доповідь «Радянська Україна та Росія: Основні аспекти державного співіснування, 1919—38 рр.» Д-р Юрій Лібер (Алабамський ун-т) розглянув суспільні й політичні чинники, які визначили залежність української та російської ідентичностей у міжвоєнному періоді, у своєму виступі «Модерність, українізація та провінціяльність». Д-р Террі Мартин (Чікаґський ун-т) слідував зі своєю доповіддю «Україна як П'ємонт», в якій він аналізував процес українізації в районах Росії, заселених українцями, в 1924—32 рр. У своєму виступі «Голод 1932—33 рр. у дискусії українсько-російських стосунків» д-р Франк Сисин зосередився на демографічних наслідках голоду щодо змін чисельного співвідношення українців до росіян у СРСР та в Україні.

Засідання третьої секції, яка продовжувала тему «Двадцяті й тридцяті роки: політика, суспільство, ідеологія», завершило роботу першого дня конференції, в четвер. Д-р Юрій Шаповал (Інститут етнічних і політичних досліджень, НАНУ) прочитав доповідь «ДПУ-НКВС як засіб антиукраїнізації 1920—30 рр.» Д-р Сергій Плохій (КІУС та Інститут української археографії, НАНУ) виступив на тему «Оцінка впливу комунізму: Російсько-українські церковні відносини в 1917—1991 рр.» Д-р Богдан Осадчук говорив про «Російсько-українські відносини між діялогом і конфліктом: Спроба синтези на основі вибраних джерел». Д-р Рудольф Марк (Східня академія в Люнебурзі) закінчив обговорення секції доповіддю «Образ Росії й росіян в ідеології Дмитра Донцова».

Робота секцій у п'ятницю ранком була присвячена темі «Двадцяті й тридцяті роки: культура». Перша секція зосередилась на літературних питаннях. Д-р Олег Ільницький (Альбертський ун-т) прочитав доповідь «Ідея «національної культури» в дискурсі модерністів і державне будівництво». Д-р Мирослав Шкандрій (Манітобський ун-т) виступив з другою літературознавчою доповіддю

«Памфлети Миколи Хвильового з пост-колоніяльного погляду». Д-р Рольф Ґебнер (Грайзвальдський ун-т) закінчив виступом «Чи орієнтація на Европу тотожна з відмежуванням від Росії? Роздуми над інтерпретацією концепції».

Наступна секція продовжувала тему культури і привернула увагу до проблем історіографії, мови й національних меншин. Д-р Ганс Торке (Східньо-європейський ін-т, Берлінський вільний ун-т) розглянув конфлікт в українській історіографії 1920-х років у доповіді «Суперечка між Покровським та Яворським». Д-р Ґец Ґілліґ (Марбурзький ун-т) прочитав доповідь «Перипетії «українізованого» педагога й письменника О. С. Макаренка», в якій він розглянув українську мову в творах відомого педагога. Третю доповідь прочитав пан Вальтер Кавфман (Берлінський вільний ун-т) на тему «Політика єврейської секції Російської та Української більшовицьких комуністичних партій: Одеса 1920—25 рр.», в якій він розглянув ролю єврейської меншини в російській та українських партіях. Д-р Петер Гількес (Український вільний ун-т у Мюнхені) розглянув німецьку меншину в Україні у своїй доповіді «Німці в Україні у міжвоєнному періоді з погляду недавніх досліджень».

Засідання пообідньої секції у п'ятницю торкалися питань Другої світової війни. Першим виступив д-р Дітер Поль (Інститут новітньої історії в Потсдамі) з доповіддю «Німецька окупаційна політика супроти росіян та українців у 1941—43 рр.» Д-р Франк Ґольчевський (Гамбурзький ун-т) прочитав доповідь «Німецьке ставлення до церковних питань росіян та українців під час німецької окупації в роки Другої світової війни», у якій розглянув ставлення німців супроти Православної церкви в окупованій Україні. Д-р Дейвид Марплз (Альбертський ун-т) своїм виступом «Українсько-російські контакти: Друга світова війна», в якому розглянув український як радянский, так і націоналістичний партизанські рухи, довів дискусію до 1953 р.

Остання секція конференції, що відбулася суботнім ранком, обговорювала тему «Післясталінський період і кінець радянського режиму». Пан Богдан Нагайло (Дорадчий політичний відділ з питань СНД, Вищий комісаріят з проблем біженців при ООН, Женева) виступив з першою доповіддю «(Радянсько)російсько-українські контакти: післясталінський період», а після нього п. Хрістіян Гарде (Берлінський університет) прочитав доповідь «Росія та Україна: Калина не з одного кореня, або пропорція українців до росіян з Львівської перспективи». Пан Ігор Ягнищак (Гайдельберзький ун-т) продовжував тему засідання своїм виступом «Специфічні сторінки творення української політичної ідентичности та національности у процесі соціалізації та акультурації». Завершив роботу секції д-р Міхаїл Ґубоґло (Інститут етнології та антропології, Російська академія наук, Москва) доповіддю «Несумісність міжетнічної толерантности серед громадськости та нетолерантности політиків».

Виступи учасників викликали жваві дискусії, які записував секретар конференції п. Душан Беднарський (КІУС). У своєму заключному коментарі д-р Каппелер повернувся до теми, яка постійно піднімалась на конференції: трудність розмежування українсько-російських контактів від українсько-радянських. Д-р фон Ґаґен розвинув цю тему, додавши, що конференція підкреслила потребу визначити й історизувати термінологію, якою послуговувались в обговоренні цих контактів. Наприклад, слово «радянський» мало кілька різних значень в різні періоди. Д-р Суні відзначив, що одна із сильних сторін конференції полягала в пошукові більш модерного підходу до нації як суспільного й культурного явища. Він підкреслив, що в Україні будова нації завжди була залежною якоюсь мірою від політичної влади (тобто Російської імперії). Д-р Франк Сисин звернув увагу, що в цьому відношенні потрібен диференційований підхід до термінології (наприклад, у дискусії над питанням «Чи Радянський Союз був російською державою?»), бо сприйняття подій учасниками історії має велике значення. Скажімо, у радянський період питання «що радянське, а що російське» мало зовсім інакші відповіді у Львові, Москві, Києві чи Донецьку. На думку д-ра Сисина, в радянський період радянська ідентичність, безсумнівно, мала російський складник. Д-р Ільницький спостеріг напруження між російськістю та радянською державою. Бувало, що росіяни мусили йти на компроміс зі своєю російськістю задля збереження Російської імперії — СРСР. Наприклад, іноді українцям давали більше прав, а іноді ці права відбирали. Росіяни були типово роздвоєні між збереженням їхньої російськости чи їхньої імперії. Можна твердити, що рівновагу між російськістю та імперією було неможливо втримувати і ця незбалансованість внесла свою частку в розвал імперії.

Пан Нагайло відзначив, що сучасна Україна переживає зараз труднощі в своїй спробі сформувати нову ідентичність, базовану на територіяльних, а не етнічних засадах. Сучасні кордони України, на підставі територіяльних розподілів після Другої світової війни, у багатьох випадках, спірні. Якщо має укріпитися нова територіяльна ідентичність україни, то кордони України доведеться переглядати, хоча це, на думку п. Нагайла, справа вельми дискусійна. Д-р Ґольчевський порівняв ситуацію з Білорусією, яка не має відповідника до національно свідомої Західньої України або великої діяспори, що сприяла б національним прагненням, і схоже на те, що вона розпадається як національна держава. На думку д-ра Ґубоґла, є три можливі розв'язки проблеми етнічности: національна державність, національно-культурна автономія та громадянство, незалежне від етнічности. Д-р Байрав висловив сумніви щодо доцільности таких понять, як «побудова нації» та «нищення нації» у відношенні до України. У певні періоди інші питання (напр., матеріяльна користь, особиста кар'єра)

могли мати більше значення. Скажімо, в сучасній Україні людей куди більше турбує господарське питання, ніж мовне. Д-р Шкандрій зробив три зауваження про перебіг конференції: 1. шкода, що на ній було так мало русистів; вона носила б інший характер, якби російські творці політики, представники інтеліґенції тощо могли б бути присутніми; 2. як підкреслив д-р Байрав, треба визнати користь імперії, і під багатьма оглядами Україна скористала з імперії; 3. культурологічні питання були недостатньо висвітлені на конференції. Д-р Каппелер дав відповідь на перше зауваження д-ра Шкандрія, пояснюючи, що брак русистів трапився не з вини організаторів конференції: було запрошено чимало русистів з Північної Америки, Німеччини і Росії, але вони не виявили бажання приїхати.

Д-р Каппелер закрив конференцію, подякувавши п. Христіяну Ноакові (координаторові конференції), п. Михайлові Арльту (перекладачеві конференції) і п. Душанові Беднарському (секретареві конференції). Д-р фон Гаґен також подякував д-рові Каппелеру. Четверта конференція проєкту «Українсько-російські контакти» відбудеться в Колюмбійському університеті, в Нью-Йорку, 21—23 вересня 1995 р.

Д-р Петро Потічний і д-р Зенон Когут вручають «Encyclopedia of Ukraine» і «Літопис УПА» проф. Цзян Чанбіневі під час відкриття Другої міжнародньої конференції з питань Китаю та України в Бейджині.

Друга міжнародня конференція з питань Китаю та України: КІУС та українознавство в Китаї

Зріст зацікавлення Китаю Україною можна було спостерігати на Другій міжнародній конференції з питань Китаю й України, яка була проведена в Бейджині 25—27 травня 1995 р. Організаторами конференції були Бейджинська асоціяція українознавства, Товариство «Україна», Посольство України в Китаї та МакМастерський університет (Гамільтон, Онтаріо, Канада). Попередня конференція відбулася в Києві 1993 р.

Більше сорока вчених з Китаю, України й Канади прочитали 22 доповіді та низку коротших повідомлень. Конференцією вміло провадив Цзян Чанбінь, директор Центру міжнародньої стратегії Вищої партійної школи при ЦК Комуністичної партії Китаю та голова Бейджинської асоціяції українознавства. Микола Жулинський, член Національної академії наук України та народній депутат, очолював українську делегацію з 12 осіб, до якої долучилися працівники посольства України. Представниками з Канади були організатор конференції Петро Потічний, професор політології МакМастерського університету, та Зенон Когут, директор Канадського інституту українських студій. Більшість доповідей стосувалася трьох тем: 1. китайсько-українські політичні й господарські зв'язки; 2. російсько-українські зв'язки (і історичні, і сучасні) та 3. політичний, господарський, суспільний та етнічний розвиток сучасної України. Доповіді були настільки вартісними, що Канадський інститут українських студій погодився спонсорувати видання їх у Китаї.

Під час святкового відкриття, професори Потічний і Когут вручили проф. Цзян Чанбіневі та Бейджинській асоціяції українознавства по комплекту «Encyclopedia of Ukraine» і «Літопису УПА», які подарували, відповідно, Канадська фундація українських студій і Видавництво Літопису УПА. Проф. Цзян подякував обом установам за такі щедрі дари. Пізніше проф. Когут передав Бейджинській асоціяції українознавства збірку книжок, опублікованих Видавництвом КІУСу, та два найновіші випуски «Журналу українознавчих студій».

Під час конференції, Китайська асоціяція українознавства, координаційна організація україністів країни, відзначила піонерську працю проф. Потічного, який заснував україністику в Китаї, і проголосила його почесним головою. Справді, за останні двадцять років проф. Потічний зумів зорганізувати «українське лоббі» в Китаї, яке набуло значно більшого значення від часу незалежности України.

Перебуваючи в Бейджині, д-р Когут мав нагоду нав'язати тісніші контакти з такими особами, як Дун Сяоян, завідуючий відділом досліджень України Академії суспільних наук Китаю; Чан Бінь, редактор ж-лу «Проблеми Східньої Европи та Середньої Азії» і Цзян Чанбінь, голова Бейджинської асоціяції українознавства. Він обговорив з ними можливі спільні справи з Канадським інститутом українських студій.

Перед початком конференції д-р Когут відвідав Східньокитайський педагогічний університет у Шангаї. Його виступ в Інституті міжнародніх відносин на тему «Міт про російську єдність та українсько-російські відносини» буде

надруковано у виданні інституту «Колишній Радянський Союз та східньоевропейські держави сьогодні». У Східньокитайському педагогічному університеті існує також значна зацікавленість Україною і навіть упровадженням курсів української мови. Головним пропагандистом українських студій є Чжао Юньчжун, професор мовознавства і колишній заступник ректора університету. Проф. Чжао Юньчжун одержав стипендію КІУСу для написання короткої історії України для китайських студентів.

У Китаї є мала група людей, відданих справі україністики, але до їх послуг є всього лише кілька книжок, журналів чи інших джерел про Україну. Квітуча економіка приваблює найталановитішу молодь у приватні комерційні підприємства, а друк стає надзвичайно коштовним для наукових установ. Китайцям потрібна допомога і від України, і від Заходу. У минулому КІУС оплачував частину витрат спровадження деяких учених до Канади, в т. ч. проф. Цзян Чанбінь, Чжен Шупу, Чжао Юньчжун та Лю Дун. Професори Цзян і Чжао стали провідними україністами Китаю. Проф. Лю Дун видав для китайських студентів підручник «Українська мова»,а недавно — «Китайсько-український співрозмовник». Проф. Потічний, при співпраці проф. Чжен Шупу, заініціював опрацювання першого українсько-китайського словника, який появився при фінансовій допомозі КІУСу. Такі поважні осяги дають надію, що навіть при невеликій допомозі ззовні україністика може розвиватися в Китаї. КІУС виконає свій обов'язок, щоб досягнути цієї мети.

Стипендії й дотації КІУСу 1994—95 академічного року

Стипендії

Студійна стипендія Вічного фонду ім. родини Лева Криси:

Лариса Котович, Відділ історичних наук Альбертського ун-ту. «Конфлікт між Українською православною та Українською католицькою церквами в міжвоєнній Канаді».

Магістерська стипендія Вічного фонду ім. Марусі й Михайла Дорошів:

Орися Семотюк, Відділ міжнародніх відносин Манітобського ун-ту. «Сучасні українсько-російські питання безпеки».

Докторська стипендія Меморіяльного фонду ім. Олени Даркович:

Марина Комолова, Відділ англістики Саскачеванського ун-ту. «Озвучення мовчання: Сучасні ірляндські та українські поетеси з постколоніяльної перспективи».

Галина Сидоренко, Відділ мовознавства Університету штату Огайо. «Атипова морфема в українській мові».

Дослідчі дотації

Олена Бачинська, Історичний факультет Одеського ун-ту (з Вічного фонду ім. Володимира Кравченка). «Дунайське (новоросійське) козацьке військо».

Владислав Верстюк, Інститут історії НАНУ(з Вічного фонду ім. Михайла й Дарії Ковальських). «Універсал отамана Григорієва».

Ярослав Дашкевич, Інститут української археографії Львівського відділення НАНУ (з Вічного фонду ім. Михайла й Дарії Ковальських). Виготовлення каталога архівних фондів Наукового товариства ім. Шевченка, що зберігаються у Варшавській національній бібліотеці (Biblioteka Narodowa).

Тетяна Кілессо, Інститут історії й теорії архітектури в Києві (з Меморіяльного фонду ім. Нестора Печенюка). «Праця Івана Григоровича Барського та постання київської барочної школи архітектури».

Марина Кравець, Відділ історичних наук Йоркського ун-ту (з Вічного фонду ім. д-ра Івана й д-р Мирослави Іванцівих). «Українсько-кримські відносини в XVII ст.».

Андрій Кравчук, Інститут ім. Митрополита Андрея Шептицького Університету ім. св. Павла (з Архівного вічного фонду ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко). «Довідник до архіву проф. Богдана Боцюркова».

Ярослав Мокляк, Інститут історії Яґеллонського ун-ту (з Вічного фонду ім. Михайла й Дарії Ковальських). «Русофільство серед поляків та українців, 1867—1918 рр.».

Сергій Плохій, Інститут археографії НАНУ (з Вічного фонду ім. Михайла й Дарії Ковальських). Виготовлення історичної бібліографії до «Історії України-Руси» Михайла Грушевського.

Валерій Полковський, Катедра ділової англійської мови Тернопільської академії народнього господарства (з Фундації розвитку науки в Україні). «Виготовлення англо-українського економічного словника».

Тома Приймак, Центр російських і східньоевропейських досліджень Торонтського ун-ту (з Вічного фонду ім. родини Стасюків). «Микола Костомаров: Біографія».

Вадим Хмарський, Історичний факультет Одеського ун-ту (з Вічного фонду ім. Володимира Кравченка). «Археографічна праця А. О. Скалковського».

Чжао Юньчжун, Відділ модерних мов Східньокитайського педагогічного ун-ту (з Меморіяльного фонду ім. Нестора Печенюка). «Нарис історії України».

Дослідчі дотації Центру досліджень історії України ім. П. Яцика

Мірослав Нагєльский, Інститут історії, Варшавський ун-т. «Польсько-російська війна 1660—1667 рр.»

Володимир Титов, Інститут східньоевропейських досліджень НАНУ. «Політична біографія Юрія Немирича».

Стефан Цяра, Інститут історії, Варшавський ун-т. «Співпраця між архівістами і академічними істориками у Варшаві, Кракові та Львові у 1860—1918 рр.»

Микола Чабан, Дніпропетровський ун-т. «Наукова і політична діяльність Василя Біднова на еміґрації, 1920—35 рр.»

Ігор Чорновол, Інститут суспільних наук НАНУ, Львів. «Польсько-українські відносини в 1880-х і ранніх 1890-х роках».

Семінари КІУСу

Під час двох минулих академічних років КІУС продовжував свої традиційні семінари осіннього і зимового циклів, в рамках яких виступали наступні доповідачі:

Осінь 1993 р.

21 вересня. Д-р Вольф Москович, факультет гуманітарних наук Єврейського ун-ту Єрусалиму, «Українські дослідження в Ізраїлі».

24 вересня. Іван Коляска, письменник і редактор, «Сьогоднішня Україна: Аналіза сучасного стану».

14 жовтня. Богдан Хом'як, координатор Програми сільськогосподарської допомоги Україні, Коледж ім. Ґранта МакЮвана, Едмонтон, «Три роки праці програми допомоги Україні».

2 листопада. Д-р Лоренс Мисак, президент Академії наук Королівського товариства Канади, «Королівське товариство Канади і запроєктований обмін з Академією наук України».

27 листопада. Д-р Анджей Хойновський, Інститут історії Варшавського ун-ту, та д-р Іван Химка, Відділ історії та клясики Альбертського ун-ту, «Симпозіюм з польсько-українських відносин».

1 грудня. Ярослав Балан, письменник і редактор, «Екомузей «Калиновий край» у північно-центральній Альберті».

7 грудня. Микола Рябчук, літературний критик, поет і публіцист, «Україна напередодні парляментських виборів».

Зима 1994 р.

28 січня. Богдан Небесьо, аспірант Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського ун-ту, доповідь перед показом кінофільму «Cossacks in Exile» (Канада, 1938).

11 лютого. Ярослав Глинський, старший науковий співробітник Інституту прикладних проблем механіки й математики НАНУ, Львів, «Навчання інформатики в українській школі: Старі проблеми й нові методи».

11 березня. Д-р Петро Мартиненко, Інститут міжнародніх відносин Київського ун-ту, Київ, «Україна і Крим: Правовий статус і останні події».

17 березня. Богдан Будзан, виконавчий директор фундації «Відродження», Київ; Михайло Молчанов, координатор програм Інституту державного управління і самоврядування, Київ; Володимир Пйотровський, депутат Харківської міської ради і голова Екологічного фонду міста Харків; Юрій Євдокимов, науковий співробітник НАНУ, «Україна сьогодні й завтра» (дискусія за круглим столом).

24 березня. Шевченківська лекція. Д-р Манолій Лупул, професор-емерит Альбертського ун-ту і колишній директор КІУСу, «Багатокультурність, етнічні дослідження і нинішня економічна криза в Альберті».

8 квітня. Д-р Марко Павлишин, голова Відділу славістики Монаського ун-ту, Мельбурн, Австралія, «Козаки на Ямайці? Нове з розвитку української літератури й культури».

13 квітня. Іван Коляска, письменник і редактор, «Перебіг парляментських виборів та сучасна ситуація в Україні».

Осінь 1994 р.

4 листопада. Д-р Михайло Муць, Університетський коледж «Оґустана», Кемроуз, Альберта, «Домашні засоби лікування українських першопоселенців».

2 грудня. Михайло Молчанов, аспірант Відділу політичних наук Альбертського ун-ту, «Тоталітарна спадщина і політична ситуація в Україні і Росії: Міжнаціональні порівняння».

Зима 1995 р.

26 січня. Сергій Ціпко, аспірант Відділу історії і клясики Альбертського ун-ту, «Кінцева зупинка — Буенос-Айрес: Українці регіону Мар-дель-Плата. Минуле і сьогодення».

17 лютого. Леся Воронина, головний редактор журналу «Соняшник», Київ, «Дитяча література в Україні сьогодні».

10 березня. Д-р Дейвид Марплз, Відділ історії і клясики Альбертського ун-ту, «Кримська проблема України. Минуле і сьогодення».

16 березня. Шевченківська лекція. Проф. Марк фон Ґаґен, директор Інституту ім. В. Авреля Ґаррімана Колюмбійського ун-ту, «Переосмислення української історії: Російські та східньоевропейські дослідження — віч-на-віч із незалежною Україною».

7 квітня. Валерій Полковський, Катедра ділової англійської мови, Тернопільська академія народнього господарства, «Проблеми викладання гуманітарних наук у сучасній Україні».

До Альбертського університету завітали вісім українських стипендіятів Програми технічної допомоги канадського уряду

19 лютого 1994 р. перша група українських стипендіятів програми «Дослідження і вишкіл для реформи» прибула до Едмонтону. Ця програма уможливлює короткотермінове стажування у Канаді для науковців і професіоналістів з України, Естонії, Латвії, Литви та Росії. Програма стипендій «Дослідження й вишкіл для реформи» випливає із канадської політики технічної допомоги країнам колишнього Радянського Союзу. Нею управляє Асоціяція канадських університетів і коледжів і вона має завдання сприяти господарським і демократичним реформам у тому ареалі.

В 1993—94 академічному році вісімнадцять українських стипендіятів одержали дотації в таких чотирьох ділянках: реформа законодавства й судочинства, демократичні засади, охорона довкілля та розв'язка конфліктів. Двоє стипендіятів були гостями Канадського інституту українських студій, а восьмеро із вісімнадцяти стипендіятів вибрали Альбертський університет хоч на частину свого стажування. Це — Богдан Будзан, Юрій Євдокимов, Тетяна Іваненко, д-р Петро Мартиненко, Михайло Молчанов, Володимир Пйотровський, д-р Сергій Плохій та Галина Полозова. Вони всі займають провідні посади в установах, фірмах та товариствах в Україні.

Богдан Будзан — виконавчий директор Міжнародньої фундації «Відродження» в Києві. Цю фундацію заснував відомий фінансист Джордж Сорос у рамках своєї філантропічної праці впровадження демократичних і господарських реформ у Східній Европі. Від свого заснування в квітні 1990 р. ця фундація здобула добру славу провідного будівничого громадянського суспільства в Україні. Галина Полозова є директором, а Тетяна Іваненко — співдиректором Програми юридичної бібліотеки в Києві, яку втримує Українська правнича фундація, спонсорована також Джорджем Соросом. Д-р Мартиненко є директором катедри порівняльного права і професором Інституту міжнародніх відносин при Київському університеті. Він також належить до комісії «За правову демократію» Европейської ради в Страсбурґу (Франція) і є старшим науковим дорадником Верховної Ради України з конституційних справ. Соціолог Михайло Молчанов є координатором і головою катедри державного управління й менеджменту Інституту державного управління та самоврядування (ІДУС) при Кабінеті Міністрів України. Директором ІДУСу є д-р Богдан Кравченко, колишній директор КІУСу. ІДУС, який засновано 1992 р., має грати провідну ролю у вишколі нових урядових служб України. ІДУС одержав поважну фінансову підмогу від Міністерства закордонних справ та міжнародньої торгівлі Канади, а також від країн Европейської Співдружности. Володимир Пйотровський — інженер з охорони довкілля і старший дослідник харківського дослідно-проєктувального інституту «Енергосталь». Він також член харківської міськради та Харківського екологічного фонду. Історик д-р Сергій Плохій є завідуючий відділом пам'яток духовної культури Інституту української археографії Національної академії наук України. Юрій Євдокимов — економіст з охорони довкілля і природніх багатств, працює старшим дослідником Інституту дослідження газу Національної академії наук України.

Було накреслено програму досліджень або стажування кожного гостя на основі спеціяльности та зацікавлень. Відповідно до індивідуальних потреб, до програми входять зустрічі з колеґами, що мають спільні інтереси, з державними урядовцями, участь у конференціях та нарадах, семінарах, подорожі в терен та стажування.

22 лютого гостей з України привітали від університету д-р Марта Пайпер, віце-президент (дослідження) та д-р Зенон Когут, діючий директор КІУСу. У своєму привіті д-р Пайпер підкреслила, що Альбертський університет, ставлячи сильний наголос на дослідження, високо цінить свої зв'язки й співпрацю по цілому світі. Вона відзначила різнобічність зацікавлень та спеціялізацій гостей. Підкреслюючи, що ці відвідини взаємно корисні, д-р Пайпер сказала, що хоч гості скористають зі свого побуту тут, «нам видається, що ми більше навчимося від вас, ніж ви від нас». У своєму слові д-р Когут підкреслив, що успішна праця КІУСу залежить від постійного контакту з Україною й тому інститут налагоджує сдпівпрацю вчених і професіоналістів з-поза вузько українознавчих дисциплін. У минулому КІУС не раз влаштовував обміни між українськими й канадськими вченими. У цьому випадку д-р Богдан Клід від КІУСу допоміг Асоціяції канадських університетів і коледжів розмістити гостей по відповідних підрозділах університету, розгорнути їхню програму й нав'язати контакти з ученими й професіоналістами з різних галузей. Від українських гостей промовляв Михайло Молчанов. Він підкреслив, що члени його групи вважають великою честю бути в першій групі, яку канадський уряд вибрав для цієї програми; він відзначив, що вони вибрали Альбертський університет завдяки його добрій славі в Україні, передусім —завдяки праці КІУСу.

Стипендіят ім. Непораних 1993—94 а. р.

Будучи стипендіятом ім. Непораних 1993—94 а. р., д-р Андрій Кравчук викладав і займався дослідженнями в Інституті східньохристиянських досліджень ім. Митрополита Андрея Шептицького (Університет ім. св. Павла в Оттаві).

Д-р Кравчук читав вступний оглядовий курс з історії

церкви про київську традицію східнього християнства. У курсі викладено думки провідних постатей тих церков, коріння яких сягає Київської Руси, і розглянено деякі історичні процеси й чинники, що впливали на їхнє богословське й еклесіологічне обличчя. У курсі також подано інтелектуальні рамки, в яких можна розглядати постання й розвиток київських церков як інтеґральну частину історії християнства. Тут накреслено спільну традицію того, що згодом стало різними релігійними традиціями, які відрізняються за етнокультурними (українська, білоруська та російська) і еклесіологічними (православна, католицька та протестантська) лініями. Вивчено деякі питання, що стосуються церковної єдности, відносин між церквою й державою та суспільною ролею церкви.

Тези лекцій та курсові матеріяли стали основою рукопису з попереднім заголовком «Вступний курс історії київського християнства». Ця книжка, що базується на найновішій літературі з цього питання і на деяких першоджерелах, у друкованій формі буде першою такого роду англомовною монографією на цю тему. Йдучи значно далі, ніж звичайний літопис церковних структур, вона намагається відтворити головні напрямні богословської думки цієї традиції і хоч частинно висвітлити деякі проблеми, що стоять перед церквою нині і в діяспорі, і на Батьківщині. Таким чином, книжка могла б стати підставовим текстом для вступних курсів з історії церкви та пов'язаних з нею дисциплін. Д-р Кравчук має намір запропонувати рукопис видавництву, як тільки закінчить додатки й редакційну працю.

У 1994—95 а.р. д-р Кравчук знову працював в Оттаві, у Богословському факультеті Університету ім. св. Павла. Він редаґував наступні випуски «Логосу», наукового журналу Інституту ім. митр. Андрея Шептицького, та викладав курс «Сучасні моральні проблеми східнього християнства» в рамках студійної програми (B.Th.) східньохристиянських досліджень.

У Видавництві КІУСу вийде друком монографія д-ра Кравчука, в якій він розглядає суспільну й політичну етику митрополита Андрея Шептицького.

Стипендіят ім. Непораних 1994—95 а. р.

Колюмбійський університет став базовою інституцією для стипендіята ім. Непораних 1994—95 а. р. д-ра Леоніда Гереця. Під час академічного року він викладав курс з історії України XX ст., який відвідували не тільки студенти історичного відділу, але й студенти відділів освіти, журналістики і міжнародніх відносин.

При сприянні Інституту ім. Гаррімана Колюмбійського ун-ту, стипендія дала можливість д-рові Герецю провести дослідження про російську окупацію Галичини в 1914—15 рр., дуже важливу і складну тему, якій ще не було приділено належної уваги з боку науковців. Головна тема зацікавлень д-ра Гереця — це криза в традиційній культурі, яку спричинила модернізація. Завдяки його зусиллям, на основі проєктів усної історії, що були пов'язані з голодом 1932—33 рр., і долею бойків з гірських районів Карпат, була розширена джерельна база для досліджень селянської культури у модерний період.

Колюмбійський ун-т запросив д-ра Гереця повернутись у 1995—96 а. р. для викладання курсу історії XX ст. знову. Запрошення надходить у той час, коли Колюмбійський ун-т і українська громада почали процес, направлений на заснування програми українознавства в Інституті ім. Гаррімана.

КІУС відвідали

Богдан Будзан, виконавчий директор Міжнародньої фундації «Відродження», Київ

Леся Воронина, редактор ж-лу «Соняшник», Київ

Марта Гарасовська, Радіо «Свобода», Мюнхен

Джон Данлоп, старший науковий співробітник Інституту ім. Гувера Стенфордського ун-ту

Юрій Євдокимов, старший дослідник Інституту дослідження газу, Національна академія наук України (НАНУ), Київ

Юрій Завгородний, фізик, НАНУ

Тетяна Іваненко, співдиректор Програми юридичної бібліотеки, Українська правнича фундація, Київ

Уляна Козак, Інститут української археографії НАНУ, Львів

Іван Коляска, публіцист і громадський діяч

Віталій Кононенко, ректор Підкарпатського університету ім. Василя Стефаника (гість торонтського бюра КІУСу)

Василь Кук, Інститут української археографії НАНУ, Київ

Петро Мартиненко, професор порівняльного права Київського ун-ту, член комісії «За правову демократію» Європейської Ради, Страсбурґ (Франція); старший науковий дорадник Верховної Ради України з конституційних справ

Лоренс Мисак, президент Академії наук, Королівське товариство Канади, Монреаль

Михайло Молчанов, координатор і голова катедри державного управління й менеджменту Інституту державного управління та самоврядування (ІДУС) при Кабінеті Міністрів України, Київ

Богдан Нагайло, старший дорадник Робочої групи нових незалежних держав (OGNIS), Організація Об'єднаних Націй, Женева (Швайцарія)

Галина Полозова, директор Програми юридичної бібліотеки, Українська правнича фундація, Київ

Володимир Пйотровський, член міськради Харкова та голова Екологічного фонду

Микола Пришляк, професор астрономії Харківського педагогічного інституту ім. Г. С. Сковороди

Олександр Руденко-Десняк, голова Асоціації українців у Москві

Микола Рябчук, літературознавець, поет і публіцист, Київ

Оксана Старченко, дослідниця, Інститут демократії ім. Пилипа Орлика, Київ

Оксана Стоян, історик

Олександр Стоян, голова Української федерації профспілок та депутат Верховної Ради

Сергій Ткаченко, аспірант Черкаського інженерно-технологічного інституту

Ірина Хроменко, міжнароднє відділення Християнсько-демократичної партії України, Київ

Дарунки

КІУС щиро дякує таким особам і установам за надіслані матеріяли для нашої бібліотеки:

Бібліотеці Харківського державного університету за:

«Вестник Харьковского государственного университета, № 379 (1993). Концепция целостности. Проблема духовности в культуре и науке».

Гаврилишин, Богдан. «Дороговкази в майбутнє: Доповідь Римському клубові». Київ, 1993.

Наш, Григорій. «Історія українського народу». Київ, 1993.

Сазонов, М., ред. «Основи політології: Курс лекцій». Харків, 1993.

Івану Гонтареві (Етобіко) за його «Молочний шлях. Спомин». Торонто, 1994.

Марку Горбачеві (Торонто) та Олексі Горбачеві за:

Горбач, Олекса. «Зібрані статті». 7 тт. Мюнхен, 1993.

Ґданській бібліотеці Польської академії наук за:

Babnis, Maria i Samuel Schleswig. «O ważności języka polskiego». Ґданськ, 1992.

Babnis, Maria i Jan Kazimierz Sawicki. «Polska bibliografia morska 1919-1991». т.1, ч. 1. Ґдиня, 1992.

Ogonowska, Ewa. «Oprawy zabytkowe i artystyczne XIII-XIX wieku». Ґданськ, 1993.

Pelczar, Maria. «Mapy i plany Żuław Wiślanych w zbiorach kartograficznych Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk». Ґданськ, 1992.

Schleswig, Samuel. «O początkach Biblioteki Gdanskiej». Ґданськ, 1992.

Андреа Ґраціозі (Неаполь) за відбитку його статті «Collectivisation, révoltes paysannes et politiques gouvernementales» *Cahiers du Monde russe* XXXV (3), липень-вересень 1994: 437-632.

Мирославу Дяковському, президентові Канадської фундації українських студій (Торонто) за:

Ґрушевський, Михайло. «Очерк истории украинского народа». Санкт-Петербурґ, 1904.

Jabłoński, Henryk. «Polska autonomia narodowa na Ukrainie, 1917-1918». Варшава, 1948.

«Крівава книга. Частина І». Відень, 1919.

Revyuk, Emil, ed. «Polish Atrocities in Ukraine». Нью-Йорк, 1931.

Seton-Watson, R.W. «Transylvania: A Key-Problem». Оксфорд, 1943.

Tarjan, Ödön and A. Fall. «Hungarians, Slovaks and Ruthenians in the Danube-Valley». Будапешт, 1938.

Інститутові Середньо-східньої Европи (Люблін) за:

Bartmiński, Jerzy, red. «Pojęcie ojczyzny we współczesnych językach europejskich». Люблін, 1993.

Filipowicz, Mirosław et al. «Historycy wobec problematów tożsamości narodowej i europejskiej - między nacjonalizmem a uniwersalizmem XVIII-XX wiek». Люблін, 1993.

Hołda, Zbigniew, red. «Ochrona praw mniejszości narodowych i religijnych». Люблін, 1993.

Kłoczowski, Jerzy, «Europa środkowowschodnia w historiografii krajów regionu». Люблін, 1993.

Kłoczowski, Jerzy, red. «Mniejszości narodowe i religijne w Europie Środkowowschodniej». Люблін, 1993.

Pietraś, Jacek i Andrzej Czarnocki, red. «Polityka narodowościowa państw Europy Środkowowschodniej». Люблін, 1993.

Степанові Кікті (Клівленд) за:

Вигінний, Петро. «Повернення українцям Собору в м. Ярославі і жертводавці з діяспори на його реставрування, 1987—1993». Чікаґо, 1993.

Семенко, Юрій. «Народне слово». Львів, 1992.

Семенко, Юрій. «Шахи в Україні». 2-е вид. Львів, 1993.

Олексію Кіндієві (Калґарі) за:

Кіндій, Стефан. «Три ґенерації: Доля трьох поколінь української родини». Ужгород, 1994.

Проф. І. С. Коропецькому (Філадельфія) за:

«The Ukrainian Economy: Past, Present and Future». (Наукові записки першого конґресу Міжнародньої української економічної асоціяції, 1992).

Омеляну Крайківському (Едмонтон) за випуски газети «Галичина» (липень-грудень 1992).

Ґригорієві Купріяновичу (Люблін) за:

Kuprianowicz, Grzegorz. «Monaster Św. Onufrego w Jabłecznej». Яблечна, 1993.

Купріянович, Григорій та Микола Рощенко. «Православна церква Преображення Господнього в Люблині». Люблін, 1993.

М. Майстренкові за:

Майстренко, М. «Шевченко і античність». Одеса, 1992.

Науковому товариству ім. Шевченка (Нью-Йорк) за:

Прокоп, Мирослав. «Напередодні незалежної України». Нью-Йорк та ін., 1993.

Шевельов, Юрій, Олекса Горбач і Микола Мушинка. «Збірник праць пам'яті Івана Зілинського (1879—1952)». Нью-Йорк та ін., 1994.

Лідії Палій (Торонто) за:

Палій, Лідія. «Сон-країна». Торонто—Київ, 1994.

Д-ру Миколі Суховерському (Келовна) за:

Грушевський, Михайло. «Історія України-Руси», 10 тт., передр. Нью-Йорк, 1954—58.

«Історія українського війська». 2-е вид. Вінніпеґ, 1953.

«Історія української культури». передр. Вінніпеґ, 1964.

Пастернак, Ярослав. «Археологія України». Торонто, 1961.

Українському архіву (Варшава) за:

Гук, Богдан. «Закерзоння». Варшава, 1994.

Пушкар, Олег. «Лаґерний триптих». Варшава, 1994.

Миколі Чабанові (Дніпропетровськ)

Єфремов, Петро. «Молитва Богу невідомому: Літературно-критичні статті». ред. Микола Чабан. Дніпропетровськ, 1994.

Чабан Микола. «Січеслав у серці (Книга пам'яті)». Дніпропетровськ, 1994.

Збірка невиданих праць

У бібліотеці КІУСу (352C Athabasca Hall)знаходиться збірка невиданих праць, доповідей та інших творів науковців та аспірантів. Недавно одержано такі праці:

Юрій Євдокимов, «Economic Problems of the Ukrainian Energy Sector».

Михайло Молчанов, «Changing the Rigid Structure: Case Study of the Former Soviet Bureaucracy».

Михайло Молчанов, «Political Values in Ukraine under the Communist Regime and at Present».

Михайло Молчанов, «Sociology of Administration in Ukraine: Politics, Bureaucracy, and Personality».

Одержано тези

Zimmer, Anne. "L'Ère Gorbatchev et la famine de 1932-1933: la place de la famine dans la litterature." M.A., Carleton University, 1993.

Нові фонди

Недавно КІУС надбав і передав до бібліотеки Альбертського університету такі праці:

Борщак, Ілько. «Наполеон і Україна». Львів, 1937. Фотокопія.

Вільде, Ірина. «Б'є восьма». Львів, 1936. Фотокопія.

Маковський, Василь. «Ґмінд. Табор українських збігців і виселенців в часі світової війни 1914-1918. Спогади зперед 20-ти літ». Львів, 1935. Фотокопія.

«Науковий збірник присьвячений професорови Михайлови Ґрушевському учениками і прихильниками з нагоди Його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894-1904)». Виданнє комітету. Львів, 1906. Фотокопія.

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

складає щиру подяку всім, хто дарує книжки для нашої бібліотеки.
Крім нових видань, радо приймаємо старі книжки та періодику, з яких можуть скористати студенти й дослідники.

Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика

Вшанування Петра Яцика Альбертським університетом

Якщо підсумувати головну філософію життя Петра Яцика, то вона полягатиме у висловлюванні: «Не нарікай. Роби добру роботу, а винагороди прийдуть». Саме ці слова, що викликали оплески схвалення переповненої залі «Jubilee Auditorium» в Едмонтоні, і прозвучали 7 червня, під час вручення Петрові Яцикові почесного докторату Альбертського університету з права.

Пан Яцик каже, що колись він навіть не мріяв би бути вшанованим університетом та промовляти перед кількатисячною авдиторією, включно з канцлером та президентом університету. Сьогодні ж, коли Альбертський університет визнав його внесок у розвиток освіти такою шаною, він гордий і щасливий.

Після церемонії вручення йому канцлером Лу Гайндманом почесного докторату, пан Яцик виступив з промовою і щирим напучуванням цьогорічним випускникам. Заля раз у раз вибухала оплесками, бо говорив він про життєві істини, які були близькі і знайомі всім присутнім: як молодим спеціялістам, так і їхнім батькам.

Урочистій події цього вшанування передували роки праці й наполегливої самосвіти; змужніння характеру й гартування особистости юнака з Галичини; становлення непересічного канадця, свідомого й гордого зі свого походження та спадщини; укріплення підвалин його добробуту й послідовна підтримка вищої освіти.

Народився він 7 липня 1921 р. у с. Синевідсько Вижнє (нині — селище міського типу Верхнє Синьовидне Львівської области). Незважаючи на добрі оцінки в школі, він не мав змоги здобути вищу освіту, бо вибухнула війна. Після закінчення молочарської школи працював інспектором молочного господарства. Саме тоді до нього прийшло зрозуміння того, що практичний досвід щоденної праці не менш важливий за здобуті теоретичні знання.

У 1945 р., з капітуляцією Німеччини, Петро Яцик приєднався до українців, які втікали від радянського тоталітаризму, й опинився у Баварії. Відчуваючи потребу продовжувати освіту, він почав студіювати політичну економію і вивчати мови: німецьку, еспанську та англійську.

У 1949 р., з деяким знанням англійської мови та сімома долярами в кишені, він прибув до Монреалю, де почав свою трудову діяльність з миття посуду в ресторані за 21 доляр на тиждень. Невдовзі знайшлася краща праця, але «нагородою за 4 тижні миття посуду є те, — жартує пан Яцик, — що 40 років пізніше, миття будь-якої гори посуду вдома є легким і приносить посмішку при спогаді про початок моєї кар'єри в Канаді».

Разом з двома партнерами він заснував у 1950 р. українську книгарню «Арка» в Торонті. За його переконанням, книгарня не тільки поширювала освіту й культуру серед української громади, але й стала тією відправною точкою, з якої народився Яцик-підприємець. У 1951 р. він одружився, і зі своїми 300 долярами заощаджень купив хату.

З 1961 р. пан Яцик заснував власну будівельну компанію, якою керує разом з дочкою Надією і понині.

Переконаність у своїй правоті, почуття самодостатности й самодоцільности, які виніс Петро Яцик з лихоліть воєнних років і поневірянь еміґраційних початків, збудували впевнений спокій людини, яка твердо стоїть на ногах і знає ціну собі й своєї праці, викристалізувались у засади життєво-мудрої філософії: «Роби те, що ти вмієш робити найкраще. Добра голова може заробити гроші. Гроші ніколи не зроблять добру голову».

Вручення почесного докторату підприємцю і філантропу з Торонта стало знаменною подією не тільки для нього та в житті його родини, але й для наукової громадськости Північної Америки. Без усяких сумнівів можна сказати, що статус, який займають зараз українознавчі студії на Заході, зокрема в Альбертському університеті, де розташований Канадський інститут українських студій (КІУС), завдячують, до великої міри, саме пошані Петра Яцика до науки, його вірі в майбутність українців у діяспорі і неухильній підтримці розвитку українських студій в Канаді, США, та Европі. Завдяки цій підтримці на Заході зріс рівень досліджень та навчання україністики. «Задовго до відродження незалежної України, що розбудило академічний світ, уряди й засоби масової інформації до усвідомлення важливости українських студій, пан Петро Яцик заклав підвалини для зрозуміння його рідної землі», — сказав, представляючи його перед врученням почесного докторату канцлером університету, д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі.

Президент університету, д-р Родрик Фрейзер, відзначив, що приклад такої віри в освіту й поширення знань про свій рідний народ і батьківщину варто наслідувати, і Альбертський університет пишається тим, що має пана Яцика серед своїх почесних докторів.

Допомога програмам, які поширюють знання про його рідну Україну, сприятиме, на думку пана Яцика, не тільки відродженню молодої держави, але допомагатиме усуненню комплексу меншевартости, яким хворіють деякі

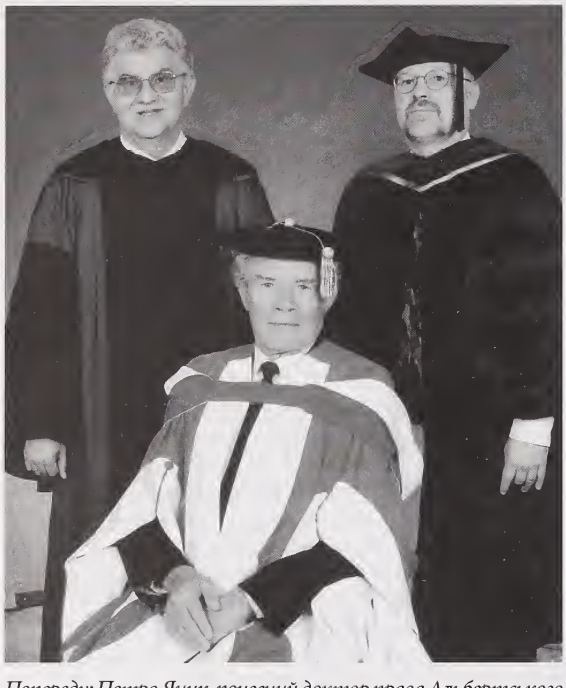

Попереду: Петро Яцик, почесний доктор права Альбертського університету. Стоять (зліва — направо): д-р Зенон Когут, директор Канадського інституту українських студій; д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України ім. П. Яцика при КІУСі.

українці. І те, що його особу й діяльність філантропа вшановано почесним докторатом, є, за його словами, суттєвим доказом, що «можна бути українцем — і бути гордим з того, почуватись не менш вартісним, ніж інші національності».

«Я вирішив, — каже Петро Яцик, — що, підтримуючи вищу освіту, я можу використати свої ресурси найкращим чином». Ця підтримка обчислюється сьогодні мільйонами, подарованими фундацією його імени на розвиток українознавчих студій у Гарвардському і Колюмбійському (США), Лондонському (Англія), Торонтському і Альбертському (Канада) університетах.

«Особливе задоволення мені приносить розвиток українських студій в Альбертському університеті, — підкреслює пан Яцик. — Українці відіграли велику ролю у будуванні Альберти, і провінція визнала цей внесок, поширюючи двомовні школи та заснувавши славний Канадський інститут українських студій. Я радий, що був спроможний докласти до цих зусиль, ставши фундатором Центру досліджень історії України імени Петра Яцика».

Центр було засновано в 1989 р. на базі подарованого паном Яциком одного мільйона долярів Альбертському університетові, який було доповнено, завдяки існуючій тоді програмі подвоєння пожертв, двома мільйонами від провінційного уряду. Очолив його д-р Франк Сисин, спеціяліст з історії України XVII ст. Центр ім. П. Яцика став однією з структурних складових частин Канадського інституту українських студій. На думку пана Яцика, КІУС сьогодні є найбільш провідним науково-дослідчим центром поза межами України, діяльність якого заслужила шану й визнання. Авторитетні наукові дослідження, потужна видавнича база та інтелектуальний потенціял — все це заохочує до добродійництва та підтримки. І коли меценати бачать, шо гроші ПРАЦЮЮТЬ, а не лежать у банку на сховку, наповнюють активним науковим життям цілі інституції, втілюються у фоліянти важливих наукових студій чи визначають розміри проєктів досліджень, — це приносить їм відчуття повноцінного, наповненого змістом прожитого життя і глибокого задоволення: плоди їхньої тяжкої праці не змарновано, а примножено.

У складних умовах сьогодення добродійництво почесного доктора Петра Яцика набирає нових вимірів. «Разом ми можемо зробити багато доброї праці для нашого власного і майбутнього поколінь, — каже він. — У цей час, коли наші уряди скорочують фонди і дотації, ми, громадяни, які цінять освіту, повинні підключитись, внести свою долю і компенсувати недостачу. Якщо ми прикладемо наш ентузіязм щедро й з готовністю, з посмішкою, то світ усміхнеться з нами».

За усталеним звичаєм, щоб відзначити вручення Петрові Яцику почесного докторату, Сенат Альбертського університету придбав і подарував університетській бібліотеці цінне видання Кутейнського монастиря (Білорусія) 1653 р. «Лексикон Славенороссиский альбо імен толкованиє» (автор Памва Беринда). Це видання — раритет раннього українського друку і найперший з відомих словників. У ньому вміщено близько 7 тисяч слів з етимологією та поясненнями тогочасною українською мовою. Метою словника було відродити церковно-слов'янські традиції і протистояти культурній асиміляції. Друге видання цього словника (перше вийшло у Львові 1627 р.), яке поповнило Книгозбірню рідкісних видань ім. Бруса Піла Бібліотеки Альбертського університету, є, наскільки відомо, єдиним примірником у Північній Америці. Віднині цей словник матиме спеціяльну вкладку, де говориться про те, що його придбано на честь доктора Яцика.

Появились «Історичні есе» Івана Лисяка-Рудницького

Перший випуск україномовної серії Центру ім. П. Яцика — Західня історіографія України — появився в лютому 1995 р. Двотомна праця «Історичні есе» — це збірник історичних праць покійного Івана Лисяка-Рудницького. Праця опублікована видавництвом «Основи» спільно з Інститутом державного управління та самоврядування в Києві. Інші установи, що підготували це видання, були Інститут історичних досліджень Львівського університету, Інститут української археографії

Національної академії наук України та Наукове товариство ім. Шевченка. Збірник надруковано завдяки дотації Бюра допомоги Центральній і Східній Європі Міністерства закордонних справ та міжнародньої торгівлі Канади через програму, якою управляє Канадське бюро міжнародньої освіти.

Професор Іван Лисяк-Рудницький (1919—1984) був одним з провідних українських інтелігентів та істориків XX ст. Завдяки його широкій ерудиції, глибокому зацікавленню політичною думкою, опанованому та безсторонньому стилю він став майстром жанру історичного есе. Народившись у провідній західньоукраїнській родині з глибоким корінням у політиці й культурі, Іван Лисяк-Рудницький був добре обізнаний з мислителями й діячами українського політичного життя. Студії в Карловому університеті в Празі й Колюмбійському університеті в Нью-Йорку дали йому фахову підготовку історика. Більше двадцяти п'яти років він був шанованим і впливовим науковцем у Ла-Сальському коледжі, Американському й Альбертському університетах, де він був першим професором історії України. Його «Essays in Modern Ukrainian History», що спершу появилися у Видавництві КІУСу та Українському науковому інституті Гарвардського університету в 1987 р. та недавно перевидані в м'якій оправі, познайомили західній академічний світ з політичною й інтелектуальною історією України. Інший том есе «Між історією й політикою» вже давно здобув собі вдячного читача в українській діяспорі.

Плянуючи видання серії найкращих праць з історії України, що були написані поза Батьківщиною, директор Центру ім. П. Яцика д-р Франк Сисин постановив, що найліпшим твором, яким розпочати цю серію, є збірка історичних есе Івана Лисяка-Рудницького. Цей плян схвалив Львів, де Наукове товариство ім. Шевченка вже займалося перекладом деяких його есе. Щоб зібрати есе на широкий вибір тем, у т. ч. невиданих праць, Центр звернувся до групи перекладачів у Львові під проводом д-ра Ярослава Грицака. Вдова історика, д-р Олександра Черненко-Лисяк-Рудницька, та його син, проф. Петро Рудницький дозволили розгляд архіву Лисяка-Рудницького в Альбертському університеті. Проф. Рудницький написав нову передмову до українського видання. Д-р Омелян Пріцак, професор історії України у відставці в Гарвардському університеті дав перероблений переклад вступу, що появився в англомовній збірці творів. Д-р Ярослав Грицак, упорядник і редактор україномовного тому, одержав фінансову допомогу від Центру ім. П. Яцика на дві дослідчі подорожі до Архіву Лисяка-Рудницького. Центр оплатив переклад усіх есе, що були появилися англійською мовою. Есе, що існують в українській авторизованій версії, збережено без змін, щоб український читач міг безпосередньо познайомитися зі стилем оригіналу.

Україномовне видання творів викличе зацікавлення й на Заході, бо в збірці появилися есе, які не ввійшли до попереднього україномовного тому, а також досі невидані твори. Працю представлено в Києві й Львові в березні й квітні 1995 р. Восени 1995 р. Центр ім. П. Яцика влаштує низку презентацій цієї книжки в Північній Америці. Двотомник можна набути у Видавництві КІУСу за 29.95 дол.

Пляни видання «Історії України-Руси» М. Грушевського

Праця над Проєктом перекладу Грушевського продовжувалася й інтенсивнішала в 1993—95 рр. Д-р Богдан Струмінський працював над перекладом III т. й закінчив переклад VII т. оригіналу — третього, що вже повністю перекладений після першого й другого. У нього тепер замовлено переклад першої частини IX т., щоб запевнити своєчасний переклад трьох томів з історії Козаччини (VII, VIII та обидві частини IX т.), який оплачений дотацією Національного фонду гуманітарних наук (НФГН). Марта Олійник передала повний переклад VIII т. і почала перекладати другу частину IX т. Леонід Герець перекладає VI т., а Андрій Винницький дальше працює над IV т.

Редагування й бібліографічна праця розширилися й набрали більш інтенсивного темпу. Перший том, у якому розглядається історія землі української та її народу до X ст., — найскладніший у десятитомній «Історії» Грушевського. Тут маємо до діла з археологією, антропологією, історичним мовознавством та етнографією і з цитатами джерел різними мовами. Наукові дорадники, в т.ч. Горас Лант, Ігор Шевченко, Омелян Пріцак, Саймон Френклін, Пол Голінґсворт, Мартин Димник, Володимир Мезенцев, Адріян Мандзій, Богдан Струмінський, Андраш Рідльмаєр та Андрій Горняткевич, дбають про правильний і плавний переклад термінів та джерел.

Перший том викликає особливі проблеми, оскільки Грушевський цитує понад 1 500 заголовків джерельної й вторинної літератури. Його посилання не раз мають характер натяку, отже їх доводиться перевіряти de visu, щоб запевнити точні бібліографічні дані. Професор Анджей Поппе взявся за цю колосальну працю, йому допомагає група вчених у Варшаві та Києві. Їхня праця завершилася бібліографією усієї цитованої літератури, яка появиться в додатку до тому, а це буде прецедент для дальших томів. Бібліографія дозволить читачеві збагнути діяпазон наукової діяльности Грушевського й стане джерельною базою даних для дальших учених у цій ділянці. Проф. Поппе також написав вступ до тому і дав доповнення до бібліографічних есе Грушевського.

Праця Центру зосереджена на проєкті перекладу Грушевського. Д-р Франк Сисин написав загальний вступ про «Історію України-Руси», що появиться в першому томі. Уляна Пасічник, обсяги праці якої в центрі збільшилися, працює виключно над редагуванням перекладів

і координацією проєкту Грушевського. Сергія Плохія назначено бібліографічним редактором цілого проєкту. Душан Беднарський допомагає при правці й уведенні тексту. Мирослав Юркевич включився до праці Центру на погодинній основі й відповідає за редагування VII т., першого з серії про історію Козаччини, яку оплатив НФГН.

«Історія України-Руси» появиться у Видавництві КІУСу, яке подає її серед заплянованих видань у своєму каталозі на 1994—95 рр. Перший том появиться 1996 р.

Канадська фундація українських студій підтримує проєкт перекладу Грушевського

Центр одержав другу поважну дотацію на проєкт перекладу Грушевського. Прихід з Вічного фонду й дотація НФГН забезпечують кошти на переклад і редагування. Та Центр мусить звертатися до організацій і поодиноких спонсорів за фондами на видавничі витрати. Ці кошти будуть дуже високі на першому етапі проєкту, коли треба оплатити друк, заки наплинуть доходи від продажу книжок.

Інститут віддавна користав від підмоги своєї спорідненої організації, Канадської фундації українських студій, яка оплатила видання «Encyclopedia of Ukraine» та проєкт «Нова». На своїх нарадах, що відбулися у вересні 1994 р. Фундація позитивно відгукнулася на прохання Центру виділити йому 50 000 дол., щоб допомогти з друком «Історії». Повідомляючи Центр про ухвалу Фундації, Мирослав Дяковський, президент КФУСу сказав: «Щоб бути змістовними, українські студії мусять спиратися на книгозбірню наукових праць, що охоплюють повний спектр знань про Україну й українців. Переклад «Історії України-Руси» Грушевського такий важливий для українських студій, що участь Фундації у проєкті перекладу Грушевського вповні відповідає завданню КФУСу. Таким чином Фундація виконує своє завдання і в тому ж самому дусі, в якому вона підтримувала публікацію нещодавно скінченої «Encyclopedia of Ukraine». Щедра підмога КФУСу буде відзначена в I та VII тт., у яких Фундація іменуватиметься спонсором. Центр надіється, що далекоглядна відданість Фундації та її щедрість до української історичної науки стане для інших організацій та осіб у громаді прикладом того, наскільки важливо підтримувати видання перекладу Грушевського.

Інтерв'ю з Мартою Скорупською

У грудні 1994 р. Марта Скорупська, яка переклала I том «Історії України-Руси» Михайла Грушевського на англійську мову, відвідала Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика в Едмонтоні. М. Скорупська відома своєю довголітньою редакторською й перекладацькою діяльністю. Інтерв'ю з нею для «Бюлетеня КІУСу» провели д-р Франк Сисин і Мирослав Юркевич.

Які були головні труднощі, що вам приходилося долати, перекладаючи текст Грушевського?

Мабуть, крім того, що сам текст Грушевського важкий, не відшліфований, не відредаґований, основна проблема полягає в тому, що в першому томі знаходяться матеріяли декількох дисциплін. Там є і археологія, і геологія, і поки дійти до початку історії України — є грецький період, усі передісторичні племена. Виникають проблеми термінологічні, проблеми перекладів цитат. У першому томі часто бувають цитати грецькою мовою. Треба вишукувати готові переклади або находити когось, хто може цей матеріял перекласти.

Коли перейти до української історії, до часів, описаних у «Повісті временних літ», потрібне знання старослов'янської мови, бо Грушевський цитує літопис в ориґіналі. Все це вимагає багато фахових знань. Не знаю, як дальші томи (там більш однорідний матеріял), але в першому томі більше різнородного.

Єдиний спосіб, який мені підходив до перекладу, це — мати доступ до наукових праць, у яких якоюсь мірою аналізується той сам матеріял. Я досить часто користувалася історією Київської Руси Вернадського (George Vernadsky, «Kievan Russia»), у якій описано той сам період, хоч він і називає її Київською Росією. Двотомна праця Мінса (Ellis Minns, «Scythians and Greeks») — видання, яке вийшло друком майже паралельно з Грушевським, оперте майже на тих самих джерелах, що історія Грушевського. Там я знаходила англійську термінологію, назви племен, імена історичних постатей.

Є розділ, у якому Грушевський розглядає розселення східніх слов'ян і українських племен на підставі мовознавчого матеріялу, який страшно важкий, бо Грушевський користується кількома мовами. Отже треба бути спеціялістом з усіх тих ділянок, щоб сказати «так, я можу перекласти без джерел перший том Грушевського».

Чи виникли термінологічні проблеми, досі не розроблені в англомовній літературі?

Не розроблений літопис, оскільки немає англійського перекладу ні Іпатського списку, ні Лаврентіївського. Я користувалася не цілком відредаґованим перекладом проф. Гораса Ланта, який доброзичливо послав мені копію машинопису. У книжці, очевидно, буде зазначено, що я використала цей переклад. Але це переклад Лаврентіївського списку, так що є відмінності з Іпатським. А по-друге, він не відредаґований до кінця, так що багато проблем там не вирішено, наприклад, питання слова «рід». Його можна по-різному перекладати на англійську мову, і сам Лант ще цього не розв'язав.

Я теж не раз радилася з проф. Ренатою Голод про пер-

ські й іранські джерела та користувалася томами Гарвардської бібліотеки давнього українського письменства (Harvard Library of Early Ukrainian Literature). Проф. Юрій Шевельов теж давав консультації з мовних питань.

Як у процесі перекладу змінилися ваші погляди на Грушевського?

Я особисто багато навчилася, бо не спеціялізувалася в історії України й у тій ділянці раніше зосереджено не працювала. Читаючи Грушевського, я дуже докладно ознайомилася з передісторією України. На мене зробило враження те, що Грушевський дуже обережно ставився до вислідів, скажемо, археологічних досліджень. Він зазначав, що пізніші дослідження можуть змінити картину.

Іван Франко критикував стиль і спосіб викладу Грушевського. Чи справедливо, на вашу думку?

Я погоджуюся. Стиль Грушевського барокковий, він дуже повторюється. Не раз він починає речення, в якому подає дані, тоді вставляє друге речення, а закінчує тим, чим почав. Читаючи оригінал, іноді важко розібратися, що куди, а ще важче перекласти на сучасну англійську мову тому, що вона сама по собі сухіша й у ній вироблений академічний стиль писання. Підозріваю, що текст Грушевського не проходив літературної редакції, крім того, трапляються типографічні помилки. Але напрочуд мало помилок у фактажі (наприклад, переставлені роки).

Найважче те, що зберігаючи точність викладу Грушевського, треба пробувати відредагувати поодинокі речення й цілі абзаци, які Грушевський часто починає й закінчує тими самими словами. Точний переклад вимагав би вживання тих самих слів, але тоді текст нудно читався б. Тому я намагалася в таких ситуаціях уживати інше слово з тим самим значенням. Оскільки англійська мова багата на синоніми, це відносно легко робити.

Розкажіть про ваші попередні перекладацькі проєкти й про ваші зв'язки з Едмонтоном.

Я почала перекладати, коли ще вчилася у відділі англістики Торонтського університету. Чи не першим звернувся до мене покійний проф. Константин Біда (мова йде про 1960—61 рік), щоб я виконала для нього переклади. Взагалі, у мене більший нахил до перекладу наукової прози, ніж художньої. Від 1967 р. я працювала в «Пролозі» в Нью-Йорку, перекладаючи «Digest of the Soviet Ukrainian Press». Ми перечитували всю пресу, яка тоді виходила в Україні, підбирали матеріял до перекладу, скорочували його (або й ні) і видавали щомісяця до 1977 р., коли з фінансових причин довелося припинити це видання. Одночасно, я досить багато перекладала з англійської мови на українську для журналу «Сучасність». Я переклала декілька книжок для Карпаторуського видавничого центру проф. Пола Маґочі. Багато перекладів я робила для Українського музею — каталогів, статтей про мистецтво. Уже третій рік я перекладаю для американського уряду матеріяли з української преси. Іноді теж перекладаю на українську, якщо хтось, скажемо, з Сенату їде в Україну й доповідь треба прочитати по-українському. Недавно, за моєю редакцією, в УВАН вийшов з друку другий том праці «Матеріяли до історії літератури й громадської думки: Листування з американських архівів, 1857—1933 рр.».

Я виростала в Едмонтоні й тут починала університетську освіту. Тут досі проживає моя мати. Я продовжувала студії в Торонтському університеті, склала докторські іспити, а дисертацію (з англійської літератури) писала, писала, але так і не віддала, пішла працювати. Тоді я ніколи не думала, що сидітиму над перекладами з української мови!

Сергія Плохія призначено відповідальним редактором бібліографії проєкту перекладу Грушевського

У січні 1994 р. директор Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика д-р Франк Сисин призначив д-ра Сергія Плохія відповідальним редактором посилань та бібліографії англомовного перекладу «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Д-р Плохій опрацьовує бібліографію VII тому «Історії»; він також координує працю д-ра Анджея Поппе і його колеґ у Польщі й Україні та д-ра Андрія Горняткевича й Душана Беднарського в Едмонтоні над опрацюванням бібліографічного покажчика та перевіркою посилань першого тому «Історії». Раніше д-р Плохій працював редактором видань Центру ім. П. Яцика, а від січня до червня 1993 р. був діючим директором Центру. Він дістав історичну освіту в Дніпропетровському університеті, отримав звання кандидата історичних наук в Університеті ім. П. Лумумби в Москві, і звання доктора історичних наук від Київського університету. Д-р Плохій працював завідуючим катедрою світової історії Дніпропетровського університету та завідуючим відділом пам'яток духовної культури Інституту української археографії в Києві. З цим інститутом він продовжує утримувати зв'язок до цього часу. Д-р Плохій — автор декількох книжок і численних друкованих праць з історії України XVI та XVII століть і добре обізнаний з джерельними матеріялами та літературою цього періоду, що допоможе йому виконувати свої нові обов'язки.

Засідання й конференції

У неділю, 21 листопада 1993 р., під час національної конвенції Американської асоціяції сприяння славістиці, що відбувалася в Гонолулу (Гаваї, США), Американська асоціяція україністів влаштувала «круглий стіл» на тему «Переклад «Пам'ятників»: Проєкт перекладу Грушевського Центру ім. П. Яцика та Гарвардська бібліотека давнього українського письменства» під керів-

ництвом проф. Майкла Флаєра (Гарвардський університет). У ній взяли участь д-р Франк Сисин та Уляна Пасічник від Центру ім. П. Яцика. Д-р Сисин накреслив тло, організацію та статус проєкту, а У. Пасічник говорила про редагування перекладів та керування видавничим процесом. Вони поділилися досвідом з професорами Дейвидом Фріком (Каліфорнійський університет у Берклі) та Романом Коропецьким (Каліфорнійський університет у Лос-Анджелесі), які представляли Гарвардську бібліотеку давнього українського письменства. Усі чотири дискутанти відповідали на питання публіки, серед яких було приблизно тридцять учених, студентів і державних урядників. Тексти їхніх виступів появляться у черговому випуску «Українського археографічного збірника».

У п'ятницю, 10 червня 1994 р., в Калґарі (Альберта) відбулися наради редколеґії проєкту перекладу Грушевського під час конференції Канадської асоціяції славістів. Від КІУСу взяли участь директор Зенон Когут, редактор бібліографії Сергій Плохій, редактор Мирослав Юркевич, науковий співробітник Душан Беднарський та керуючий редактор Уляна Пасічник, яка й головувала на засіданні. Розглянено низку редакційних питань та встановлено графік праці.

Нагороди Освітньої фундації ім. Петра Яцика з українських історичних досліджень

Центр одержав дотацію 15 000 дол. від Освітньої фундації ім. Петра Яцика на премії вченим за вклад в українські історичні дослідження, зроблений у періоді від 1991 р. Центр скликає номінаційну комісію істориків, які виберуть лавреатів літом 1995 р. Центр особливо вдячний фундації за цей дуже доречний дар, який принесе велику допомогу вченим в Україні.

Вручення стипендій ім. Стельмахів в Інституті історичних досліджень у Львові

1 вересня 1994 р. у Львівському університеті відбулося засідання стипендійного комітету ім. Петра й Іванни Стельмахів, щоб вибрати найкращу студентську тезу на історичну тему. До комітету входили: д-р Микола Крикун, доцент історичного факультету, д-р Ярослав Грицак, директор Інституту історичних досліджень та д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика. Вручено дві стипендії по 250 дол. США, які одержали: Мирон Капраль за працю «Населення Львова в другій чверті XVI ст. (на підставі міських податкових даних)» та Наталія Федорович за працю «Роль «Просвіти» в праці галицьких сільських читалень від 1868 до середини 1880-х рр.» Стипендії дозволять молодим науковцям продовжувати досліди. У повідомленні Стельмахам про постанову комітету Іван Вакарчук, ректор Львівського університету написав: «Ми щиро вдячні Вам за Вашу підтримку розвитку української науки й вишколу молодих науковців». Завдяки своїм щедрим дарам, зокрема до Вічного фонду ім. Петра та Іванни Стельмахів при КІУСі, Стельмахи зробили вагомий вклад у відродження історичної науки у Львівському університеті.

Директор Львівського Інституту історичних досліджень відвідує Торонто

11 листопада 1994 р., до Торонта, на запрошення Центру ім. Петра Яцика прибув директор Інституту історичних досліджень Львівського університету д-р Ярослав Грицак. За ініціятивою Центру д-р Грицак виступав у Торонтському університеті на тему «Соціяльні й національні ідентичності в Західній і Східній Україні. Порівняльна аналіза». Виступ був зорганізований Центром російських і східньоевропейських студій і Катедрою українознавства Торонтського університету. Д-р Грицак представив висліди соціологічного опитування, проведеного його інститутом у Львові та Донецьку. Він підкреслив, що різниця в історичному та господарському розвиткові та національному складі двох міст зумовила значне розходження в соціяльній та політичній орієнтації львів'ян та донеччан. Сорок п'ять відсотків опитуваних у Донецьку все ще називають себе «радянськими людьми», а не українцями чи росіянами. Не зважаючи на це, мешканці обох міст бачать майбутнє Львова і Донецька тільки разом — у складі України.

Того ж дня д-р Грицак виступав на вечорі, зорганізованому спільно Центром ім. Петра Яцика і Українсько-канадським документаційно-дослідницьким центром. Перед початком лекції на тему «Історична наука у Львівському університеті: діяльність Інституту історичних досліджень», виконавчий комітет документаційно-дослідницького центру влаштував у приміщенні Інституту св. Володимира вечерю. Вечір відкрив директор Інституту св. Володимира проф. Василь Янішевський. Іроїда Винницька (документаційно-дослідницький центр) поділилася своїми враженнями про роботу Інституту історичних досліджень Львівського університету. Вона розповіла про свої відвідини інституту та роботу над спільними проєктами. Д-р Франк Сисин представив д-ра Грицака присутнім і також розповів про підтримку КІУСом та Центром ім. Петра Яцика нових наукових установ та окремих проєктів в Україні. Він наголосив, що ця діяльність залежить від жертвенности української громади і публічно подякував панству Іванні й Петрові Стельмахам за згоду спрямувати дохід з їхнього Вічного фонду на підтримку діяльности Інституту історичних досліджень у Львові. Д-р Сисин оголосив про рішення

панства Стельмахів доповнити свій 50-тисячний фонд при КІУСові додатковими 25 000 дол.

У своїй доповіді д-р Грицак вияснив, як радянський режим підірвав традиційно сильну історичну школу Львівського університету. Політичний контроль і корупція перешкоджали навчанню і науковим дослідам. Ситуація змінилася тільки 1990 р., коли демократичний рух у Львівському університеті спричинився до віднови практики вибору ректора. Новообраний ректор, проф. Іван Вакарчук, фізик за фахом, надав особливої ваги справі відродження історичної науки. У 1992 р. він підтримав створення Інституту історичних досліджень при університеті. Сьогодні інститут працює над кількома проєктами: його співробітники досліджують історію українського національного руху в Галичині XIX ст., усну історію УПА, господарську і соціяльну історію Самбірщини. Вони теж опрацьовують підручники й довідники з історії України. Крім того, інститут зорганізував кілька конференцій і тісно співпрацює з Львівською групою Демократичного семінару, що сприяє розвиткові української політичної думки. На порядку денному — заснування інститутського наукового журналу. Серед проєктів інституту є програма перекладу на українську мову західньої історичної та соціологічної літератури. Спільно з Центром ім. Петра Яцика інститут підготував переклад історичних праць професора Івана Лисяка-Рудницького. З обранням нового декана історичного факультету — професора Романа Шуста, інститут зможе взяти активнішу участь у викладанні історичних дисциплін.

Після закінчення доповіді д-р Грицак оголосив висліди першого конкурсу студентів історичного факультету Львівського університету на стипендію ім. Іванни й Петра Стельмахів. Першими лавреатами стипендії стали Наталія Федорович за роботу про розвиток просвітянського руху в Галичині в XIX ст. та Мирон Капраль за дослідження населення Львова у XVI ст. Стипендії надаються за кращі дипломні роботи і дають можливість їхнім авторам працювати в інституті на протязі року над власними проєктами. На закінчення зустрічі Мирослав Дяковський, президент Канадської фундації українських студій (КФУС), передав д-ру Грицакові комплект «Encyclopedia of Ukraine». КФУС започаткував програму, згідно з якою українська громада може пожертвувати 480 дол. (еквівалент вартости трьох останніх томів), а фундація покриє кошт перших двох томів і перешле цілий комплект енциклопедії в наукову установу України, згідно бажання жертводавця. Д-р Грицак заявив, що енциклопедія настільки важлива для роботи інституту, що він сам повезе ці важкі томи до Львова. Опісля відбулася жвава дискусія, яка виявила глибоке зацікавлення української громади Торонта діяльністю львівського інституту та загальним розвитком історичних наук в Україні.

Семінари

На протязі двох минулих академічних років Центр досліджень історії України ім. П. Яцика влаштував наступні семінари:

Осінь 1993 р.

14 вересня. Д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України ім. П. Яцика, «Польська держава, поляки і повстання Хмельницького».

21 вересня. Д-р Богдан Клід, асистент директора, КІУС, «Листи і політика: Драгоманов і Грінченко у 1890-х рр.»

10 листопада. Д-р Зенон Когут, діючий директор, КІУС, «Україна і Росія у політичній думці України XVIII ст.»

30 листопада. Д-р Анджей Хойновський, Інститут історії Варшавського ун-ту, «Українці у Польщі після Першої світової війни».

Зима 1994 р.

26 січня. Д-р Іван Химка, Відділ історії і клясики Альбертського ун-ту, «Андрей Шептицький: Його перші роки в сані єпископа».

17 лютого. Андрій Дещиця, Відділ історії і клясики Альбертського ун-ту, «Постання незалежної України і її вплив на стабільність у Східній Европі».

9 березня. Д-р Франсес Свиріпа, Відділ історії і клясики Альбертського ун-ту і директор Програми українсько-канадських досліджень КІУСу, «Церковні і судові записи з Львівських архівів як джерело українських родових зв'язків».

7 квітня. Д-р Сергій Плохій, КІУС, «Юридичні ідеї Переяславської угоди 1654 р.»

Осінь 1994 р.

21 вересня. Д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України ім. П. Яцика, «Написання національної історії: «Історія України-Руси» Грушевського».

23 листопада. Д-р Сергій Плохій, КІУС, «Вимушене возз'єднання: Еклесіястичні і політичні ідеї Львівського Церковного Собору 1946 р.»

1 грудня. Д-р Франсес Свиріпа, Відділ історії і клясики Альбертського ун-ту і директор Програми українсько-канадських досліджень КІУСу, «Шлюбні розлучення серед українців Галичини в 1900—1944 рр.»

Зима 1995 р.

30 січня. Д-р Андрій Нагачевський, Катедра української культури і етнографії ім. Гуцуляків, Відділ слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського ун-ту, «Стара і нова етнічність в українсько-канадській культурі».

15 лютого. Радомир Білаш, старший дослідник, Відділ історичних місць і архівів провінції Альберта, «Культурна зміна і релігійна традиція в українсько-

канадських сільських церквах: Церква ім.св. Онуфрія у Барич-Смокі Лейк».

17 березня. Д-р Марк фон Гаґен, директор Інституту ім. В. Авреля Гаррімана, Колюмбійський ун-т, «Перша світова війна і постання модерної національної ідентичности в Україні».

5 квітня. Михайло Молчанов, Відділ політичних наук Альбертського ун-ту, «Залишкова тоталітарна ментальність і перехід до демократії в Україні».

Програма українсько-канадських досліджень

Діяльність директора

Директор Програми українсько-канадських досліджень КІУСу д-р Франсес Свиріпа перебувала від травня до грудня 1993 р. в Західній Україні як гість-учений в рамках програми обміну між Альбертським і Львівським університетами. Її офіційним господарем у Львові був Інститут історичних досліджень, який очолює д-р Ярослав Грицак, і з яким КІУС працює над низкою спільних проєктів. Як співробітник КІУСу д-р Свиріпа працювала у Львівському відділенні Центрального державного історичного архіву, де вона вперше визначила й вишукала документи, які мають відношення до історії українців у Канаді, зокрема в малодослідженому міжвоєнному періоді, а також ті документи, якими цікавляться північноамериканські генеалоги українського, німецького, польського і єврейського походження. Д-р Свиріпа подала ці матеріяли до відома канадській громадськості у 1994 і 1995 рр. на річних конференціях Альбертського генеалогічного товариства, а також на робочих семінарах, присвячених дослідженню українських родоводів у Вікторії (Брітанська Колюмбія) та Веґревілі (Альберта). У Львові д-р Свиріпа також працювала над власними дослідами про соціяльні відносини між чоловіком і жінкою в галицькому селі, використовуючи при цьому матеріяли Митрополичого церковного суду в архіві Греко-католицької консисторії для порівняння з практикою й наставленням серед українських іміґрантів у Західній Канаді. Її перша стаття на цю тему п.з. «Стать і рід в українській смузі поселення: Східньо-центральна Альберта між війнами» появиться у випуску за весну 1995 р. ж. «Prairie Forum».

Крім праці у КІУСі, д-р Свиріпа також працює у Відділі історичних та клясичних наук Альбертського університету, де вона займається історією канадського жіноцтва, національних меншин і заходу Канади. У 1993—94 а. р. вона читала успішний курс з історії українців у Канаді. У майбутньому він чергуватиметься з семінаром для старшокурсників про етнічні поселення, який також має значну українську складову. З метою підняти профіль етнічної історії у своєму відділі, д-р Свиріпа виклопотала дозвіл на новий семінар для старшокурсників, у якому розглядатиметься історія іміґранток і жінок з етнічних меншин у Канаді. Цей семінар уперше проводився у зимовому семестрі 1994—95 р.

Діяльність д-р Свиріпи недавно відзначено, коли її монографію «Wedded to the Cause: Ukrainian-Canadian Women and Ethnic Identity, 1891-1991» (Торонто й Буффало: Видавництво Торонтського університету, 1993) було висунено на отримання престижної Книжкової премії ім. Гаролда Адамса Інніса. Цю премію, завдяки Програмі допомоги науковим виданням Канадської дослідчої ради суспільних і гуманітарних наук, вручається щороку за найкращу книжку суспільно-наукової проблематики англійською мовою.

Другий том «Ukrainians in Canada»

Великим довготривалим проєктом Програми українсько-канадських досліджень є опрацювання багатотомної історії українців у Канаді. Перший том цієї серії «The Ukrainians in Canada: The Formative Period, 1891-1924» Ореста Мартиновича появився 1991 р., і в ньому використано багато джерельного матеріялу й вторинної літератури. Так виник синтетичний опис піонерського періоду українського життя в Канаді. Тепер розгортається праця над міжвоєнним періодом і першими повоєнними роками (1924—1951). У ці роки не тільки розширювалися зв'язки між українськими канадцями та англо-канадцями, але також кристалізувалися громадські установи, які мали першорядне значення у творенні самоуяви і свідомости українських канадців. Донедавна фахові історики й аматори не звертали, здебільшого, на них уваги. У 1993—94 р. КІУС досліджував, у першу чергу, політику й громадське життя, звертаючи, зокрема, увагу на такі питання, як провідництво, мобілізування мас, силові відносини, ідеологічні мотивування, фракційність та проблема протистояння «канадських» та «українських» справ.

У серпні 1993 р. д-р Свиріпа одержала дослідчу дотацію 15 000 дол. від Міністерства багатокультурности й громадянства Канади для виготовлення бібліографії усієї вторинної літератури про міжвоєнні українсько-канадські організації, а також усіх доступних статтей, промов, редак-

ційних статтей та памфлетів, написаних тими особами, які керували й давали напрям громадському життю між війнами, або про них. Визначаючи джерела даних про діяльність, програми та ідеології громадських діячів, бібліографія буде важливим довідником для аналізи еволюції спільноти, яка часто організовувалася навколо протилежних полюсів: націоналістичних та комуністичних або католицьких та православних, а також вона дасть зведену картину релігійних і світських провідників міжвоєнного періоду. Проєкт зосереджується на провідних чоловічих організаціях українсько-канадської громади, чим доповнює попередню працю д-ра Свиріпи про жіночі організації та громадських діячок. Дані збирали Христя Хом'як, дослідниця, Орися Якимчук, аспірантка соціології Альбертського університету, та Роман Жила, студент історичних наук Альбертського університету.

Д-р Свиріпа одержала дотацію, завдяки якій Лариса Котович, студентка історичного відділу Альбертського університету, могла досліджувати від травня до серпня 1994 р. інтеґрування українців у канадську політичну систему. У першій частині праці зібрано біографічні дані про всіх українсько-канадських депутатів провінційних законодавчих органів та федерального парляменту, а також тих, що балотувалися без успіху між 1921 та 1949 рр.; відшукано усі можливі передвиборчі матеріяли цих осіб; зібрано повідомлення і загальноканадської, і української преси про їхні виборчі кампанії; відшукано додаткові матеріяли про них в архівах політичних партій. На другому етапі цієї праці, яка продовжується, усі ці дані будуть аналізовані, щоб створити колективний профіль першого покоління українсько-канадських політиків, їхні виборчі стратегії та їхнє відношення до всеканадських політичних партій та українських виборців.

Огляд сучасної українсько-канадської свідомости

Чарлз Гобарт, професор у відставці Відділу соціології Альбертського університету, та д-р Богдан Кордан (Відділ політології Саскачеванського університету) закінчують свою аналізу матеріялу зібраного на початку 1990-х років про стале й змінне в етнічній свідомості, збереження культури та участь в громадському житті альбертських українців. Проєкт має осучаснити подібне опитування про наставлення українців, яке проф. Гобарт провів у 1963 р. під еґідою Українсько-канадської дослідчої фундації. Як і тоді, у нинішньому опитуванні проведено інтерв'ю з особами українського походження в трьох сільських місцевостях — Ламонт, Торгілд та Віллінґдон, а також в Едмонтоні.

Завдяки цій різноманітності можна було зміряти силу, відновлення та політизацію української свідомости в трьох окремих групах: тих, що прожили все життя у вибраних хліборобських районах, переселенців до міст, що виросли в тих громадах, та тих, що народилися й дальше живуть в Едмонтоні. Стало можливим вивчити різниці в поглядах тих осіб, що брали участь в українській двомовній програмі — чи як учні, чи як батьки, — і тих, що в ній не брали участи. В опитуванні вивчено і українців католиків, і православних, а також віруючих інших церков, тих, що мали шлюб з неукраїнцями, і осіб з різним рівнем знань української мови.

Громадські робочі семінари

Весною 1995 р., спільно з екомузеєм «Калиновий край» та місцевими спонсорами Програма українсько-канадських досліджень влаштувала успішні робочі семінари в чотирьох громадах на схід від Едмонтону. Аспірантка Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського університету Олена Плохій доповідала про «Реґіональні страви України в минулому й сучасному» у Вільні. Д-р Михайло Муць, Відділ біології Університетського коледжу «Оґустана» (Кемроуз), зробив доповідь на тему «Традиційні українські народні ліки» в Смокі-Лейку. Д-р Андрій Нагачевський, який очолює Катедру української культури та етнографії ім. Гуцуляків Альбертського університету, розглянув тему «Українські танці в Західній Канаді» в Торгілді. Д-р Франсес Свиріпа (КІУС) обговорила «Дослідження історії українських родин» у Веґревілі. Робляться заходи, щоб зорганізувати наступні робочі семінари в цих та інших місцевостях у 1995—96 р.

Екомузей «Калиновий край»

Ярослав Балан

Товариство екомузею «Калиновий край» почало здійснювати довготривалу стратегію розвитку та реґіональний маркетинґ. Після успішного закінчення початкового організаційного етапу, добровільне товариство, за допомогою різних державних установ та допоміжних інституцій, взялося за деякі ключові проблеми на шляху до повного втілення ідей заснування екомузею.

21 червня 1994 р. в Смокі-Лейку, при численній участі членів, відбулися загальні збори, на яких переглянено пройдений шлях за два роки від заснування і укладено пляни на грядущий перехідний період. До ради директорів вступили декілька нових членів на місце вибувших (між останніми треба відмітити скарбника Ліліян Семенюк, яка переїхала до Ванкуверу), але в більшості ініціятивна група лишилася без змін. Відданість цих осіб є запорукою, що і коротко- і довготривалі пляни «Калинового краю» будуть здійснені.

Чергові сходини відбулися в інтерпретаційному центрі Форт-Джордж—Бакінґгам-Гавс недалеко Елк-Пойнту і тут вибрано нову управу, яка керуватиме справами в найближчому році. На місце Марджорі Робінсон, яка вміло очолювала товариство впродовж перших двох років екомузею, головування радою перебрав Михайло Сенич з Торгілду.

До управи належать Альбін Лукавецький (Голден), Джен Керол (Ламонт), Лу Зудерман (Брудергайм), Іван Гаврилко (Редвотер) та Іван Малиш (Вільна).

Товариство має на меті розгорнути широку кампанію реклями «Калинового краю» і в Альберті, і поза її межами. Дотепер головні зусилля були зосереджені на популяризації екомузею в самому «Калиновому краю», щоб просвітити місцеве населення про туристичний потенціял для їхніх громад. Хоч це продовжується безперебійно, розгорнуто ширшу рекляму «Калинового краю» за допомогою брошур, стендів та пресових комюніке. Товариство знову матиме кіоск у туристичній частині під час едмонтонської виставки «Оселя і город» у квітні 1995 р., і професійно спроєктована чотириколірна реклямна брошура готова до друку.

Екомузей також розглядатиме різні дослідчі й навчальні проєкти, які мають сприяти збереженню багатої та різноманітної спадщини «Калинового краю». Плянується інтерпретативний захід для північного Вікторійського шляху від Вінківського мосту до Вікторійського поселення, а також готується брошура про ранні роки відомого українсько-канадського митця Василя Курилика у Віллінґдоні. Ідуть клопотання про фонди на низку карт про історію індіян племени крі в центральносхідній Альберті та робляться інші заходи, щоб зберегти й розреклямувати природню красу околиці.

Важливим завданням нової управи буде збірка фондів для адміністрації екомузею, оскільки праця над «Калиновим краєм» дійшла до такого етапу, що її вже годі зробити тільки працею добровольців. Тому виготовлено інформаційні комплекти для політиків на різних рівнях та приватних установ, до яких звертатимуться за допомогою. Словом, управі не бракуватиме праці в її каденції.

Методичний кабінет української мови

Опрацювання лектури для IV, V і VI кл.

23 жовтня 1994 р. Леся Воронина, головний редактор ж. «Соняшник» (Київ) прибула до Едмонтону, щоб написати й редаґувати лектуру для IV, V і VI кляс української двомовної програми. Ця праця була продовженням проєкту, який розпочав Іван Соколовський з Альбертського міністерства освіти. При фінансовій допомозі Відділу мов Альбертського міністерства освіти, Програми розвитку людських ресурсів Міністерства закордонних справ та Центрально і східньоевропейської робочої групи Міністерства міжнародньої торгівлі Іван Соколовський і Галя Яремко провели на початку 1994 р. три місяці в Україні. Перед виїздом з Едмонтону вони консультувалися з комітетами вчителів: IV кл. - Мирослава Фодчук та Люба Атаманюк, V кл. - Тарас Подільський та Ірина Тарнавська, VI кл. - Мелодія Костюк та Роман Харук. Ці вчителі склали низку тем і лектури для своїх кляс.

Використовуючи поради вчительських комітетів, Іван Соколовський працював з Лесею Ворониною в Києві й замовив в українських авторів дитячої літератури відповідну лектуру для IV, V і VI кл. Повернувшись, Іван Соколовський та Маруся Петришин зустрілися з учительськими комітетами, щоб обговорити ці тексти. Учителі зазначили, котрі тексти підходять для використання, котрі вимагають переробки, а котрі не придатні для послуговування в клясах. Під час перебування в Канаді Леся Воронина опрацювала певні тексти і написала нові. Вона відвідала вчителів і учнів у канадських клясах, познайомилась з рівнем мови й потребами, щоб достосувати лектуру до потреб українських учнів у Канаді. Виконавши велику роботу в цій ділянці, вона повернулась до Києва у березні 1995 р.

Леся Воронина закінчила філологічні студії в Київському університеті. Вона почала свою письменницьку працю дописами до ж. «Україна», «Київ» і «Дніпро». Серед її творів — фантастика, казки та пригодницькі оповідання. Її переклади творів Станислава Лєма та Славомира Мрожка появилися в ж. «Всесвіт». Відомі її інтерв'ю з видатними українськими поетами, письменниками, митцями та кінематографістами. Будучи талановитим автором дитячої літератури, вона в 1991 р. почала працювати у дитячому журналі «Соняшник», а в 1992 р. стала його головним редактором.

Оцінка потреб

28 і 29 жовтня 1994 р. відбулися унікальні наради громадських діячів, учителів та педагогічних дорадників, щоб обговорити культурний складник лектури для IV, V і VI кл. Надхненням для цих нарад був приклад розвитку навчальної програми та методики серед автохтонного населення Альберти, яке запрошує старійшин своїх громад до участи в навчальному процесі. Старійшини пропонують свої погляди на культурні цінності та підходи до знання, які, на їхню думку, треба включити в навчання автохтонних мов і культур.

Групу старійшин вибрано на підставі рекомендацій учителів, але так, щоб запевнити представництво широ-

Нарада старійшин в Едмонтоні (жовтень 1994 р.). Передній ряд (зліва — направо): Тарас Подільський, Мирослава Фодчук, Ірина Тарнавська, Маруся Петришин, Міцуко Оіші. Посередині: Катруся Сосновська. Задній ряд: Петро Саварин, Іван Соколовский, Мелодія Костюк, Анна Серман, Марія Дитиняк, Василь Підручний, д-р Богдан Медвідський, Христина Кей, Леся Воронина.

кого спектру громади. На жаль, з незалежних причин, два важливі сектори — церковний і сільський — не включено. Не зважаючи на те, на нарадах запропоновано глибоко обдуманий погляд на українську мову й культуру в обставинах після проголошення незалежности.

Наради старійшин були одним з кроків на шляху до обдумання, що потрібне для виготовлення нової лектури на рівні старшої початкової освіти. Міцуко Оіші, педконсультант та ведуча зборами, звернула увагу учасників, що діти того віку ще радо вивчають мову й засвоюють культурні цінності. Обговорено і питання, які саме культурні цінності діти повинні засвоювати на порозі юнацтва.

При перевірці готових текстів і при написанні нових треба зробити певні заходи, щоб оцінити потреби. Тому й проводиться перегляд існуючої лектури, щоб установити, що побажане в лектурі для старших учнів початкових кляс. Для того відбудуться інтерв'ю з учителями, батьками й учнями.

Найновіші дослідження про лектуру другою мовою

Д-р Оленка Білаш опрацьовуватиме учительський довідник, у якому, зокрема, розглядатиметься питання лектури в старших початкових клясах. Розпочато пошук найновішої наукової літератури про лектуру другими мовами. Христина Кей, учителька IV-V кл. української двомовної програми в школі ім. о. Кеннета Кернза в Шервуд-Парку, очолює проєкт оцінення потреб і найновішої літератури про лектуру другими мовами.

Дальші дослідження про українську мову розпочато при допомозі професорів Наталії Пилип'юк та Олега Ільницького (Відділ слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського університету). Українські тексти будуть розглянені, щоб визначити основний український лексикон. Матеріяли серії «Нова» тоді будуть перевірені, щоб встановити, до якої міри вони віддзеркалюють той основний словесний фонд. Граматичний зміст серії «Нова» аналізується, щоб опрацювати відповідну граматику для програми. Юрій Гавриш, докторант Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень використовує комп'ютерні конкорданційні програми для аналізи текстів «Нова» і складе звіт про граматичну сторінку програми.

Матеріяли випробовуватимуться у вибраних клясах у 1994—95 р., а в школах — у 1995—96 р.

Щоб мрія стала дійсністю: Роля українсько-канадських фундацій у виготовленні україномовних навчальних матеріялів

Виготовлення ефективних та привабливих матеріялів для навчання української мови — коштовна справа. Багато мрій у цьому секторі не вдалося здійснити через брак фінансів. На щастя, програма «Нова» має підтримку кількох важливих партнерів. По-перше, Альбертське міністерство освіти та низка урядів Альберти забезпечили підтримку для розвитку матеріялів програми «Нова». Завдяки цій підмозі можна було виготовити матеріяли, які уможливлювали ефективне навчання української мови. З появою цих матеріялів, розгорталася програма підготовки вчителів, які випробовували цю програму в клясах. Ця підготовка вчителів відбувалася також і в інших провінціях та в США. Таким чином, опрацювання нової програми та засобів завдячується низці урядів Альберти та працівникам Міністерства освіти.

Виданням і опрацюванням навчальних матеріялів зайнявся Методичний кабінет української мови. І тут матеріяльна допомога низки установ відіграла критичну ролю. МКУМ був створений 1987 р. Клюбом українських професіоналістів і підприємців Едмонтону (КУППЕ) через вічний фонд із Фонду підручників. Від постання МКУМ клюб постійно забезпечував поважну частину витрат на видання навчальних матеріялів. Від 1974 р. КУППЕ займався видаванням серії «Тут і там», перших підручників української двомовної програми. Уміло розпоряджаючись інвентарем, клюб заробив досить капіталу, щоб заснувати МКУМ як видавництво. КУППЕ через Комітет фонду підручників дальше розпоряджається інвентарем серії «Тут і там», а зароблені гроші оплачують частину коштів друку серії «Нова». Клюб також

Директор МКУМу Маруся Петришин отримує чек на суму 22 300 дол. від Тараса Боцюркова, президента Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону, для видавничої програми «Нова», 16 березня 1995 р.

має харитативне відділення, Альбертську фундацію української освіти, яка збирає гроші на стипендії та інші педагогічні заходи.

Українсько-канадська фундація ім. Тараса Шевченка (УКФТШ) зобов'язалася на довготермінову матеріяльну підтримку цієї видавничої програми. Вона допомогла опрацювати «Нову» 2 і 3. УКФТШ була створена під егідою Конґресу українців Канади, щоб поширювати, заохочувати, розвивати й зберігати українську культуру в Канаді. Її осідок у Вінніпезі.

Канадська фундація українських студій (КФУС) почала допомагати видавничій програмі «Нова» в 1990 р. Дотепер, вона допомогла видати «Нову» 2 і 3 та асиґнувала поважні фонди на наступні три роки. КФУС створено 1974 р. заходами Федерації клюбів українських професіоналістів і підприємців Канади. Одне з її завдань — сприяти розвиткові української мови, літератури, історії, суспільних наук, релігійних досліджень, мистецтва, бібліотекознавства й вишколу вчителів. Її осідок знаходиться в Торонті.

Фінансову допомогу на видання «Нови» 1 також одержано від Державного департаменту багатокультурности. У ці часи скорочень фондів роля українсько-канадських фундацій стала особливо важлива. Саме фундації уможливили видання «Нови».

Видано матеріяли «Нови» 3

Діялоги й повтор-імітації «Нови» 3 надруковано в жовтні 1994 р. Протягом 1994—95 навчального року появляться інші матеріяли для III кл. Марко Мальований працював з ілюстраторами над оформленням та ілюструванням лектури для III кл. Галя Цар перевірила ілюстрації, щоб запевнити, що вони підходять до тексту.

У грудні 1994 р. появився «Комплекс матеріялів до навчальних розділів». Пробні версії «Діялогів і повтор-імітацій», «Книжки вправ» та «Комплекси матеріялів до навчальних розділів» «Нови» 4, 5 та 6 можна замовляти в МКУМ.

Цілий комплект матеріялів «Нова» 1 уже появився. Із серії «Нова» 2 уже можна набути: «Діялоги», «Повтор-імітації», «Вірші й ребуси», «Настільні ігри» та сім розповідей для розвитку мови й понять.

Практикум учителів у Чікаго

26 і 27 березня 1994 р., у школі св. о. Миколая в Чікаґо відбувся практикум «Нова», в якому взяли участь 28 учителів. Цей практикум зорганізували Асоціяція українських професійних учителів у Чікаґо та Рідна школа при парафії св. о. Миколая під проводом Ірини Гаєцької.

Практикум проводили д-р Оленка Білаш, Дарія Дяковська, Ганна Біско та Ірина Гаєцька. Протягом двох днів вони представляли засади двомовного навчання, засади серії підручників української мови «Нова», перегляд усіх складників цієї програми та навчання грамоти.

При кінці практикуму учасники у запитниках висловили вдоволення різноманітністю показаних матеріялів і високо оцінили фаховість і ентузіязм викладачів. Чимало учасників уважали, що їхнє знання методики зросло, а також вони побачили, яким творчим і захоплюючим може бути навчання в клясі.

Серед порад, як поліпшити серію були такі: звернути більше уваги на сучасну українську мову і що матеріял повинен бути менш насиченим.

Двадцятиліття двомовної програми в Альберті

1994 року українська двомовна програма святкувала двадцятиліття. У вересні 1974 р. 125 учнів вписалися до I кл. у вісьмох едмонтонських школах у перший день української двомовної програми. Восени 1977 р. українська двомовна програма перейшла зі статусу пробного проєкту на постійну програму, яку розширено на IV, V та VI кл.

Програму створено завдяки активній співпраці комітету багатокультурности Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону. Цей комітет розгорнув широку кампанію політичного тиску та переговорів з провінційним урядом, Міністерством освіти та шкільними радами про введення двомовної програми. Нині програма доведена до XII кл. в чотирьох шкільних районах. Кількість учнів уже протягом багатьох років дорівнює 1300-1400. Програму закріплено завдяки праці багатьох учителів, адміністраторів, батьків і громадських організацій. Чимало учнів успішно закінчили програму.

Скорочення бюджету в Альберті

Наслідком скорочень бюджету на освіту в Альберті, фонди, визначені шкільним радам на навчання мов у двомовних програмах, зменшилися на 7 відсотків. Виробництво українських матеріялів передано в приватні руки. МКУМ, який отримав контракт на виготовлення матеріялів «Нова», складає звіти Міністерству освіти Альберти. Найповажніші збитки зазнала програма дитячих садків, де програму скорочено на 50 відсотків і цілком усунено дотації на транспорт.

Новини з педагогічної мережі

З жалем повідомляємо, що Галя Яремко померла 17 липня 1994 р. Яремко працювала в Міністерстві освіти Альберти над розробкою матеріялів від 1987 р. Від квітня 1994 р. вона продовжувала свою працю в МКУМі. Її колеги боляче відчувають її відсутність.

Зимою 1994 р. Ярослав Глинський (Інститут прикладних проблем механіки та математики Національної академії наук України, Львів) приїхав до КІУСу в рамках наукового обміну. Під час свого побуту він показував педагогам, як деякі його початкові комп'ютерні програми можна використати для навчання мови. Це був унікальний показ використання української як мови навчання у комп'ютерному програмуванні.

МКУМ уклав угоду з д-ром Томасом Нелсоном, який має опрацювати зорову українську абетку. Д-р Томас Нелсон та професор Хорхе Фраскара підібрали різні фактури тла для кожної літери абетки. Ці фактури мають прискорити засвоєння української абетки.

Влітку 1994 р. студентка Олександра Бурггардт працювала в МКУМі. Вона вводила в базу даних інформації, зібрані за допомогою запитника про всі українські школи й курси в Канаді. При допомозі цього опитування можна буде видати довідник усіх україномовних шкіл і програм у Канаді на початковому й середньому рівні. Ті, що відповіли на запитник, одержать безплатно книжку з серії «Нова 2» — «Розповіді для розвитку мови й понять», а також попередній список шкіл. Катерина Енслен розсилатиме доповнюючі запитники, щоб зібрати точніші дані. Згодом МКУМ постарається зібрати подібні дані про школи в Англії, США й Австралії.

Гості з Білостоку в МКУМі

Ідучи назустріч проханню д-ра Стаха Забєльського, віце-декана з досліджень Педагогічного й психологічного факультету Білостоцького відділення Варшавського університету, Методичний кабінет української мови прийняв д-ра Єжи Нікіторовича, декана з досліджень, та Дороту Місєюк, дослідницю катедри теорії педагогіки. Гості висловили зацікавлння працею Методичного кабінету української мови, а зокрема серією розвитку української мови «Нова», та багатокультурною освітою.

Під час їхніх відвідин д-р Оленка Білаш відчитала особливу лекцію українською мовою про теоретичні підстави програми «Нова» та обговорила її можливе застосування до навчання білоруської мови. Представники Міністерства освіти Альберти Іван Соколовський та Ремон Ламуре обговорили з гостями чотири зразки мовного навчання в Альберті — франкомовний, двомовний, занурення та предметний — а також правничі, політичні й адміністративні проблеми пов'язані з ними. Працівники Католицької шкільної ради Едмонтону Катруся Сосновська та Едмунд Лавасер продискутували з гістьми різні питання упровадження двомовних програм у життя: підбір учителів, розроблення програми та засобів, настрій у клясі та школі.

Відвідини українських двомовних кляс у школах св. Мартина та св. Кевіна і польських кляс у школі св. Василія дали гостям нагоду поговорити з учителями та учнями, які беруть участь у програмах. Під час зустрічі з д-ром То Сві-Гін, директором Центру міжнародньої освіти при Педагогічному факультеті Альбертського університету, д-р Нікіторович подарував примірник Річника міжкультурної освіти, який видає Білостоцьке відділення Варшавського університету. Білостоцький педагогічний факультет працює над релігійними й етнічними питаннями східніх регіонів Польщі, де дальше існують автохтонні культури.

Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків

Програма дальше працює як довідковий осередок про сучасну Україну через інтерв'ю та комюніке по телебаченні і радіо й у пресі. Д-р Зенон Когут написав статті на тему «Україна в 1993—94 рр.» для річників енциклопедій «Collier's» та «Funk and Wagnalls».

Дослідча праця програми зосереджена на українсько-російських відносинах. Вона влаштувала групові дискусії на цю тему під час річних зборів Канадської асоціяції славістів та Американської асоціяції сприяння славістиці, що відбулися 1993 р. У співпраці з Інститутом ім. Гаррімана при Колюмбійському університеті та Семінарем східньоевропейської історії Кельнського університету, програма розпочала чотирирічне вивчення українсько-російських контактів. Фінансову підтримку на цей проєкт отримано від Національного фонду гуманітарних наук (США) та Фонду ім. Александра фон Гумбольдта (Німеччина). Ця фінансова допомога уможливить участь більше 80 україністів та русистів у низці конференцій з конкретних проблем українсько-російських відносин. (Звіти з роботи перших трьох конференцій поміщені у цьому числі «Бюлетеня».)

Програма випустила два видання:

1. Всеволод Наулко, Ростислав Сосса та Ігор Винниченко, «Ukrainians of the Eastern Diaspora: An Atlas», у перекладі Сергія Ціпка та Мирослава Юркевича.
2. Сергій Ціпко, «Ukrainians in Russia: A Bibliographic and Statistical Guide» (довідник №55).

Дейвид Марплз — новий директор Програми ім. Стасюків

У вересні 1994 р. д-ра Дейвида Марплза, професора Відділу історії та клясики Альбертського університету, призначено директором Програми ім. Стасюків. Посада звільнилася, коли д-р Зенон Когут став директором КІУСу.

Д. Марплз здобув звання доктора у Шефілдському університеті в Англії. Він написав чотири книжки; дві з них присвячені чорнобильській катастрофі, а найновіша — «Stalinism in Ukraine in the 1940s» (Видавництва Макміллана та Альбертського університету, 1992). Його статті появлялися у таких журналах, як «Slavic Review», «Post-Soviet Affairs», «Soviet Studies» та «Canadian Slavonic Papers». Д-р Марплз є почесним опікуном Інституту суспільства й людства при Саскачеванському університеті, член управи Канадської асоціяції славістів та член редколегій «Nationalities Papers» та «Post-Soviet Geography». Він одержав у 1993 р. грамоту признання Альбертської провінційної ради Конґресу українців Канади за свої українознавчі праці. Його перший проєкт під егідою Програми ім. Стасюків є «Історичний словник України» для Видавництва «Скеркров».

У рамках програми ім. Стасюків д-р Марплз постановив видавати місячний аналітичний бюлетень головних проблем сучасної України, який призначений у першу чергу для преси, урядів та наукового світу. Протягом останнього року він написав дванадцять статтей у рамках програми для британської фірми «Оксфорд Аналітика».

Програма дослідження українських церков

Канадський інститут українських студій розпочинає збірку коштів для відкриття нової програми дослідження українських церков. Потреба в подібній міжконфесійній дослідчій програмі відчувається вже довший час, особливо з періоду святкування 1000-ліття хрещення України-Руси та початків релігійного відродження в Україні.

Запроваджуючи міжконфесійну програму дослідження українських церков при світській установі, КІУС хоче зробити свій внесок у справу духовного поєднання українців як в Україні, так і діяспорі. Програма створюється за ініціятивою та при активній підтримці відомого знавця та дослідника української греко-католицької і православної церков, професора Карлтонського університету в Оттаві Богдана Боцюркова. Професор Боцюрків прийняв рішення передати в дар КІУСові для заснування програми свою багатотомну бібліотеку й архів. Колекція

проф. Боцюркова, збиранню якої він присвятив більшу частину свого життя, включає унікальні видання та документи з історії та сучасности українських церков, в т.ч. закритих архівів Компартії та КДБ. Колекція проф. Боцюркова служитиме основою для дослідчої частини програми.

До числа головних питань, які має досліджувати програма, належить вивчення ролі українських церков у процесі формування української нації, історія церков в Україні, питання церковно-державних відносин, історія і сучасний стан українських церков у діяспорі й особливо в Канаді. Нова програма має проводити самостійні дослідження, сприяти дослідам та виданню праць інших науковців з питань релігієзнавства.

Першим видавничим проєктом програми має стати переклад та видання в українській мові збірки статтей проф. Боцюркова з історії Української автокефальної православної та Греко-католицької церков. Цей проєкт здійснюється спільно з Інститутом української археографії Національної академії наук України в Києві. На черзі також інші видання з історії церков і церковних рухів в Україні.

За сучасних умов скорочення бюджету Альбертського університету і КІУСу, як мінімум, на чверть, реалізація розпочатої програми дослідження українських церков буде можлива тільки при фінансовій підтримці української громади. Просимо Вас підтримати міжконфесійну програму дослідження українських церков.

Підтримуйте нову Програму дослідження українських церков при Канадському інституті українських студій

У 1994 р. Канадський інститут українських студій розпочав Програму дослідження українських церков, щоб науково представити український релігійний досвід напередодні другого тисячоліття християнства в Україні. Дослідчу базу програми забезпечив д-р Богдан Боцюрків, професор Карлтонського університету в Оттаві, який передає свою унікальну бібліотеку й архів КІУСові. З огляду на важливість цієї дослідчої програми, КІУС оплачує її тепер зі свого бюджету, переносячи на це фонди з інших проєктів. Та майбутнє програми залежить від жертвенности української громади. КІУС закликає українців усіх віровизнань уможливити розвиток цієї дослідчої програми своїми щедрими пожертвами. І так ваше ім'я може увіковічнитися в історії української науки.

Якщо ви пожертвуєте:

1 000 000 дол. — Центр дослідження українських церков носитиме Ваше ім'я. (Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі носить ім'я жертводавця, який уможливив його заснування.)

500 000 дол. — Програма дослідження українських церков носитиме Ваше ім'я. (Програма вивчення сучасної України при КІУСі носить ім'я родини Стасюків, яка уможливила її заснування.)

50 000 дол. або більше — Вічний фонд, доходи якого допомагатимуть оплачувати Програму дослідження українських церков, носитиме Ваше ім'я.

20 000 дол. Ваше ім'я буде надруковане на титульній сторінці книжки, яка появиться завдяки коштам, пожертвуваним Вами. (У найближчих роках КІУС плянує видати низку книжок про історію українських церков. Ви можете вибрати те видання, яке Ви хочете фінансувати.)

Ваші щедрі дари можна складати КІУСові ратами протягом кількох років. Ви одержите податкову квитанцію за кожен внесок.

«Encyclopedia of Ukraine»

Як уже повідомлено в попередньому числі «Бюлетеня», останні три томи (III-V) «Encyclopedia of Ukraine» вийшли з друку в Торонті у вересні 1993 р. Після презентації в Торонті відбулися подібні заходи у Вінніпезі, Саскатуні, Едмонтоні й Ванкувері. На торонтській презентації проф. Данило Гусар Струк, головний редактор енциклопедії, одержав від Канадської фундації українських студій премію за найвище досягнення з українських студій. Енциклопедію тепло прийняли й вона добре продається.

Перед виїздом на дворічну відпустку, д-р Струк переорганізував бюро енциклопедії в Торонті для опрацювання покажчика до всіх п'яти томів і для осучаснення й виправлення її. Усі редактори погодилися доглядати свої ділянки й висилати до бюра нові дані чи зауважені помилки в п'ятьох томах. Число працівників бюра зменшено до одного редактора, який працює цілоденно, адміністратора бюра (чверть часу) та деяких принагідних помічників.

Протягом останнього року працівникам удалося опрацювати приблизно одну третину покажчика. Вони також опрацювали систему, яка дозволяє осучаснювати дані енциклопедії і реєструвати нові дані, що напливають від редакторів та з преси. Якщо не буде непередбачених ускладнень, покажчик повинен бути готовим в 1996 р.

Після випуску енциклопедії д-р Струк відбув низку зустрічей, щоб оголосити її та плянувати працю на майбутнє. В листопаді 1993 р. він радився з проф. Юрієм Ше-

Проєкт «EU-У»

Пожертви, за які буде виставлена квитанція до податків, можна висилати чеками, банковими або поштовими переказами, на адресу:

Canadian Foundation for Ukrainian Studies
2336A Bloor Street West, Suite 202
Toronto, Ontario
M6S 1P3
телефон: (416) 766-9630
факсмашина: (416) 766-0599

Канадській фундації українських студій

Так. Я хочу взяти участь у Проєкті «EU-У» й долучую пожертву в сумі
[ ] 480 дол.
[ ] _____ дол.,
щоб допомогти фундації вислати комплект/и «Encyclopedia of Ukraine» установі в Україні.
Раджу фундації вислати комплект такій установі:

Назва установи: _____

Місто: _____

Дані про мене:

Ім'я й прізвище: _____

Адреса: _____

_____

_____

Місто: _____

Провінція/Штат: _____

Поштовий код: _____ Телефон: _____

вельовим на тему енциклопедії та потреби її розповсюдження в Україні. Він також зустрівся з д-ром Миколою Жулинським, тоді віце-прем'єром України, щоб обговорити презентацію енциклопедії у Києві. У лютому 1994 р. д-р Струк взяв участь у зустрічі, яку влаштував владика Михаїл (Гринчишин), щоб обговорити можливість видання енциклопедії французькою мовою, а наступного місяця обговорив це саме питання з українським послом до Франції, Юрієм Кочубеєм. У травні й червні 1994 р. д-р Струк був в Україні гостем Національної академії наук України (НАНУ). Він подорожував до Сум, Харкова й Донецька, щоб розглянути можливості наукової співпраці. Він зустрівся з д-ром Ярославом Ісаєвичем, директором Інституту українознавства НАНУ у Львові, щоб обговорити симпозіюм про дальшу енциклопедичну працю та з д-ром Олегом Романовим, президентом Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, щоб розглянути можливість дальшої співпраці при опрацюванні доповнень до енциклопедії. Д-р Струк представив енциклопедію 2 червня в НАНУ в Києві. Того самого місяця він взяв участь у засіданні міжнароднього бюра «Енциклопедії фізики» в Києві й відвідав новостворений Інститут бібліографічних досліджень НАНУ в Києві та поділився з цими установами своїм досвідом щодо виготовлення біографічного словника.

13 жовтня 1994 р. д-р Струк зустрівся з д-ром Віталієм Кононенком, ректором Прикарпатського університету в Івано-Франківську, щоб продискутувати обмін студентів. 23 жовтня він був на бенкеті в честь Президента Леоніда Кучми в Рідо-гол (резиденція генерал-губернатора) в Оттаві. Повернувшись до Сарселю, д-р Струк 2 листопада взяв участь у поминальній панахиді в дев'яту річницю смерти д-ра Володимира Кубійовича. 11 грудня в нього взяв інтерв'ю проф. О. Шаблій, який працює над монографією про Кубійовича. 14 грудня він зустрівся з владикою Михаїлом (Гринчишином) та українським послом у Франції, щоб обговорити дальшу долю Сарселю.

Д-р Струк відбув наради з редколегією енциклопедії 22 лютого 1995 р., щоб обговорити дальшу працю. Від 24 до 27 лютого він узяв участь у редакційних нарадах міжнароднього бюра «Енциклопедії фізики» в Сарселі. 8 квітня 1995 р. він представив «Encyclopedia of Ukraine» українській громадськості Парижу в Бібліотеці ім. Симона Петлюри.

Проєкт «EU-У»

«Encyclopedia of Ukraine» для України

У вересні 1993 р. появилися останні три томи «Encyclopedia of Ukraine», і їх скоро почали розсилати по всіх кутках землі: до Европи, Азії, Африки, Австралії, Північної Америки.

Не було цілком сподіваним те, що «Енциклопедія» викличе таке жваве зацікавлення в самій Україні. Не тільки зацікавлення, але й бажання мати її. До Канадської фундації українських студій (КФУС), яка оплатила видання праці, напливають прохання з України від наукових установ вислати їм комплект. Вони щиро признаються, що не в стані заплатити за них.

Серед тих установ є університетські бібліотеки, академії та інші вчені установи, місцеві бібліотеки та бібліотеки публічних і громадських організацій.

Існує низка причин, чому їм потрібна «Енциклопедія». Вона, безумовно, найповніший, об'єктивний і найсучасніший того роду довідник, якого можна денебудь добути. Крім того, вона написана англійською мовою — мовою, яка постійно випереджувала російську як «мова міжнаціонального спілкування», отже є мовою, яку українці хочуть опанувати.

«Енциклопедія» — не тільки джерело даних про Україну. Це плід співпраці між Науковим товариством ім. Шевченка (НТШ) у Сарселі (Франція) та Канадським інститутом українських студій (КІУС) в Едмонтоні; остаточну редакцію виконано в Торонті. Її випустило престижне канадське наукове видавництво — Видавництво Торонтського університету. Видання здійснила канадська установа — КФУС.

Це поважний осяг української діяспорної науки, що в Україні стане доказом живучости української діяспори, зокрема в Канаді.

КФУС розробила програму, завдяки якій «Енциклопедія» стане доступною ученим і студіюючим в Україні. Ця програма — Проєкт «EU-У»: «Encyclopedia of Ukraine» для України.

Бажаючі брати участь у цьому проєкті можуть це зробити, подарувавши 480 дол. або більше для фонду. Це дозволить фундації вислати п'ятитомний комплект (а з картою та покажчиком місцевостей — це шість предметів) науковій установі в Україні. Кількакратні пожертви 480 дол. дозволять вислати більше, як один комплект.

Фундація знає про деякі установи, що хочуть придбати «Енциклопедію», але не про всі. Тому вона вітає пропозиції від жертводавців, котрим бібліотекам і установам в Україні треба вислати один або більше комплектів. Щедрі жертводавці, які допоможуть фундації відгукнутися на цю потребу, будуть відзначенні (на бажання жертводавця) й установа в Україні одержить ім'я мецената.

Декілька комплектів уже вислано до установ у Львові, Житомирі, Чернівцях, Києві й Харкові. У кожному більшому українському місті є чимало наукових або освітніх установ, отже треба багато праці, заки задовольняться всі потреби.

Основа для майбутнього

Мирослав Дяковський
президент
Канадської фундації українських студій

Роковини

Протягом двадцяти років від її заснування в травні 1975 р. Канадська фундація українських студій підтримувала українознавство в Україні й закордоном. Катедра українознавства в Торонтському університеті, катедра історії України в Йоркському університеті, Катедра української культури й етнографії ім. Гуцуляків в Альбертському університеті, Український центр засобів і розвитку при Коледжі ім. Ґранта МакЮвана в Едмонтоні та катедра українознавства в Манітобському університеті — їм усім допомогла фундація.

Фундація підтримала низку важливих проєктів Канадського інституту українських студій. Завдяки фінансовій допомозі фундації інститут міг опрацювати й видати англомовну «Encyclopedia of Ukraine». Фундація підтримує дальшу працю над енциклопедією, а також програму «Нова» — нову методологію навчання української мови дітей, завтрашніх студентів. Вона також зобов'язалася розпочати видання перекладу англійською мовою епохальної «Історії України-Руси» М. Ґрушевського, за яку взявся Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика.

З тих часів минуло двадцять років. За ті роки наступили зміни, різкі зміни в світі та в українській громаді в Канаді.

Демографічні зміни

Підсумки перепису населення 1991 р. стривожили багатьох в українсько-канадській громаді, бо вони виявили радикальні демографічні зміни.

Сьогодні, загалом, українською мовою володіють літні та люди похилого віку. Високий відсоток громади народився в Канаді. Чимало мають мішане національне походження. Менше половини належать до «традиційних» українських церков, тобто греко-католицької та православної, а з тих спільнот походить велика більшість українських громадських провідників.

Самозбереження

Раптом виринуло питання самозбереження громади, а тому роля й значення українознавства на вищому рівні набирає критичного значення. Такого ж значення набирають наукові осередки українських студій, а при господарській кризі вищої освіти — і ті установи, що матеріяльно їх забезпечують.

Зрив тяглости поколінь

У ранніх роках українського поселення в Канаді іміґранти привезли з собою знання України, її історії, традицій, звичаїв та культури. Батьки ділилися цим знанням з дітьми, навчаючи їх мови. Чимало з тих, що приїхали до Канади, самі брали участь у політичних подіях в Україні. У початкових роках ті, що народилися в Україні, були провідниками громади. Та з кожним новим поколінням особистий досвід ставав переказом з других чи третіх уст. Поступово втрачалися знання й мова. Урбанізація, мішані подружжя, розселення, міжпровінційна міґрація та інші чинники спричинилися до послаблення національної свідомости.

Приїзди нових хвиль іміґрантів не змогли припинити цього процесу. І тепер не виглядає, що приїзд нових іміґрантів з незалежної України допоможе цій справі.

Роля українських студій

Для української громади в Канаді українознавство стає й буде в майбутньому невід'ємним зв'язком з національним корінням.

Українські студії дадуть засоби (монографії, підручники, мовну й педагогічну методику і т.д.), якими користуватиметься громада з українознавчих питань і щоб допомогти зберегти свою окремішність. Ті, що навчають, і ті, що студентами вивчатимуть українознавчі предмети по університетах, будуть неоціненним багатством громади.

Значення для Канади

Але не тільки громада скористає. Українознавство важливе для цілої Канади.

Україна ступила на інтернаціональну арену. Канада мусить утримувати зв'язки з Україною в різних сферах інтернаціональних зв'язків, як дипломатія; культурні, педагогічні й наукові зв'язки; туризм; торгівля й фінанси; навіть військові справи. Канаді також потрібні кадри, що знають і розуміють Україну. Вони можуть дістати вишкіл тільки в сильних і всеохоплюючих українознавчих програмах у провідних канадських університетах.

Значення для України й світу

У цьому столітті дві світові війни прокотилися по Східній Европі; вона й досі залишається бочкою пороху.

Добрі зв'язки з сусідами й зі світом життєво важливі для України. Не менш вирішальним є те, щоб світова спільнота в своїх стосунках зі Східньою Європою, в якій Україна відіграє таку важливу ролю, базувала свої дипломатичні та інші постанови на солідному знанні історичних, господарських та культурних реалій. Україністика в Канаді й деінде є важливим чинником у розвитку потрібної та об'єктивної бази даних та неупередженого розуміння цих чинників.

Повноцінна ділянка науки

І для канадських університетів україністика має своє значення. Чи це мова, історія, література, етнографія чи будь-яка інша ділянка української цивілізації, чи в минулому, чи в сучасному, — усе це легітимні ділянки для студій та аспірантури. Україна та українці були й лишаються частиною людства, що мають відносини з іншими народами, беруть участь у подіях, які творять історію людства, роблять свій унікальний вклад у скарбницю людських цінностей.

Отже українознавство, як і всяка наукова ділянка, має своє місце в канадських університетах та програмах вищої освіти.

Без них канадський науковий світ не повноцінний.

Основа для майбутнього

Таким чином, українська спільнота в Канаді й Україні та науковий світ і тепер, і в майбутньому потребуватимуть українські студії. Зі свого боку, українські студії і тепер, і в майбутньому потребуватимуть підтримки таких установ, як Канадська фундація українських студій.

Київське бюро КІУСу

У 1992—93 р. науковий співробітник КІУСу Мирослав Юркевич заснував бюро КІУСу в Києві, яке має три основні завдання: готувати україномовні видання КІУСу до друку, наглядати за розподілом дослідчих дотацій та стипендій КІУСу в Україні і допомагати в реалізації проєктів Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика. Коли М. Юркевич повернувся до Едмонтону в жовтні 1993 р., київський історик Олександр Павлюк, який недавно успішно захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата історичних наук, приступив до праці в київському бюрі. О. Павлюк підготував декілька інститутських видань до друку. Він одержав стипендію, щоб вивчати політику США стосовно України після Першої світової війни, і працював три місяці (від середини квітня до середини липня 1994 р.) у Вашінґтоні над цим питанням. При кінці жовтня 1994 р. О. Павлюк прийняв однорічне призначення в Інституті «Схід-Захід» у Празі. Інший київський історик, д-р Георгій Касьянов з Інституту історії НАНУ, перебрав працю О. Павлюка. Д-р Касьянов — спеціяліст з історії української інтеліґенції та автор низки книжок на цю тему. Його найновіша праця — книжка про українських політичних дисидентів (1960—80-х рр.) — появилася на початку 1995 р. в київському видавництві «Либідь».

О. Павлюк доглядав уведення в комп'ютер та коректу довідника «Рада національностей Народного Руху України (1989—1993): Збірник документів», який опрацював голова Ради Олександр Бураковський. Ця праця появилася в Едмонтоні як № 54 у серії довідників Видавництва КІУСу в лютому 1995 р. Д-р Касьянов завершив розпочату О. Павлюком працю над книжкою д-ра Дмитра Степовика «Скульптор Михайло Паращук: Життя і творчість», яку надруковано в лютому 1995 р. Беручи до уваги, що поважна частина творчости Паращука була створена за чотири десятиліття, коли він жив у Болгарії, а також, що д-р Степовик є знавцем не тільки українського, але й модерного болгарського мистецтва, презентація книжки відбулася в болгарському посольстві в Києві.

Ще дві книжки появилися в лютому 1995 р. як спільне видання з Інститутом державного управління та самоврядування (яке очолює д-р Богдан Кравченко, колишній директор КІУСу) та видавництвом «Основи» в Києві. Перша — двотомні «Історичні есе» Івана Лисяка-Рудницького, видатного діяспорного історика, що тринадцять років викладав в Альбертському університеті й помер 1984 р. Це — перше видання в серії «Західня історіографія України», що появилося стараннями Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика; книжку зредаґував д-р Ярослав Грицак, директор Інституту історичних досліджень Львівського державного університету. За тим самим домовленням Видавництво КІУСу видало спільно «Кордони України: Історична перспектива та сучасний стан» Василя Боєчка, Оксани Ганжі та Бориса Захарчука, молодших наукових співробітників Інституту історії Національної академії наук України.

Продовжується підготовча робота над іншими виданнями. І О. Павлюк, і д-р Касьянов налагоджували контакти з тими, хто в Україні отримав дослідчі дотації й стипендії КІУСу та Центру ім. П. Яцика (більшість летючок про стипендії КІУСу та анкет розповсюджує в Україні Міжнародній фонд «Відродження»).

Діяльність працівників КІУСу

Душан Беднарський

Конференції

9—11 червня 1994 р. «Passio та Ерос у «Віршах на Страсті Господні» Дмитра Туптала», сорокова конференція Канадської асоціації славістів, Калґарі.

Взяв участь у конференції «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти» у Кельнському університеті (23—25 червня 1994 р. і 15—17 червня 1995 р.) та Колюмбійському університеті (13—15 листопада 1994 р.) як секретар конференції.

Публікації

Гість-співредактор спеціяльного випуску «Журналу українознавчих студій», присвяченого ранньомодерній Україні (т.17, № 1—2).

Андрій Горняткевич

Конференції

7 грудня 1993 р. «Передавання українських власних назв німецькою мовою» — на конференції «Передавання українських власних назв чужими мовами»; Інститут української мови та Інститут мовознавства Національної академії наук України в Києві.

28 травня 1994 р. «Віддзеркалення лірницько-кобзарського побуту в лебійській мові» — на конференції «Дзвени, бандуро, в козацькому краю» у Дніпропетровську; Інститут народної творчости, Міністерство культури України. Виступив (солоспів у власному супроводі на бандурі) на концерті кобзарського мистецтва.

29 червня 1994 р.«Стан бандури в сучасній Україні» — на українознавчій конференції; Іллінойський ун-т в Урбані (США).

17 листопада 1994 р. взяв участь у праці Правописної комісії в Національній академії наук України у Києві, яку скликав Кабінет Міністрів України 15 червня 1994 р.

Доповіді

13 жовтня 1993 р. «Таємні мови». Семінар Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського ун-ту.

3 грудня 1993 р. «Петриківський розпис». Слово на відкритті виставки в Українсько-канадському архіві-музею Альберти в Едмонтоні.

17 лютого 1994 р. «Українська культура». Дві лекції в молодшій середній школі Кіларні в Едмонтоні.

3 березня 1994 р. «Тіні забутих предків»: Фільм і за фільмом». Вступ до показу кінофільму тієї ж назви Українською студентською спілкою Альбертського ун-ту.

12 травня 1994 р. «Історія бандури». Лекція в середній школі Пресв. Богородиці у Веґревілі (Альберта).

7 липня 1994 р. «Купальські святкування». Українська студентська спілка Альбертського ун-ту.

18 січня 1995 р. «Вигляди на новий український правопис». Семінар Відділу слов'янських і східньоевропейських досліджень Альбертського ун-ту.

10 лютого 1995 р. «Майбуття української етнічної ідентичности в Канаді». Українська студентська спілка Альбертського ун-ту.

Публікації

«Українсько-лебійський словник». *Бандура* 45—46 (1993): 29—36.

«Лебійсько-український словник». *Бандура* 45—46 (1993): 37—42.

«Віддзеркалення лірницько-кобзарського побуту в лебійській мові». *Бандура* 49—50 (1994): 8—14.

«Дзвени, бандуро, в козацькому краю». *Бандура* 49—50 (1994): 31—34.

«А.М. Бобир». *Бандура* 49—50 (1994): 35—38.

«Кобзарська слава Зіновія Штокалка». *Народна творчість та етнографія* 5—6 (1994): 70—2.

Відзначення

Вибраний дійсним членом Української вільної академії наук у Канаді та членом Спілки композиторів України й Всеукраїнської музичної спілки.

Богдан Клід

Публікації

«До історії «Нової ери»: Неопублікований лист Володимира Антоновича до Олександра Барвінського». *Записки Наукового товариства ім. Шевченка* (Львів), має появитися.

Рецензії

George S.N. Luckyj, *Young Ukraine: The Brotherhood of Saints Cyril and Methodius, 1845-1847.* (Оттава: Видавництво Оттавського університету, 1991), *Журнал українознавчих студій*, т. 18, № 1—2 (літо-зима 1993): 247—8.

Michael F. Hamm, *Kiev: A Portrait 1800-1917.* (Прінстон: Видавництво Прінстонського університету, 1993), *Canadian Slavonic Papers*, т. 35, № 3—4 (1993): 418—20.

Зенон Когут

Конференції

19—22 листопада 1993 р. «Українська політична культура та російська імперсьна думка при кінці XVIII-початку XIX ст.». Також головував і був коментатором на сесії п. н. «Післярадянські події в Україні й Росії: З порівняльного

погляду». Національна конвенція Американської асоціації сприяння славістиці, Гонолулу.

12—13 травня 1994 р. «Щоб Збройні сили України були українськими: Роля національних (нерадянських) військових традицій». Конференція присвячена військовим традиціям в історії України та їх ролі в побудові Збройних сил України, яку влаштував Український науковий інститут Гарвардського університету та Університет національної оборони.

4 червня 1994 р. «Перегляд канадської закордонної політики супроти України». Зізнання перед спільним комітетом Сенату й Палати Громад у справі перегляду канадської закордонної політики.

9 червня 1994 р. «Політичні й культурні чинники російсько-українського контакту». Конференція з нагоди 40-літнього ювілею Канадської асоціації славістів, Калґарі.

23—25 червня 1994 р. «Зустріч з Росією: Культурні тенденції та політичні погляди в ранньомодерній Україні». Конференція «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти», перша сесія, Кельн, Німеччина. Також співорганізатор конференції.

13—15 листопада 1994 р. «Роздуми над українсько-російськими контактами в ранньомодерному періоді». Конференція «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти», друга сесія, Нью-Йорк.

17 листопада 1994 р. Участь у «круглому столі» «Переосмислення російської історії: Чи історія України має місце в дослідженні історії Росії?», конвенція Американської асоціації сприяння славістиці у Філядельфії.

24—25 березня 1995 р. «Щоб Українські збройні сили стали українськими», політологічний семінар Саскачеванського університету; «Історія як бойовище в російсько-українських відносинах», щорічна лекція Інституту Петра Могили на спілку з Коледжем св. Томи Мура в Саскачеванському університеті; «Українознавство в Канаді та КІУС», Інститут Петра Могили.

28—30 квітня 1995 р. Конференція «Україністика в Канаді 1995 р.: Будування майбутнього», доповідь на тему «Україністика в Канаді: Провідницька роля КІУСу».

Публікації

«Belarus, Russia, and Ukraine from the Sixteenth to the Eighteenth Century: An Agenda for the Study of Politics», *Журнал українознавчих студій*. т. 17, № 1—2 (літо-зима 1992), ст. 3—28 (появилося 1994 р.).

«Białorus, Rosja i Ukraina od XVI po XVIII wiek. Ich stosunki polityczne. Tematy do dyskusji», *Między Wschodem a Zachodem: Rzeczpospolita XVI-XVIII w.* Варшава, 1993, ст. 13—20.

співредактор «Early Modern Ukraine». Спеціяльний випуск «*Журналу українознавчих студій*». т. 17, № 1—2 (літо-зима 1992), появився 1994 р.

«History as a Battleground: Russian-Ukrainian Relations and Historical Consciousness in Contemporary Ukraine», *The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia*. Армонк (Н.Й.), 1994, ст. 123—45.

«Reviewing Canadian Foreign Policy on Ukraine: Testimony». *Minutes of Proceedings and Evidence of the Special Joint Committee of the Senate and of the House of Commons on Reviewing Canadian Foreign Policy*. Оттава, 1994, ст. 3—25.

«Ukraine». *1994 International Year Book: Collier's Encyclopedia*. Нью-Йорк, 1994, ст. 515—17.

«Ukraine». *Funk & Wagnalls New Encyclopedia Yearbook*. Нью-Йорк, 1994, ст. 416—17.

«Ukraine». *1995 International Year Book: Collier's Encyclopedia*. Нью-Йорк, 1995, ст. 449—50.

Дейвид Марплз

Конференції

Вересень 1994 р.: Лекції про Україну на літньому семінарі Українського наукового інституту Гарвардського університету; державним урядникам США у Ленглі (Вірджінія); Вашінґтонській групі у Вашінґтоні; консультація для американського посла до Білорусії Кенета Яловіца в Інституті закордонних відносин Державного департаменту США.

Жовтень 1994 р. Доповідь на Чорноморській конференції Інституту ім. Гаррімана Колюмбійського університету та головування на сесії про довкілля.

Лютий 1995 р. Доповідь «Українсько-російські відносини в сучасну пору», Школа слов'янських і східньоевропейських досліджень Лондонського університету.

Травень 1995 р. Головний промовець «Київського зв'язку», збіркового заходу Фундації «Канада-Україна» Коледжу ім. Ґранта МакЮвана, Едмонтон (Альберта).

Публікації

«Kuropaty: The Investigation of a Stalinist Historical Controversy», *Slavic Review* (літо 1994).

«Ukraine's Economic Performance in 1994», *Post-Soviet Geography* (жовтень 1994).

статті «Belarus», «Leonid Kuchma», «Alyaksandr Lukashenka» та «Ukraine» в *Encyclopedia Britannica Book of the Year 1994.*

«Ukraine, Russia, and the Problem of Crimea», *Nationalities Papers* (весна 1995, разом з Дейвидом Дюком).

Сергій Плохій

Конференції

14 лютого 1994 р. «Нові методи в історичних дослідженнях», Історичний факультет Київського університету ім. Т. Г. Шевченка.

17 лютого 1994 р. «Божественне право гетьманів: Богдан Хмельницький та легітимація гетьманської влади в Україні», науковий семінар Інституту української археографії Національної академії наук України, Київ.

13 травня 1994 р. «Cossacks and the Crimea: Russian-Ukrainian Territorial Disputes», Університет штату Каліфорнія у Нортріджі.

18—21 травня 1994 р. «Between Moscow and Rome: The Strug-

gle for the Greek-Catholic Patriarchate in Ukraine», Міжнародня конференція «Релігія та конфлікт», Арма, Північна Ірляндія.

9 червня 1994 р. «Legal Ideas of the Pereiaslav Treaty (1654)», конференція Канадської асоціації славістів, Калґарі.

23—25 червня 1994 р. «Pereiaslav 1654: Legal Ideas and Visual Arts», Міжнародня конференція «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російські контакти», Кельн, Німеччина.

28 вересня 1994 р. «Подолати минуле: Перспективи відокремлення церкви від держави в Україні», Міжнародня конференція «Свобода віровизнання, церква і держава в Україні», Київ.

1—6 лютого 1995 р. «Богдан Хмельницький та Берестейська Унія», Берестейські читання, Львів, Дніпропетровськ та Київ.

29 квітня 1995 р.: «Ukrainian Studies in Canada and Ukraine», конференція «Українознавство в Канаді 1995 р.: Будування майбутнього», КІУС, Едмонтон.

Публікації

Книги

Історія церкви та релігійної думки в Україні. Кн. 3: Кінець XVI—середина XIX століття. (Київ: Видавництво «Либідь», 1994.) 336 ст. (Співавтор: О. Крижанівський).

Місто на Самарі. (Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет, 1994.) 64 стор. (Співавтори: Ю. Мицик та Н. Мосьпан).

Статті

«The Symbol of Little Russia: The Pokrova Icon and Early Modern Ukrainian Political Ideology», *Журнал українознавчих студій* 17, № 1—2 (літо-зима 1992): 171—88.

«Historical Debates and Territorial Claims: Cossack Mythology in the Russian-Ukrainian Border Dispute», *The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia* (=*The International Politics of Eurasia*, т. 1; Армонк (Н.Й.) та Лондон (Англія), 1994): 147—70.

«Ukraine and Russia in their Historical Encounter (Remarks on Mikhail Dmitriev's Review)», *Canadian Slavonic Papers* 35, № 3—4 (вересень-грудень 1993): 335—44.

«Від Якова Суші до Атанасія Великого (Огляд видань римських джерел з історії української церкви)», *Український археографічний щорічник*, вип. 2 (1993): 6—14.

Рецензії

«Шляхетському роду нема переводу? Кілька думок з приводу книжки Наталі Яковенко «Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст.», *Сучасність*, № 3 (1994): 166—7.

Sabrina Petra Ramet, ред., *Protestantism and Politics in Eastern Europe and Russia: The Communist and Post-Communist Eras* (Дурам і Лондон: Видавництво університету Дюк, 1992), *German Politics and Society* 31 (весна 1994): 130—32.

Sabrina Petra Ramet, ред., *Religious Policy in the Soviet Union.* (Кембрідж: Видавництво Кембріджського університету, 1993), *Canadian Slavonic Papers* 35, № 3—4 (вересень-грудень 1993): 425—7.

Франк Сисин

Конференції

9—12 вересня 1993 р. Організатор «Ідеї й представлення», групової дискусії під час конференції «Погляди, установи та переживання царської Росії». Інститут ім. Кеннана, Вашінґтон.

19—22 листопада 1993 р. «Українські джерела російської історичної й національної свідомости» — на груповій дискусії «Політична культура й ідентичність у ранньомодерній Україні та Росії» на конвенції Американської асоціяції сприяння славістиці в Гонолулу (Гаваї, США). Брав участь у груповій дискусії «Переклад «Пам'ятників»: Проєкт Грушевського в Центрі ім. Яцика та Гарвардська бібліотека раннього українського письменства», яку влаштувала Американська асоціяція україністів.

23—25 червня 1994 р. «Росія в українській історичній літературі на переломі XVII—XVIII ст.» на конференції «Українсько-російські контакти», Кельнський університет. Також співорганізатор конференції.

30 вересня 1994 р. «Сучасний стан православ'я в Україні» на конференції «Свобода віровизнання, церква і держава в Україні» в Києві.

1 жовтня 1994 р. дискутант на «Берестейських читаннях» Інституту історії церкви у Львові.

19—20 жовтня 1994 р. «Українська національна історія та Михайло Грушевський», Центр дослідження Росії та Східньої Европи Каліфорнійського університету в Берклі та Центр російських і східньоевропейських досліджень Станфордського університету.

13—15 листопада 1994 р. «Українсько-російські відносини в ранньомодерному періоді: Історія й національна свідомість», «Українсько-російські контакти», Колюмбійський університет.

17 листопада 1994 р. участь у засіданнях «круглого столу» «Переосмислення російської історії: Чи історія України має місце в дослідженні історії Росії?», конвенція Американської асоціяції сприяння славістиці у Філядельфії.

6 квітня 1995 р. «Проєкт перекладу Грушевського», «круглий стіл» української мови Конґресової бібліотеки.

7 квітня 1995 р. «Етнічні меншості в Україні», групова дискусія «Етнічні відносини в Казахстані та Україні», Форум серії політики VIII відділення Державного департаменту у Вашінґтоні, який влаштували Інститут ім. Кеннана та IREX.

8 квітня 1995 р. «Історичні традиції та безпека України» на міжнародній конференції «Питання безпеки в новій Україні», Єльський університет.

21 квітня 1995 р. «Голод в Україні 1932-33 рр.: Роля української діяспори в дослідженнях і виданнях» на сесії «Геноцид вірмен та інші геноциди XX ст.» на Міжнародній конференції з проблем геноциду, яку зорганізувала Національна комісія відзначення вісімдесятиріччя геноциду вірмен (Єреван).

Публікації

Співредактор-гість спеціяльного випуску «*Журналу українознавчих студій*», присвяченого ранньомодерній Україні (т. 17, №1—2, літо-зима 1992 р.)

«The Khmelnytsky Uprising and Ukrainian Nation-Building», *Журнал українознавчих студій*, т. 17, №1—2 (літо-зима 1992): 141—70.

«A Speech before the Tsar: Adam Kysil's Oration on August 28, 1647 (N.S.)» у кн. *Między Wschodem a Zachodem. Rzeczpospolita XVI-XVIII w. Studia ofiarowane Zbigniewowi Wójcikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin* (Варшава, 1993), 133—42.

«З історії польсько-українських стереотипів», *Україна—Польща: Історична спадщина і суспільна свідомість* (Київ, 1993), 18-23 (= *Польсько-українські студії* I).

«'There is no Rus', There is Only Poland and Muscovy': The Muddying of Stereotypes in Andrzej Kępiński's *Lach i Moskal*», *Журнал українознавчих студій* 18, № 1—2 (літо-зима 1993): 217—23.

Данило Гусар Струк

Конференції

8-9 жовтня 1993 р. Симпозіюм «Україна: Два роки незалежности» в Йоркському університеті, прокоментував доповідь Івана Дзюби «Політика й розвиток культури».

19-22 листопада 1993 р. Організував четверту сесію про український модернізм на конвенції Американської асоціяції сприяння славістиці, що відбувалися в Гонолулу (Гаваї, США) і відчитав доповідь «Леся Українка та перспектива естетицизму»; взяв участь у дискусії про сучасну українську літературу на тій же конвенції.

Публікації

Головний редактор, «Encyclopedia of Ukraine», тт. 3—5 (Торонто: Видавництво Торонтського університету, 1993). Автор численних підписаних статтей про літературні постаті та великої статті про українську літературу, 3: 143—50.

«НТШ і Encyclopedia of Ukraine» у *Від Наукового товариства ім. Шевченка до Українського вільного університету: Міжнародна наукова конференція (Пряшів-Свидник, 12—15 червня 1991)*. (Київ-Львів-Пряшів-Мюнхен-Париж-Нью-Йорк-Сідней, 1992): 202—4.

«A Novel About Human Destiny, or the Andiievska Chronicle», *Журнал українознавчих студій* 18, № 1—2 (літо-зима 1993): 151—60.

«Тупик або «Вальдшнепи» М. Хвильового», *Євшан зілля* 7 (1993-4): 47—52.

«Самі струмки — надземні і підземні», *Нові дні* 45 (вересень-жовтень 1994): 40—42.

«***» (Коментар на культурну політику України у відповідь на заяву міністра культури Івана Дзюби від 8-9 жовтня 1993 р.), *Молода Україна* № 421 (вересень-жовтень 1993): 13—14.

Рецензія: Léonide Pliouchtch, *Ukraine: à nous l'Europe!* (Париж: Editions du Rocher, 1993). *Нові дні* 44 (вересень 1993): 30-32.

ІСТОРИЧНІ ЕСЕ в двох томах

Іван Лисяк-Рудницький

упорядник Ярослав Грицак

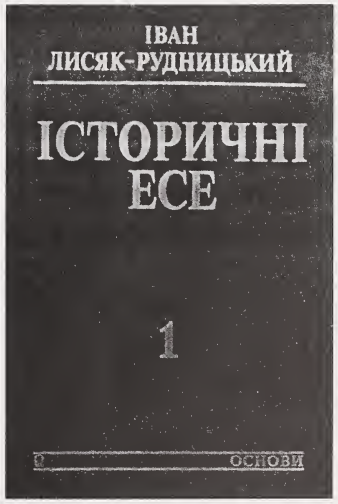

Іван Лисяк-Рудницький (1919—1984) був одним з найвидатніших істориків новітньої України. Головні теми його писань — інтелектуальна історія та розвиток української політичної думки. Цей збірник містить його найважливіші есе, а також вступний нарис Омеляна Пріцака, передмову й коментарі упорядника Ярослава Грицака, директора Інституту історичних досліджень при Львівському університеті.

Це видання — перший випуск нової серії, «Західна історіографія України», що її спільно видаватимуть Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика при Канадському інституті українських студій, Інститут української археографії Національної академії наук України та Інститут історичних досліджень при Львівському університеті.

Двотомне видання в твердій оправі (том 1: xxiii, 531 стор.; том 2: 578 стор.; ISBN 1-895571-02-2) можна замовити у Видавництві КІУСу за 29,95 кан. дол. Пересилка: 3 кан. дол. Канадські покупці мають також сплатити податок «GST» 7%.